

PS II.
40.

CALENDARUL ROMÂNULUI

PE ANUL COMUN
DELA CHRISTOS

1930

ANUL AL XLII

EDITURA ȘI TIPARUL
TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECEZANE
CARANSEBEȘ.

PREȚUL: LEI 32.

Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș.

La expoziția etnografică și istorică culturală în Sibiu din anul 1905 distinsă cu diploma de recunoștință și la expoziția agricolă-industrială în Logoj din anul 1911 premiată cu medalia de bronz. Este unul din cele mai bine aranjate stabilimente grafice din
♦♦♦ întreg Banatul. ♦♦♦

LIBRĂRIA are un mare depozit stabil de cărți literare, religioase și poate câștiga prin legăturile ei directe cu editurile orice carte. Mare și bogat asortiment în cărți didactice, reviste, ziare, și papetărie. Secția ornateelor și recvisitelor este înzestrată cu diferite stofe și obiecte bisericești.

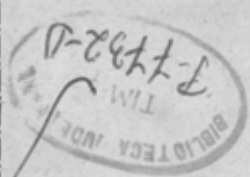
Tipografia execută cu gust și exactitate ori și ce soi de tipărituri cu prețuri moderate.

Calendarul Românului

Pe anul comun dela Christos

1930

anul al XLII

Editura și tiparul
Tipografiei și Librăriei Diecezane, Caransebeș

Pm 8780

CRONOLOGIE

PE ANUL 1930

	Anii
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii noastre	7438
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii apusene (romano-catolice)	6643
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5934
După calculul comun	5913
După calculul nou al evreilor	5690
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprilie 753 înainte de Christos)	2683
Dela moartea lui Alecsandru cel Mare	2261
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1975
Dela nașterea Domnului nostru Iisus Christos	1930
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1861
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian . .	1825
Dela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1605
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întâmplată în 476 după Christos)	1453
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriteană . . .	877
Dela reîntemeierea statului țării românești prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	640
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș .	585
Dela înființarea metropoliei Moldovei de Iuga Vodă	529
Dela moartea lui Ștefan cel mare	526
Dela aflarea artei tipografice	488
Dela luarea Constantinopolului de Turci	476
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	438
Dela reformațiunea lui Luther	413
Dela căderea Ungariei la Mohaciu	404
Dela desrobirea limbei române de cea slavonă prin întâia carte română	359
Dela moartea lui Mihai Viteazul	330

Dela aflarea mașinelor cu abure	231
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	230
Dela răpirea Bucovinei	155
Dela prima răpire a Basarabiei	117
Dela revoluția lui Tudor Vladimirescu	109
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Duminica tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	82
Dela unirea principatelor române	71
Dela împroprietărirea țăranilor	66
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	66
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 De- cembre 1864)	66
Dela abdicarea principelui Alexandru Ioan Cuza	64
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, mai târziu regelui, <i>Carol I.</i>	64
Dela sancționarea Statutului organic 16/28 Maiu 1869)	61
Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andrei Baron de Șaguna (16 Iunie 1873)	57
Dela proclamarea independenței României	53
Dela răpirea din nou, a Basarabiei	52
Dela realipirea Dobrogei	52
Dela recunoașterea independenței României de către puteri. . . .	51
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I la 14 Martie 1881	50
Dela încoronarea regelui României Carol I (10 Mai 1881) . . .	50
Dela proclamarea unirei Basarabiei cu România (27 Martie 1918)	12
Dela proclamarea Unirei Bucovinei cu România (15 Novem- bre 1918)	12
Dela adunarea din Alba Iulia a poporului român, când s'a ho- tărit alipirea românilor din Ungaria și Transilvania la România (18 Novembre, 1 Decembre 1918)	12
Dela împreunarea tuturor teritoriilor române într'un stat (Ro- mânia mare)	12
Dela încoronarea Majestăților Lor, Regelui Ferdinand I și Reginei Maria, în Alba Iulia, ca Rege și Regină a României întregite (2/15 Octombrie 1922)	8
Dela introducerea calendarului Iulian îndreptat (1/14 Octombrie 1924)	5
Dela înființarea Patriarhatului român (investit 1/IX 1924) . .	4

DATE CRONOLOGICE PE ANUL 1930*).

Indictul	13
Litera pascaliei	II
Ciclul luni	9
Temelia luni	12
Ciclul soarelui	18
Măna anului	1
Epacta mare a anului	9

REGENTUL ANULUI 1930.

SATURN.

Regentul anului 1930 e *Saturn*. Este a șaptea și cea din urmă planetă cunoscută de cei vechi. Depărtarea sa de Soare este în mijlociu de 1408 milioane de kilometri, se învârteste în jurul Soarelui în 29 ani și jumătate, iar în jurul osiei sale în 10 ore și 14 minute. Este de 740 ori mai mare ca Pământul în volum, dar numai de 95 ori mai greu, ceace înseamnă că constituția sa fizică diferă mult de a planetei noastre; deoarece densitatea sa este socotită de opt ori mai mică decât densitatea Pământului. Observat cu luneta sau cu telescopul Saturn se vede înconjurat de un inel și de zece sateliți sau luni mici.

În mitologie, Saturn la Romani, Chronos la Greci, era privit ca zeul agriculturii la cei dintâi, ca zeul timpului și al ursitei la ceilalți.

În astrologie Saturn influențează asupra destinului oamenilor și este privit ca o planetă aducătoare de nenorociri. Când stăpânește Saturn, anul se prevede a fi roditor și îmbelșugat în toate. Iarna va fi nu tocmai geroasă, dar va cădea zăpadă multă. Primăvara timpurie cu ploi îndestulătoare. Vara temperată și bogată în producție, dar vor fi multe furtuni cu grindină, fără a face însă pagube mari. Toamna va fi frumoasă, dar cu brumă timpurie. Copiii ce se vor naște sub această planetă vor fi frumoși, deștepti, iuți și mănioși, dar muncitori și cinstiți. Vor avea mai mult aplicare spre agricultură.

*) Aceste date sunt după cronologia usitată până la îndreptarea calendariului. Acuma ele nu se pot aplica după îndreptarea calendariului, ci se comunică ca reminiscență istorică.

CELE PATRU ANOTIMPURI.

Primăvara începe în 21 Martie, la 10 oare și 30 min. dimineța.

Vara începe în 22 Iunie, la 5 oare și 53 min. dimineța.

Toamna începe în 23 Septembrie, la 8 oare 36 și min. seara.

Iarna începe în 22 Decembrie, la 3 oare și 40 min. după amiază.

INTUNECIMI (ECLIPSE) DE SOARE ȘI DE LUNĂ ÎN 1930.

În anul 1930 se vor întâmpla două eclipse de Soare și două de Lună, în regiunile noastre se va vedea numai cea de a doua eclipsă de Lună.

I. *Prima întunecime de Lună* va fi în 13 Aprilie. Se va vedea ca parțială (numai 0,112 din diametrul Lunei) din cele două Americi, centrul și estul Oceanului Pacific cu Noua Zeelandă și Insulele Polineziei.

II. *Prima eclipsă de Soare* va fi în 28 Aprilie. Mărimea eclipsei va fi 1,0001, socotind diametrul Soarelui drept unitate. Zona de centralitate, depe care se va observa faza eclipsei totale, începe la răsăritul Soarelui pe 167° West de Greenwich și 3° Nord de Equator în Polinezia, la West de Insula Washington, trece Oceanul dela S. W. la N. E., trece prin statele Americii de Nord: California, Newada, Utah, Wyoning, Montana, Dakota de Nord (Statele Unite), prin Monitoba și Ontario din Canada, pela Sud de Baia Hudson și Nord-Westul Labradorului, ese pe Oceanul Atlantic și se sfârșește la apusul Soarelui, pe 23° West de Greenwich și 52° Nord de Equator, aproape de coasta Irlandei.

Ca eclipsă parțială se va vedea din Polinezia, America de Nord întreagă, Estul extrem al Siberiei, regiunile polare Aretice, Greenlandă și Oceanul Atlantic, pe porțiunea dintre America de Nord și Europa.

III. *A doua întunecime de Lună* va fi în 7 Octombrie. Se va vedea ca parțială (numai 0,029 din diametrul Lunei) din Europa, Asia, Africa, Oceanul Indian, Australia și Insulele Oceaniei din spre răsăritul Oceanului Pacific.

În România fenomenul se va observa astfel:

Începutul eclipsei, la 8 oare 46 min. sara.

Cea mai mare faza, la 9 oare 6 min. sara.

Sfârșitul eclipsei, la 9 oare 27 min. sara.

IV. *A doua întunecime de Soare* va fi în 21—22 Octombrie.

Mărimea eclipsei va fi 1,011, socotind diametrul Soarelui drept unitate. Zona de centralitate, depe care se va observa faza eclipsei totale începe la răsăritul soarelui pe Oceanul Pacific, pe 146° Est de Greenwich și 0,4' Nord de Equator, în Sudul Arhipelagului Carolinelor, parcurge dela N. W. la S. E. Oceanul Pacific, până

ce întâlnește coasta Republicii Chili (America de Sud), unde se sfârșește la apusul Soarelui. Ca eclipsă parțială se va vedea în Estul și Sud-Estul Australiei, din Noua Guinee, Tasmania, Noua Zeelandă, adică centrul și mare parte din Sudul Oceanului Pacific.

Fiecare eclipsă (întunecime de Soare sau de Lună) revine regulat după o trecere de 18 ani și 11 zile.

Perioada Chaldeeană sau *Saros* cuprinde 38 cicluri de întunecimi de Soare și de Lună, cari se repetă neconținut, numărând 215 până la 225 eclipse pe secol.

A. Zamfiropol-Crețali

SEMNELE CERESTI ȘI CARACTERUL LOR:

Soarele și celelalte planete	Douăsprezece zodii ale ceriului
Soarele ☉	Berbecule ♈
Mercurie ☿	Taurul ♉
Vinerea ♀	Gemenii ♊
Pământul ♂	Racul ♋
Marte ♂	Leul ♌
Vesta ♀	Fecioara ♍
Junone ♀	Cumpăna ♎
Palade ♀	Scorpia ♏
Cerere ♀	Săgetătorul ♐
Joie ♀	Căpriorul ♑
Saturn ♄	Udătorul ♒
Urania ♀	Peștii ♓

SĂRBĂTORILE ȘI ALTE ZILE SCHIMBĂTOARE DE PESTE AN.

Nașterea Domnului nostru Iisus Christos, Joi.

Mâncare de carne 8 săptămâni 4 zile.

Triodul începe în 9 Februarie.

Lăsatul de carne în 23 Februarie.

„ „ brânză în 2 Martie.

Bunavestire, Marți a patra săptămână din Post.

Sfintele Paști, în 20 Aprilie.

Înălțarea Domnului, în 29. Maiu.

Dumineca Rusaliilor, în 8 Iunie.

Postul SS. Apostoli 13 zile (lăsatul de carne în 15 Iunie) ziua lor Duminecă.

SĂRBĂTORILE

prevăzute în Legea Repausului Duminical.

1. Toate Duminecile de peste an.
 2. Anul nou, 1 Ianuarie.
 3. Botezul Domnului, 6 Ianuarie.
 4. Unirea Țărilor Românești, 24 Ianuarie.
 5. Paștile 2 zile, 20 și 21 Aprilie.
 6. Sf. M. M. George, 23 Aprilie.
 7. Sărbătoarea Muncii, 1 Maiu.
 8. Independența României, 10 Maiu.
 9. Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor Neamului Românesc, 29 Maiu.
 10. Nașterea Domnului (Crăciunul) 2 zile, 25 și 26 Decembre.
-

SĂRBĂTORI NAȚIONALE.

- 24*) Ianuarie, aniversarea Unirii Principatelor române (1859).
10**) Maiu, Proclamarea independenței României (1877).
29 Maiu, Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor.
22 Iulie, ziua numelui Majestății Sale Reginei Maria.
25 Octombrie, ziua nașterii Majestății Sale Regelui Mihai I. (1921)
29 Octombrie, ziua nașterii Majestății Sale Reginei Maria. (1875)
8 Noembrie, ziua numelui Majestății Sale Regelui Mihai I.
18) Novembre (1 Decembre) Unirea Transilvaniei, Banatului și părților ungurene (Maramurăș, Crișana) (1918).
-

ZILE MARI ALE NEAMULUI ROMÂNESC**).

- 11/24 Iulie, Bătălia dela Mărăști (1917).
6/19 August, Bătălia dela Mărășești (1917).
14/27 August, Întrarea României în Războiul pentru întregirea Neamului (1916).
12/25 Octombrie, Marea Bătălie dela Oituz (1916).
18 Novembre (1 Decembre) Proclamarea Unirii Transilvaniei, Banatului și părților ungurene (Maramurăș, Crișana) cu România (vechiul Regat), săvârșită în marea Adunare din Alba Iulia. (1918)
-

*) Datele sunt cele ale c. Iulian vechiu din considerare la datul calendaristic din trecut.

**) Se folosesc și datele calendaristice vechi din punct de vedere istoric al trecutului.

POSTURILE IN BISERICA RĂSĂRITEANĂ DREPTMĂRITOARE.

1. Zilele de Mercuri și Vineri de peste an. — 2. Ajunul Botezului 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 3 Martie până în 19 Aprilie — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 16—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Novembre până 24 Decembre.

DESLEGAREA POSTULUI.

Mercuri 1 Ianuarie	Vineri 25 Aprilie
Vineri 3 Ianuarie	Mercuri 11 Iunie
Mercuri 19 Februarie	Vineri 13 Iunie
Vineri 21 Februarie	Vineri 26 Decembre
Mercuri 23 Aprilie	

Săptămâna brânzei: 24 Februarie — 2 Martie, deci deslegare la ouă, lapte, unt, brânză: Mercuri în 26 și Vineri în 28 Februarie.

Însemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr. Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioșii Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira (Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sfinții Apostoli; Arhep. Aep. Arhiepiscop; Ep. Episcop; Arhid. Arhidiacon; Pat. Patriarh; MM. Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc); Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur; înv. învierei; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾	Lună plină ●
Pătrariul întâiu ☾	Pătrariul din urmă ☾

Zilele Săpt. Zilele Săptămânii.

Vezi: Sărbătorile cele însemnate cu (+) roșie sunt sărbători împărătești, iară cele cu (+) neagră sunt sărbători bisericesti.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 oare

Gerariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	(†) Taierea impr. Vasilie c. m. (harti)	1	Anul nou		7.42	4.24
Joi	2	C. P. Silvestru	2	Macarie		7.42	4.25
Vin.	3	Pr. Malachia ; M. Gordie (harti)	3	Genoveva		7.42	4.26
Sâm.	4	Sob. celor 70 Ap. ; C. Teoctist	4	Titu		7.42	4.28

Evangelia Duminicii înainte de Botez, Marcu c. 1, v. 1—8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	5	M. Teopemt Teona; Sa Sinclitica	5	Telesfor		7.42	4.29
Luni	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	6	(†) Cai trei Regi		7.42	4.30
Mărți	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	7	Valentin		7.42	4.31
Merc.	8	C. m. Duminica: C. George	8	Severin		7.41	4.33
Joi	9	M. Polieuct	9	Iulian		7.41	4.34
Vin.	10	P. Grig. Ep. Nisiei ; C. Dometie	10	Pavel Pustn.		7.41	4.35
Sâm.	11	C. P. Teodosie	11	Higin		7.40	4.36

Duminica după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan s'a prins...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	12	Ma Tațiana	12	Ernest		7.40	4.37
Luni	13	Mii Ermil și Stratonic	13	Ilarie		7.40	4.38
Mărți	14	CC.PP. uciși în Sinai și Rait	14	Felix		7.40	4.38
Merc.	15	CC.PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	15	Maurus		7.40	4.39
Joi	16	Închinarea cinst. lanț al Ap. Petru	16	Marcel		7.39	4.40
Vin.	17	C. P. Antonie cel Mare	17	Antonie pustn.		7.38	4.41
Sâm.	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	18	Prisca		7.37	4.42

Duminica Leproșilor, cea din Duminica a 29-a după Rusali, Luca, c. 17, v. 12—19: „În vremea aceea intrând Iisus într'un sat, l'au întâmpinat pe el 10 bărbați leproși...”; ev. inv. 10; gl. 2.

Dum.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	19	Canut		7.36	4.44
Luni	20	C. P. Eutimie cel mare	20	Fab. și Seb.		7.36	4.46
Mărți	21	C. P. Macsim ; M. Neofit	21	Agnes		7.35	4.47
Merc.	22	S. Ap. Timot. ; M. Anastasie	22	Vincentiu		7.35	4.48
Joi	23	Mii Climent și Agatangel	23	Logod. Mariei		7.34	4.49
Vin.	24	Ca maică Xenia	24	Timoteiu		7.33	4.50
Sâm.	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.	25	Întorcerea lui Pavel		7.32	4.52

Duminica lui Zacheu, cea din Duminica a 32-a după Rusali, Luca c. 19, v. 1—10: „În vremea aceea trecea Iisus prin Ierihon...”; ev. inv. 11; gl. 3.

Dum.	26	C. P. Xenofont	26	Policarp		7.31	4.53
Luni	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	27	Ioan Chrisost.		7.30	4.55
Mărți	28	C. P. Efrem Sirul	28	Carol cel Mare		7.29	4.57
Merc.	29	Aduc. moașt. S. Ignatie	29	Francisc Sal.		7.28	4.58
Joi	30	(†) SS. Trei Ier. Vasile Grigorie Ioan	30	Martina		7.27	5.00
Vin.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	31	Petru N.		7.26	5.02

Ianuarie.

Povețe economice.

Cară gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți respălătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți facă un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balebă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului.

Până la 5 timp moale întunecos; 6—13 frig; 14—17 ploaie și întunecos; 18 moale; 19—26 frig; 27—31 ploaie și întunecos.

Notițe:

are 28 zile

Februarie, Ziua are 11 și noaptea 13 ore **Faur.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Sâm.	1	S. M. Trifon	1	Ignat		7.24	5.03

Duminica Cananienei, cea din Duminică a 17-a după Rusalii, Mateiu c. 15, v. 21—28: „În vremea aceea intră-a Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului...” gl. 4.

Dum.	2	(†) Întâmpinarea Domnului	2	(†) Int. Dlui		7.23	5.05
Luni	3	Sf. și dreptul Simeon Pr. Ana	3	Blasius		7.22	5.06
Mărti	4	C. P. Isidor	4	Verorica		7.21	5.07
Merc.	5	Ma Agata	5	Agata		7.20	5.08
Joi	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	6	Dorotea		7.19	5.10
Vin.	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	7	Romuald		7.17	5.11
Sâm.	8	M. M. Teodor Stratilat	8	Ioan		7.16	5.13

Triodul. Duminică Vameșului și a Fariseului, Luca a 16-a cea din Duminică a 33-a după Evang. c. 18, v. 10—14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s'au suit în biserică...”; ev. inv. 2; gl. 5.

Dum.	9	M. Nichifor	9	Apolonia		7.15	5.15
Luni	10	S. M. M. Haralampie	10	Scholastica		7.13	5.17
Mărti	11	M. Vlasie	11	Desideriu		7.12	5.18
Merc.	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant. M. Crăstea	12	Eulalia		7.11	5.19
Joi	13	C. P. Martinian	13	Ecaterina		7.09	5.21
Vin.	14	C. P. Auxentie	14	Valentin		7.07	5.22
Sâm.	15	Apost. Onisim	15	Faustin		7.06	5.24

Duminică Fiului răătăcit, Luca c. 15, v. 11—32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 3; gl. 6.

Dum.	16	M. M. Pamfilie; Mit. Ier. Sam. și Isala	16	Iuliana		7.04	5.26
Luni	17	M. M. Teodor Tiron	17	Constanția		7.01	5.28
Mărti	18	P. Leon	18	Flavian		7.00	5.29
Merc.	19	Apostolul Archip	19	Conrad		6.58	5.31
Joi	20	C. Păr. Leon Ep. Cataniei; C. P. Visar.	20	Eleuteriu		6.57	5.33
Vin.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	21	Eleonora		6.55	5.34
Sâm.	22	Afl. moașt. SS. Mi din Eugenia	22	Petru C.		6.53	5.36

Duminică lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46: „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului într'u mărirea sa...”; ev. inv. 4; gl. 7.

Dum.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	23	Romana		6.50	5.38
Luni	24	(†) An. cap. S. Ioan Bot.	24	Matia ap.		6.48	5.39
Mărti	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	25	Valburga		6.46	5.41
Merc.	26	P. Porfirie Ep. Gaziei, desl. oauă și brânză	26	Alexandru		6.44	5.42
Joi	27	C. P. Procopie märt.	27	Leandru		6.43	5.44
Vin.	28	C. P. Casian Rom., desl. oauă și brânză	28	Romanus		6.42	5.44

Februarie.

Povețe economice.

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și imprăștie gunoiu, ca pe când se desgheață, zama lui să între în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoale, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș samănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de a fâta pierd mielul, — iar celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și samănă țeler, ceapă, sălată, călărașe, crastaveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemânt în contra gerului.

Prevestirea timpului.

Din 1—3 ploaie, vânt; 3—10 întunecos, vânt; 11—13 zăpadă vânt; 14—17 zăpadă, ploaie, vânt; 18—20 ploaie, întunecos; 21—28 timp plăcut.

Roțițe:

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Sâm.	1	Ca Mă Eudochia	1	Albin		6.38	5.47
Dumineca lăsatului de brânză, Mateiu c. 6, v. 14—21: „Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor greșelele lor...”; ev. inv. 5; gl. 8.							
Dum.	2	M. Teodot Ep. Chirinei	2	Simpliciu		6.37	5.48
Luni	3	Mii Eutropie, Cleonic, Vasilisc	3	Cunigunda		6.35	5.49
Marti	4	C. P. Gherasim	4	Casimir		6.33	5.51
Merc.	5	M. Conon	5	Eusebiu		6.31	5.52
Joi	6	SS. 42 M. din Amorea	6	Frideric		6.29	5.54
Vin.	7	Mii Vasil., Efreim, Capiton, Eugenie, Eterie	7	Toma Acuin.		6.27	5.55
Sâm.	8	C. P. Teofilact mărturis.	8	Ioan		6.25	5.57
Dumineca 1-a din Post, Ioan c. 1. v. 44—52: „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 6; gl. 1.							
Dum.	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	9	Francisca		6.24	5.58
Luni	10	M. Codrat	10	Cei 40 mart.		6.22	5.59
Marti	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	11	Eracliu		6.21	5.59
Merc.	12	C. P. Teofan mărturisit.	12	Grigorie		6.19	6.00
Joi	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Const.	13	Rosina		6.18	6.02
Vin.	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	14	Matilda		6.16	6.03
Sâm.	15	M. Agapie	15	Longin		6.14	6.04
Dumineca a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12: „În vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 7; gl. 2.							
Dum.	16	M. Sabin și Papie	16	Heribert		6.12	6.06
Luni	17	C. Alexie omul lui D-zeu	17	Gertruda		6.10	6.07
Marti	18	P. Ciril Aep. Ierusal.	18	Eduard		6.09	6.08
Merc.	19	Mii Chrisant și Daria	19	Iosif		6.07	6.10
Joi	20	CC. PP. ucisi în măn. s. Sava	20	Nichita		6.05	6.11
Vin.	21	C. P. Iacob Ep. și m.	21	Benedict		6.02	6.13
Sâm.	22	M. Vasilie preotul	22	Paulina		6.00	6.14
Dumineca a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38: „Zis-a Domnul: Celace voește să vină după mine...”; ev. inv. 8; gl. 3.							
Dum.	23	C. M. Nicon și învățecii lui	23	Victorin		5.58	6.15
Luni	24	C. P. Zaharie	24	(†) Gavril arh.		5.57	6.16
Marti	25	(†) Bunavestire	25	(†) Bunavestire		5.55	6.18
Merc.	26	Sob. mai mar. voev. Gavriil	26	Emanuil		5.53	6.19
Joi	27	S. mă Matrona din Tesalia	27	Rupert		5.51	6.21
Vin.	28	C. Ștefan f. de minuni	28	Guntram		5.49	6.22
Sâm.	29	C. P. Marcu Ep., Ciril diac.	29	Eustasiu		5.47	6.24
Dumineca a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 9; gl. 4.							
Dum.	30	C. Ioan Scăăriul	30	Cuirin		5.45	6.26
Luni	31	C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	31	Amos pr.		5.44	6.26

Martie.

Povețe economice.

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu sămănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sămănăturile tomnatice, ce au eșit rari, aruncă sămânță de trifoiu. Sădesce legumile me-nite pentru a-ți face sămânță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sămânțe de cânepă. Mirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvi-cioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului.

Din 1—5 rece; 6—8 cald; 11—13 ploaie, apoi timp frumos; 14—19 timp plăcut, dimineața rece; 20—30 timp aspru, îngheț și rece; 31 zăpadă.

Notițe:

are 30 zile

Aprilie, Ziua are 13 și noaptea 11 ore **Prier.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Marti	1	C. Mă Maria Egipteanca	1	Hugo		5.42	6.27
Merc.	2	C. P. Tit f. d. m. (Denie)	2	Francisc		5.40	6.28
Joi	3	C. P. Nichita mărturisit.	3	Cristian		5.38	6.30
Vin.	4	C. P. Iosif scriit. de cânt. (Denie)	4	Isidor		5.36	6.31
Sâm.	5	Mii Teodul și Agatop	5	Vincentiu		5.34	6.32

Duminica a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus pe cei doisprezece...”; ev. inv. 10; gl. 5.

Dum.	6	C. P. Eutichie 	6	Sixtus		5.32	6.33
Luni	7	C. P. George Ep. Militinei	7	Herman		5.31	6.34
Marti	8	SS. Ap. Irodion Agav, Ruf.	8	Dionisie		5.29	6.36
Merc.	9	M. Eupsichie din Cesarea	9	Ezechiel		5.27	6.37
Joi	10	Mii Terentie și Pompie	10	Maria		5.25	6.39
Vin.	11	M. Antipa Ep. Pergamului	11	Leon		5.23	6.40
Sâm.	12	C. P. Vasilie mărturisit.	12	Iuliu		5.21	6.41

Duminica a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12 v. 1—18: „Mai înainte de Paști cu 6 zile...”

Dum.	13	(+) Floriile; M. Artemon 	13	(+) Florii, Hermen.		5.18	6.43
Luni	14	C. P. Martin mărturisit.	14	Tiburt		5.19	6.42
Marti	15	SS. Apli. Aristarh, Pud, și Trofim.	15	Anastasia		5.16	6.45
Merc.	16	MM. Agapia, Irina și Chionie	16	Turibius		5.14	6.46
Joi	17	C. P. Simeon și Achachie (Denie)	17	Rudolf		5.12	6.48
Vin.	18	(+) Vin. Pat.; C. P. Invățac. s. Grigorie	18	(+) Vin. Pat. Apolon		5.10	6.49
Sâm.	19	C. P. Ioan din Peștera veche	19	Crescentia		5.08	6.50

Duminica Sfințelor Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul...”

Dum.	20	(+) Sfințele Paști; C. P. Teodor Trihina	20	(+) Sf. Paști, Sulp.		5.07	6.52
Luni	21	(+) L. Paștilor; Mii Ian. și Teodor 	21	(+) L. Paști, Anselm		5.06	6.53
Marti	22	(+) M. Paștilor; C. P. Teodor Sichiutul	22	Soter și Caiet		5.04	6.54
Merc.	23	(+) S. M. M. George (harti)	23	Adalbert		5.02	6.55
Joi	24	S. M. Sava Strat, Ca Elisaveta	24	George		5.00	6.57
Vin.	25	Ap. și Ev. Marcu (harti)	25	Marcu ev.		4.58	6.58
Sâm.	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	26	Cletus		4.56	6.59

Duminica a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31: „Fiind seara în ziua aceea...”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	27	M. Simeon fratele Domnului	27	Peregrin		4.55	7.01
Luni	28	Aplii Iason și Sosipatru 	28	Vitalis		4.54	7.02
Marti	29	Mii din Chizic; C. Memnon	29	Petru M.		4.52	7.03
Merc.	30	Ap. Iacob al lui Zevedei	30	Ecaterina		4.50	7.04

Aprilie.

Povețe economice.

Plivește sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Samănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întârziezi. Grijește, ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de ploaie udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întoarce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci mirosul ei le alungă. Grăul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-și perde mirosul.

Prevestirea timpului.

Din 1—5 zăpadă și rece, apoi timp frumos; 6—8 întunecos, ploaie; 9—13 frig; 14—19 rece și vânt; 20—22 timp aspru și rece; 23—25 întunecos, cald și ploaie; 26—30 timp frumos, apoi ploaie.

Notițe:

Maiu.

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 oare

Florariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	Pr. Ieremia	1	Filip		4.49	7.06
Vin.	2	Aduc. m. s. Atanasie c. m. P. Al.	2	Atanasie		4.47	7.07
Sâm.	3	Mii Timoteiu și Maura	3	Afl. s. cruci		4.47	7.08

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47: „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...”; ev. Inv. 3; gl. 2.

Dum.	4	Ca Mă Pelaghia	4	Florian		4.44	7.10
Luni	5	M. Mă Irina	5	Piu V.		4.43	7.11
Mărți	6	Dreptul Iov	6	Ioan		4.42	7.12
Merc.	7	Pomen. s. †; Mii Acachie și Codrat	7	Stanislau		4.40	7.13
Joi	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie c. m.	8	Mihail		4.39	7.15
Vin.	9	Pr. Isaia, M. Christof	9	Grigorie N.		4.37	7.16
Sâm.	10	Ap. Simeon Zilotul	10	Izidor		4.35	7.17

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15: „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim...”; ev. Inv. 4; gl. 3.

Dum.	11	M. Mochie	11	Gangolf		4.34	7.18
Luni	12	Gherman p. Const. Epifanie ep. Cip.	12	Pancrațiu		4.33	7.19
Mărți	13	M. Glicheria	13	Servațiu		4.32	7.20
Merc.	14	M. Isidor	14	Bonifaciu		4.31	7.21
Joi	15	C. P. Pachomie	15	Sofia		4.30	7.23
Vin.	16	C. P. Theodor Sfințitul	16	Ioan N.		4.29	7.24
Sâm.	17	Ap. Andronic	17	Paschal		4.28	7.25

Duminea a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42: „În vremea aceea, venit-a Iisus în cetatea Samariei...”; ev. Inv. 7; gl. 4.

Dum.	18	M. Teodot, Mle Crist., Alex., Eufrosina	18	Venant		4.27	7.26
Luni	19	M. Patric Ep. Prusiei	19	Celestin		4.26	7.27
Mărți	20	(†) M. Talaleu	20	Bernhard		4.25	7.28
Merc.	21	(†) Constantin și Elena	21	Felix		4.24	7.29
Joi	22	M. Vasilie	22	Iulia		4.23	7.30
Vin.	23	C. P. Mihail mărt.	23	Desideriu		4.22	7.32
Sâm.	24	C. P. Simion	24	Ioana		4.21	7.33

Duminea a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus...”; ev. Inv. 8; gl. 5.

Dum.	25	a 3-a afl. a cap. s. Ioan Botez.	25	Urban	Zile de rug.	4.20	7.34
Luni	26	Ap. Carp	26	Filip		4.19	7.35
Mărți	27	M. Terapont	27	Ioan		4.18	7.36
Merc.	28	P. Nichita Ep. Calcedon	28	Wilhelm		4.17	7.37
Joi	29	(†) Înălț. Domn; C. Ma Teodosia	29	(†) Înălț. D. Maxm.		4.16	7.38
Vin.	30	C. P. Isachie	30	Ferdinand		4.15	7.39
Sâm.	31	S. Ap. Ermia; S. M. Ermei	31	Angela		4.15	7.40

Maiu.

Povețe economice.

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii bântuiți de omide cu pucioasă presărată pe jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lujerna înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierе multă din ea. De o dai verde la vite, svânteaz-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul) înmuindu-i-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuiește sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuiește depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului.

Din 1—2 dimineața rece; 4—6 tunete și ploaie; 7—13 timp schimbăcios; 14—26 noaptea răcoare, ziua cald; 27—31 timp întunecos, aspru, apoi ploaie.

Notițe:

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 oare

Cireșeriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
-----------------	-------	---	-------	------------------------------------	-------	---------------------------

Dumineca a 7-a după Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	1	M. Iustin	1	Grațiana		4.15 7.41
Luni	2	P. Nichifor mărt. Patr. Const. M. Ioan cel nou din Suceava.	2	Erasm		4.14 7.42
Mărti	3	M. Lucian, Ma Paula	3	Clotild		4.14 7.42
Merc.	4	M. Mitrofan, SS. Maria și Marta	4	Florian		4.13 7.43
Joi	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	5	Bonifaciu		4.12 7.44
Vin.	6	CC. PP. Visarion și Iarion	6	Norbert		4.12 7.45
Sâm.	7	M. Theodot Ep. Anchirei	7	Înima Dnui Lucreția		4.11 7.45

Dumineca Rusalilor, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului...”

Dum.	8	(†) Pog. Dub. Sf; M. Teodor Stratilat	8	(†) Rus., Medard		4.11 7.46
Luni	9	(†) L. Rusalilor; P. Chiril Arhep. Alex.	9	(†) L. Rus., Primus		4.11 7.47
Mărti	10	(†) M. Rusalilor; Mii Timotei Alex., Ant.	10	Margareta		4.11 7.48
Merc.	11	Ap. Bartolomeu, Varnava (harți)	11	Varnavas		4.11 7.48
Joi	12	S. P. Onofrie	12	Ioan Fac.		4.11 7.49
Vin.	13	Ma Achilina, S. Trifile, Ep. Leuc. (harți)	13	Antonie Pad.		4.10 7.51
Sâm.	14	Pr. Eliseu și Metodie Patr. Const.	14	Ioan Novi		4.10 7.50

Dumineca 1-a după Rusalii, a Tuturor Sfinților, Mateu c. 10, v. 32—33, 37—38: „Zis-a Domnul învățăcelilor săi: Tot ceea ce va mărturisi pentru mine...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	15	Pr. Amos	15	Vitus		4.10 7.50
Luni	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatundei	16	Beno		4.10 7.51
Mărti	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	17	Adolf		4.10 7.51
Merc.	18	M. Leontie	18	Gervasie		4.10 7.51
Joi	19	Ap. Iuda frat. Domnului	19	(†) Joia v., Iuliana		4.10 7.51
Vin.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	20	Silverius		4.10 7.51
Sâm.	21	M. Iulian din Tarsis	21	Alois		4.10 7.51

Dumineca a 2-a după Rusalii, Mateu c. 4, v. 18—23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă marea Galileei...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	22	M. Euseb. Ep. Samosat.; Ioana Mironos	22	Paulin		4.11 7.51
Luni	23	M. Agripina	23	Edeltrud		4.11 7.51
Mărti	24	(†) Nașt. S. Ioan Botezătorul	24	Ioan Botez.		4.11 7.51
Merc.	25	Ca Mă Fevronia	25	Prosper		4.11 7.51
Joi	26	C. P. David din Tesalonic	26	Vigilius		4.12 7.51
Vin.	27	C. P. Samson prim. de străini	27	Ladislau		4.12 7.52
Sâm.	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	28	Leo II.		4.12 7.52

Dumineca a 3-a după Rusalii, Mateu c. 6, v. 22—23: „Zis-a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	29	(†) SS. Ap. Petru și Pavel	29	(†) Petru și Pavel		4.12 7.52
Luni	30	(†) Adun. (Sob.) SS. Apostoli	30	Pavel		4.14 7.52

Iunie.

Povețe economice.

Când e ferbinjeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureji mai bine după ploaie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pătimesc porcii la grumaz din cauza căldurei, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Heleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe, închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului.

Din 1—4 rece; 5—13 cald și ploaie; 14—25 schimbăcios, ploaie și soare; 26—28 ploaie; 29—30 timp frumos.

Notițe:

Iulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Cuptoriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Mărți	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	1	Teobald		4.14 7.52
Merc.	2	Vestmântul Născ. de D-zeu	2	Cercet. Mariei		4.15 7.52
Joi	3	M. Iachint, Anatolie P. Const.	3	Eliodor		4.16 7.52
Vin.	4	P. Andrei Aep. Crit. S. Marta	4	Udalrich		4.16 7.51
Sâm.	5	(†) C. P. Atanasie al Atonului	5	Domițiu		4.17 7.51

Dumineca a 4-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 5—13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”;
ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	6	C. P. Sisoe cel mare	6	Pr. Isaia		4.17 7.50
Luni	7	C. P. Toma, Acachie Ma Chiriachi	7	Vilibald		4.18 7.50
Mărți	8	M. M. Procopie	8	Chilian		4.19 7.49
Merc.	9	M. Pancrație Ep. Tavromeniei	9	Anatolia		4.20 7.49
Joi	10	SS. 45 Mi din Nicopole	10	Amalia		4.21 7.48
Vin.	11	Ma Eufemia	11	Piu I.		4.22 7.48
Sâm.	12	Mii Proclu și Ilarie; C. Mihail	12	Heinrich		4.23 7.48

Dumineca a 5-a d. Rusali, a SS. Părinți, Mateiu c. 8, v. 28—34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gherghesenilor...”; Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriuri...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	13	(†) Sob. Archang. Gavril	13	Margareta		4.24 7.47
Luni	14	Ap. Achila	14	Bonaventura		4.24 7.47
Mărți	15	M. Chiric și Iulita mama lui	15	Împ. Apostol.		4.25 7.46
Merc.	16	M. Antinogen	16	Maria B.		4.26 7.45
Joi	17	(†) M. Mă Marina	17	Alexie		4.27 7.44
Vin.	18	Mii Iachint și Emilian	18	Frideric		4.28 7.43
Sâm.	19	C. P. Die și Ca Macrina	19	Aurelia		4.29 7.42

Dumineca a 6-a după Rusali, Mateiu c. 6, v. 1—8: „În vremea aceea intrând Iisus în corabie...”; Luca c. 4, v. 22—30: „În vremea aceea se mirau oamenii de cuvintele darului, care ieșeau din gura lui...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	20	(†) Prorocul Ilie	20	Pr. Ilie		4.30 7.41
Luni	21	CC. PP. Ioan și Simeon; Pr. Iezechil	21	Olga		4.31 7.40
Mărți	22	(†) Mironos. Maria Magdalena	22	Maria Magd.		4.32 7.39
Merc.	23	M. Foca	23	Apollinarie		4.33 7.38
Joi	24	M. Mă Christina	24	Christina		4.34 7.37
Vin.	25	(†) Adorm. s. Ana; S. Olimpiada	25	Iacob ap.		4.35 7.36
Sâm.	26	M. Ermolae	26	Ana		4.37 7.35

Dumineca a 7-a d. Rusali, Mateiu c. 9, v. 27—35: „În vremea aceea trecând Iisus au mers după dânsul doi orbi...”; ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	27	(†) M. M. Pantelimon	27	Pantelimon		4.38 7.34
Luni	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	28	Victor		4.39 7.32
Mărți	29	M. Calinic; Ma Teodota	29	Marta		4.40 7.31
Merc.	30	Aplii Sila și Silvan	30	Abdon și S.		4.41 7.30
Joi	31	Dreptul Eudochim	31	Ignatie Loiola		4.42 7.29

Iulie.

Povețe economice.

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescăapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici făina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedecă strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se înece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea țin-le de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului.

În 1. timp frumos; din 2—4 ploaie; 5—8 căldură mare; 6—12 furtună și ploaie; 13—28 căldură mare, ploaie și grindină; 29—31 timp frumos.

Notițe:

August,

are 31 zile

Ziua are 18 și noaptea 11 ore

Măsălarium.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Vin.	1	Scoaterea c. † și Mii Macavei	1	L. s. Petru	♏	4.43	7.28
Sâm.	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	2	Porțiuncula	♏	4.44	7.26
Dumineca a 8-a după Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14—22: „În vremea aceea a văzut Iisus popor mult...”; ev. inv. 8; gl. 7.							
Dum.	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	3	Ștefan	♏	4.46	7.25
Luni	4	SS. 7 Tineri din Efes	4	Dominicus	♏	4.47	7.24
Mărti	5	M. Eusignie	5	Maria Schnee	♏	4.48	7.22
Merc.	6	(†) Schimbarea la față	6	Schimb. la față	♏	4.49	7.20
Joi	7	C. M. Dometie	7	Caietan	♏	4.50	7.19
Vin.	8	Emilian m. Ep. Chizicului	8	Chiriac	♏	4.51	7.18
Sâm.	9	Ap. Matia	9	Roman	♏	4.52	7.17
Dumineca a 9-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 22—34: „În vremea aceea silit-a Iisus pe învățăceii săi să intre în corabie...”; ev. inv. 9; gl. 8.							
Dum.	10	M. și Arhid. Laurentie	10	Laurențiu	♏	4.54	7.16
Luni	11	M. și Arhid. Euplu	11	Susana	♏	4.55	7.14
Mărti	12	Mii Fotie și Anichit	12	Clara	♏	4.57	7.12
Merc.	13	C. P. Macsim mărturisit.	13	Casian	♏	4.58	7.10
Joi	14	Pr. Michea	14	Eusebie	♏	4.59	7.09
Vin.	15	(†) Adorm. Născ. Dumnezeu	15	(†) Înălț. Mariei	♏	5.00	7.08
Sâm.	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	16	Rochus	♏	5.01	7.06
Dumineca a 10-a după Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14—24: „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un om îngenunchind înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.							
Dum.	17	M. Miron	17	Bertram	♏	5.03	7.05
Luni	18	Mii Flor și Lavru	18	Elena	♏	5.04	7.03
Mărti	19	M. Andreiu Stratilat	19	Ludovic	♏	5.05	7.01
Merc.	20	Pr. Samuil	20	Bernhard	♏	5.06	6.59
Joi	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	21	Anastasia	♏	5.07	6.57
Vin.	22	M. Agatonic și Severian	22	Timoteiu	♏	5.08	6.56
Sâm.	23	M. Lup și Irineu	23	Filip	♏	5.10	6.54
Dumineca a 11-a d. Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23—35: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat...”; ev. inv. 11; gl. 2.							
Dum.	24	M. Eutihie	24	Bartolomeiu	♏	5.11	6.52
Luni	25	Înt. m. ap. Vartolomei; Ap. Tit	25	Ludovic	♏	5.12	6.50
Mărti	26	Mii Adrian și Natalia	26	Zefirin	♏	5.14	6.48
Merc.	27	C. P. Pimen	27	Iosif Calas	♏	5.15	6.46
Joi	28	C. P. Moisi Arapul	28	Augustin	♏	5.17	6.44
Vin.	29	(†) Taierea cap. Sf. Ioan Bot. (Post)	29	Tăer. c. s. Ioan	♏	5.18	6.42
Sâm.	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	30	Rosa	♏	5.19	6.40
Dumineca a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16—26: „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tânăr...”; ev. inv. 1; gl. 3.							
Dum.	31	Brăul Preacuratei Mariei	31	Raimund	♏	5.20	6.39

August.

Povețe economice.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă sălătă iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acuma, le curățește și acață în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați, văzând că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcați și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul tunei poți și sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

Din 1—6 întunecos și puțină ploaie; noaptea răcoare, ploaie și tunete; 9—13 timp ploios; 14—17 ploaie, căldură și furtună cu grindină; 18—23 ploi mari cu furtună; 24—31 timp plăcut, nopți răcoroase.

Notițe:

Septembre,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpciune.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	(†) C. P. Simeon stâlpnicul	1	Egidiu		5.21	6.37
Mărti	2	M. Mamant și Ioan Pustn.	2	Stefan		5.23	6.35
Merc.	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	3	Serafina		5.24	6.33
Joi	4	M. Vavila și Moisi Pr.	4	Rosalia		5.25	6.31
Vin.	5	Pr. Zacharia	5	Laurent		5.26	6.30
Sâm.	6	Minunea Archang. Mihail	6	Magnus		5.27	6.28

Duminea a 13-a după Rusalii, înaintea Înălțării sfintei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriuri...”; ev. inv. 2; gl. 4.

Dum.	7	M. Sozont	7	Regina		5.29	6.26
Luni	8	(†) Nașt. Născ. de D-zeu	8	(†) Nașt. Mariei		5.30	6.24
Mărti	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	9	Gorgonie		5.31	6.22
Merc.	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimf.	10	Nicolae Tol.		5.33	6.20
Joi	11	Ca Teodora; M. Diodor	11	Protus		5.34	6.18
Vin.	12	M. Antonom	12	Macedoniu		5.35	6.16
Sâm.	13	M. Corneliu Sutașul	13	Matern		5.36	6.14

Duminea Înălțării sf. Cruci, Ioan c. 19, v. 6—35: „În vremea aceea s'au făcut arhiereli și bătrânii în contra lui Iisus...”; Teate ale sărbării.

Dum.	14	(†) Înălțarea cinstitei cruci (Post)	14	Înălț. Crucei		5.37	6.13
Luni	15	M. M. Nichita; Cuv. Visarion	15	Nicodem		5.38	6.11
Mărti	16	M. Mă Eufemia	16	Ludmila		5.40	6.09
Merc.	17	M. Mă Sofia și ficele ei	17	Hildegard		5.41	6.07
Joi	18	C. P. Eumenie făc. de minuni	18	Toma Ap.		5.43	6.05
Vin.	19	Mil Trofim, Savatie, Dorimedont	19	Ianuarie		5.44	6.03
Sâm.	20	M. Eustatie și fiii sei	20	Eustachie		5.45	6.02

Duminea a 15-a după Rusalii, după Înălțarea sfintei Cruci, Marcu c. 8; v. 34—c. 9, v. 1: „Zis-a Domnul: Celace voește să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 4; gl. 6.

Dum.	21	Ap. Codrat din Magnesia	21	Mateiu ev.		5.46	6.05
Luni	22	M. Foca făcăt. de minuni	22	Maurițiu		5.47	6.07
Mărti	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	23	Tecla		5.49	5.55
Merc.	24	M. Tecla	24	Rupert		5.50	5.53
Joi	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	25	Cleofa		5.52	5.51
Vin.	26	(†) Adormirea S. Ioan Ev.	26	Ciprian		5.53	5.49
Sâm.	27	M. Calistrat	27	Cosma și Dam.		5.54	5.47

Duminea a 16-a d. Rusalii, Luca 1-a (cea din Duminea a 18-a după Ev.) c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	28	C. P. Chariton Mărturisit.	28	Vencisl. reg.		5.55	5.46
Luni	29	C. P. Chiriac Sihastrul	29	Mihail Arhan.		5.56	5.41
Mărti	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	30	Ieronim		5.58	5.44

Septembre.

Povețe economice.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile iernatice se culeg cu mâna și se împărțesc în clase după mărime și frumsețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeza în pivniță se întind la soare, ca să ese umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la sămănat, că te vei căi la secerat. Pe la capătul lunei să ia mierea dela stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbii, le samănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Provestirea timpului.

Din 1—13 zile plăcute, întrerupte cu ploaie; 14—21 ceață și mai de multe ori ploaie; 22—28 dimineața ceață, peste zi plăcut, sara răcoare; 29—30 zile frumoase, apoi vânt și ploaie.

Notițe:

Octobre,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Dat	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Dat	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare apune
Merc.	1	Ap. Anania C.P. Roman cânt.	1	Remigiu		5.59 5.39
Joi	2	M. Ciprian; Ma Iustina fecioara	2	Leodegar		6.01 5.37
Vin.	3	M. Dionisie Areopagitul	3	Candid		6.02 5.35
Sâm.	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	4	Francisc Ser.		6.03 5.34

Dumineca a 17-a după Rusalii, Luca a 2-a (cea din Dumineca a 19-a d. Ev.) c. 6, v. 31—36:
„Zis-a Domnul: Precum voîți să vă faci vouă oamenii...”; ev. inv. 6; gl. 8.

Dum.	5	M. Charitina	5	Placid		6.04 5.32
Luni	6	(†) Ap. Toma	6	Bruno		6.05 5.30
Marți	7	Mii Serghie și Vach	7	Iustina		6.07 5.28
Merc.	8	Ca maică Pelaghia	8	Brigita		6.08 5.26
Joi	9	(†) Ap. Iacob și C. P. Andronic	9	Dionisie		6.10 5.24
Vin.	10	Mii Eulampie și Eulampia	10	Francisc Bor.		6.11 5.22
Sâm.	11	(†) Ap. Filip; C. Teofan märt.	11	Nicasiu		6.12 5.20

Dumineca a 18-a după Rusalii, a S. S. Părinți, Luca a 4-a (cea din Dumineca a 21-a d. Ev.)
c. 8, v. 5—15: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Eșit-a sămănătorului...”; Ioan c. 17, v. 1—13:
„În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceruri...”; ev. inv. 7; gl. 1.

Dum.	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	12	Maximilian		6.13 5.19
Luni	13	Mii Carp și Papi	13	Coloman		6.15 5.17
Marți	14	(†) Cuv. Paraschiva	14	Calistus		6.16 5.15
Merc.	15	C. M. Lucian	15	Teresia		6.18 5.13
Joi	16	M. Loghin Sutașul	16	Gallus		6.19 5.11
Vin.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu din Crit.	17	Hedvig		6.20 5.09
Sâm.	18	Ap. și Ev. Luca	18	Luca ev.		6.21 5.08

Dumineca a 19-a după Rusalii, Luca a 3-a (cea din Dumineca a 20-a după Ev.) c. 7, v. 1—16:
„În vremea aceea mergând Iisus într-o cetate...”; ev. inv. 8; gl. 2.

Dum.	19	Pr. Ioil și M. Var	19	Petru d. Alc.		6.22 5.07
Luni	20	M. M. Artemie	20	Felician		6.24 5.05
Marți	21	C. P. Ilarion cel mare	21	Ursula		6.25 5.03
Merc.	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	22	Cordula		6.26 5.01
Joi	23	Ap. Iacob frat. Domnului	23	Ioan Cap.		6.28 4.59
Vin.	24	M. Mă. Areta	24	Rafail Archan.		6.29 4.58
Sâm.	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	25	Chrisant		6.30 4.57

Dumineca a 20-a după Rusalii, Mateiu c. 8, v. 23—27: „În vremea aceea intrând Iisus în corabie...”; Luca a 6-a (cea din Dumineca a 23-a după Ev.) c. 8, v. 26—39: „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în lăturea Gadarenilor...”; Ioan c. 15, v. 17—c. 16, v. 2: „Zis-a Domnul învățăceilor săi: Acestea poruncesc vouă, ca să vă iuțiți unul pe altul...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	26	(†) S. M. M. Dimitrie	26	Amand		6.32 4.56
Luni	27	M. Nestor	27	Frument		6.34 4.54
Marți	28	Mii Terentie și Neonila	28	Sim. și Iuda		6.35 4.52
Merc.	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	29	Narcis		6.37 4.51
Joi	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	30	Claudie		6.38 4.49
Vin.	31	Ap. Stachie, Ample, Narcis	31	Wolfgang		6.39 4.48

Octobre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile, din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degere. Resădește în straturi bine lucrate sălătă iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul merit a se sămăna de cu primăvară, gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi, alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

Din 1—5 zile frumoase, apoi vânt și ploaie; 6—13 dimineața ceață, vânt și răcoare; 14—22 timp plăcut, sara răcoare; 22—27 la început schimbăcios și ceață, apoi ploaie; 28—31 timp friguros în parte plăcut.

Notițe:

Novembre,

are 30 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele resare	apune
Sâm.	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	1	(†) Toți Sfinții		6.41	4.47
Dumineca a 21-a d. Rusalii, Luca a 5-a (cea din Dumineca a 22-a d. Ev.) c. 16, v. 19—31: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Era un om oarecare bogat...”; ev. inv. 10; gl. 4.							
Dum.	2	Mii Achindin, Pigasie	2	Pomen. răpos.		6.42	4.45
Luni	3	Mii Acheptima, Aitala, Iosif	3	Hubert		6.44	4.43
Mart	4	C. Ioanic, Mii Nicandru, Ermen	4	Carol Bor.		6.45	4.41
Merc.	5	Mii Galacteon și Epistimia soția sa	5	Emeric		6.46	4.40
Joi	6	P. Pavel mărt. Patr. Const.	6	Leonard		6.47	4.38
Vin.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	7	Engelbert		6.49	4.37
Sâm.	8	(†) Arh. Mihail și Gavril	8	Gottfried		6.51	4.36
Dumineca a 22-a d. Rusalii, Luca a 7-a (cea din Dumineca a 24-a d. Ev.) c. 8, v. 41—56: „În vremea aceea venit-a un om cătră Iisus...”; ev. inv. 11; gl. 5.							
Dum.	9	Mii Onisifor, Porfirie, Ca Matrona	9	Teodor		6.52	4.35
Luni	10	Ap. Erast și Olimp; M. Orest	10	Andrei		6.54	4.34
Mart	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	11	Martin		6.55	4.33
Merc.	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	12	Cunibert		6.57	4.32
Joi	13	(†) P. Ioan gură de aur	13	Stanislau		6.58	4.31
Vin.	14	(†) Ap. Filip	14	Venerand		7.00	4.30
Sâm.	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	15	Leopold		7.01	4.29
Dumineca a 23-a d. Rusalii, Luca a 8-a (cea din Dumineca a 25-a d. Ev.) c. 10, v. 25—37: „În vremea aceea venit-a un legiutoriu la Iisus...”; ev. inv. 1; gl. 6.							
Dum.	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	16	Otmar		7.02	4.28
Luni	17	P. Grigorie Ep. Neocesareei	17	Grigorie Teol.		7.03	4.27
Mart	18	Mii Platon și Roman	18	Odo		7.05	4.26
Mer.	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	19	Elisabeta		7.06	4.25
Joi	20	C. Proclu Aep. Cons.; Grigorie Decap	20	Felix		7.08	4.24
Vin.	21	(†) Intrarea în Biserică	21	(†) Într. în biser.		7.09	4.23
Sâm.	22	Ap. Filimon	22	Cecilia		7.10	4.23
Dumineca a 24-a după Rusalii, Luca a 9-a (cea din Dumineca a 26-a după Ev.) c. 12, v. 16—21: Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit țarina...”; ev. inv. 2; gl. 7.							
Dum.	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	23	Clement		7.11	4.22
Luni	24	M. Mă Ecaterina; M. M. Mercurie	24	Ioan		7.12	4.21
Mart	25	Mii Clement și Petru	25	Ecaterina		7.14	4.20
Merc.	26	CC. PP. Alimpie și Nicon.	26	Conrad		7.15	4.19
Joi	27	M. M. Iacob Persul	27	Virgil		7.17	4.19
Vin.	28	C. P. Stefan c. n. M. Irinarch	28	Sosten		7.18	4.18
Sâm.	29	Mii Paramon și Filumen	29	Saturnin		7.19	4.17
Dumineca a 25-a după Rusalii, Luca a 13-a (cea din Dumineca a 30-a după Ev.) c. 18, v. 18—27: „În vremea aceea un om oarecare s'a apropiat cătră Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 3; gl. 8.							
Dum.	30	(†) Ap. Andrei	30	Andrei ap.		7.20	4.17

Novembre.

Povețe economice

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voești a-i sădi în primăvară. Curățește ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra lepurilor. Spoiește trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balebă de vită și sânge, amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor să pune gunoiu putred și să intrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de seamă, ca să nu se întâmple nici prea repede, dar nici prea încet. În cazul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se fac un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului.

Din 1—13 timp friguros, în parte plăcut; 14—19 schimbăcios, deseori ceață și ploaie; 20—26 timp închis, zăpadă și ploaie; 27—30 îngheț, zile reci.

Notițe:

Decembre,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 ore

Andrea.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian îndreptat	Datul	Numele sfinților Cal. Grigorian	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	1	Natalia		7.21	4.17
Marți	2	Pr. Avacum	2	Bibiana		7.22	4.17
Merc.	3	Pr. Sofronie	3	Francisc Xav.		7.23	4.16
Joi	4	(†) M. Varvara; C. P. Ioan Damascen	4	(†) Barbara		7.25	4.16
Vin.	5	P. Sava cel sfințit	5	Sava		7.26	4.15
Sâm.	6	(†) Părintele Nicolae	6	(†) S. Nicolae		7.27	4.15

Dumineca a 26-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea din Dumineca a 27-a după Ev.) c. 13, v. 10—18: „În vremea aceea învăța Iisus într-una din Sinagoge Sâmbătă...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	7	P. Ambrosie Ep. Mediol.	7	Ambrosie		7.28	4.15
Luni	8	C. P. Patapie	8	(†) Zămis, Născ.		7.29	4.15
Marți	9	Zămislirea S. Anei	9	Leocadia		7.30	4.15
Merc.	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	10	Iudita		7.31	4.15
Joi	11	C. P. Danil Stălpnicul	11	Damasus		7.32	4.15
Vin.	12	(†) P. Spiridon	12	Maxentie		7.33	4.15
Sâm.	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest, Ma Lucia	13	Lucia		7.34	4.15

Dumineca a 27-a după Rusalii, Luca a 11-a (cea din Dumineca a 28-a după Ev.) c. 14, v. 16—24: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Un om oarecare a făcut cină...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonia	14	Spiridon		7.35	4.15
Luni	15	M. Elefterie; P. Pavel cel din Latro	15	Celian		7.36	4.16
Marți	16	Pr. Agheu	16	Adelaida		7.37	4.16
Merc.	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	17	Lazar		7.38	4.16
Joi	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	18	Gratian		7.38	4.17
Vin.	19	M. Bonifacie	19	Nemesiu		7.39	4.17
Sâm.	20	M. Ignatie	20	Liberat		7.39	4.17

Dumineca înainte de Nașterea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1—25: „Cartea neamului lui Iisus Christos...”; ev. inv. 6; gl. 3.

Dum.	21	Ma Iuliana	21	Toma		7.39	4.18
Luni	22	M. Mă Anastasia	22	Dimitrie		7.39	4.18
Marți	23	Sânții 10 Martiri din Crit	23	Victoria		7.39	4.19
Merc.	24	C. Mă Eugenia	24	Adam și Eva		7.40	4.20
Joi	25	(†) Nașterea Domnului	25	(†) Nașt. Dlui		7.40	4.21
Vin.	26	(†) Sob. Preacuratei (harți)	26	(†) Ștefan		7.41	4.21
Sâm.	27	(†) Archidiaconul Ștefan	27	Ioan ev.		7.41	4.21

Dumineca după Nașterea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13—23: „Iară după ce s'au dus magii...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicomidia	28	Pruncii nevin.		7.42	4.22
Luni	29	SS. 14 mii prunci uciși de Irod	29	Toma		7.43	4.22
Marți	30	Ma Anisia; C. Zotie Preot	30	David		7.43	4.23
Merc.	31	C. ma Melania Romana (harți)	31	Silvestru		7.43	4.23

Iugoslavia. Regatul Sërbo-Croato-Sloven (S. H. S.) Rege: Alexandru, suit pe tron după repozarea tatălui său, Petru Carageorgevici I., născut în 16 Dec. 1889.
Norvegia. Rege: Hacon VII., născut în 22 Iuliu (3 August) 1872, ales rege în 5/18 Novembre 1905; domnește din 10/23 Novembre 1905.
Olanda. Regină: Wilhelmina născ. în 19/31 Aug. 1880; domnește din 11/23 Nov. 1890.
Polonia. Republică, președinte: Profesor universitar Moscinski.
Portugalia. Republică, Președinte: Manuel Jose de Arriaga ales în 24 August 1911.
Rusia. Republică bolșevistă.
Spania. Rege: Alfons XIII., născut în 5/17 Maiu 1886; domnește din 1/15 Maiu 1902.
Svedia. Rege: Gustav V., născut în 4/16 Iunie 1858, domnește din 25 Novembre (8 Decembre) 1907.
Turcia. Republică, președinte: Mustafa Kemal Pașa.
Ungaria. Declarată republică, guvernator admiralul Horthy.

ESTRAS DIN LEGEA TIMBRULUI.

O b i e c t	Timbru mobil în Lei		Timbru prin viză în Lei
	taxă stabilă	taxă proporțion.	
Petițiuni către autorități publice	11		
Anexe la aceste petițiuni, dacă nu sunt supuse la alt timbru, de fiecare exemplar	2		
Acte de identitate, Bilete de legitimație	7		
Copii și estrase de pe orice fel de acte	7		
Copii din condici mitricale	7		
Copii din cartea funduare (estras)	7		
Testimonii și certificate, eliberate de autorități, notari publici și de particulari de fiecare coală a exemplarului	13-50		
Contractările, sub contractările sau cedările făcute în baza unei licitații sau comande scrise sau verbale, plătite de stat, consiliile județene sau comunale, sau orice instituțiuni de utilitate publică (afară de timbrul pentru contract) de la valoare mbii cu scadența până la 6 luni p. fiecare sută de L.		0-33 0-66	1-32
" " preste 6 " " " " "			
" pentru vânzări de vite mici	3		
" " mari	7		
eliberate localnicilor pentru trecerea frontierei	7		
-apoarte pe 3 luni } Notă.	265		
" " 6 luni } Pentru studii sau misiuni	400		
" " 12 luni } oficiale în străinătate 1/4	660		
" " de emigrare }	660		
Autorizațiuni pentru exercițiul unei meserii	27		
Facturi pentru fiecare sută de Lei a valorii		1-32	
Brevete de desfacerea băuturilor spirituoase	660		
Rolul de barcă	20		
Permis de pescuit	20		
" de vânătoare	100		
" pentru portul armelor	100		
Fiecare filă a registrelor comerciale			4-50
Testamente, pacte succesoriale autentice, cererile de întărirea testamentelor	27		
Chitanțe și adeverințe de predare sau plată până la 100 Lei scutit			
" " de la 100 Lei până la 10000 "	3		
" " de la 10000 Lei până la 50000 "	7		
" " de la 50000 Lei până la 100000 "	18-50		
de la 100000 Lei în sus pentru fiecare sută de mii sau fracțiune în plus un Leu			

Observare. Pentru obiecte recomandate, mandate și colete, destinate pentru interiorul țării, dacă sunt prezentate în Dumineci sau sărbători legale se mai percepe în afară de taxele normale un drept fix de câte 5.—

2) E X T E R N

	Scrisori simple	Cărți post. simple
America	10.—	6.—
Ungaria	7.50	4.50
Iugoslavia	10.—	6.—
Polonia	7.50	4.50
Italia	7.50	4.50
Bulgaria	10.—	6.—
Grecia	10.—	6.—
Austria	7.50	4.50
Cechoslovacia	7.50	4.50
Francia	10.—	6.—
Anglia	10.—	6.—

Pentru fiecare țară recomandat 10 Lei mai mult.

Imprimare, de fiecare 50 gr.	2.—
Probe de mărfuri până la 100 gr.	4.—
Probe de mărfuri pentru fiecare 50 gr. sau fracțiune mai mult	2.—

Şematismul

bisericei ortodoxe-orientale române din Mitropolie şi special al diecezei Caransebeşului.

METROPOLIE.

(REŞEDINŢA : SIBIIU).

1. Ierarhii Mitropoliei.

Arhiepiscop şi Metropolit :

nalt Prea Sântia Sa Domnul Dr. Nicolae Bălan, membru al senatului.

Episcopii diecezani :

Prea Sântia Sa Domnul Dr. Iosif Traian Badescu, episcopul Caransebeşului, membru al senatului.

Prea Sântia Sa Domnul Roman Ciorogariu, episcopul Orăzii, membru al senatului.

Prea Sântia Sa Domnul Nicolae Ivan, episcopul Vadului şi Feleacului cu reşedinţa în Cluj, membru al senatului.

Prea Sântia Sa Domnul Dr. Grigorie Comşa, episcopul Aradului, membru al senatului.

Arhieri :

Prea Sântia Sa Domnul Filaret Musta, arhieru, vicariu episcopesc în Caransebeş.
Prea Sântia Sa Domnul Dr. Andrei Magier Crişanul, arhieru, vicariu episcopesc în Oradea.

Dr. Vasilie Stan, arhieru, vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

2. Sinodul episcopesc metropolitan.

Preşedintele : Arhiepiscopul şi metropolitul.

Membrii : Episcopii diecezani, Arhierul Filaret Musta, vicariu episcopesc în Caransebeş, Arhierul Dr. Andrei Magier Crişanul, vicariu episcopesc în Oradea şi Dr. Vasilie Stan, arhieru, vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

Consilieri : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani.

Dr. Eusebiu R. Roşca, arhimandrit, rector al acad. teologice din Sibiiu în retragere.

Poliearp Moruşca, arhimandrit, egumenul Sf. Mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Dr. Iustin Suciu, arhimandrit, profesor de teologie în Arad.

Ghenadie Bogoeviciu, protosinzel, paroch în Budapesta.

Dr. Vasilie Lazarescu, protosinzel, Oradea mare.

Consiliul metropolitan.

Președinte: *Arhiepiscopul și metropolitul.*

Membrii naturali: Episcopii și Arhierii din Mitropolie.

Consilieri:

a) În secția bisericească.

Referent bis. *Dr. Vasile Bologa*, consilier mitr. în Sibiiu.

Dr. Busebiu R. Roșca, arhimandrit, rector al acad. teologice în retragere, Sibiiu.

Dr. Ioan Lupas, protopresbiter, profesor universitar în Cluj, fost ministru.

Procofin Givulescu, protopresbiter în Radna.

Andrei Ghidiu, protopresbiter Caransebeș.

Dr. Vasile Lazarescu, protosincol Oradea-mare.

Un loc vacant.

Suplenți:

Fabriciu Manoilă, protopresbiter în Lipova.

Iovian Mureșan, protopresbiter în Turda.

Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.

Dr. Vasile Bologa, prot. în Sibiiu.

Doouă locuri vacante.

b) În secția culturală.

Referent *Traian Petrișor*, protopresbiter în Sibiiu.

Dr. Iosif Blaga, protopresbiter în Brașov.

Dr. George Ciuhandu, protopresbiter, consilier eparhial în Arad.

Vasile Goldiș, președintele Asociațiunei „Astra”, fost ministru al cultelor.

Dr. Aurel Lazar, fost șef de resort la justiție, avocat în Oradea.

Dr. Silviu Dragomir, profesor universitar în Cluj.

Un loc vacant.

Suplenți:

Trandafir Scorobet, consilier arhiepiscopesc în Sibiiu.

Dr. Petru Barbu, presbiter, directorul acad. teologice în Caransebeș.

Dr. Nicolae Comșa, medic, fost prefect în Sibiiu.

Dr. Ioan Bunea, director liceal în Sibiiu.

Nicolae Colan, rector al Academiei teologice în Sibiiu.

Petru Drăghici, fost senator, Sibiiu.

c) În secția economică

Referent *Ieronim Gravu* protopresbiter în Sibiiu.

Mateiu Voilean, consilier arhiepiscopesc în Sibiiu.

Petru Papp, protopresbiter în Beiuș.

Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.

Ioan I. Lăpădat, fost ministru de nnanțe.

Dr. Iustin Marșeu, avocat, prefect în Arad.

Octavian Goga, fost ministru de culte și interne.

Suplenți :

Dr. George Proca, consilier arhiepiscopesc în Sibiiu.
Dr. Mihail Gropșian, avocat, fost procuror general în Timișoara.
Dr. Lucian Borcia, avocat în Sibiiu, senator.
Dr. Valeriu Moldovan, avocat în Turda.
Dr. Gheorghe Popa, notar public în Oradea-mare.
 Un loc vacant.

Cancelaria metropolitană.

Secretariu subst.: *Dr. Lucian Borcia*, avocat în Sibiiu, senator.
 Fiscal: *Dr. Lucian Borcia*, avocat în Sibiiu, senator.
 Cassariu: *Traian Petrișor*, ref. mitropolitan în Sibiiu.
 Controlor: *Dr. Vasile Bologa*, consilier mitrop. în Sibiiu.
 Arhivar: *Ioan Dinnu*, diacon ceremonial în Sibiiu.

Delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarhică.

Președinte: arhiepiscopul și metropolitul.
 Vicepreședinte: Prea Sântia Sa Episcopul Caransebeșului *Dr. Iosif Traian Badescu*

Membrii:

Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului.
Filaret Musta, arhieru, vicariu episcopesc în Caransebeș.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.
Dr. Aurel Cozma, fost ministru, avocat în Timișoara.
Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.
Dr. Mihail Gropșian avocat, fost procuror general în Timișoara.
Dr. Cornel Iancu avocat în Arad.
 Un loc vacant.

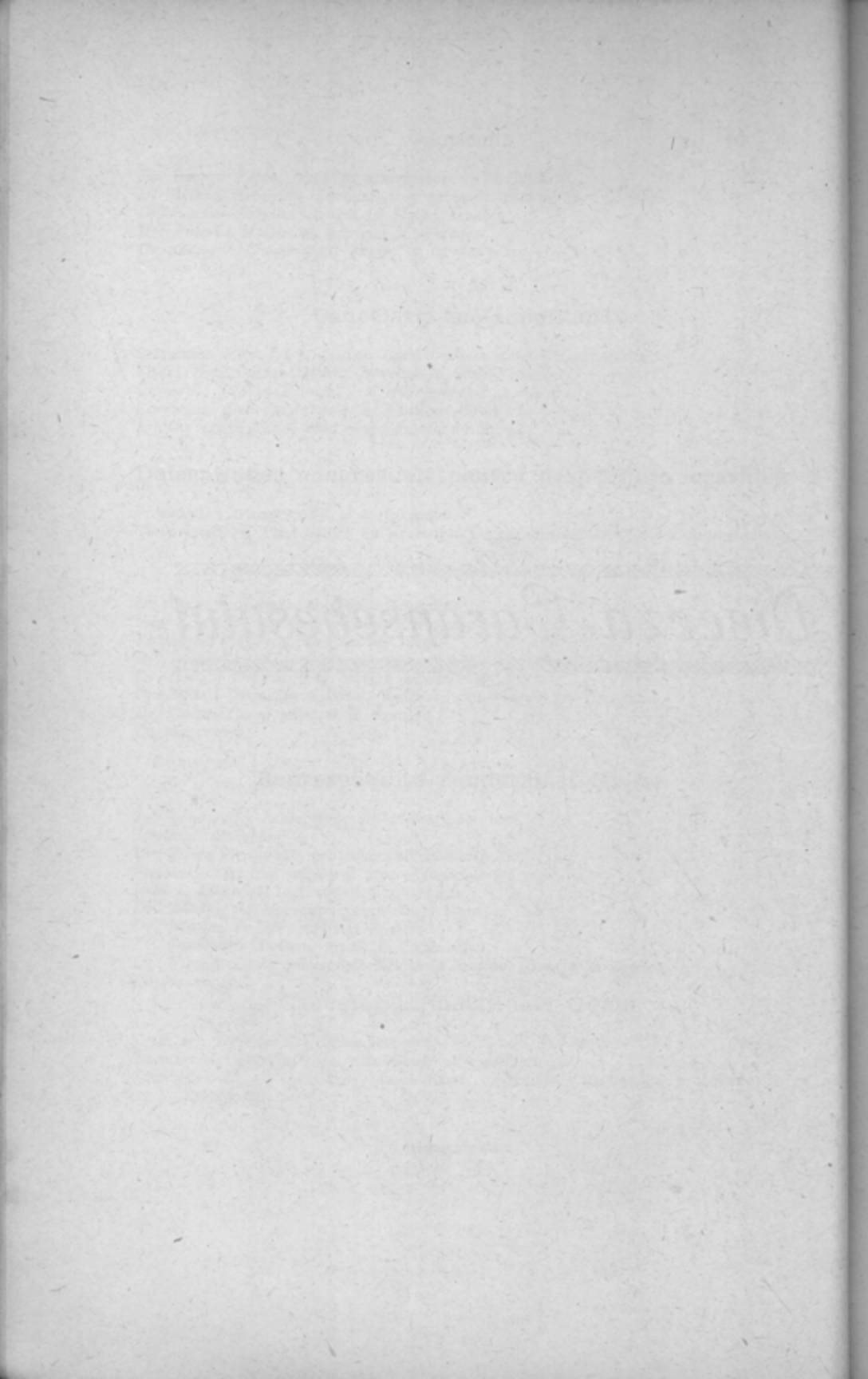
Reprezentanța fundațiunei Gojdu.

Sub președinția Arhiepiscopului și Metropolitului.
 Episcopii diecezani.
Dr. Silviu Dragomir, profesor universitar în Cluj.
Vasile Goldiș, fost ministru, preș. Asociațiunei în Sibiiu.
Ioan I. Lăpădat, fost ministru de finanțe.
Dr. Antonie de Mocsonyi, proprietariu mare în Bulci.
Dr. Nicolae Pojnar, avocat în Aleșd.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
Dr. Nicolae Zigre, fost subsecretariu la interne, avocat în Oradea.
 Un loc vacant.

Cancelaria fundațiunei Gojdu.

Notar ref. *Dr. Aurel Crăciunescu*, prof. acad. teol. în Sibiiu.
 Cassariu și Controlor: Cei dela Consiliul metropolitan.
 Administrator al realităților fundațiunei: *Ghenadie Bogoeviciu*, protosincol în Budapesta.

Dieceza Caransebeşului

Şematism.

Dieceza Caransebeşului şi Ierarhii ei.

Banatul este locuit de Români din timpurile străvechi, colonizaţi de împăratul Traian. Ei sunt cei mai vechi creştini ai Banatului. Toate popoarele ce au venit asupra Banatului i-au aflat aici pe Români, cari erau avuţi, în stare materială înfloritoare. Deci, Turcii şi Sârbii i-au aflat aici.

Fiind Românii Banatului cei mai vechi creştini, e de sine înţeles, că ei aveau şi organizaţie bisericească.

Episcopia noastră a Caransebeşului s'a înfiinţat în timpuri străvechi. Ea se estindea asupra districtelor vechi: Logoj, Cavaraneş (Caransebeş), Mehadia, Almăj, Craşova, Iladia, Vârşeţ şi Palanca. Ba se susţine, că până la venirea şi aşezarea sârbilor pe marginile Banatului — anii 1481 şi 1490, a fost mai lăţită. Ea s'a ținut de metropolia veche română de Alba-Iulia şi se estinde aproape asupra întregului Banat.

Episcopii îşi aveau reşedinţa în Caransebeş. Atât după tradiţiuni cât şi după cartea funduară compusă în 1804, Episcopia Caransebeşului a avut în vechime mai multe case şi peste 50 jugere de pământ în Caransebeş, din care avere însă în 1865, la reînfiinţarea, sau mai bine zis la reactivarea Episcopiei, nu s'a aflat decât o casă ruinată, o moară, pentru care a trebuit să se poarte proces cu arendaşul, şi 20 jugere de pământ. Această despoiere e urmarea strămutărei reşedinţei episcopiceşti dela Caransebeş la Vârşeţ. Strămutarea întâi provizorie, apoi definitivă s'a întâmplat între anii 1760 — 1770, când s'a înfiinţat şi graniţa militară bănăţeană (regimentul romano banatic Nr. 13 s'a înfiinţat în 1767), şi de atunci episcopii nu au mai purtat deosebită grijă de realităţile Episcopiei, şi aşa acelea au fost în mare parte ocupate de privaţi, iară la compunerea cărţilor funduare în 1804, resp. 1808 nereclamând nimenea, ocupătorii au fost trecuţi în cărţile funduare ca proprietari*).

Reşedinţa episcopicească se afla şi pe timpul când s'a reînfiinţat episcopia, la venirea episcopului Ioan Popasu, dară era în

*) Acte şi documente din trecutul Episcopiei ortodoxe răsăritene române a Caransebeşului, Foaia Diecezană Nr. 13 din 1886.

stare ruinată, nelocuibilă. Aci a fost adăpostit în 1865 institutul teologic, mai apoi în 1876 și cel pedagogic, până ce sub episcopul Nicolae Popea s'a dărâmat și s'a clădit zidirea nouă, în care a fost instalată bolta societății pe acții „Severineana“.

Ca reședință episcopoească fericitul episcop Ioan Popasu, după ce mai întâiu a locuit în casă cu chirie, a câștigat dela erariul militar actuala reședință, ce a servit mai nainte ca locuință generalului comandant din Caransebeș.

Episcopia Caransebeșului era independentă și după ce pe sama sârbilor s'a înființat episcopia Vârșetului, după venirea sârbilor sub metropolitul lor, numit Patriarh, Arsenie III. Cernoevici; a ajuns însă, după încetarea metropoliei de Alba-Iulia, cauzată prin apostasia întâmplată în 1698 a metropolitului Atanasie, mai întâiu prin usurpațiune sub administrarea episcopilor sârbești din Vârșet, mai apoi s'a contopit cu cea din Vârșet, — până ce în urma străduințelor marelui Andreiu baron de Șaguna, s'a înfăptuit despărțirea ierarhică a Românilor de sârbi, și așa s'a readus la viață independentă și episcopia Caransebeșului, reînființându-se.

Reînființarea episcopiei Caransebeșului s'a decretat prin rezoluțiunea împărătească din 12/24 Decembre 1864 dându-se ca sufragana împreună cu dieceza Aradului, reînființatei noastre metropolii.

Reînființându-se episcopia (dieceza) Caransebeșului, Caransebeșul a devenit iarăși sediul episcopilor acestei dieceze.

*

Dacă Eparhia Caransebeșului își are originea, începutul, în negura trecutului, apoi nu mai puțin vechiu e și orașul Caransebeș. Se susține, că aici a fost o cetățuie romană. În documente istorice se face amintire de acest oraș mai întâiu în 1289 și resp. 1290, când a petrecut aici Regele Ungariei Ladislau IV Cumanul. În acest document orașul se numește Caransebeș, ca și acum. A fost reședință a Banilor și Vicebanilor Severinului cu însemnată nobilime, cu cetățeni în drepturi egale cu cetățenii din Buda.

**

Pentru fixarea însemnătății Episcopiei Caransebeșului este de interes să urmeze numele episcopilor vechi, pe cât ne este astăzi posibil a-i cunoaște*).

Refugiindu-se în 1690 vr'o 30.000 familii sârbi și albanezi din Turcia în Ungaria sub metropolitul numit și patriarh Arsenie

*) Se folosește chiar și textual în unele locuri:

a) Studiul „Șirul cronologic al Episcopilor de Caransebeș — Vârșet (1690—1865) „Foaia Diecezană“ (Nr. 45, 47, 48, 49) din 1887, de secretariul Ioan Bartolomei.

b) Istoria bisericească de Nicolae Tincu Velea.

III Cernoeviciu, acesta hirotoni în 1690 episcop pe un preot venit din Albania, cu numele Spiridon Stibița, care se așază cu reședința în Vârșeț. Acesta a fost confirmat de împăratul-rege Leopold în 4 Martie 1695, și a ocupat și eparhia Caransebeșului, fiind aceasta fără îndoială văduvită. Lui Stibița după unii răposat pela sfârșitul anului 1695 i-a urmat episcopul Gerasim, carele și-ar fi strămutat în 1700 reședința la Caransebeș, ajungând Vârșețul în mâna Turcilor. După Gerasim a urmat în 1722 Moise Stanoevici, confirmat în 8 Aprilie 1722 pentru Vârșeț. Despre acesta susține istoricul Tincu Velea că este un document autentic că în 1723 locuia în Caransebeș și de aci a condus și dieceza Vârșețului. Acesta ca și înaintașii lui au usurpat dieceza Caransebeșului căci se aminti mai sus, că dânsul a fost confirmat pentru dieceza sârbească a Vârșețului. Usurparea li-s'a ușurat episcopilor sârbești prin încetarea metropoliei române din Alba-Iulia, în urma apostasiei metropolitului Atanasie. În 1726 a urmat Nicolae Dimitrievici, iară acestuia în 1728 Maxim Nestorovici, întărit în 1 Maiu 1728, a fost întărit prin curtea din Viena de Episcop numai al Caransebeșului*). A reposat în 1738**). Se crede că pe timpul păstoririi lui M. Nestorovici în Caransebeș, în Vârșeț a fost Episcop Eutimie Damianovici, care după moartea episcopului Nestorovici a administrat și dieceza Caransebeșului, a răposat în 1739***). Răposând Eutimie Damianovici Episcopul diecezei Aradului Isaia Antunovici la cerere proprie a obținut dela curtea împărătească și dieceza Caransebeșului, fiind numit Episcop al Caransebeșului în 1741, introdus fiind în 1742. Deci Dieceza Caransebeșului a fost 7 ani împreună și cu a Aradului. Deoarece prin moartea episcopului Eutimie Damianovici a devenit vacant și scaunul episcopesc din Vârșeț, se pare că Isaia Antunovici a fost episcop și al Vârșețului.

Episcopul Isaia Antunovici fiind ales în 29 Ianuarie 1748 metropolit după Arsenie Ioanovici de Șacabent, călătorind la Viena pentru a se prezenta împărătesei-regine Maria Teresia și a depune jurământul prescris, a reposat în 2 Februarie 1749, deunde a fost adus la Buda și înmormântat aci în cimiteriul Taban.

După episcopul Isaia Antunovici a urmat episcopul Timișoarei Ioan Georgevici, carele a strămutat reședința iară la Vârșeț. După istoricul Nicolae Tincu Velea, Ioan Georgevici n'a fost episcopul Timișoarei, căci iată ce zice el: „Ioan Georgevici încă în anul 1744 denumit prin sinod episcop sufragane, dar fără dieceză în anul 1748 a cerut dela împărăteasa Maria Teresia dieceza Caransebeșului și în 14 Iulie 1750, poate la alt rugămintă a căpătat și aceasta, și cea a Vârșețului întărindu-se prin diploma confirmățională: „pro Episcopatu Versetz et Caransebes cum appertinentibus eo districtibus Lugos et Ujpalanka“.

*) Istoria: Nicolae Tincu Velea pag. 152.

**) După Tincu Velea în 1739.

***) După Tincu Velea în 1740.

Ioan Georgevici fiind ales apoi întărit metropolit în 14 Septembrie 1768 a fost ales în 1769 Episcop pentru Vârșeț—Caransebeș Vincențiu Popovici, unii istorici îl numesc cu numele de botez „Ioan” întărindu-se alegerea abea în 1774; a reposat în 1785. După o sedisvacanță de un an a urmat în 1786 episcopul din Pacraț apoi Neoplanta Iosif Ioanovici de Șacabent, reposat în 1805. După moartea acestuia a administrat dieceza scurt timp archimandritul mănăstirei Ghergheteg Iosif de Putnik, transferat fiind în 1806 la Vârșeț episcopul Carlopoli (Karlstadt) din Croația Petru Ioanovici de Vidak, fiind întronisat în Vârșeț în 23 Novembre 1806. Reposând acesta în 1818 a administrat diecesa din 1819 până la 1829 archimandritul Sinesie Radivoevici, când s'a ales episcop Maxim Manuilovici, carele în 1833 a trecut la Timișoara. Lui i-a urmat Episcopul Iosif Raiacici. Acesta ales fiind după 10 ani metropolit i-a urmat în 1843 Episcopul Pacrațului Ștefan Popovici. E interesant că acest Episcop a pus în titulatura sa Caransebeșul înainte de Vârșeț numindu-se Episcop al Caransebeșului și Vârșețului, pe când Iosif Raiacici se numea al Vârșețului și Caransebeșului. Episcopul Ștefan Popoviciu a păstorit până în 23 Ianuarie 1849, când a fost trimis cu escortă la mănăstirea Fenek, sub pretext că a simpatizat cu guvernul revoluționar, unde scârbit a murit după câteva luni. În Maiu 1849 ajungând Vârșețul în mâinile guvernului unguresc acesta a numit administrator al diecezei, aflată fără Episcop, pe profesorul de teologie Ignatie Vuia, carele Vârșețul reocupat fiind de trupele împărătești a fugit în Sârbia. Lui i-a urmat ca administrator archimandritul Samuil Mașirevici din 1849 până în 1853. În acest an alegându-se Episcop archimandritul Emilian Kengyelacz, a fost întronisat în 10 Iulie 1853. Acesta a păstorit dieceza Caransebeș—Vârșeț, până la despărțirea ierarhică.

Episcopii dela reînființarea (reactivarea) Eparhiei Caransebeșului:

1. **Ioan Popasu** a fost primul episcop al reînființatei episcopii. S'a născut în anul 1808 în Brașov. După ce a absolvat studiile gimnaziale, a studiat teologia romano-catolică dela universitatea din Viena. Episcopul Ardealului Vasilie Moga l-a numit secretariu al său, apoi hirotonindu-l ca celib a fost ales paroh la biserica sfântului Nicolae din Brașov și în 1837 a fost denumit de protopresbiter al tractului al doilea, iară în 1838 de protopresbiter al tractului întâilea din Brașov.

În 1863 a intrat în tagma monahală și așa a fost înaintat la demnitatea de arhimandrit.

Reînființându-se episcopia Caransebeșului împăratul Francisc Iosif I la propunerea fericitului metropolit Andreiu Baron de Șaguna și respective a sinodului episcopesc ținut în 6 Martie 1865 l-a

denumit cu rezoluțiunea ddto 6 Iuliu 1865 de episcop al acestei eparhii. În 15 August 1865 a fost hirotonit de episcop prin metropolitul Șaguna și episcopul Aradului Procopiu Ivacicoviciu în biserica cea mare din Reșinari. După hirotonire a grăbit la dieceza sa, unde în 23 Septembrie 1865 a ținut ședință conzistorială plenară, organizatoare, după ce mai nainte cu pastora la sa ddto 26 August 1865 Nr. 20 a făcut cunoscut credincioșilor, că a primit conducerea diecezei. Întronarea festivă a avut loc abia în 31 Octombrie 1865 st. v. cu întervenirea mandatarului metropolit Procopiu Ivacicoviciu, Episcopul Aradului, și în prezența comisarului împărătesc pentru actul de instalare, generalmajorul din Biserica-albă Anton baron Benko de Boinic, brigadirul trupelor grănicerești.

Episcopul Ioan Popasu a fost organizatorul diecezei. El îndată a pus la cale deschiderea institutului teologic aducând secțiunea românească dela Vârșeț aici; în 1866 a înființat conferințele învățătoarești, iar în 1876 a înființat institutul pedagogic. A pus bază desvoltărei culturale, morale și materiale a diecezei. Deși însuș lipsit, a jertfit mult din puținul seu numai ca să cruțe mijloacele materiale ale diecezei.

În 1874, după trecerea metropolitului Procopiu Ivacicoviciu la sârbi, congresul național bisericesc l-a ales metropolit, dară această alegere n'a întâmpinat consământământ la locurile mai înalte și așa a ramas mai departe în fruntea diecezei sale spre binele acesteia.

În 9 Martie 1887 și-a serbat iubileul de 50 ani al preoției sale, iară în 5/17 Februarie 1889 a adormit în Domnul. S'a înmormântat în 7/19 Februarie 1889 în biserica sf. Ioan din cimiteriu.

2. Nicolae Popea. S'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung la Săcele lângă Brașov primind în s. botez numele „Neagoe“. După absolvirea studiilor gimnaziale a studiat drepturile în Cluj, apoi teologia la facultatea teologică din Viena, unde l-au aflat tulburările anului 1848.

A intrat în serviciul statului funcționând în 1849 și 1850 ca practicant la guvernul țării din Sibiiu, în 1850—1852 ca concepist la pretura din Deva, iară în anii 1852—1856 ca actuar și adjunct la pretura și judecătoria din Șomcuta-mare.

În 1856 marele Andreiu Șaguna l-a chemat în serviciul bisericeii, cărei chemări dând ascultare a ocupat postul de secretar; apoi marele Andreiu l-a tuns întru monah primind numele „Nicolae“. După un an l-a hirotosit protosinzel. A funcționat și ca profesor de teologie și ca asesor consistorial; a administrat câțva timp și protopresbiteratul Nocrichiului. În 1870, în sinodul arhidiecezan, când se organizează Consistorul pe bazele Statutului organic, marele metropolit îl numi vicariu arhiepiscopesc, iară în 1871 îl hirotesi întru arhimandrit. Ca vicariu a

condus arhidieceza în două rânduri, adecă după reposarea fericitului metropolit Andreiu și după trecerea metropolitului Ivacicoviciu la sârbi.

După moartea fericitului episcop Ioan Popasu a fost ales de episcop în sinodul eparhial electoral ținut în 27 Martie 1889, Nicolae Popea, care în 20 Maiu în urma intervenției personale, hotărâte și dârze a metropolitului Miron Romanul, care l-a prezentat după alegere în persoană ministrului președinte Coloman Tisza, a obținut întărirea prea înaltă. În 11 Iunie a fost hirotonit în Sibiu de Episcop, iară în 2 Iulie 1889 a avut loc întronizarea.

Fericitul Episcop Nicolae Popea a fost activ și pe terenul literar și așa Academia română l-a ales în 1899 membru ordinariu, iară recepțiunea a avut loc cu multă solemnitate în primăvara anului 1900 în prezența și sub presiul regelui Carol I. În 1901 a primit vizita metropolitului primat al României Iosif Georghian.

Fericitul Episcop Nicolae Popea, ca bărbat cruțătoriu a desvoltat starea materială a diecezei, s'au acuirat pământe, bunul dela Visag, Dezești și Marghita-Mare, și sub păstoria lui blândă s'au făcut multe îmbunătățiri. Înșuș cruțătoriu fiind, a cruțat și mijloacele diecezei, așa că aceasta s'a întărit. A jertfit dela sine pentru ținerea în stare bună a edificiului reședinței și pentru unele îmbunătățiri la aceasta, apoi a devenit un mare binefăcătoriu al diecezei sale, lăsându-i întreaga avere agonisită (la vr'o 250.000 coroane).

A adormit în Domnul în 26 Iuliu 1908, iar în 29 a fost înmormântat în cripta zidită din lăsământul său în cimiterul bisericeii sfântului Ioan.

Pentru alegerea noului episcop sinodul eparhial electoral s'a întrunit în 21 Septembrie (4 Octombrie) 1908 sub presiul P. S. Sale, a Domnului Episcop Ioan I. Papp al Aradului, ca mandatar metropolitan, și a ales de episcop pe:

a) *Filaret Musta*, asesor ordinariu, arhimandrit-vicariu episcopesc, actualul Arhiereu.

Prea Sfinția Sa e născut din familie preotească în 20 Martie 1839 și a primit în sf. botez numele Filip. Tatăl său Adam de origine din Racășdia era atunci capelan în Văliug, mamă sa fiica parohului din Văliug Dimitrie Dobromirescu de origine din Dubova. Clasele gimnaziale le-a terminat în Beiuș, a studiat apoi drepturile la Academia din Debrețin iară teologia în Caransebeș fiind apoi trimis de fericitul episcop Ioan Popasu pentru continuarea studiilor teologice la Lipsca. Ca profesor a fost aplicat cu începutul anului școlar 1870/1 cu salar de 399 fl., fiind apoi încredințat și cu direcțiunea institutului teologic, în care situație a rămas până în 1 Septembrie 1888.

În 21 Novembre 1871 a fost hirotonit de fericitul episcop Ioan Popasu întru diacon, în 16 Aprilie 1872 sărbătoarea Paștilor, hirotesit protodiacon, în 9 Maiu 1874, Înălțarea Domnului hirotonit presbiter, în 4 Februarie 1875 a fost tuns întru monah primind numele Filaret, în 13 Aprilie 1875 sărbătoarea Paștilor hirotesit protosincol, în 25 Decembre 1891 hirotesit arhimandrit de fericitul episcop Nicolae Popea. A fost asesor onorar la senatul școlar apoi la cel bisericesc, la acesta și ca ordinar ales în 1886. Asesor la Consistorul metropolitan, deputat sinodal și congresual.

În timpul sedisvacanțelor a condus Consistoriul ca președinte.

Această alegere neobținând aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit de nou în 29 Iunie (12 Iulie) 1909 sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta, ca mandatarul metropolitan și a ales de episcop pe:

b) *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor ordinaru al senatului bisericesc.

Neobținând nici această alegere aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit a treia oară în 21 Novembre (4 Decembre) 1909, iarăș sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta și a ales de episcop pe:

3. Dr. Miron Elie Cristea, asesor consistorial, protosincol în Sibiiu, actualul Patriarh, care s'a născut la s. Ilie 1868 în Toplița-română. După absolvarea studiilor gimnaziale a studiat teologia în Sibiiu, apoi în 1890—91 a funcționat ca învățătoriu în Orăștie. În toamna anului 1891 a mers la universitatea din Budapesta unde a studiat filozofia, obținând în 1895 titlul de doctor.

După absolvarea studiilor filozofice a funcționat ca secretariu consistorial. În această funcțiune fiind, a fost trimis la Budapesta, unde în ministerul cultelor a lucrat la regularea întregirii dotațiunii preoțești a parohiilor din arhidieceză. A fost redactor al Telegrafului Român dela 1 Ianuarie 1898 până la 31 Decembre 1900. În 30 Ianuarie a fost hirotonit de arhidiacon, iară în 23 Iunie 1902 a fost tuns întru monah. Tot în 1902 sinodul arhidiecezan l-a ales asesor pe viață și salarizat. Având a conduce întocmirile interne din catedrală, Consistorul arhidiecezan l-a trimis în o călătorie de studii, ca al cărei rezultat a apărut în 1905 opul „Iconografia și întocmirile din interiorul bisericii răsăritene“. I. P. S. Sa este autorul mai multor broșuri de interes. La propunerea sa sinodul arhidiecezan a hotărât înființarea unei bănci culturale și așa s'a înființat banca „Lumina“.

În ziua de Rusalii 1908, a fost hirotonit protosincol, apoi ales fiind Episcop a fost hirotonit în 20 Aprilie 1910, iară în 25 Aprilie, Dumineca Tomei, s'a îndeplinit actul instalării pe lângă bucurie generală.

În 20 Novembre (1 Decembre) 1918 marea adunare națională din Alba-Iulia, care a enunțat alipirea la România, l-a ales de vicepreședinte al Consiliului național dirigent și membru în deputațiunea, carea avea să prezenteze Majestății Sale Regelui Ferdinand I hotărârile mării adunări naționale. Cu ocaziunea acestei prezentări a fost decorat cu marele ord „Steaua României“. Atât Academia Română cât și institutul geografic din București au ales pe I. P. S. Sa membru onorar.

În 18/31 Decembre 1919 în marele colegiu electoral a fost ales Metropolit-Primat al României, iară în 19 Decembre (1 Ianuarie 1920) a primit investitura din partea Majestății Sale regelui Ferdinand I, în urma cărui fapt a intrat sed'svacanță în dieceza Caransebeșului.

Pe sărbătorile Nașterii Domnului Î. P. S. Sa a venit la fosta sa reședință, și în ziua a doua a Nașterii Domnului și-a luat ramas bun în catedrală.

În anul 1925 rădicându-se biserica noastră ortodoxă a României la rangul de Patriarhat, Înalt Prea Sfinția Sa a devenit primul Patriarh al bisericei noastre autocefale române. Acuma e și membru al Inaltei Regențe.

4. Dr. Iosif Traian Badescu, asesor ordinaru al senatului bisericesc, a fost ales a doua oară în sinodul eparhial extraordinariu întrunit în 8/21 Martie 1920. Alegerea fiind confirmată de Majestatea Sa regele Ferdinand I, a fost hirotonit și instalat în catedrala din Caransebeș în 27 Septembrie (10 Octombrie) 1920; eară în 29 Martie 1921 a avut loc investitura din partea Majestății Sale Regelui Ferdinand I.

S'a născut în 15 Maiu 1858 în Șopotul vechiu primind numele de botez „Traian“. A intrat în serviciul diecezei ca secretariu consistorial în 23 Septembrie 1889. Hirotonit, — ca celib-diacon în 21 Octomvrie 1890, hirotesit protodiacon în 6 Ianuarie 1893, iară presbiter hirotonit în 6 Ianuarie 1899. A servit deci ca diacon peste nouă ani. Terminat actul hirotonirii întru presbiter fericitul episcop adresându-se părintelui archimandrit Filaret Musta îi zice: „acuma nu mai avem diacon“. În 1902 Dumineca Sfinților Părinți, a intrat în tagma monahală, primind numele „Iosif“, iară în 1903, Marția Sfințelor Paști, a fost hirotesit protosincol, tot de fericitul episcop Nicolae Popea, apoi în 25 Decembre, Nașterea Domnului, 1919 a fost hirotesit archimandrit de I. P. S. Sa metropolit primat, actualul Patriarh Dr. Miron E. Cristea, când a venit la Caransebeș spre a-și lua ramas bun dela Eparhia Caransebeșului.

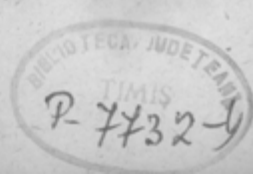
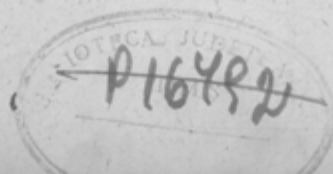
1. Deputații din dieceza Caransebeșului la congresul metropolitan din Sibiiu pe anii 1927—1929.

Deputații preoțești :

1. În cerc. electoral I Caransebeș: P. S. S. Dr. Filaret Musta, arhiereu, vicar episcopesc, în Caransebeș;
2. în cerc. electoral II Logoj; vacant.
3. în cerc. electoral III Gătaia: Romul G. Ancușa, protopresbiter, consilier-referent eparhial în Caransebeș.
4. în cerc. electoral IV Oravița: Andreiu Ghidiu, fost senator, protopresbiter în Caransebeș.
5. în cerc. electoral V Vêrșet: Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.

Deputații mirenești :

1. în cerc. electoral I Caransebeș: Ilie Orzescu, fost deputat și director al școlii norm. din Caransebeș;
2. în cerc. electoral II Logoj: Dr. George Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj;
3. în cerc. electoral III Gătaia: Dr. Vasile Loichiță, profesor universitar în Comănești;
4. în cerc. IV Sasca-montană: Dr. Mihail Groșian, fost senator, fost procuror suprem, avocat în Timișoara;
5. în cerc. electoral V Oravița: Dr. Ioan Țicu, fost prefect în Oravița;
6. în cerc. electoral VI Eogșa-montană: Dr. Cornel Bojină, deputat de Caraș;
7. în cerc. electoral VII Bozovici: Romulus Boldea, fost prefect în Logoj, loc.-col. i. r. Borloveni-noi;
8. în cerc. electoral VIII Mehadia: vacant.
9. în cerc. electoral IX Satul-nou: Dr. Ioan Jian, avocat în Timișoara;
10. în cerc. electoral X Vêrșet: Găvrilă Mihailov, colonel în pens. în Vêrșet.

2. Adunarea eparhială.

Membrii aleși pe periodul 1927—1931.

- Valeaboul: *Nicolae Cornean*, paroh în Apadia.
Dr. Virgil Budințian, fost prefect jud. Severin, medic Caransebeș.
Iuliu Vuia, profesor la școala normală în Caransebeș.
- Logoj: *Dr. Aurel Mihaescu* paroh, administrator protopresbiteral în Logoj.
Dr. Gheorghe Dobrin, fost prefect, avocat în Logoj.
Dr. Caius Brediceanu fost min., ministru plenipot. la Vatican, Roma.
- Zgribești: Mandatul preotesc vacant.
Dimitrie Sgăvârdea, secretariu epărhial în Caransebeș.
Cornel Mircea, revizor școlar cl. II în Logoj.
- Făget: *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Dr. Gheorghe Gârda, avocat fost deputat, în Făget.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Coșava: *Eugen Sudreșian*, preot în Coșteiu.
Simeon Ionașiu, învățător Marginea.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Buziaș: *Ioan Geția*, protopresbiter în Buziaș.
Dr. Victor Mercea, fost subprefect, avocat în Timișoara.
Dr. Valeriu Boleanțu, fost subprefect, avocat în Deta.
- Jebel: *Dr. Dimitrie Cioloca*, diacon, profesor de teologie în Caransebeș.
Dr. Vasile Loichiță, profesor universitar în Cernăuți.
Petru Savii, subrevizor de control în Timișoara.
- Ciacova: *Augustin Ghilezan*, protopresbiter în Ciacova.
Dr. Aurel Novac, notar public în Ciacova.
Constantin Diminescu, fost senator, proprietar mare în Ciacova.
- Fizeș: *George Olde*, preot în Ferendia.
Ioan Penția, directorul liceului „Traian Doda” în Caransebeș.
Patrichie Rămneanțu, fost senator, inv. în penz. Timișoara.
- Vârșeț: *Traian Oprea*, protopresbiter în Vârșeț.
Gavrilă Mihailov, colonel în penziune în Vârșeț.
Alexandru Butoarcă, candidat de avocat, Vârșeț.
- Răcăjdia: *Romul G. Ancușa*, protopresbiter, cons. ep. în Caransebeș.
Dr. Nicolae Imbroane, fost subprefect, deputat, avocat în Timișoara.
Terentie Buhescu, inginer silvic în Oravița mont.
- Sasca-mont.: Mandatul preotesc vacant.
Dr. Octavian Jucu, subprefect jud. Căraș, Oravița mont.
Dr. Mihail Grosșian, fost senator, fost procuror suprem, avocat în Timișoara.
- Oravița-m.: *Virgil Musta*, protopresbiter în Oravița-montană.
Dr. Petru Cornean, fost senator și prefect, avocat în Oravița mont.
Dr. Pavel Liuba, primar comunal în Oravița mont.
- Recița-mont.: *Dr. Iosif Ieremia*, fost deputat, paroh în Recița mont.
Ioan Marila, revizor școlar al jud. Severin în Logoj.
Danilă Iliescu, revizor școlar al jud. Căraș, Oravița montană.
- Bocșa-mont.: *Mihail Gașpar*, deputat, protopresbiter în Bocșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, cons. de Curte de apel în pens. Bocșa-montană.
Octavian Furlugian, deputat în București.
- Caransebeș: *P. S. Sa Dr. Filaret Musta*, arhieru, vicar episcopesc în Caransebeș.
Ilie Orzescu, fost deputat și director al școlii normale Caransebeș.
Aurel Moaca, consilier eparhial în Caransebeș.
- Teregova: *Andrein Ghidin*, fost senator, protopresbiter în Caransebeș.
Petru Fotoc, fost deputat, prim inginer silvic în Caransebeș.
Dimitrie Burai, inspector școlar în Timișoara.

- Mehadia : Mandatul preotesc vacant.
Stefan Bornuz, prim inginer silvic în Caransebeș.
 Un mandat mirenesc vacant.
- Bozoviciu : *Gheorghe Noaghea*, presbiter, profesor de liceu în Caransebeș.
Romul Boldea, fost prefect, locot. col. în retragere Borloveni-vechi.
Damaschin Stroca, prim inginer silvic în Bozovici.
- Satul-nou : *Ioan Murgu*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Ioan Jianu avocat în Timișoara.

3. Delegații Adunării eparhiale la Congresul național bisericesc

ce se întrunește în București.

- Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Sabin Evușian, protodiacon, inspector școlar în Timișoara.
Dr. George Dobrin, fost prefect al Căraș-Severinului, avocat în Logoj.
Dr. Mihail Gropșian, avocat, fost procuror suprem în Timișoara, fost senator,
 acum membru activ în consiliul superior legislativ.
Dr. Vasilie Loichița, profesor universitar în Cernăuți.
Ilie Orzescu, fost deputat și director al școlii norm. în Caransebeș.

4. Consiliul Eparhial.

Președinte : Episcopul diecezan.

Vicariu episcopesc : Arhiereul *Dr. Filaret Musta*.

a) Secția administrativă-bisericească.

Consilier stabil :

Romul G. Ancușa, protopresbiter.

Consilieri onorifici :

- Andrei Ghidiu*, protopresbiter în Caransebeș
Ioan Geția, protopresbiter în Buziaș.
Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșeș.

Suplenți :

- Filip Pop*, presbiter, profesor la liceul „Traian Doda” în Caransebeș.
Isaia Popoviciu, paroh în Silha.
Aurel Spătan, preot în Sacul.

b) Secția culturală.

Consilier *Nicolae Cornean*.

Consilieri onorifici :

- Sabin Evușian* protodiacon, inspector școlar în Timișoara.
Ioan Marila revizor școlar în Logoj.
Ilie Orzescu, fost deputat și director al școlii norm. în Caransebeș.
Ioan Penția, directorul liceului „Traian Doda” în Caransebeș.
Dimitrie Popescu, profesor de teologie în Caransebeș.

Suplenți :

- Sinesie Bistrean*, preot în Var.
Zeno Muntean, profesor de teologie în Caransebeș.
Dr. Aurel Oprea, consilier, șef-judecător în retragere, avocat în Bocșa-mont.

c) Secția economică.

Consilier stabil :

Aurel Moaca.

Consilieri onorifici :

Mihail Gașpar, deputat, protopresbiter în Bocșa-montană.*Dr. Dimitrie Cioloca* diacon, profesor de teologie în Caransebeș.*Romulus Boldea*, locot. colonel i. r., fost prefect al Severinului, în Borlovenii-vechi.*Dr. George Dobrin*, fost prefect al fostului județ Căraș-Severin, avocat în Logoj.*Isidor Tătariu*, directorul Băncii Poporale în Caransebeș.

Suplenți :

Liviu Cornean, paroh în Caransebeș.*Constantin Călfun jun.*, director de bancă în Caransebeș.*Dimitrie Sgăvêrdea*, secretariu eparhial în Caransebeș.

5. Consistoriul spiritual.

Dr. Aurel Mihăescu, paroh în Logoj.*George Noaghea*, presbiter, profesor la liceul „Traian Doda” în Caransebeș.*Dr. Ștefan Pop*, protopresbiter, profesor de teologie în Caransebeș.

Suplenți :

Iosif Drăgoiu, paroh în Rusca montană.*Constantin Tismonariu*, paroh în Lighed.

Cancelaria Consiliului Eparhial.

Secretar : *Dimitrie Sgăvêrdia*.Fiscal : *Dr. Nicolae Ionescu*, fost senator, avocat în Caransebeș.

Defensor matrimonial : neîndeplinit.

Expert tehnic : *Mihail Cloșan* ing. silv. la Com. de avere în Caransebeș.

6. Oficiul de contabilitate și de casă.

Controlor : vacant.

Contabil : *Melania Beuca*.Contabil ajutător : *Alexandru Bocșan*, candidat de preoție.Cassar : *Teodor Roșca*, diacon episc.Esactor : *Nicolae Mיע*.* ajutătoriu *Pavel Bogoeviciu*.

7. Academia teologică.

Profesori :

Dr. Petru Barbu, presbiter, director interim.*Dr. Dimitrie Cioloca*, diacon.*Ioan David*, diacon.*Dr. Ștefan Pop*, protopresbiter.*Dimitrie D. Popescu*.*Zeno Muntean*.*Dr. Constantin Popasu* profesor de igienă.*Constantin Vladu*, profesor de cântare și tipic.

8. Institutul pedagogic.

(Școala normală)

În urma statificării profesorilor cuitează până la timp mai oportun.

9. Comisiunea examenului de ecalificațiune preoțască.

Președinte: P. S. Sa Episcopul diecezan.

Membrii esaminători:

Dr. Filaret Musta, arhieru, vicariu episcopesc.

Dr. Petru Barbu, director inter. al institutului teologic în Caransebeș.

Andrei Ghidiu, consilieru eparhial, protopresbiterul Caransebeșului.

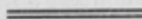
10. Reprezentanța fundațiunei Dimitrie Peța.

Episcopul diecezan.

Fiscalul cons.

Ilie Orzescu, fost deputat și director al școalei norm. în Caransebeș.

Un loc vacant.

Mănăstiri.*

Fiind Românii cei mai vechi locuitori ai Bănăţului, şi având ei, precum este şi lucru firesc, organizaţie bisericească, este de sine înţeles, că a trebuit să aibă şi mănăstiri, precum au şi avut. Nu vorbim de cele şi astăzi existente, cari sunt în posesiunea Sârbilor, pentru cari s'a fost pus în curgere proces ierarhic, ci atingem pe câteva din cele dispărute, de pe teritoriul diecezei; așa:

Mănăstirea dela Sredişte-a-mică. După tradiţiune în Sredişte-a-mică a fost mănăstire. În urma acestei tradiţiuni la cazuri de boale, bolnavi şi din depărtări năzuiau la biserica de aci. Nicolae Tincu Velea în istoria sa bisericească face amintire de un document despre această mănăstire, pe care preotul Vichentie Neagoe l-a dat igumenului mănăstirei dela Mesiciu, să-l citească, dela care apoi, — răposând acesta — nu l-a mai reprimi. Acel document ar fi demonstrat, că mănăstirea aceasta ar fi fost mai veche de şase sute de ani.

Această mănăstire să se fi desfiinţat la propunerea sinodului sârbesc din 1774 de împăratul Iosif II.

*

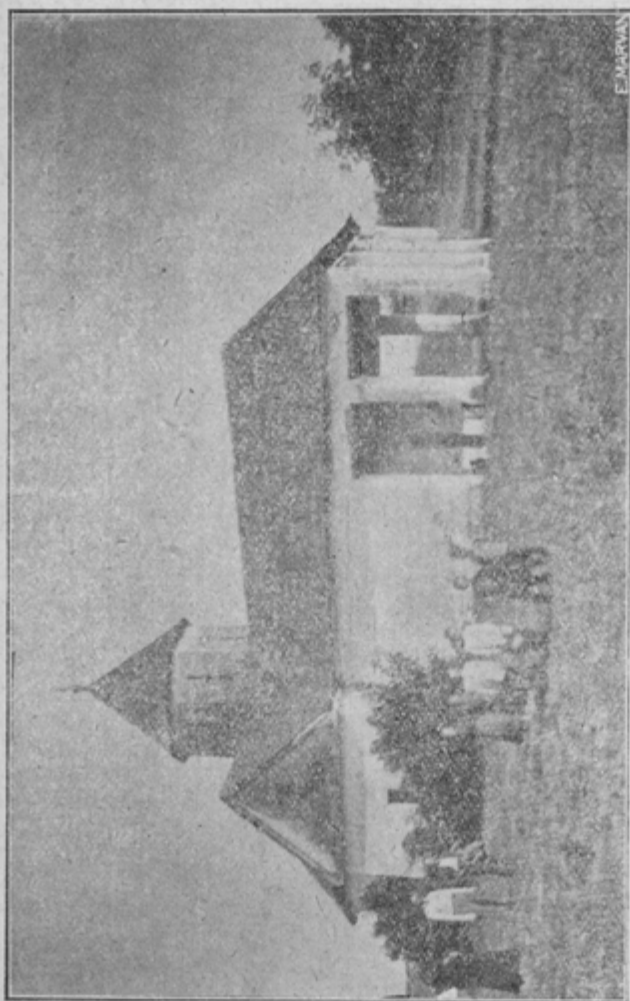
Mănăstirea dela Vărădia era foarte veche după tradiţiune. Ea îşi avea, după tradiţiunea comunicată de protopresbiterul Petru Şuţu, începutul din timpul dupăce toţi colonii aduşi de Traian s'au încreştinat. A fost înzestrată cu moşii, apoi a fost devastată de Turci, şi așa părăsită a zăcut în ruini 200 de ani, până când a scăpat Bănăţul de sub stăpânirea Turcilor. Încă episcopul Spiridon Stibiţa auzind despre această mănăstire a poruncit, ca mănăstirea să se desgroape din ruini, care desgropare a suferit însă întârziere până în 1754. Protopopul Petru Şuţu istoriseşte că restaurându-se mănăstirea în 1773 el însuşi a sfinţit-o cu hramul Adormirei Născătoarei de Dumnezeu, fiind asistat de preoţii locali Iancu Şuţu Gruici, Marcu Iorgovici-Brancovan şi Ioan Miucico Constantinovici. La începutul anului 1800 a venit un călugăr trimis de episcopul Iosif Şacabent, care a trăit mai mult din darurile creştinilor. Mănăstirea a recăpătat din moşiile sale 45 de jugere. După moartea călugărului mănăstirea a rămas părăsită; capela s'a reparat în 1836—1839. Mai târziu proprietarul

*) Datele despre mănăstiri sunt luate şi expuse după înimosul şi învăţatul Nicolae Tincu Velea.

mare sârb, Baici a luat-o în posesiunea sa. Poporul s'a plâns la episcopie și metropolie, dară fără rezultat.

În Vărădia s'a născut învățatul Paul Iorgoviciu Brancovanu (1764—1808) și protopopul Petru Șuțu, devenit protopop al Vărădiei.

Mănăstirea dela Șemlac sau Morava, cunoscută sub numirea

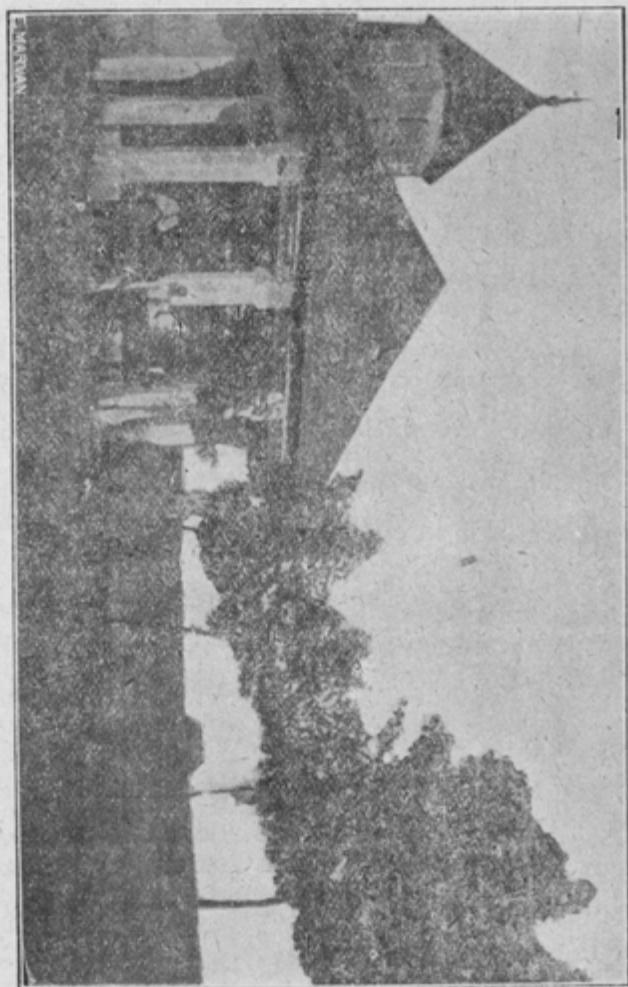

„Mănăstirea Sărăcă” dela Șemlac—Morava

de „mănăstirea săracă”. O biserică singuratică între Butini și Șemlac, numită de popor mănăstire. După tradițiune e de o vechime cu celelalte din Banat. Tot după tradițiune, în 1721 fiind aproape de ruinare a restaurat-o un domn român Giuriscu; apoi după 50

de ani s'a desființat și această mănăstire, iară moșiile ei s'au dat mănăstirii S. Giorgiului. Călugării acestei mănăstiri au trăit din cerșit, pânăce împăratul Iosif II li-a interzis petrecerea aci, fiind avizați să meargă în mănăstiri. Poporul cercetează această biserică ca pe un loc sfânt. Mai nou e admirată de pricepători atât

"Mănăstirea Seruică" dela Semlaci - Morava

din punct de vedere arhitectonic (de zidire) cât și al picturii. Sub ea se află cripta familiei Ostoici.

În această sf. biserică se afla pe vremuri o icoană făcătoare de minuni, carea dispăruse, afirmative transportată la mănăstirea

Sf. George, de sub ierarhia sârbească, de unde apoi în chip miraculos s'a înapoiat. Acum în timpul războiului a dispărut iarăși.

*

Biserca veche din Logoj, încă s'a numit mănăstire. Ea era asemenea celei din Şemlac şi Vărădia. Se susţine că ar fi fost zidită în veacul al patrusprezecelea. S'a demolat lăsându-se numai frontispiciul. S'a demolat spre ireparabila pagubă a bisericii noastre atât din punct de vedere monumental cât şi istoric naţional. Demolarea vechilor monumente sfinte — fie din orice interes — nu face onoare. Logojul nu trebuia să facă aceasta şi autoritatea bisericească nu trebuia să permită.

*

În Caransebeş, biserica sfântului George, acum catedrală, încă se numia mănăstire. Locuinţa călugărilor se afla pe partea stângă a ierugei, numită mai nainte apa monahilor, aproape în dreptul bisericii, afirmative în casa devenită mai apoi a renumitului protopresbiter Tomiciu, odăile şi arătau forma de celule. Astăzi renovată şi adaptată, e proprietatea avocatului Dr. Nicolae Ionescu. Faptul, că din sus de biserică se află moara episcopască, iară din jos lângă biserică, o moară, care pe timpuri era proprietatea unui preot Bona, acum ajunsă în proprietatea privată a actualului Prea Sfinţit Episcop Dr. Traian Badescu, încă demustă, că acest teritoriu întreg a fost sau proprietatea episcopiei, sau a mănăstirii.

*

Mănăstirea dela Partoş e încă foarte veche, dinainte de veacul al cincisprezecelea. În vechea capelă a mănăstirii e înmormântat Iosif II. metropolit al Timişoarei. Deasupra mormântului să află un tablou, chipul unui episcop având în partea de sus inscripţia: Sveti tel Iosifa novi biosi Metropolita Temesvarschi, iară de desubt se găseşte formula de jurământ ce trebuiau să depună călugării la intrarea lor în monahism. Afară de mormântul metropolitului Iosif se mai află patru icoane foarte vechi pictate şi sculptate.

Acesta trebuie să fie fost român; el nu ocără între arhieriei sârbeşti. El trebuie să fie avut reşedinţă în Timişoara înainte de venirea Turcilor. Această mănăstire încă a fost desfiinţată cu celelalte, iară moşiile ei au fost luate de erariu, cămară, dela carea primia în schimb mănăstirea Mesiciu 400 meţi de grâu.

Prin 1778 călugării au părăsit sf. Mănăstire retrăgându-se unii la mănăstirea Sf. George, iară alţii la cea din Voiloviţa.

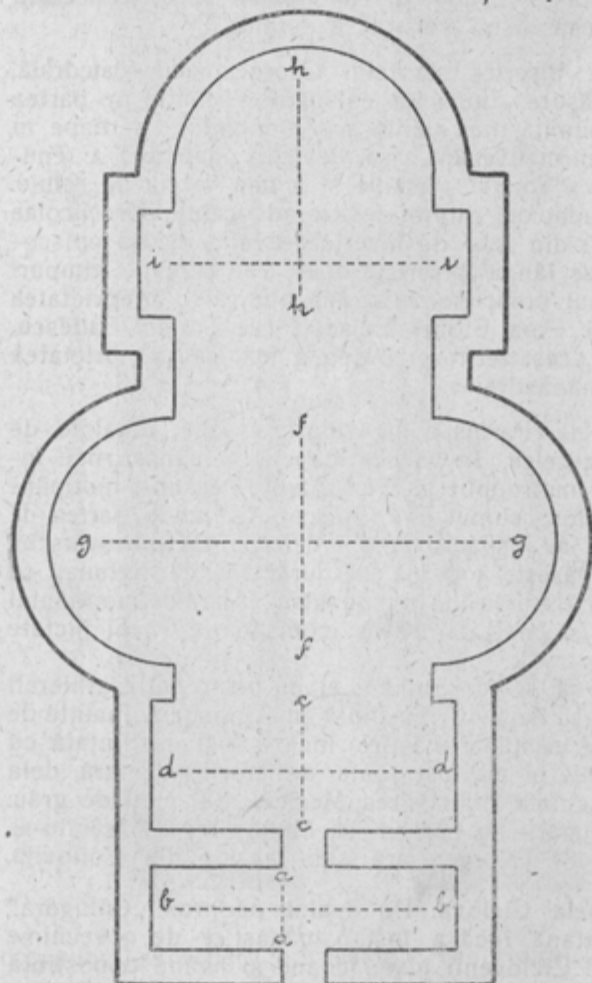
*

Mănăstirea dela Ciclova. Pe dealul păduros „Călugăra” lângă Ciclova-montană încă a fost o mănăstire de o vechime cu celelalte. Aflând Ciclovenii nişte icoane şi având cunoştinţă că acolo a fost mănăstire, au făcut săpături şi așa în 1859 au dat de o peşteră, care se cunoştea a fi fost lucrată de mână omenească şi că a fost locuinţa unui pustnic. S'au aflat aci,

afară de icoane, și alte obiecte bisericești și așa peștera s'a întocmit în capelă. Popor din toate părțile cercetează acest sfânt locaș, care acum e pe cale a se desvolta. Mănăstirea veche se pare a fi reînviat, căci astăzi funcționează aci ca stareț ieromonahul Vartolomeiu Durăin, preot însuflețit pentru chiemare sfântă. Afară de aceste mănăstiri au fost și altele mai neînsemnate.

*

Mănăstirea dela Ogradena-vechie „Mrăcunea” din carea a rămas numai fundamentul bisericii și respective zidul descoperit.

Planul fundamental al bisericii Mănăstirii dela „Mrăcunea”

*) Acestea sunt espicările după planul bisericii.

*

a-a lungimea sub turn 1°; b-b lățimea sub turn 2°; c-c lungimea între turn și biserică 1°; d-d lățimea între biserică și turn 2°; f-flungimea scaunelor până vis-à-vis de celealte 2°; g-g lățimea scaunelor 4°; h-h lățimea în altariu 2^{1/2}°; i-i lungimea în altariu 2°; zidul e gros 2^{1/2}° de tare; zidul turnului de dinafară e de 3^{1/2}° tare*).

*

Referitoriu la această mănăstire se află o istorisire din o „cronografie“ scrisă de protopresbiterul Mehadiei Nicolae Stoica de Hatzeg, „scrise fără ochelari în limba germană în 1829 când era de 79 ani*“.

Se istorisește că: „după ce în bătălia dela Cossova sârbii sub Cneazul lor Lazar și-au pierdut regatul, iară turcii ca răsbunare pentru omorârea sultanului lor au procedat barbar cu sârbii și bulgarii, cu deosebire însă după bătălia nefericită dela Varna în anul 1444 și după ocuparea Constantinopolului în anul 1453 frica și spaima de turci s'a lăsat prin sârbii și bulgarii refugiați; că sârbii afară de cei puțini refugiați prin păduri, mănăstirile devastate și călugării, între alții și călugării dela Covilova (vis-a-vis de Orșova) s'au refugiat dincoace, apoi cu locuitorii s'au îndreptat spre Ungaria, după aceea și călugării mănăstirii din valea Mrăcunia și-au părăsit mănăstirea împreună cu bunurile ei și s'au refugiat la Oravița, ca să zidească acolo mănăstire și să exploateze mine (ocne), dară alungați de Banul Banatului s'au dus în Ungaria deasupra Budei. Aceasta ne dă dovadă că mănăstirea Mrăcunia exista încă la sfârșitul veacului al 14-lea, deși din timp în timp a fost dărâmată, totuși în anul 1788 era locuită. „Dela peștera Veterani în josul Dunărei e comuna Dubova (locul gorunului). În valea pârâului Mrăcunia (întunecat) se află ruinele unei mănăstiri sârbești**) din carea biserica și turnul e bine zidită și boltită cu peatră.

Încă înainte cu 30 de ani 1800 tenciuiala (malterul) înăuntru era bine conservată se afla și masa altarului, acuma totul e ruinat și numai zidurile stau, și servesc de grajd pentru capre. Această mănăstire a fost în 1788 la apropierea turcilor părăsită, de inimici dărâmată și nu s'a mai restaurat.

Aceasta e totul ce în este cunoscut***) despre această zidire interesantă. În lucrările de istorie nu obvine numele. Imprimatul de sigil (pecetul) ce mi s'a trimis poartă anul 1735“.

Mai sunt în Bănat mănăstiri în posesiunea sârbilor de origine românească, pentru cari s'a pus în curgere proces ierarhic. Așa Mesici, Sângiorgiu, Bezdin, bine situate, iară mai modeste Zlatița, Baziaș, Voilovița.

*

În timpul mai nou, sub arhipăstorirea fericitului episcop Nicolae Popea, s'a zidit din colectele întreprinse de zelosul monah Macarie Gușcă, o frumoasă bisericuță cu două turnuri în Valea Godinova la „Izvor“, lângă Bocșa-montană, cu menirea ca să devină un însemnat loc de închinare. Aci s'a instituit ca ieromonah Macarie Gușcă, zelului căruia poate e a se mulțami rezultatul frumos, zidirea bisericei.

*) Descrierea ce o avem se pare a fi o copie din acea „cronografie“.

**) Se pare că o numește sârbească din împrejurarea că ne aflăm sub ierarhie sârbească.

***) Zice protop. Stoica.

Păcat numai, că înainte cu câțiva ani, așa zicând împrejurul bisericii, pe pământul statului s'au colonizat corturari. Un lucru acesta, care nu poate să ne facă cinste, și e de regretat. Poate s'a avut în vedere nobilitarea colonilor.

Izvorul Miron. Apă tămăduitoare, în hotarul comunei Margina, în tractul Făget. I-s'a dat numele „Miron” cu ocaziunea vizitațiunei canonice a actualului Î. P. Sfinț tului Patriarh Dr. Miron E. Cristea,

re-
Un
tat.

În timpul arhipăstoririi sale ca Episcop al Eparhiei noastre a Caransebeșului. Prin colecte s'a pus baza zidirii unei biserici. Lucrările nu sunt încă pe deplin terminate. E de regretat că nu se află personalul monahicesc corespunzător.

*

„Piatra scrisă”

Peatra scrisă. Loc de pelerinaj, pe teritoriul comunei Armeniș. S'a pus la cale colectă, și e de sperat că în curând se va ridica o capelă corespunzătoare.

PROTOPRESBITERATELE.

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală acum Răcăjdia. Numărul sufletelor : 40.151.

Administratorul protopresbiteral: *Ioan Groșșan*, paroh în Cărbunari.

Judecătoria protopresbiterală.

Membri :

Simeon Luca, paroh în Iladia.

Teodor Panciovan, par. în Iertof.

Petru Danescu, paroh în Berliște.

Pavel Brinzei, paroh în Macoviște.

Nicolae Balmez, paroh în Vrani.

Membri suplenți :

George Simu, par. Petrila.

Augustin Gruescu, par. Ciorda

Ioan Groșșan, par. în Cărbunari.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Berliște, 918, o biserică reparată în 1890, hramul : Înălțarea Domnului; Petru Danescu, paroh, George Danescu, capelan, Ioan Groșșan învățător.

Berzasca, 1645, biserică zidită în ? , hramul : Sfinții Arhangeli Mihail și Gavril; Arsenie Golumba, adm. paroh., N. Tutunariu inv. și Lucr. Marta inv.

Bogodini, 694. (p. Slatina), biserică zidită ? , hramul : Sf. Ierarh Nicolae, Aurel Ciulin adm. par., Traian Secoșan inv.

Cărbunariu, (p. Sasca-montană), 1868, biserică reparată în 1926, hramul : Pogorîrea Sf. Duh; Ioan Groșșan, paroh, Ilie Groșșan capelan. Mih. Groșșan, inv. prov.

Carlsdorf, (p. Moldova-nouă), 346. Filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu. Capelan permanent O. Popescu, inv. Nicolae Bălan.

Ciorda, (p. Iam), 572, biserică reparată în 1912, hramul : Înălțarea Domnului, Augustin Gruescu paroh. Ioan Ursu inv.

Ciuchici, (p. Răcășdia), 1658, biserică reparată în 1928, hramul : Sf. Proroc Ilie; George Linfa, adm. par. Traian Simu paroh. Jivan Belca și Toma Bufan inv.

Coronini, (p. Moldova), 881, biserică reparată în 1896, hramul : Sf. Proroc Ilie; Pavel Bufan, adm. par. Volumnia Gava învățătoare.

Gornea Liubcova (p. Sichevița) 949, biserică reparată în 1836, hramul : Sf. Ierarh Nicolae; Valeriu Popescu, adm. paroh.

Iam, 836, biserică zidită în ? , hramul : Înălțarea Domnului; Ștefan Otonoga adm. paroh. Toma Surlaș inv. 1 post vacant.

Iertof, (p. Varadia), 579, biserică reparată în 1883, hramul : Înălțarea Domnului; Teodor Panciovan, paroh, Corneliu Panciovan capelan N. Dărăbanț inv.

Iladia, (p. Răcășdia), 1453, biserică zidită în 1797, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Simeon Luca, paroh, Ștefan Ania paroh, Dimitrie Ania capelan, George Verca și Eremia Verca înv.

Langenfeld, filie la Biserica-albă.

Macoviște, (p. Răcășdia), 658, biserică zidită în 1896, hramul: Adormirea Născătoare de Dumnezeu; Pavel Brinzeu, paroh. Emanuil Imbri înv.

Mircovaț, (p. Berliște), 952, biserică zidită în 1835, hramul: Sf. Proroc Ilie; Coriolan I. Roșca paroh, Gheorghe Sporea înv. Un post de inv. vacant.

Moldova-nouă, (Boșneag) 4324, biserică zidită în 1776, hramul: Sf. Mucenic George; Ioan Orăviceanu paroh, O. Popescu capelan, Alexandru Vladușcu, Wilhelmina Arcan și Anastasia Velcelean învățătoare.

Moldovița, (Carlsdorf) filie la Moldova-nouă, 405.

Naidăș, (p. Slatina), 2270, biserică zidită în 1909, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Svetozar Mutașcu, paroh, Petru Muntean administrator parohial, Nicolae Sucaci, Romul Pitic, Adrian Pitic și Valeria Sucaci înv.

Nicolinț, (p. Ciuchici), 1044, biserică zidită în 1840, hramul: Adormirea Născătoare de Dumnezeu; George Runcan paroh, Sofronie Puia, preot. Un post de învăț. vacant, Teodor Murgu înv.

Padina Mateiu, 948. Filie la Moldova-n. împreună cu Carlsdorf, biserică zidită în 1872, hramul Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; inv. C-tin Popescu, capelan cel din Carlsdorf.

Petrila, (p. Răcășdia), 860, biserică reparată în 1876, hramul: Pogorirea Sf. Duh; George Simu, paroh., post. inv. vacant.

Pojejena-rom., 939, biserică zidită în 1906, hramul: Constantin și Elena; Vasilie Blașiu, adm. par. și învățător.

Potoc (p. Slatina) 1217, biserică zidită în 1906, hramul: Înălțarea Domnului; Nicolae Popovici par. Aurel Popoviciu capelan, post. inv. vac.

Răcășdia, 2602. biserică zidită înainte de 1878, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Gh. Simion paroh, Iancu Berlogia paroh. O parohie vacantă. Silvia Guga învățătoare, George Guga inv. dir., Nicolae Mircea inv. și Emanuil Imbri inv.

Rusova-nouă, (p. Berliște), 379, biserică zidită în 1830, hramul: Înălțarea Domnului; Constantin Dămian paroh, postul inv. vacant.

Rusova-veche, (p. Berliște), 382, biserică zidită în 1832, hramul: Înălțarea Domnului; Pavel Vițan paroh, Simeon Muia învăț.

Sasca-montană, 1400, biserică zidită în 1770, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Gheorghe Târba paroh. Constantin Dăneți înv.

Sasca-rom., (p. Sasca-montană) 1295, biserică zidită în 1776, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; George Mihailoviciu, adm. par.

Slatina, 1172, biserică zidită ?, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Teodor Iorga, paroh, Nistor Trandafir inv. Un post vacant.

Socolari, (p. Răcășdia), 1350 biserică reparată în 1920, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Valeriu Nediciu, paroh, Toma Radulea, inv., 1 post vacant.

Sichevița, 2601, biserică zidită în 1836, hramul: Sfânta Treime; Ilie Jurescu adm. paroh., postul de inv. vacant.

Sușca, (p. Baziaș), 679, biserică zidită în 1913, hramul: Înălțarea Domnului; Alexandru Blașiu, paroh și învățător.

Vrani, 1521, biserică zidită în ? ; sfințită în 1844, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Nicolae Balmez, paroh, Traian Constantin, paroh. Mihail Anca inv., Maria Anca, inv.

Vrâniuț, (p. Răcășdia), 1100, biserică zidită în 1794, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Simeon Bartolomeiu, paroh, Cornel Petroviciu, paroh. Corneliu Lazăr învățător și Maria Popoviciu învățătoare.

Tractul Bocșei-montane.

Reședința protopresbiterală Bocșa-Montană. — Numărul sufletelor 36.899.

Protopresbiter: *Mihail Gașpar.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Coriolan Zuiac par. în Vasiova
Solomon Andreescu, paroh în Biniș.
Augustin Aldan par. în Vermeș.

Petru Ieremia, paroh în Călnic.
Ioan Vida par. Recița-rom.
Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Petru Vuc, paroh în Bocșa-română. | Lazăr Voin paroh în Ezeriș.

Defensor matrimonial: Dr. Alexandru Popoviciu, avocat în Bocșa-montană

Notariu: Petru Albean par. în Călnic.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

- Barbosul, (p. Ramna), 800, biserică zidită în 1825, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Pompil Costea par. I. Dragoescu înv. de stat.
- Biniș, (p. Bocșa-română) 1508, biserică zidită în 1855, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Solomon Andreescu, par., Petru Duma (armată) înv. Elena Fărcașescu învățătoare de stat.
- Bocșa-montană, 1671, biserică zidită în 1779, hramul: Pogorîrea Sf. Duh; Mihail Gașpar protopresb., Lazăr Ciorman, Dimitrie Zgriban înv. și Elena Loga înv. de stat. Florin Jivoinicu înv.
- Bocșa-română, 2618, biserică zidită în 1790, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Petru Vuc par., George Muntean par., Valeriu Ionescu paroh. Miron Popoviciu, Viorica Micloși și Cornelia Ioanovici înv. de stat, Cornel Pancan înv.
- Călnic, 1937, biserică zidită în 1794 hramul Sfinții Apostoli Petru și Pavel: Petru Ieremia paroh., Petru Albean paroh, Octavia Gașpar, Solomon Modor și Valeria Miculescu înv. de stat.
- Cuptoare, (p. Recița), 594, biserică zidită în 1822 hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Mihail Belcea, administ. paroh. și înv.
- Dezești, (p. Furlug), 896, biserică zidită în 1912, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Ivu adm. par., înv. Toma Stanca.
- Doclin, (p. Tirol), 938, biserică zidită ?, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; P. Drăgan, adm. par., o parohie vacantă. Laurențiu Suciu înv. de stat.
- Dognecea, 2240, biserică zidită în 1795, hramul: Sf. M. M. George; Patriciu G. Lugojan paroh. Avram Căprița, Elena Frunzăverde și Valeria Căprița înv. de stat.
- Doman, (p. Recița), 648, biserică zidită în 1782, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Oprea, adm. par., Ion Franț înv. de stat.
- Duleu, 721, biserică zidită în 1908, hramul C. M. Paraschiva; Petru Țamșa, adm. paroh. Dumitru Popescu înv. de stat.
- Ezeriș, (p. Bocșa-montană), 1330, biserică zidită în 1790, hramul: Adormirea Născ. de Dumnezeu; Lazăr Voin și Ioachim Jurca parohi. Margareta Lisi și Ioan Pătrașcu înv. de stat.
- Fizeș, 1170, biserică zidită în 1763, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, o parohie vacantă. Victor Sciopoane paroh, Ioan Cotărlă, Lucreția Moisiu, Cornel Iancoviciu învățători de stat.
- Fărliug, 1737, biserică zidită ?, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Aureliu Avramescu, adm. par., Alexandru Diaconescu înv.

Iersig, (p. Jidovin) 479, biserică foarte veche, din lemn; hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; George Nicorescu adm. par, Victor Trailovici inv. de stat.

Jidovini, 1246, biserică zidită în 1812, hramul: Înălț. Domnului; George Ogărlaci paroh. Petru Sfera, inv.

Moniom, (p. Călnic), 464, biserică zidită în 1904, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Trăilă Bogdan adm. par., Ioan Florea inv. de stat.

Ocna de fer, (p. Bocșa-mont.), 1028, biserică zidită în 1815-16 hramul: Adormirea Născ. de Dumnezeu; Aurel Simu paroh. Ioan Boulescu, Olga Boulescu inv. de stat.

Ramna, 1680, biserică zidită în 1770, hramul: Învierea Domnului; Teofil Bucșa paroh, Pavel Sârbu, Ach. Mărgărie și Aurelia Mărgărie inv. de stat.

Recița-montană, 2888, biserică zidită în 1818, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, (pop. fluctuantă) Dr. Iosif Ieremia paroh. Simeon Tomescu, Vasile Lugoian, M. Bălan, Coriolan Cocora, Sofronie Mârșiu inv. de stat.

Recița-română, 1698, biserică zidită ?, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Ioan Vida, paroh, Trandafir Lugoian inv. de stat.

Soceni, (p. Recița-montană), 1002, biserică zidită în 1822, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Antoniu Foaș paroh, Ioan Dorca inv. de stat.

Surdcul-mare, 596, biserică zidită ?, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. Iosif Popovici, Nic. Șola, inv. de stat.

Târnova, (p. Recița-mont.), 2426, biserică zidită ?, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Turnea, paroh. O parohie vacantă. Ion Roșu și Pavel Muntean sen. inv. de stat.

Țerova, (p. Recița-mont.), 767, biserică zidită în 1877, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Parohia vacantă. Florin Uzun inv. de stat.

Valeamare-Pogănești, (p. Duleu), 562, biserică zidită în 1800, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Parohia vacantă, Ion Cărmăzan inv. de stat.

Valea-paii, (p. Ramna), 987, biserică zidită în 1834, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Emil Stoian, par. Cornel Crainicescu inv. de stat.

Văliug, (p. Recița) 1140, biserică zidită în 1887, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Sofronie Manescu paroh. Gizela lung, Ecaterina Țăcan inv. de stat.

Vasiova, (p. Bocșa-mont.), 786, biserică zidită în 1775, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Coriolan Zuiac, par. Iacob Bosică inv. de stat.

Vermeș, (p. Berzovia) 565, biserică zidită în 1853, hramul: Înălțarea Domnului; Augustin Aldan, paroh. N. Neagoe inv.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 27.839.

Protopresbiter: *Ioan Geția*.

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Ioan Gherga, preot în Icloda.	Avram Ciocoiu, paroh în Vucova.
Aron Moise, paroh în Silagiu.	Vichentie Pirtea, preot în Sinersig.
Ioan Ionescu, paroh în Jebel.	Moise Alecsiu, paroh în Sacoșul-turcesc.

Membrii suplenți:

Ilie Cicoșiu paroh în Uliuc.	Petru Bohariu paroh în Șoșdea.
------------------------------	--------------------------------

Defensor matrimonial: Dr. Victor Mercea, avocat în Timișoara.

Notariu: Petru Bulgă, inv. în Buziaș.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Berini, (p. Stamora-română), 974, biserică de lemn foarte veche, hramul: Adormirea Născ. de Dumnezeu; Emanuil Georgescu, paroh. Traian Lăpădatu inv.

- Berecuța, (p. Birda) 315, biserică zidită în 1925, hramul: Învierea Domnului; Zaharie George, adm. par., George Buru inv.
- Birda, (p. Birda), 408, biserică zidită în 1911—1912, hramul: Nașterea Născ. de Dumnezeu; Ioan Mărgineanțu, paroch. Ioan Bocșan inv. de stat.
- Blajova, (p. Nichișoara), 411, biserică de lemn foarte veche reparată în 1921, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Aureliu Gherga adm. par. Ilie Gaja inv. de stat.
- Buziaș, 1006, biserică zidită în 1834—1839, reparată în 1910, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Ioan Geția protopresbiter. Petru Bulgăia inv. de stat.
- Cadar, (p. Tormac), 591, biserică zidită în 1904, reparată în 1921, hramul: Învierea Domnului. Tovie Perian, par. Vasilie Hizeanu inv. de stat.
- Căpăt, (p. Sinersig), 515, biserică construită în 1736 de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; a doua biserică zidită în 1925. Parohia vacantă, se administrează prin Valeriu Blajovan capelan în Hodoș, Ioan Rușescu inv. de stat.
- Cerna, (p. Stamora-română), 735, biserică zidită în 1903, reparată în 1924, hramul: Duminica Tuturor Sfinților; Alecsandru Ioanoviciu par. Ioan Dunea inv. de stat.
- Chevereșul-mare, 1338, biserică zidită în 1801, reparată în 1925, hramul: Înălțarea Domnului; George Popescu par., Moise Barbulescu paroh, Valeriu Minea inv. și Iuliana Popoviciu învățătoare de stat.
- Dragșina, (p. Chevereșul-mare), 393, biserică reparată în 1869 și 1922, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Ioan Buliga, paroch. Cornel Jucu inv. de stat.
- Dubos, (p. Tormac), 710, biserică zidită în 1925, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; a doua construită din lemn, foarte veche, sfințită în 1799, Isaia Suru, paroh. Moise Băcila învățătoriu de stat.
- Folia, 587, biserică zidită în 1926, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Liviu Șandru, par. Traian Gavrilă inv. de stat.
- Hitiaș, (p. Băile Buziaș) 1202, biserică zidită în 1900, hramul: Învierea Domnului; Georgiu Ciocoiu, paroh, Nicolae Moise inv. de stat.
- Icloda, (p. Sacoșul turcesc), 487, biserică zidită în 1901, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Gherga, adm. par., Regina Popovici inv. prov. de stat.
- Jebel, 2874, biserică zidită în 1750, hramul: Sf. Proroc Ilie; Ioan Ionescu, par., parohie vacantă, Ioan Russu paroh, Adrian Pitic dir. Iosif Sfeta inv., Eftimie Crașovan inv., Trăilă Păpaș inv., Ilavița Jivan inv. de stat.
- Liebling, filie la Stamora-română, 36.
- Mănăstirea, (p. Birda) filie la Birda, 210, Simeon Ghisa inv. de stat.
- Moritzfeld (Mauren) filie la Sculea, 148. O capelă; hramul: Înălțarea Domnului.
- Opațița, (p. Deta) 807, biserică zidită în 1863, hramul: Învierea Domnului; Tiberiu Mărgineanțu paroh., Ioachim Imbroane inv. prov. de stat.
- Racovița, (p. Băile Buziaș), 1151, biserică zidită în 1862, reparată în 1928, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Remus Cloambeș paroh. Simeon Idrvorean, Ana Paulescu inv. de stat.
- Sacoșul-turcesc, 938, biserică zidită în 1926—1927, hramul: Sf. Proroc Ilie; Moise Alexiu, par., Aureliu Alexiu cap., Simion Paulescu, Viorica Păunescu inv. de stat.
- Sacoșul-mare (Sacoșul-unguresc), (p. Băile Buziaș) 2691, biserică reparată în 1925, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Emanuil Pirtea paroh, Zaharia Humița paroch, Romulus Crăinicescu inv. dir., Grigorie Horhoianu inv.
- Sân-George, (p. Birda), 102, biserică în stadiu de zidire. Iuliu Crainic adm. par., Constantin Verman inv. de stat.
- Sculea, (p. Gataia), 661, biserică zidită în 1862, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Dimitrie Botău, par., Ioan Draghiciu, Antonitta Babcu inv. de stat.
- Silagiu, (p. Buziaș), 998, biserică zidită în 1835, reparată în 1922, hramul: Înălțarea Domnului; Aron Moise paroh, Ignatie Petroviciu și P. Rămneanțu inv. de stat.
- Sinersig, 551, biserică zidită în 1913, reparată în 1922, hramul: Sf. M. M. Dimitrie. Vichentie Pirtea adm. par., Augustin Ruffu inv.
- Șipet, 2035, biserică zidită în 1891, acum în rezidire, hramul: Dumineca Tuturor Sfinților; Nicolae Stoia, paroh, Iuliu Popoviciu par. Iosif Pataki inv. dir., Mihail Barbu inv., Etelca Pataki inv. de stat., Jorgovan Țăran inv.

Sîrbova (p. Bacova), 756, biserică zidită în 1909, reparată 1920, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Emanoil Pirtea, adm. par., George Andraș inv. prov. de stat.

Șoșdia, 1194, biserică zidită în 1926, hramul: Dumineca Tuturor Sfinților; Petru Bohariu paroh. Valeriu Petanec inv. Cornel Jedu inv.

Stamora-rom., 881, biserică zidită în 1861, reparată în 1922, hramul: Învierea Domnului; Valeriu Petroviciu, paroh. George Clecan, capelan. Traian Olaru inv.

Tormac, filie la Cadar 13:

Uliuc, 872, biserică zidită în 1922—1923, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ilié Cocos, paroh. Petru Pop inv. de stat.

Unip, (p. Uliuc), 598, biserică zidită în 1912, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. George Jurca inv. de stat.

Vucova, (p. Nichișoara), 508, biserică zidită în 1888, reparată în 1901, hramul: Sf. M. M. George; Avram Ciocoiu par. Pavel Drinca inv. de stat.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 57.982.

Protopresbiter: *Andrei Ghidiu.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Ilie Pepa, paroh în Armeniș.
Trei locuri vacante.

Nicolae Cornean, paroh în Apadia.

Membrii suplenți:

Ioan Popoviciu, preot în Iaz.

Ioan Jucos, preot în Zervești.

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, dir. inst. teol.

Notariu: Vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Apadia, (p. Delinești), 1000, biserică zidită în 1897, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Nicolae Cornean, paroh., Ioan Cârdaș, Eugenia Meda inv.

Armeniș, 2963, biserică zidită în 1822, hramul: Înălțarea Domnului; Ilie Pepa, par. Florea Băcilă, Toma Lințu, Isaia Ștefanigă, Ofelia Deac învățători și învățătoare.

Bolvașnița, (p. Cârpa), 853, biserică zidită în 1832, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Muntean par. Postul de inv. vacant.

Borlova, (p. Caransebeș), 1586, biserică zidită în 1885, hramul: Înălțarea Domnului; Nicolae Cojocariu paroh, Anton Bocicai învățător, Manusî nasc. Vuia învățătoare.

Brebul, (p. Zorlențu-mare), 1492, biserică zidită în 1808, reparată în 1913, hramul: Înălțarea Domnului; Adrian Cioloca, paroh. Adrian Franț inv. Hortensia Dalea învățătoare.

Buchin, (p. Cârpa) 673, biserică zidită în 1855, reparată în 1913, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Cojocariu adm. par. Pavel Iacob inv.

Bucoșnița, (p. Cârpa), 884, biserică zidită în 1836, hramul: Sf. Proroc Ilie; Pantelemon Domil, paroh. George Suru și Petru Domil inv.

Caransebeș, 4229, o biserică zidită în 1796, hramul: Sf. M. M. George și o biserică zidită în 1781, hramul: Sf. Ioan Botezătorul; Andrei Ghidiu, protopresb., Liviu Cornean paroh, Petru Banca paroh.

- Cârpa, 1106, biserică zidită în 1837, hramul: Sf. Proroc Ilie; Victor Suru, par. Zaharie Gabriel și Miron Corici înv.
- Cicleni, (p. Caransebeș), 245, filie la Dalci. O capelă cu hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Postul de înv. vacant.
- Cireșa, 573, biserică zidită în 1831—1832, reparată în 1900, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Ioan Turcan, par. Romulus Boc, înv.
- Ciuta, (p. Obreja), 665, biserică zidită înainte de 1800, hramul: Sf. M. M. George; Parohia vacantă. Stefan Țigriș înv.
- Crăjma, (p. Ferdinand), 720, biserică zidită în 1823, reparată în 1912, hramul: Sf. Apostoli Petru și Pavel; Parohia vacantă. G. Țăncescu, înv.
- Dalci, (p. Caransebeș), 600, biserică foarte veche, hramul: C. M. Paraschiva; Parohia vacantă. Ioan Borlovan, înv.
- Delinești, 1016, biserică zidită în ?, hramul: Învierea Domnului; Teodor Muntean, adm. par. C. Dalea înv. substituită, la școala comună. Postul învăț. vacant.
- Feneș, (p. Armeniș), 927, biserică zidită în 1840, reparată în 1910, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Vasile Paica par., P. Șandru înv. și Maria Șandru înv.
- Ferdinand, 380, filie la Cireșa. Ioan Gander înv.
- Glimboca, (p. Ferdinand), 2191, biserică zidită în 1800, reparată în 1911, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; George Frățilă, paroh. Nicolae Simeria, Iuliana Simeria născ. Dittert și Victoria Crâșnic învățători. Un post de învățător vacant.
- Goleț, (p. Cârpa), 808, biserică zidită în 1839, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; filie la Buceșnița. Zaharia Bedelici învățătoare.
- Iaz, (p. Obreja), 825, biserică zidită în 1796, reparată în 1896, hramul: Dumineca Tuturor Sfinților; Eftimie Jianu administrator parohial, Ioan Popoviciu preot în retragere, Trandafir Buru învățător.
- Ilova, (p. Slatina), 1241, biserică zidită în 1840, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. Parohia vacantă. George Tătucu, învățător și Emil Tătucu, înv.
- Jupa, (p. Caransebeș), 420, biserică sfințită în 1853, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Iosif Mircea, paroh. Solomon Bistrean, înv.
- Maciova, (p. Căvâran), 565, biserică zidită în 1819, reparată în 1904, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Borlovan, paroh. Cornel Roșca, înv.
- Mal, (p. Ferdinand), 536, biserică zidită în 1904, hramul: Duminica Tuturor Sfinților; filie la Crăjma. Mihail Petroviciu, înv.
- Marga, (p. Rusca-montană), 1823, biserică zidită în 1830, hramul: Sf. M. Prooroc Ilie; Nic. Ivanescu, par. I. Olariu, înv. Emilia Olariu, înv.
- Mărul, (p. Ferdinand), 1655, biserică zidită în 1792, hramul: Pogorirea Sf. Duh; George Popoviciu, paroh, Petru Lugojenel și Teodor Anca, învățători și Vasilica Lungu învățătoare.
- Mutnicul-Mare, (p. Căvâran) 782, biserică foarte veche, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; George Bria admin. parohial, I. Roșca învățător.
- Obreja, 2076, biserică veche, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Patriciu Rădoi, paroh. Pavel Cepău, Ioan Șoma și Paraschiva Șoma înv.
- Ohababistra, (p. Ferdinand), 867, biserică zidită în 1845, reparată în 1913, hramul: Sf. M. M. George; Ioan Țerovan paroh. N. Gavrilă înv. și Natalia Drăguți înv.
- Ohabamutnic, (p. Zăguzeni), 701, biserică zidită în 1867, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Lăpăduș, par. Ilie Cornean înv.
- Ohabața, (p. Delinești), 307, biserică veche de lemn, construită înainte de 1800, hramul: Sf. M. M. George; Petru Dalea adm. par. și învățător.
- Peștere, (p. Căvâran), 730, biserică zidită în ?, reparată în 1894, hramul: C. M. Paraschiva; Parohia vacantă. Alexandra Șoșdean învățătoare.

- Petroșnița, (p. Cârpa), 1281, biserică zidită în 1834—1836, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ilie Popoviciu, adm. par. Ilie Bugariu și Mihai Anderca învățători.
- Poiana, (p. Caransebeș), 1367, biserică zidită în 1856, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. Filimon Popoviciu și Anica Sirbu inv.
- Prisaca, (p. Zăgujeni), 677, biserică zidită în 1863, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Ioan Daicoviciu, paroh, Pavel Maroievici învățător.
- Prisian, (p. Cârpa), 509, filie la Buchin. Simion Vornic inv.
- Rueni, (p. Caransebeș), 752, biserică foarte veche, hramul: S. Apostol Toma Mihut Seracin, adm. par. Valeriu Tătucu și Maria Tătucu inv.
- Rugi, (p. Caransebeș), 816, biserică zidită în 1901, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Petru Suru, paroh. Petru Bernat inv. la șc. comunală și Floarea Ursulescu învățătoare.
- Ruginosu, (p. Zăgujeni), 310, biserică de lemn construită în 1864, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. Parohia vacantă. Petru Roșu învățător.
- Ruginos II., colonie, 205, biserică de lemn construită în 1923, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; ieromonah Anania Rosocha adm. par.
- Rusca, (p. Teregova), 1424, biserică zidită în 1844, reparată în 1912, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Ilie Sârbu capelan; Ioan Humița și P. Humița inv.
- Rusca-montană, 1165, biserică zidită în 1858, reparată în 1913, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Parohia vacantă. Enache Văcărescu inv. și Ana Blaj învățătoare.
- Ruschița, 104, filie la Rusca-montană.
- Sadova-nouă, (p. Slatina), 567, biserică zidită în 1863, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Simion Șandru, adm. par. Dimitrie Ștepanescu inv.
- Slatina-mică, 961 filie la Sadova-nouă, biserică zidită în 1895, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Mihail Spunei, Simeon Șandru și Toma Suru, inv.
- Teregova, 3070, biserică zidită în 1798, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Dimitrie Stoichescu paroh. O parohie vacantă. Aurora Böhm, Alois Iohannes, Emilia Stoichescu și Ion Cucuruz inv.
- Turnul, (p. Caransebeș), 446, filie la Rueni.
- Valeaboul, (p. Caransebeș), 788, biserică veche, reparată în 1906, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ilie Mihuța paroh. Aurel Dimcea, inv.
- Valeadeni, (p. Delinești), 1011, biserică zidită în 1909, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Ivan adm. paroh, Floria Ioan inv.
- Valeamare (p. Ferdinand), 502, filie la Voislova. Nicolae Popoviciu inv.
- Vălișoara, (p. Cârpa), 1040; biserică zidită în 1884, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Valeriu Suru adm. par., Traian Damșescu și Ana Damșescu, inv.
- Vamamarga, 105, (p. Rusca-montană) filie la Marga.
- Var, (p. Obreja), 1000, biserică zidită în 1824—1830, reparată în 1910, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Sinesie Bistreanu, paroh. Nic Sirbu inv.
- Vărciorova, (p. Cârpa), 1395, biserică zidită în 1796, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Martin Vernichescu, paroh. Pantilie Matei învățător.
- Voislova, (p. Ferdinand), 695, biserică zidită în ?, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; George Adam, par. Valeria Ștefanigă, inv.
- Zăvoiu, (p. Ferdinand), 541, filie la Cireșa. Olga Muntean inv.
- Zăgujeni, 449, biserică zidită în 1851, hramul: Sf. M. M. George; George Sperlea adm. par. Nicolae Cornean, inv.
- Zervești, (p. Caransebeș), 780, biserică zidită în 1884, hramul: Sfinții Apostoli și Pavel; Ioan Jucos, adm. par. Cornel Iancovici inv.
- Zlagna, (p. Caransebeș) 583, biserică zidită în 1907, hramul: Sfinții Arhangheli Petru Mihail și Gavril; Nichifor Lazar adm. par., Constantin Velcu, inv.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 20.708.

Protopresbiter: *Augustin Ghilezan.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Nicolae Popa, paroh în Foeni.	Trifon Cocora paroh în Partoș.
Ioan Coșariu, paroh în Tolvadia.	Dimitrie Tieran paroh în Ghilad.
Nicolae Chicomban, paroh în Ghilad.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Aureliu Maghețiu paroh în Toager	Două locuri vacante.
----------------------------------	----------------------

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Ioan Pincu, capelan protopresbiteral, Ciacova.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

- Banloc, 2166, biserică zidită în 1869, hramul: Înălțarea Domnului; Constantin Doboșan, Eliseiu Mureșian parohi, Petru Chiu, Alexandru Mihailu, Agat Negru, Minerva Mihailu inv. de stat.
- Cebza, (p. Ciacova), 1483, o biserică zidită în 1880, reparată în 1911, hramul: Sf. Ioan Botezătorul și o biserică foarte veche de lemn numită „mănăstire”; Tiberiu L. Buru paroh, Gheorghe Treta adm. paroh. Simeon Bosica și Ana Micu inv. de stat.
- Ciacova, 819, biserică zidită în 1899—1900, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Augustin Ghilezan, protopresbiter, Ioan Pincu capelan protopresb. Ioan Gruescu, Vasile Rebigea, Ida Yelcean și Magdalena Olariu inv. de stat.
- Dolaț 202, o capelă deschisă în 1928, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Parohie vacantă, filie la Ghilad.
- Denta, 1233, biserică zidită în 1884, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Aurel Bota paroh, Vasile Stoica inv.. Spasie Crăsta inv. de stat
- Detta, 422, o capelă adaptată în 1924, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Petru Bizerea adm. par. Postul de inv. vacant.
- Foeni, 1365, biserică zidită în 1875, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Popa par. Procopiu Șimlan inv. de stat.
- Gad (Ruđna) 484, o capelă adaptată în 1828, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Dimitrie Petcu adm. par. și învățător.
- Gaiul-mic. (p. Stamora), 558, biserică zidită în 1828, reparată în 1923, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Atanasie Reja adm. paroh. Postul de inv. vacant.
- Ghilad, 2354, biserică zidită în 1762, reparată în 1914, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Nicolae Chicomban par., Dimitrie Tieran par., Maria Popoviciu, învățătoare. Ștefan Crețu, Const. Ciocărlie inv. de stat.
- Giulvăz, 886, biserică zidită în 1750—1760, reparată în 1912, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Brănuțiu, paroh, Emanuil Moldovan, Maria Țițoni, inv. de stat.
- Lighed, (p. Jebel), 1158, biserică zidită în 1837, reparată în 1912, hramul: Sf. Ioan Botezătorul; C. Tismonariu, paroh. Petru Arnăut, inv.
- Macedonia, (p. Ciacova), 900, biserică veche reparată în 1904, hramul: C. M. Paraschiva; Nicolae Țuca par., Aurel Miloș și Ersilia Stoica inv. de stat.
- Obad, (p. Ciacova), 612, biserică zidită în 1890; hramul: Înălțarea Domnului; George Lungu paroh, George Teodorescu inv. de stat.
- Omor, (p. Denta), 345, biserică zidită în 1924—1925, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Toma Porumb adm. par., Maria Vuian inv. de stat.

Partoș, (p. Banloc), 714, o biserică zidită în 1730, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril și o biserică (mănăstire) de lemn din veacul al XV-lea. Trifon Cocora, paroh. George Crețu inv. de stat.

Petroman, (p. Ciacova), 1190, biserică zidită jumătatea întâia a sec. XVIII-lea, reparată în 1911, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Vasile Terebențiu, paroh. George Terebențiu capelan. Aurel Bălan inv., Aurora Sorbun, Milan Constantinovici, Iuliana Câmpian inv. de stat.

Rudna, 545, o capelă deshișă în 1926, hramul: Sf. Proroc Ilie; Aurel Popoviciu adm. par., M. Ionescu inv. de stat.

Toager, (p. Giera), 937, biserică zidită în 1908, hramul: C. M. Paraschiva; Aureliu Maghețiu par., Gheorghe Gulea inv. de stat.

Tolvadia, 980, biserică zidită înainte de 1821, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Ioan Coșariu paroh. Ioan Dehelean, Sabina Cercel inv. de stat.

Voiteg, 801, biserică zidită în 1907, hramul: Sf. M. M. George; Stefan Țieran, adm. paroh. Alexandru Țieran, inv. Ionel Băcală inv. de stat.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 25.409.

Protopresbiter: *Sebastian Olariu.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
Serafim Băian, paroh în Margina.
Alex. Popovici, paroh Bucoveț.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
George Gerbacea, preot în Brănești.
Teodor Băianțu, paroh Românești.

Membrii suplenți:

Eug. Sudreșianu, paroh Coștei.

Ioan Stefanovici, paroh Cliciova.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Baloșești, (p. Tomești), 227, Filie la Jupanești.

Băsești, (p. Făget), 532, biserică zidită în 1905, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Victor Iclozan, paroh. Ioan Petrescu învăț.

Bătești, (p. Făget), 522, biserică veche de lemn, hramul: C. M. Paraschiva; Romul Raduloviciu adm. par. Post inv. vacant.

Bichigi, (p. Făget) 767, biserică zidită în 1927, hramul: Sfinții App. Petru și Pavel; Patriciu Miculeș paroh, Elena Banfi inv.

Birna, (p. Bujor), 421, biserică zidită ?, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohie vacantă. Post. inv. vacant.

Botești, (Bujor), 207, Filie la Jurești.

Botinești, (p. Bujor), 477, biserică zidită în 1871, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Virgil Logojan, adm. par. Post inv. vacant.

Brănești, (p. Făget) 710, biserică zidită în 1864, hramul: C. M. Paraschiva; George Gerbacea adm. paroh. Post inv. vacant.

Brezova, (p. Curtea), 452, biserică de lemn ridicată în 1818, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Ioan Alesandrescu, adm. par. Postul de inv. vacant.

Bucovețiu, (p. Bujor), 745, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Alex. Popoviciu, paroh., Ioan Sferdeanu inv.

Bujor, 573, biserică zidită în 1884, hramul: C. M. Paraschiva; Dimitrie Iosof adm. par., Cornel Faraș capelan, Dionisie Dragulescu, inv.

- Cliciova, (p. Bethausen), 914, biserică zidită în 1908, hramul: Învierea Domnului; Ioan Stefanovici, paroh. Coriolan Belgia, înv., Eleonora Lungu înv.
- Coșava, 570, biserică de lemn ridicată în 1894, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Tiberiu Gerga, paroh. Valeria Gerga n. Furdian înv.
- Coșavița, (p. Coșava), 158, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Filie la Homojdia.
- Coșteiu, (p. Coșava), 578, biserică zidită în 1903, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Eugeniu Sudreșan, paroh.
- Crivina, (p. Curtea), 300, biserică veche de lemn zidită în 1778, hramul: C. M. Paraschiva; Parohia vacantă. Post inv. vacant.
- Curtea, 1203, biserică de lemn ridicată în 1794, hramul: C. M. Paraschiva; Filimon Titel, adm. par. Petru Iana capelan. Post inv. vacant.
- Drăgsinești, (p. Făget), 305, biserică de lemn ridicată ?, hramul: C. M. Paraschiva; filie la Mutnicul-mic.
- Drinova, (p. Bujor), 363, biserică zidită în 1909, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Samson Logojan par. Post inv. vacant.
- Făget, 1131, o biserică zidită în 1889, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu și o biserică zidită în 1900; hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Sebastian Olariu, proto-presb. George Seracin, Vasile Olariu, Elena Vadász, Ana Seracin înv. și Trifon Udrescu înv.
- Fărășești, (p. Curtea), 495, biserică zidită în 1926—1927, hramul: C. M. Paraschiva; Nic. Gherga adm. par. și înv.
- Furdia, (p. Făget) 918, biserică zidită în 1859, hramul: Pogorirea Sf. Duh; George Garoiu, Emil Damșa, par.
- Gladna-română, (p. Făget), 705, biserică zidită în 1894, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Iosif Unipan adm. par. Postul inv. vacant.
- Gladna-montană, (p. Făget), 280, biserică de lemn ridicată în 1894, hramul: Tăierea cap. s. Ioan Botez., filie la Gladna-română.
- Goizești, (p. Tomești), 182, filie la Romanesti.
- Hauzești, (p. Făget), 331, biserică zidită în 1883, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; filie la Furdia.
- Homojdia, (p. Coșava), 339, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă.
- Dumbrava, 18, filie la Băsești.
- Jupanești, (p. Tomești), 317, biserică veche de lemn, hramul: C. M. Paraschiva; Parohia vacantă. Post inv. vacant.
- Jupani (p. Bujor), 657, Petru Lascu, par. Aurel Arone înv.
- Jurești, (p. Bujor), 310, biserică zidită în 1898, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Dimitrie Sándor par. Post. inv. vacant.
- Luncani, (p. Tomești) 660, biserică de lemn ridicată în 1872, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Jula, preot și înv.
- Margine, (p. Coșava), 637, biserică veche de lemn construită în 1734, hramul: C. M. Paraschiva; Serafin Bălan, paroh. Simeon Ionașiu, V. Brașovan înv.
- Mutnicul-mic, (p. Făget), 374, biserică zidită în 1912, hramul: Nașt. Născătoarei de Dumnezeu Parohia vacantă.
- Nemeșești, (p. Coșava), 163, biserică foarte veche de lemn, hramul: Sf. Mare Mucenic Nichita Romanul; filie la Coșava. Post inv. vacant.
- Petroasa, (p. Curtea), 471, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. Parohia vacantă Post inv. vacant.
- Poeni, (p. Curtea), 538, biserică veche de lemn, hramul: C. M. Paraschiva; Parohia vacantă.
- Pogănești (p. Bujor), 439, biserică zidită în 1879—1880, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ilie Serafin paroh. Post inv. vacant.
- Povărgina, (p. Făget), 417, biserică veche de lemn, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. Parohia vacantă. Postul de învățător vacant.
- Românești, (p. Tomești), 630, biserică veche de lemn, hramul: Nașterea Sf. Ioan Botezătorul; Teodor Baianțu, paroch. Ioan Muntean, capelan. Post inv. vacant.

Sarazani, (p. Bujor), 472, biserică zidită în 1877, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. Postul înv. vacant.

Seceni, (p. Bujor) 184, biserică de lemn ridicată în 1791, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Alexandru Luchici preot.

Sintești, (p. Făget), 862, biserică zidită în 1711, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Partenie Mateiu par. Coriolan Ionescu cap. Ioan Faur înv.

Sudriaș, (p. Bujor), 586, biserică de lemn ridicată în 1883, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Parohia vacantă, Ioan Toma înv.

Surducul-mic, (p. Bujor), 708 biserică zidită în 1859, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Nicolae Brândeu, paroh. Valeriu Chiș înv.

Susani. (p. Bujor), 648, biserică zidită în 1912, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Samson Petric, adm. parohial. Miron Petric cap. Ioan David înv.

Temerești, (p. Făget), 956, biserică zidită ?, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Nicolae Cibian, par.

Tomești, 534, biserică veche de lemn construită în 1796, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Aureliu Barboniu adm. par. și înv.

Zolt, (p. Făget), 382, biserică de lemn ridicată în 1780, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Parohia vacantă. Ioan Udrea înv.

Zorani, (p. Coșava), 256, filie la Margine.

Tractul Logojului.

Reședința protopresbiterală Logoj. — Numărul sufletelor 32.677.

Adm. protopresbiteral: *Dr. Aurel Mihaescu.*

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Isaia Popoviciu, paroh în Silha.
Ioan Enuica, paroh în Oloșag.

Aureliu Spătan, adm. paroh. în Sacul.
Dr. Aurel Mihaescu, paroh în Logoj.
Corneliu Biro, paroh Herendești.

Membrii suplenți:

Deocamdată lipsesc.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Armadia, (p. Logoj), 409, biserică zidită ?, hramul: Sf. M. M. George; Ioan Popovici adm. par. Postul înv. vacant.

Boldur, (p. Logoj), 804, biserică zidită în 1868, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Vasile Vodă. Virgil Vodă parohi. Filip Răduțiu înv.

Căvâran, 970, biserică zidită în 1844, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Eftimie Lăpăduș, par. Postul înv. vacant.

Cireșul, (p. Criciova). 436, biserică zidită în 1837, hramul: M. M. Dimitrie; Toma Birescu, par. Dimitrie Secoșan, înv.

Criciova, 864, biserică zidită în 1892, hramul: Adormirea Născ. de Dumnezeu; Silviu Secoșan, paroh, o parohie vacantă, Aurel Doboșan înv., Lucreția Moldovan înv.

Criciova II (p. Criciova) 319, biserică zidită în 1910, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Postul preoțesc vacant.

Cireșul II (filie la Criciova II) 312, biserică zidită în 1925, Postul de preot vacant.

Crivina, (p. Criciova), 267, biserică zidită în 1854, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Postul preoțesc vacant. Ioan Ciocanu înv.

Dragomirești, (p. Furling), 634, biserică veche de lemn construită în 1754, hramul: Nașterea Sf. Ioan Botezătorul; Ioan Jurca paroh. Ioan Basarab înv.

- Gavojdia, 1234, biserică zidită în 1928, hramul: Înălțarea Domnului; Samson Petric și Aurel Marta parohi. Simion Sârbu, Elena Sârbu și Mărioara Haidu inv.
- Herendești, (p. Logoj), 929, biserică zidită în 1792, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Corneliu Biro, par. Corneliu Suru cap. Petru Lădăriu inv.
- Hezeriș, (p. Bethausen), 505, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Traian Gașpar. adm. par. Valeria Bălanu inv.
- Hodôș, (p. Logoj), 635, biserică zidită în 1897, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Simeon Blajovan, adm. paroh. Ioan Stanciu inv.
- Honoriciu, (p. Logoj), 742, biserică zidită în 1904, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; George Biberia par. Gherasim Popoviciu inv.
- Honorici colonie filie la Oloșag.
- Jdjoara, (p. Gavojdia), 1077, biserică zidită în 1908, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; George Vior, paroh. Lazăr Daminescu și Victoria Paunescu inv.
- Jena, (p. Gavojdia), 520, biserică zidită în 1820, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Dimitrie Lupea, par. Iuliu Ioanoviciu, inv.
- Logoj, 8284, o biserică zidită în 1759—1766, hramul: Adormirea Născ. de Dumnezeu; o capelă în cimitir zidită în 1884, hramul: Sf. Constantin și Elena. Dr. Aurel Mihaescu, adm. protopresb.-paroh, Mișuț Jigorea, par. Un post de paroh vacant. Petru Laiș diacon. George Onae, Adrian Ardelean inv.-cantori. Petru Costescu și Const. Liuba inv. directori, Alexandru Novac, Vasile Cărpinișanu, Tiberiu Stan, Romul Romanu, Simion Mătasariu, Alexandru Andrei inv., Aurelia Dobrin inv. directoare, Sofia Florescu, Sidonia Vidu, Livia Russu, Sofia Băiaș, Maria Bobiș și Sidonia Stan învățătoare.
- Logojel, (p. Logoj), 1180, biserică zidită în ?, hramul: Sf. Constantin și Elena; Ioan Alexandrescu și Nicolae Vânătu parohi, Ioan Popescu și Valeria Bălăngeanu inv.
- Măguri, (p. Logoj), 773, biserică veche de lemn, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu Iulian Bălăngeanu, preot și inv.
- Nădragu, 484, biserică zidită în 1900, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Constantin Popoviciu adm. par., Zeno Zăvoianu și Olivia Zăvoianu inv.
- Oloșag, (p. Logoj), 659, biserică zidită în 1767, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Enuica, paroh. Petru Halas inv.
- Remetea Pogăniciu, (p. Furlug), 567, biserică zidită ?, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Alexandru Voșcinaru, adm. par. Postul inv. vacant.
- Sacul, 1016, biserică zidită în 1838, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Aurel Spătan, administ. paroh. Vasile Tărianu și Natalia Drecșler inv.
- Satmic, (p. Logoj), 638, biserică zidită în 1908—1909, hramul: Nașterea Sf. Ioan Botezătorul; Ioan Danciu, paroh. Aurora Danciu inv.
- Scăiuș, (p. Furlug), 840, biserică foarte veche, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. Postul preoțesc vacant. Nicolae Popoviciu inv.
- Selbăgel, (p. Gavojdia), 578, biserică zidită 1879, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Ion Bucovan adm. par. Aurel Aldan inv.
- Silha, (p. Coșteiu), 820, biserică zidită în 1867, hramul: Sf. M. M. George; Isaia Popoviciu și Victor Popoviciu parohi. Ambrozie Maghiar și Olga Dobrin inv.
- Tapia, (p. Logoj), 503, biserică zidită în 1875, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Mareș Humița, adm. paroh. Traian Mișu, învățător.
- Tincova, (p. Sacul), 787, biserică zidită în 1802, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Petru Adam adm. par. Andrei Rachitovan, inv.
- Visag, (p. Petroasa-mare), 945, biserică veche, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Petru Murgoiu adm. paroh. Gheorghe Truia și Ana Stanciu inv.
- Zgribești, (p. Sacul), 847, biserică zidită în 1848, hramul: C. Chiriac Sihastrul Romul Șandru par. Ecaterina Sârbu inv.
- Zorlențul-mare, 2502, biserică zidită în 1785, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Antoniu Atneaga și Iacob Dabiciu parohi. Gheorghe Țiapu, Martin Voin, Maria Săbăilă și Aurora Țiapu inv.
- Zorlențul-mic, (p. Zorlențul-mare), 591, biserică zidită în 1830, hramul: Nașterea Născ. de Dumnezeu; Petru Belu, adm. paroh. Postul, Postul de inv. vacant.
- Zorlențor (p. Zorlențul mare), 591, Petru Belu adm. paroh., Nicolae Băltărețu inv.

Tractul Mehadie.

Reședința protopresbiterală Orșova. — Numărul sufletelor 64.640.

Adm. protopresbiter: *Constantin Dure*, preot în Orșova.

Judecătoria protopresbiterală.

Membrii:

Nicolae Novacoviciu, par. în Gârbovș. George Tătucu, paroh în Iablașița. Dionisie Goanță, paroh în Lăpușnic.	Ioan Grozăvescu, paroh în Cornereva. D. Popoviciu, adm. par. în Pecenișca. Constantin Dure, paroh în Orșova.
--	--

Membrii suplenți:

Ilie Imbrescu, adm. par. în Mehadica. | Două locuri vacante

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: vacant.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Bănia, 1884, biserică zidită în 1780 hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Pavel Bogoeviciu, paroh, Silviu Novacovici, par., Nicolae Găvan, înv. Adela Novacovici și Aurora Bogoevici învățătoare.

Baia nouă, filie la Plavișevița.

Băile-Erculane, 132, biserică zidită în 1863, hramul: Schimbarea la față; filie la Pecenișca. Dimitrie Martinescu, înv.

Bârza, (p. Topleț), 444, biserică veche, hramul: Sf. Apostoli Petru și Pavel; filie la Topleț. Postul de învățător vacant.

Bogoltin, (p. Mehadia), 1662, biserică zidită în 1853, hramul: Sf. Proroc Ilie; Grigorie Vasilescu, adm. par. Simion Temeș înv.

Borlovenii-noui, (p. Prigor) 682, biserică zidită 1877 hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Traian Călțun, par., George Matei înv.

Borlovenii-vechi, (p. Prigor), 926, biserică zidită în 1807, hramul: Adormirea Sf. Apostol Ev. Ioan; Timoteiu Borchescu, adm. par. George Drăgan învățător. Maria Lzarescu măr. Ciocu înv.

Bozoviciu, 3218, biserică zidită în 1798; hramul: Înălțarea Domnului; Nicolae Bihoiu par. o parohie vacantă. Mihail Șuveți, George Mihailovici, Ioan Ieva și S. Lazar înv. Hermina Teodorovici, Maria Novacovici și Floarea Matei învățătoare.

Canicea, (p. Domașnia), 479, biserică zidită în 1827, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; filie la Domașnia. Nicolae Barbeș înv.

Coramnic, (p. Orșova), 370. filie la Tuferju.

Cornea, 1442, biserică zidită în 1779, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Vălean, par., Nicolae Aron, înv. Ecaterina Aron, învățătoare.

Cornereva, 3931, biserică zidită în 1800-1805, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Grozavescu și George Belcota, par., Rafael Letea, Ion Roescu, Constantin Ciurea, Elena Gherescu înv.

Crușoveț, (p. Cornea), 865, biserică zidită în 1793, hramul: C. M. Paraschiva; filie la Cuptoare. Grigorie Cristescu, înv.

Cuptoare, (p. Cornea) 990, biserică zidită în 1828, hramul: Înălțarea Domnului; N. Goanță, adm. par., P. Coca și Vichente Ursulescu înv.

- Dalboșeț, 2317, biserică zidită în 1828, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Badini, par., Petru Budescu, Vasile Grozav inv. și Eufrosina Drăgilă, învățătoare.
- Domașnia, 2038, biserică zidită în 1817, hramul: Sf. Atanasie al Atonului; Simeon Răsvan, paroh. Vasilie Ușonescu par., Mihail Vlăducean, Borchiza Horescu învățătoare și Ilie Romănu inv.
- Dubova, (p. Ogradena), 529, biserică zidită în 1878, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; filie la Ogradena. Enache Mârșu, preot și inv.
- Eșelnița, (p. Orșova), 1217, biserică zidită în 1842, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. Constantin Vladu și Iosif Moacă, învățători.
- Gârbovăt, (p. Bozovici) 1904, biserică zidită în 1873, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Novacovicu, par., Nicolae Bololoi, Ilie Micicoi învățători, Livia Popescu, învățătoare.
- Globucraiova, (p. Iablanita), 904, biserică zidită în 1836, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Zacharie Popovicu, adm. par. Grigorie Popovicu, capelan. Nicolae Fișteag Elena, Dolomița, Dimitrie Gaita inv.
- Globurău, (p. Mehadia), 597, biserică zidită în 1775, hramul: Sf. Arhangheli Mihail și Gavril; Iosif Drăgoi, paroh. Postul de învățător vacant.
- Iablanita, 1637, biserică zidită ?, hramul: Nașterea Sf. Ioan Botezătorul; George Tătucu, paroh, Ioan Terfaloagă, inv. Viorica Harambașa învățătoare, Nicolae Domășnean inv.
- Jupalnic, (p. Orșova), 1594, biserică zidită în 1830, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Pavel Magdescu, paroh. Gavril Băiaș și Luca Ghergulescu inv.
- Lăpușnicel, (p. Iablanita), 958, biserică zidită în 1841, hramul: Sf. Apostol Toma; Felician Nemoian, adm. par., Ioan Bașulescu inv.
- Lăpușnic, (p. Dalboșeț), 2209, biserică zidită în 1770, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Dionisie Goanță, paroh., Aurelia Saberca inv. Tațiana Goanță, învățătoare.
- Luncavița, (p. Teregoa), 1306, biserică zidită în 1831, hramul: Sf. Proroc Ilie; Iosif Nemoian, adm. paroh., Petru Dragulete și Lica Dragulete, învățători.
- Mehadia, 2054, biserică zidită în 1771, hramul: Nașt. Născ. de Dumnezeu. Aurel Colojoară, adm. par. Ioan Têrfăloagă, inv. dir., Iancu Băcilă, Ianaș Belciu, inv. și Victoria Belciu, învățătoare.
- Mehadica, 22 5, biserică zidită în 1796, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ilie Imbrescu, administrator par., Mihail Ienea adm. par., Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv. Maria Imbrescu, învățătoare.
- Mocerîș, (p. Bozovici), 1191, biserică zidită în 1802, hramul: Sf. M. M. George; Petru Suciu, paroh., Iosif Bololoi inv.
- Ogradena-veche, 854, biserică zidită în 1823, hramul: Sf. Ierarh Nicolae: Ienache Mârșu adm. par. Emilian Cismaș, inv.
- Ogradena-nouă filie la Ogradena-veche.
- Orșova, 1266, biserică zidită ?, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Constantin Dure, paroh, Vasilie Balanescu, Iancu Străin, Cornelia Băiaș, Nicolae Foaș, Nicolae Șchiopu, Natalia Lányi și Irma Feneșan, inv.; Danilă Tunea și Maria Vladu inv. la școala C. F. R. Maria Ionescu, inv. la grădina de copii.
- Pătaș, (p. Prilipăț), 1168, biserică zidită ?, hramul: ?. Petru Popovicu adm. par., Zacharie Lazarescu inv. Lucreția Lazarescu învățătoare.
- Pecenița, (p. Băile Erculane), 665, biserică zidită în 1885, hramul: Sf. Apostol Toma; D. Popovicu, adm. par. Olimpia Miștescu inv.
- Pârvoa, 1109, biserică zidită în 1842, hramul: Sf. Proroc Ilie; Eugeniu Călțun, adm. par. Jacob Berzanescu și Ilie Draghiciu, inv.
- Petnic, (p. Iablanita), 1146, biserică zidită în 1824, hramul: Sf. Vasile cel Mare; Traian Nemoian par., C. Giurginea și G. Jurchescu inv.
- Plugova, 1413, biserică zidită în 1846, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Trifon Adamescu, adm. paroh., Nicolae Vladucean inv. Valeria Agoston învățătoare.

- Plavișevița, 470, biserică zidită în 1823, hramul: Sf. M. M. George. Parohia vacantă; Nicolae Pitic inv. subst.
- Prigor, 1489, biserică zidită în 1805, hramul: Adormirea Sf. Apostol Ev. Ioan; Iosif Câmpian, paroh, Iosif Toader inv., Sofia Zarva, învățătoare.
- Prilipăt, 1522, biserică zidită în 1834-1838, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Eremia Borchescu par., Sofronie Sêrbu și Ioan Bojincă inv.
- Putna, (p. Prigor), 463, biserică zidită în 1896, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; filie la Prigor. Dimitrie Valușescu, inv.
- Rudăria, (p. Bănia). 2291, biserică zidită în 1820, hramul: Înălțarea Domnului; Ioan Goanță și Nicolae Careba, par., Vasile Nemeș Alimpie Rădulea și Elena Nemeș învățători.
- Șopotul-nou, (p. Bozovici), 1352, biserică zidită în 1845-1850, hramul: Sf. apostol Toma; Ioan Goanță adm. par. Costin Bucheriu inv.
- Șopotul-vechiu, (p. Bozovici), 1363, biserică zidită ?, hramul: Înălțarea Sf. Cruci; Emil Chimbir, par., Iosif Grozav inv. Viorica Dragilă învățătoare.
- Tisovița, (p. Plavișevița) 309, biserică zidită în 1890 hramul: Pogorirea Sf. Duh; filie la Plavișevița. Postul de învăț. vacant.
- Topleț, 1959, biserică zidită în 1816, hramul: Sf. Arhidiacon Stefan; Alecsandru Dărăbanț, paroh, Zaharia Blidariu, Gheorghe Bălțean inv., Savela Bălțean și Ioana Blidariu învățătoare.
- Tufări, (p. Orșova), 698, biserică zidită în ?, hramul: Înălțarea Domnului; Toma Nicolici adm. par, Aurel Moaca învățător.
- Valeabolvășnița (p. Plugova), 1251, biserică zidită în 1885, hramul: Sf. M. M. George; Zacharia Grozavescu, adm. par., Nicolae Roșet, Sevastia Vasilescu, inv.
- Verendin, (p. Mehadica), 2216, biserică zidită în 1840 hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Toma Suru, paroh. Martin Velescu, inv., Emilia Ciclovian măr. Velescu, învăț.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 25.542.

Protopresbiter: *Virgil Musta*.

Iudecătoria protopresbiterală.

Mem b r i :

Acsentie Popovici, paroh în Gêrliște.
George Neda, par. în Oravița-rom.
Ilie Ciorei par. în Broșteni.

George Popa, paroh în Greovaț.
Aurel Iana, paroh în Maidan.
Petru Bernaz, paroh în Secaș.

Mem b r i i s u p l e n ț i :

Vasile Murgu par. Ciclova-montană.

Veniamin Bălan paroh în Cacova.

Defensor matrimonial: Postul neîndeplinit.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Agadici, (p. Oravița) 703, biserică zidită în 1772, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Alesandru Dobrescu, paroh adm. Ioan Simu, preot disponibil, Aurelia Dobrescu inv. prov.

Anina, 721, capelă. Se adm. prin preotul Nicolae Câmpianu, Ioan Ștefan dir. inv. Livia Balanescu, Ludovica Balanescu, Elena Antalescu inv.

Broșteni, (p. Oravița), 1435, biserică zidită în 1778, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ilie Ciorei, paroh., Șimion Alexiu, paroh, Aureliu Popoviciu, inv., Gheorghe Doga inv.

- Cacova, 1494, biserică zidită în 1906, hramul: Sf. M. M. George; Veniamin Bălan, par., Valeriu Dabiciu, paroh Aurel Farca, Sidonia Crețan căs. Szocsec învățătoare.
- Calina, (p. Cacova), 580, biserică veche de lemn, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Parohia vacantă. Postul de învățător vacant.
- Cârnecea, (p. Forotic), 560, biserică zidită în 1833, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Toma Simu, paroh. Postul de inv. vacant.
- Ciclova-montană, (p. Oravița), 1486, biserică zidită în 1783, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Vasile Murgu, par. Vasile Jian, Ioan Muntean inv., Eugenia Suboni inv. prov., Mărioara Ochian inv. la grăd. de copii.
- Ciclova-rom., (p. Oravița), 3208, o biserică zidită în 1851—1859 și o biserică zidită în prima jum. a veacului XVII, hramul: Înălțarea Domnului; Ioan Stoia, par., Petru Lungu, par., Ioan Mărgan inv., Iosif Crețu inv. prov, Cornelia Mircea inv. prov.
- Ciudanovița, (p. Cacova), 446, biserică zidită în 1904, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Ioan Toader, par. Constantin Mirescu inv. prov.
- Comoriște, (p. Forotic), 1035, biserică zidită în 1800—1820, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Petru Șușan, par., Iosif Nicolaeviciu, paroh. Petru Bena Romănu, Eugenia Romănu inv.
- Forotic, 1240, biserică zidită în 1760, hramul: Învierea Domnului; Ioachim Dabiciu paroh, Mitrofan Ciorei, paroh. Ioan Dabiciu și Pavel Frențiu, inv.
- Gârliște, (p. Crașova), 1500, biserică zidită în 1825, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Acsentie Popoviciu, par. Antonie Gropșian, învățător. Un post inv. vacant.
- Goruia, (p. Crașova), 668, biserică zidită în 1800, hramul: Sfinții Apostoli Petru și Pavel; Lazar Ștefan paroh. Maria Șdic învățătoare sup
- Giurgiova, (p. Cacova), 630, biserică zidită în 1770, hramul: Sf. M. George. Parohia vacantă. Ioan Caprița, învățător.
- Greoni, (p. Cacova), 1169, biserică zidită înainte de 1777, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Gheorghe Popa par. Iuliu Lorințiu, paroh. Ioan Popa capelan, Constantin Rusovan, învățător.
- Jitini, (p. Cacova), 376, biserică veche de lemn, Construită în 1792 primită dela comuna Măidan și Tievaniul-mic hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Filip Voina, adm. par. Vasile Daviței inv. prov.
- Măidan, 1017, biserică zidită în 1750—1770, hramul: Înălțarea Domnului; Aureliu Iana, paroh., Nicolae Câmpian, par., Pavel Miclea, inv. Un post de inv. vacant.
- Mărcina, (p. Cacova), 1110, biserică zidită în 1792 hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Iosif Caragea paroh, Eugen Popoviciu par. Ersilia Gerga m. Polgâr, învățătoare.
- Oravița-mont., 1088, biserică zidită în 1784, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Virgil Musta, protopresbiter. Ion Cioc, inv. dir.
- Oravița-rom., (p. Oravița), 859, biserică zidită în 1745, hramul: Sf. Proroc Ilie; George Neda, par., Cornel Jurca, paroh. Carol Lazăr, inv.
- Rachitova, (p. Oravița), 802, biserică zidită în 1784, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Toma Stan, paroh, Titu Ciorei paroh, Alexie Olariu, capelan, Constantin Simu, învățător.
- Secaș, (p. Cacova), 932, biserică zidită în 1664, reparată în 1792 și 1926, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Petru Bernaz, paroh. Nicolae Blaj inv.
- Tievaniul-mare, (p. Cacova) 578. Biserică zidită în 1814, hramul: Învierea Domnului, ocupată de greco-catolici. Se adm. de Petru Bernaz preot în Secaș. Romulus Muntean inv.
- Tievaniul-mic, (p. Cacova), 743, biserică zidită în 1779, hramul: Învierea Domnului; Romulus Suci, par., Liviu Cotărlă, învățător.
- Varadia, 1162, biserică zidită pela începutul veacului al XVIII-lea, zidită din nou în 1754, hramul: Pogorirea Sf. Duh; O biserică, fost mănăstire, desgropată din ruine în 1754. Cuzman Jianu, paroh. Mihail Retezan paroh, Ștefan Dragulescu, inv. dirig. Ioan Treicu, inv. la școala de stat, Paraschiva Dónciu și Elena Farca inv. Un post de inv. vacant.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 31,055

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Ioan Murgu*, protopresbiter.

Membrii:

Damian Popescu, paroh în Ofcea.
Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.
Victor Popovici paroh în Satul-nou.

Iancu Milu, paroh în Uzdin.
Marcu Boldovină, par. în Doloave.
George Șdicu, paroh în Seleuș.

Membrii suplenți:

Nicolae Popoviciu, par. în Alibunar.
Ștefan Sperchez, par. în Petrovasela.

Valeriu Perin, paroh în Glogoni.
Alexandru Guga par. în Cubin.

Defensor matrimonial: Constantin Dimian, capelan în Petrovasela.

Notariu: Victor Popovici, paroh în Satul-nou.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Alibunar, (Alibunar) 2430, biserică zidită în 1897, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Nicolae Popoviciu, paroh. Simeon Lațcu, inv. comunal.

Cubin, (Kovin) 991, biserică zidită în 1906, hramul: Sf. Proroc Ilie; Alexandru Guga paroh, Petru Bela și Desideriu Cioc, inv. comunali.

Deliblata, (Deliblato) 2056, capelă zidită în 1925, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Traian Popoviciu paroh, Sava Guțu și Virgil Mihailoviciu inv. comunali.

Dobrița, (Dobrica) 162, capelă, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Valeriu Filaret Perin adm. paroh. Postul de inv. vacant.

Doloave, (Dolovo) 1666, biser. că zidită în 1893, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Marcu Boldovina, paroh. Trei posturi de inv. vacante.

Franzfeld, (Banat Kraljevicevo) 30, filie la Panciova.

Glogoni, (Glogonj) 726, biserică zidită în 1911, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Valeriu Perin, paroh. Simeon Perin, inv. comunal.

Iabuca, (Jabuka) 347, biserică zidită în 1901, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; filie la Glogoni. Postul de inv. vacant.

Mramorac, (Mramorak) 985, biserică zidită în 1904, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Simeon Popoviciu, paroh. Savu Nicolaeviciu și Nicolae Bocșan, inv. comunali.

Omolița, (Omoljica) 381, biserică zidită în 1914, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Pavel Topală, preot și învățător.

Ofcea, (Ovca) 1359, biserică veche, hramul: Sf. Constantin și Elena; Damian Popescu, par, Traian Popescu capelan. Două posturi de inv. vacante.

Panciova, (Pancevo) 715, capelă, hramul: Sf. M. M. Dimitrie; Isidor Saberca adm. parohial. Postul de inv. vacant.

Petrovasela, (Vladimirovac) 6522, biserică zidită în 1859, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Ioanichie Neagoe și Ștefan Sperchez, parohi, Constantin Dimian, capelan, Ana Velcelean învățătoare, Octavian Secheșan învățător comunal, 6 posturi de învățători vacante.

Satul-nou, (Banat Novoselo) 5180, biserică zidită în 1850, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Ioan Murgu protopresbiter, Victor Popoviciu paroh, Elena Drencea și Traian Gugulean inv. comunali, 8 posturi de inv. vacante.

Seleuș, (Seleus) 2647, biserică zidită în 1809 hramul: Pogorirea Sf. Duh; George Șdicu și Coriolan Suciu, parohi, Nicolae Bagiu inv. comunal, 3 posturi de inv. vacante.

Uzdin, (Uzdin) 5035, biserică zidită în 1800, hramul: Sf. M. M. George; Iancu Milu și Traian Bojin parohi, Ilie Onciu capelan, Trifu Șocardă și Eutimiu Ardelean învățători comunali. Șase posturi de învățători vacante.

Tractul Vêrșețului.

Reședința protopresbiterală Vêrșeț. — Numărul sufletelor 36.488.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Traian Oprea, protopresbiter.

Membrii:

Corneliu Cure, paroh în St. Mihai.
Pavel Stoian, paroh în Marcoveț.
Stefan Perian, paroh Vlaicoveț.

Teodor Petrica par. în Nicolințul-mare.
George Olde, paroh în Ferendia.
Ioan Mitâr, paroh în Straja.

Membrii suplenți:

Ștefan Balea, paroh în Grebenaj.
Victor Trailoviciu, paroh în Coștei.

Adam Fiștea adm. par. în Grebenaj.
Cuzman Lăpădat par. în Ritișor.

Defensor matrimonial: Ioan Naia, preot în Marghita-mare.

Notariu: Cuzman Lăpădat paroh în Ritișor.

Comunele cu poșta ultimă și N-rul sufletelor, preoții și învățătorii.

Biserica-albă (Belacrkvá) 720, biserică zidită în 1871, hramul: Pogorirea Sf. Duh; Iacob Dragulescu paroh. 2 posturi inv. vacante.

Butin, 287, o biserică veche de lemn cu hramul: Sf. M. M. George cumpărată dela comuna bisericească din Călnic pe la anul 1745 și o biserică zidită în 1925 cu hramul: Sf. M. M. George; Nicolae Călnicean adm. par. și inv.

Clopodia, 403, biserică zidită ?, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Miron Bălean, par. Ioan Albai, inv.

Coștei, (Kustij p. Vrsac) 2016, biserică zidită în 1779, hramul: S. M. M. Teodor Tiron; Victor Trailoviciu par. 2 parohii vacante. Maria Varga n. Lățcu învățătoare. Două posturi de inv. vacante

Dejan, (p. Moravița), 241, biserică în zidire. Filie la Gherman. Valeriu Petanec învățător.

Ferendia, 1395, o biserică zidită în 1847, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu și o capelă zidită în 1898 cu hramul Cuvioasa Paraschiva; George Olde, paroh. Aurel Crăciun, Trifon Lunca învățător.

Gătaia, 1258, biserică zidită în 1797, hramul: Învierea Domnului; Petru Raica, par. Dumitru Supercean, director, Nicolae Catina, Ioan Copăcian, Ladislau Fuchs, Isidor Schulz, învățători, Maria Molnariu, învățătoare.

Gherman, (p. Jamul-mare) 600, biserică zidită în 1878, hramul: Înălțarea Domnului; George Pașcu, paroh. Danilă Petrescu, învățător.

Gherteniș, 1400, biserică zidită în 1824, hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Petru Șandru, paroh. Postul de învățător vacant.

Grebenaj, (Grebenac p. Iesenova) 2967, biserică zidită în 1795, hramul: Înălțarea Domnului; Ștefan Balea, par., Adam Fiștea adm. paroh. Nicolae Oltean, inv., 2 posturi inv. vacante.

Iabuca, (Iablanka) (p. Vrsac), 767, biserică zidită în 1845, hramul: Pogorirea Sf. Duh; G. Băiașiu adm. par., Simeon Câmpean învățător.

Jamul-mic, (Mali Zam) (p. Vrsac), 834, biserică zidită în 1879, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Parohia vacantă. Teodor Cozacu, inv.

Jamul-mare, 314, o casă de rugăciuni. Moisi Mregea, adm. paroh și inv.

Karlsdorf, 72. Filie la Nicolințul-mare.

Lațunaș, (p. Jamul-mare), 288, o casă de rugăciuni, hramul: M. Mucenic Pantelimon; Silviu Botoș adm. paroh. Postul de inv. vacant.

Marcoveț, (Markovac) (p. Vrsac), 1148, biserică zidită în 1874, hramul: Sf. M. M. George; Pavel Stoian, par. Victor Bojin capelan și inv. 1 post de inv. vacant.

Marghita-mare, (Velika Margita) 1438, biserică zidită în 1899, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ion Naia, adm. par. Ioan Naea, George Iorga, înv. Mesici, (Mesic p. Vrsac), 684, o casă de rugăciuni. Filie la Iabuca. Postul de înv. vacant.

Nicolințul-mare, (Nikoline) 3642, biserică zidită în 1912; hramul: Sf. M. M. George; Teodor Petrică paroh, Teodor Cioban paroh, Traian Petcu înv., 5 posturi de înv. vacante.

Oreșat, (Oresac p. Straza), 727, biserică zidită în 1859, hramul: Bunavestire; Parohia vacantă. Postul înv. vacant.

Parta, 46. Filie la Oreșat.

Percosova (p. Butini) 621, o biserică zidită în 1700, cu hramul: Învierea Domnului, a doua zidită în 1910 cu hramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu; Iulian Farcaș par. Nicolae Catina înv. de stat.

Ritișor, (Ritisevo) (p. Vlaikovac), 1271, biserică zidită în 1763, hramul: Sf. Ierarh Nicolae; Cuzman Lăpădat paroh. Teodor Rabagia înv. Un post de înv. vacant.

Sălcița, (Selcica) (p. Vrsac), 978, biserică zidită în 1832, hramul: Sf. M. M. George; Ioan Tătucu, paroh. Postul înv. vacant.

Srediștea-mică, (Mala-Središte) (p. Vrsac), 671, biserică zidită în 1878, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Alex. Vărădean, adm. par. Postul înv. vacant.

St. Ianăș, (Sveti Iovan) (p. Mariolana), 1634, biserică zidită în 1910, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Ion Marina adm. par., M. Melia înv.

St. Mihailu, (Sveti Mihailo) 4230, biserică zidită în 1810, hramul: Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; Corneliu Cure, Lazar Cărdu parohi. Paulina Vacariu și Maria Stanciu, înv., 6 posturi de înv. vacante.

Straja, (Straza) 1768, biserică zidită în 1854, hramul: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu; Ion Mităr, paroh. Corneliu Șdicu capelan. 3 posturi de înv. vacante.

Șenlacul-mare, (p. Murava), 967, biserică zidită în ?, hramul: Sf. M. M. George; Teodor Popovici și Aureliu Lazăr parohi. Constantin Baia și Ion Brezga, înv.

Vârșet, (Vrsac) 1115, biserică zidită în 1911, hramul: Înălțarea Domnului; Traian Oprea protopresb., Traian Petrică cap. protopresb. Un post de înv. vacant.

Vlaicoveț, (Vlaikovac) 880, biserică zidită în 1819, hramul: Sf. M. M. George; Virgil Oprîșa paroh. Nicolae Boldea, învățător. 1 post de înv. vacant.

Voivodinți, (Vojvodine) (p. Podporani), 1423, biserică zidită în 1793, hramul: Sf. M. M. George; Octavian Păuța paroh, o parohie vacantă. 2 posturi de învăț. vacante.

Monachi.

Varolomeiu Cor. Durain, ieromonah și stareț la biserica „Călugăra” dela Ciclovamontană.

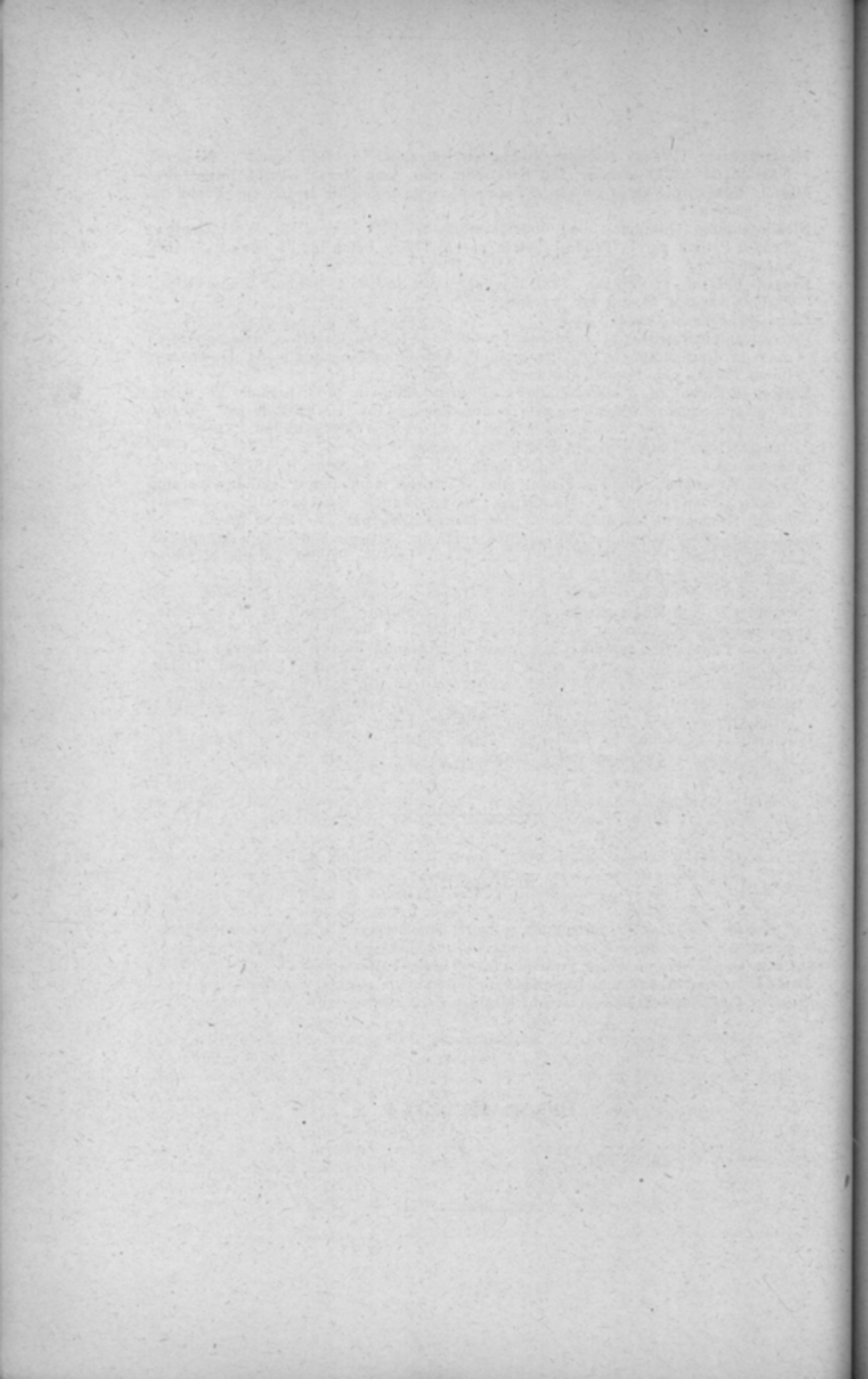
Macarie Gușcă, ieromonah la biserica „Izvor” dela Valea Godinova.

Avania Rosocha, ieromonah, păstorește pe Rutenii din colonia Ruginosu II.

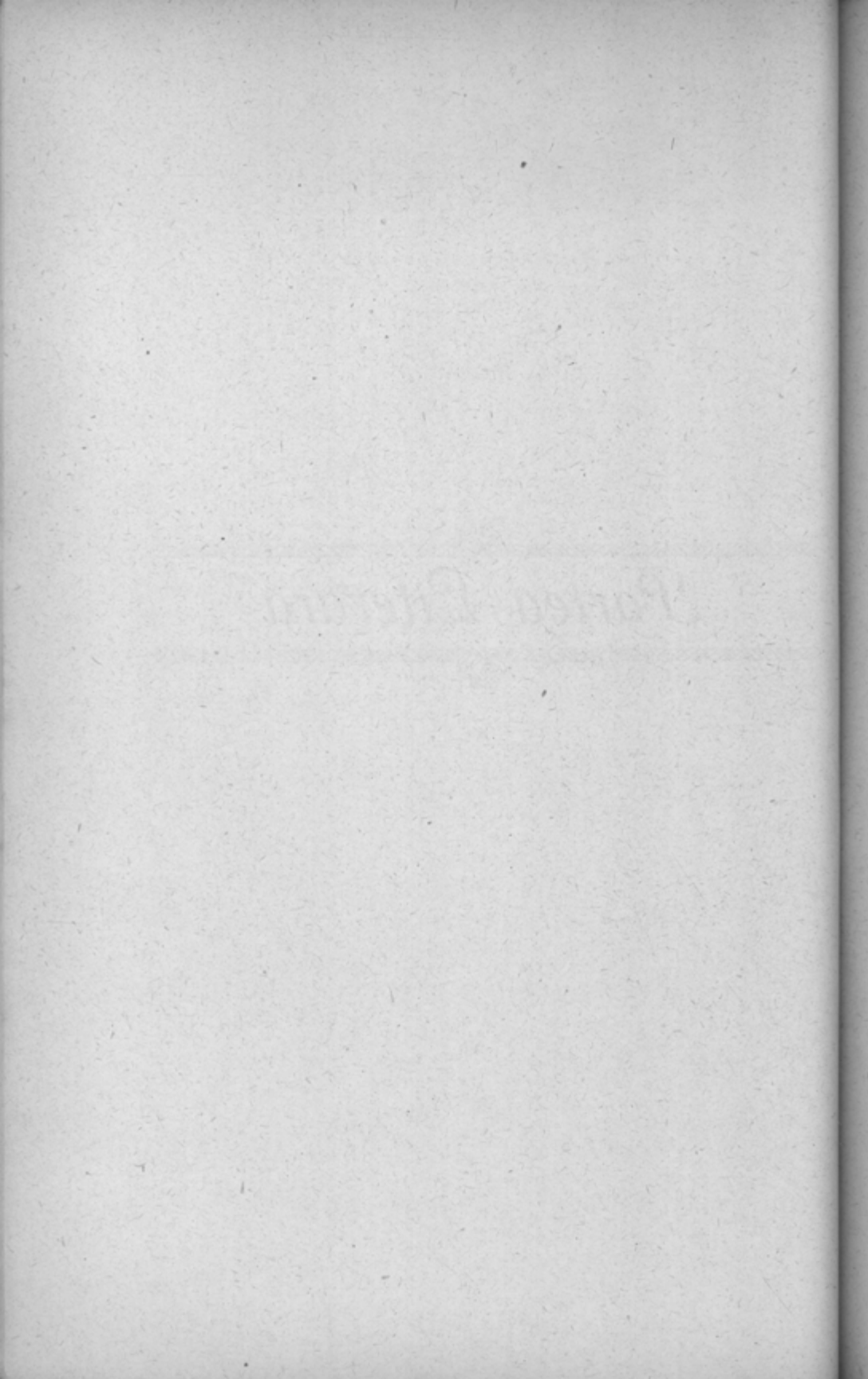
Romulus Oprîșoni monah la „Isvorul Miron” (Balta caldă).

Preoți Militari.

Iosif Serafin, protopresbiter.

Partea Literară

ANULUI NOU 1930.

Zece ani s'au scurs, Români!
De când noi suntem stăpâni
Peste hotare mărite,
Peste graniți risipite,
— Graniți ce sfâșiau neamul
Când stăpân era dușmanul. —

Dela Tisa pân' la Mare
Stinsu-s'a a noastră jale.
Dela Dunăre la Prut
Dumnezeu așa a vrut,
Să se 'ntindă mândră țară
Pe-ale Daciei hotară.

Zece ani lăsăm în urmă!...
Azi priure noi tot mai scurmă
Urăta, ură de frate,
— Un mare dușman de moarte —
Când atâți dușmani râvnesc
Spre, avutul românesc.

Tu, an nou! care ne vii,
Să vii plin de bucurii.
Muncă, cinste, omenie
Adă 'n Marea Românie!
Pace să ne-aduci în țară
Și la noile hotară!
Glia țarinii rodească
Pe 'ntinderea românească!

Și în inimi să 'nfiorească
Ear iubirea cea frățească!
— Iubire, sfântă iubire,
Tu-ai fost drumul spre Unire! —

.....
Cu aceste gânduri bune
Noi azi slobozim în lume,
Cerșind al Domnului har
Acest cinstit calendar.

IOSIF DELAGLOB

TREI TABLOURI DIN BANAT.

PE VALEA CERNII.

O scândură, îngustă de un lat de palmă, stă încrepenită între doi brazi falnici și drepți ca lumânarea.

Loc minunat de odihnă, de meditare și de recreare.

În față, zidită pe o ridicătură, se vede, ascunsă de brațele întinse ale altor brazi, o vilă, ce purta cândva nădejdea de a locui într'ansa o împărăteasă.

Vremea i-a cam spălăcit îmbrăcămintea de serbătoare de odinioară, măreția așezării însă i-a rămas neatinsă până în zi de astăzi.

Poposind în apropierea acestei vile cu înfățișarea cam rușinată de starea umilă în care a ajuns, admiri coroana rotocoală a părului celui mare, pe care mai anii trecuți îl văzui în plină floare, ca și pe un mănunchi uriaș de flori albe ca zăpada.

În desfătarea primăvărată a naturii se străduia un pictor amator în niște zdrențe de haine să redea frumsețea părului înflorit pe o pânză întinsă dea latul unei crașchițe, mestecând cu penelul când o culoare de oleu, când alta, după cum îi venea la socoteală.

Dela locul acesta se aude murmurul liniștitor al Cernii, pe care o vezi cum lunecă la vale printre sălcile crăcoase, crescute în dunga malului, după ce cu zăbavă a ocolit atâtea stânci, ce-i stăteau în cale.

Mai o leacă de loc și intrăm în „Grădina cu trandafiri“, care e idilic situată la poalele unui deal, deasupra capului căruia se întinde „Culmea Seseminului“, unde pădurea e atât de verde și de aproape, de ți-se pare, că o poți prinde cu mâna.

Dincolo, pe malul stâng al Cernii, se vede agățată de un cleanț o altă vilă cu trei fete, un moșneag și o bătrână, cari duc aici în înălțime o viață de sihastri, mai ales în timp de iarnă grea, când cărările înzăpezite taie orice legătură cu inima Băilor.

Mai sus de această vilă stă, răzămată de spatele unei păduri dese, grupa impozantă a Domogledului, ca un zid puternic, alcătuită fiind din o mulțime de stânci, din a căror crepături seculare crescurează brazi răzleți, ca să mai îmblânzească pustietatea aceasta de atâtea piatră sură.

Pădurea, încărcată cu aer de ozon și apa rece, coborâtoare din vârful de munte, înseamnă natura în sălbatică-i înfățișare, iar vilele cele mari și mai mărunte, zidite pe ambele maluri ale Cernii, sunt așezăminte ale culturii.

Amestecul acesta de natură și cultură este apt să-ți răpească oboseala, să te înviorze, să-ți dea putere pentru munca ta de mâine.

De aceea cercetează multă lume valea Cernii atât de bogată în frumusețe.

LA POALELE SEMENICULUI.

Dela „Crucea Albă“, împrejmuită de brazi, ușor legănați de adierea vântului, se zărește sus în înălțime, cum „Piatra Gosnii“ își ridică piscul cu semeție spre cerul albastru, ca un gigant din povești.

Dupăce ai cârnit, când incoaci — când încolo, în sfârșit — plecând din Recița — ajungi la această „Cruce Albă“, de unde apoi se șerpue drumul la vale până în comuna Văliug.

Din centrul acestei comune de munte, împresurate de dealuri, duce drumul tot în jos la un loc romantic, ce se cheamă „Crâinicel“, din care loc te poți urca drept în vârful muntelui Semenici, trecând pe lângă „Izvorul cu Ciucur“.

La stavila Bârzavei din „Crâinicel“ văzut-am în amurg de seară, cum pui de păstrăvi își făceau jocul pe apă în sus, nestingheriți de potrivnicia liniștei.

De aici coboare drumul la „Breazova“.

Înainte de a sosi acolo, un zid gros și înalt ca o cetățue zătonește apa Bârzavei pentru multele trebuințe ale „Uzinelor de fier“ din Recița.

În apropiere e așezată pe o coastă „Uzina electrică“, de unde se vede apeductul, trecând prin înălțime dela un deal la altul pentru a transporta pe canalurile sale lemnele de foc din pădurile îndepărtate ale Semenicului.

Loc încântător acesta, despre care se zice, că numai în Șvițera și-ar avea păreche.

Mergând din inima comunei în sus, un braț al drumului se abate la un pod în stânga spre „Valea Gosnii“, un loc tipic de munte cu căsuțe sărăcicioase și cu o climă alimentată de asprimea muntelui.

Și mai sus, la un alt pod, se bifurcă drumul, ducând o parte în zig-zaguri la „Cracu Lupului“, iar cealaltă parte a drumului urcă la munte tot pe apa cristalină a Gosnii în sus.

Stânci rostogolite din vârfuri înalte zac aici în marginea drumului, ce devine tot mai îngust, tot mai întunecat, tot mai tainic, încât te răpește, de nu poți îndestul admira creația aceasta sublimă a lui Dumnezeu.

Nu odată am zăbovit aici înadins, fiind regiunea atât de atrăgătoare și cu inima duioasă mă despărteam de aerul de aici dătător de sănătate, luând calea spre podul cel ce duce în comună.

Dela podul acesta, pe Bârzava în sus, urcă drumul lin pânăce ajunge la „Colonia Muncitorilor“, o grupă de căsuli, întocmite pentru adăpostul lucrătorilor de pădure.

În marginea apei am întâlnit pe „Grancea“ cu clapia după el, spărgând piatra cu ciocanul, ca să dreagă drumul ros de puterea roților dela care și trăsuri.

Peste drum de „Colonie“ picură mângăiere în sufletele muncitorilor din împrejurime un loc de închinare, o capelă deschisă, în apropierea căreia se află cimitirul cu câteva cruci atinse de putregaiul vremii.

De aici se întinde drumul prin locuri umbroase la așa numitul „Claus“, unde fusese cândva stavila, acum părăsită, a Bârzavei.

Astăzi servește parcul de aici ca loc de desfătare, în mijloc cu o vilă astfel aranjată, ca cel ce este învrednicit să-i ajungă sub acoperemânt, să se poată simți cât de bine, să poată duce impresiile cele mai bune.

Mulți dintre puternicii zilei au fost găzduiți în această vilă de societatea „Uzinelor de fier“ a Reciței, spre deplina lor mulțumire.

PRIN CHEIA ARMENIȘULUI.

Cum ai coborât din „Câmpul Fomii“ pe pripor la vale, începe Valea Timișului să se strâmtoreze, iar când ai eșit din Sadova-veche, de sub podul cel dintâi, ce duce pe sus trenul peste Timiș, te-ai apropiat de „Cheia Armenișului“ încărcată de frumusețe.

Dea stânga și dea dreapta nu se desfășură priveriștei alta decât dealuri și iar dealuri.

De o parte cârnește drumul tăiat uneori în piatră, iar de partea cealaltă se șerpue Timișul nostru printre anini sau arini.

Pe acest drum de țară, ce trece pe lângă o moară sătească, apoi pe lângă un zid, zidit ca dealul să nu se surpe, întâlnisem pe vremuri pe medicul octogenar al Armenișului, trecut și el în între timp la cele vecinice, ducându-se călare pe un căluț de munte în comunele din vecini, ca leacuri celor slăbiți să împartă. Și cum barba-i lungă și cărunta o bătea un vânt subțire, avea înfățișare ca și un bătrân erou de basm.

În cetatea aceasta de dealuri descoperi cu ochiul tău ager, pe locuri nu se poate mai țepișe, pe câte un păstor mărunț cu traista la umăr, păzindu-și caprele flămânde prin tufișuri scunde.

Lângă al doilea pod din înălțime, acolo, unde iasă trenul din tunelul Armenișului, la gura unei ocolituri de dealuri, sub cleanțuri pleșuve este o scobitură tăiată în steni de piatră, pe

lipească bine de față. Mi-am făcut datoria de creștin și pregătindu-mă pentru toate posibilitățile am pus pe hârtie câteva dorințe. Cam abătut am scris la toți iubiții mei, se înțelege despre acțiunea în fața căreia stam nu era nici o vorbă. Triste și indispușe erau toate fețele, păriau stafii mișcătoare. Așteptăm o zi, două, nici o poruncă de plecare. Ca de regulă și în seara zilei de 28 lunie 1916 așteptăm cu agitare porunca. Afară s'a pus o ploaie, iar Italianii au început mai viu focul artileriei. Dacă din întâmplare o granată, ori o mină, ar nimeri într'un tub cu gaz îngropat acolo de zile, totul s'ar zădărnici, ai noștrii s'ar prăpădi. Trec ceasurile și tot nu mai sosește ordin. Să se fie amănat? Intre orele 10—11 adjutantul regimentului se interesează din nou de divizie. De acolo mirați întreabă că, nu am plecat încă? S'au uitat să ne dea alarmul, și-au pierdut și ei capul. Acum pornesc porunci în toate părțile regimentului. Telefonul nu mai funcționează, aleargă ordonanțele ca din pușcă, se năcăjesc, alții injură, până abea se pune totul în mișcare. Urcăm și noi într'o trăsură și plecăm pe urma celor mulți. Încă un oftat, adio și rămas bun unii dela alții, multe se pot întâmpla. Cu aceleași oftări și mai adânci au plecat și feciorii noștrii spre necunoscut. Dumnezeu puternicul cu noi cu toți. Incolo fiecare cu gândul său și fără nici o vorbă. Zgomotul trăsuri ne ținea de urât. Sunt oarele de după mezul nopții când ajungem în valea Valonei. Coborâm din trăsuri și mergem mai departe pe picioare spre cota 110. Întorcem drumul pe lângă cotul care închide în brațele sale sătulețul lipit de deal, Devetaki. Nu se aude nici o vorbă. Tropotul neregulat a mii de picioare îngreunate mai mult decât oricând de gânduri rătăcite, tradează viața ce se târăie spre suferințe. Rop-trop-tropa-ropa și tot așa până sus, scutiți numai de pânza neagră și umedă a întunerecului de noapte. Merg alături cu Dr. Nagy, medicul regimentului. Pe el gândurile și baterea inimei l-au eșofat. Se razimă de un zid al drumului până trece pe lângă noi o trupă. Căii cei mici pășesc și ei cu capul în pământ. Când și când se aude câte un șuerat de glonț de pușcă, altul pocnește în peatra drumului. Ploaia a încetat, iar artileria italiană parcă s'a culcat obosită. Golul din jurul nostru e stăpânit numai de viața noastră îngândurată purtată în tropotul pașilor și de răpăitul puștelor neadormite din tranșeele italiene. Sunetul lor sfășie aerul răcorit. Apucăm în sus pe drum mai rău, iar dela un loc o luăm printr'un șanț săpat puțin în peatra de Carst și ridicat cu zid până la înălțimea omului. Obosiți, nedurmiți și înfrigurați de cele ce o să vie întrăm în caverna cu aerul înăbușit dela cota 110. E vorba numai de un cias sau două până la efeptuirea atacului. Afară lângă noi, la câțiva pași într'o dolină este postată o baterie mai mică. Nu mai tace. Cum pușcă neîntrepușt se pare că latră un câne rău. Ne întâlnim cu cunoscuți. Acolo e medicul regimentului 39, austriacul din Linz

Dr. Pfanzagl, om foarte de treabă. Regimentul 39 din Dobrițin participă și el la atac. Mă interesez de preotul lor reformat Vass Antal. N'a venit. Mai vorbim puțin apoi ne aruncăm pe scânduri îmbrăcați și cu maschele la grumaz. Sömnul nu se prinde de noi. afară se apropie de vremea zorilor. Așteptăm cu resufflarea pe buze, tremurăm de pirotiți și de groază. Bateria nu mai face, a înebunit. La ambulanță avem ca unelte contra gazului respiratoare și un tub cu oxigen. Se ivesc zorile, postul nostru n'a observat încă signalul de pe Fajti bob. Așteptarea noastră e stăpânită de un singur gând? gazul. Intrebări: de ce? pentru ce? e bine așa? au rămas fără răspuns...

Se aud vorbe că s'ar fi desfumat flășile cu gaz. Așa spun cei ce vin din partea aceea. Așa trebuie să fie, căci suntem în dimineața zilei de 29 lunie. Ne tremură inima, ne tremură sufletul, ne tremură mâna pe masca agățată de grumaz. Să o punem, să n'o punem. Cercăm aerul respirând, adulecând, la noi nu se simte nimic. Bateria de lângă noi nu mai obosește, e infernală. Ne privim și ne cutremurăm: l-au slobozit! O ce moarte înfiorătoare! Cum a sășăit când s'a văzut în liber, cum s'a lărgit și s'a lățit, cum s'a desvoltat și s'a înmulțit și cum s'a înfrățit cu suflul atător flăși, cum a pornit înainte rostogolindu-se ca un moloh ce înghite viața. S'au îngrozit Italienii văzându-l, au căscat ochii și gura, ca în clipa următoare să rămână numai privirea stinsă și înghețată. Fuga nu ajută, molohul se mișcă repede, Italienii au încremenit în brațele gazului. Lumina ochilor li-e furată de durerile și chinurile sălășluite des de dimineața pe pielea plămânilor mistuindu-o fără cruțare. Strigăte, văitări, țipete, loviri cu pumnii în cap și în piept, tușite răgușite umplu văzduhul. Pe coastă dinspre Isonzo s'a sălășluit groaza, carea întuneacă toată viața. Auzim cum se apropie de noi oameni otrăviți. Mama mia... Dio mio... sunt Italieni. Primele jertfe la ambulanța noastră. Erau zece la număr, unul a rămas mort pe cale, iată-i acum numai nouă, ne înfiorăm, ne cutremurăm... Priveliște îngrozitoare... De față ne stau chinuri diavolești, fără să putem face ceva, fără să putem tinde mângăiere... Tușesc, scuipă, le curg bale lungite din gură, din piept, din plămâni, din cele mai dinlăuntru ale lor. Acolo s'a sălășluit moartea, până acolo a împins-o gazul afurisit. Strigăte, vaiete, gem, geme sufletul în ei de durere. Reped mâinile pe piept. își desfac, își trag hainele, le strică și cămașa. Aruncă chipiile de pe cap, ar voi să se ușureze, ar voi să tragă, să scoată ghiarele nămilei, care le zgârie viața și puterea. Capul lor se clatină, picioarele le-au slăbit, corpul lor e gârbovit, parcă ar voi să se deslipească spatele de chinurile pieptului. Gura lor e fiartă, ochii cu puțină lumină în ei. Privindu-i cetim îngrozitorul strigăt după ajutor, în lumina vieții aplecată spre stingere vedem durerea nemăsurată și crescută mai mare decât

molohul ucigător. Chinuit înălțată cu fruntea până la ceriu strigă veacului nostru: barbarie, barbarie...

Medicii stau înfiorați văzând pe dușman în astfel de chinuri. Cazul e nou și pentru ei. Cercetează cu privirea pe cei suferinzi, nu mai trebuie să pună ureche pe piepturile încovoiate. Moartea lucră repede acolo. Se aduce flașa cu oxigen... Dar unde sunt sutele, miile de flăși cu viața oxigenului, de ce nu le aduc, de ce nu le slobod, căci colo înainte până la țarmurii Isonzoului se tânguește viața în mii de forme. De ce nu începe mișcarea văzduhului să ridice molohul pe aripi de foc, să-l arunce în apă, să-l nimicească, să-l stingă, să curețe aerul... Țâșnește flașa cu oxigen, se sperie Italianul, în momentul prim se astupă. Gustând din răcoarea lui cască gura și mai larg, închide ochii strâns să nu fugă puțină lumină ce a mai rămas în ei. Respiră halos... Li priește... Deodată însă pornește din cele din lăuntru ale sale un val de tasă fioroasă, scuipatul i-se scurge, se scutură de durere... Iznadar... a fost prea mare porția... prin oxigen s'ar mai putea lungi procesul de descompunere... mântuire de chinuri poate aduce numai moartea... Ea, moartea e salvarea... Și apoi din oxigenul acela mai trebuie să se ajungă și pentru alții... Iau perândat pe toți nouă la flașa cu viață... la nici unul nici o îmbunătățire... Medicii îi mai studiază, privesc la ei, mai pipăie cum pulsează viața... Le mai deschid ochii palizi, închiși de pleoapele obosite... gestul lor este al morții... Li se strâng și lor buzele, ca să se desfacă cu cuvântul: barbarism... Unul într-o parte, altul în altă parte, doi grămadă, alții răzimați de zid își scuipă viața. Altul iarăș ca și lovit de mii de cuțite sare în sus, se trânteste de pământ, își frământă pantecele, își strânge pieptul, se sbate, se tângue, apoi deschizându-și brațele spre ceriu urlă de durere... O chinuri diavolești... Tremură văietându-se mai domol, abia mai auzi șoptitul durerilor lor, cucăie puțin ca să se deștepte în zvăcniri junghietoare... Incet se mai desprind de pe buzele diformate și înegrite cuvintele: Mama mia... Dio mio... Incet și tot mai încet... cum stau încolăciți și agiuți de durere li se pleacă capul tot mai spre pământ... câteva gesturi... mișcări ușoare... medicul constată mântuirea prin moarte.

* * *

Surescu, feciorul de pe lângă mine, e gata să plecăm la cimiteriu. În timpul cât mai stăm la vorbele de rămas bun, se aduce pe patul durerilor un locotenent dela reg. 39, otrăvit și el de gaz. La început părea că nu e așa grav. Vorbim cu el și cu alți soldați, cari ne sosesc, îi întrebăm despre isprăvile eroice ale acestei zile. Groaznic, groaznic, acesta e răspunsul tuturor. Au amuțit toate mașinăriile italienilor. Toți și toate au rămas cu gurile căscate la văzul nămilei, ce se apropia fără tormă și în numele tuturor chinurilor. Tranșeele Italianilor sunt fără viață

până în al treilea sau al patrulea rând. Unele patrulare de ale noastre au ajuns până la drumul Strantinei, dar singurătatea și groaza morții iau întors înapoi. Pe locurile pe unde își rostogoli-se el, groaznicul, ființa sa, n'a rămas decât moartea chinuitoare. Tranșeele și dolinele italiene erau pline de corpuri, din cari ghiarele gazului au răpit viața, S'au stins ca la 10.000 vieți din partea Italianilor. Cu un singur semnal atâta moarte s'a semănat atunci, fără morții noștri, numărul cărora a rămas necunoscut... Medicii să străduiesc acum cu otrăviții noștri. Unii dintre aceștia nu au putut pesti sub mască, au luat-o de pe față și au pățit-o rău. Locotenentului i-se agravează starea. Respiratorul nu poate face minuni. Incepe șirul aceluiași dureri și chinuri. La urmă se ruga de medici să-l împuște, căci nu-și mai putea suporta suferințele. S'a stins și el cu groază... Încă în oarele de dimineață am înțeles tragedia a lor noștri. Unele flăși, cari n'au fost golite de conținutul lor ucigaș, s'au transportat din tranșee prin dolinele în cari se adăposteau rezervele noastre. Din nebagare de seamă, din curiozitatea cuiva, ori că așa a voit cineva, s'au desfundat niște tuburi omorând și otrăvind pe o grămadă dintre ai noștri. Între cei atinși de gaz se află și sublocotenentul nostru Miron Serb. Pe toți ne scutură un nou fior. Ni se spune că și dolinele noastre sunt pline de dureri.

Ne salutăm încă odată și eu plec în jos spre Devetaki. Gândul meu e plin de cele văzute și auzite. Pentru unii dintre ai noștri masca a fost salvarea lor. Italianii nu au fost pregătiți pentru așa ceva. La ei s'a aflat numai ceva vată pe care o adăpau într'un lichid și o țineau la nas. Prea puțin pentru unealta nouă de luptă... Soarele se ridicase bine sus, pe când eu cu Surescu pășeam tăcuți și triști în drumul nostru spre vale. Ajungem în dreptul cimiterului dela Visintini. Lungi șiruri de cruci, uscate de dogoreala Carstului, vestesc trecătorului hecatomba de jertfe aduse în sectorul San-Martino dela începutul ostilităților cu Italianii. Mii și mii de vieți tinere își dorm aici somnul de vecinică odihnă. Între ei zace și un cunoscut mai bun: Constantin Iancoviciu, tânăr, fost învățător în Sirbova. De puterea tinerețelor sale sârbovenii legaseră multe speranțe. A iubit școala, și-a iubit elevii. De pe câmpul de luptă trimise-se tuturor școlarilor săi Noul Testament. Voia par'că să le spună ultima sa dorință: că pentru toate nefericile și durerile singur Cuvântul Fiului lui Dumnezeu este puternic a da mângâiere și tărie... Dormi etern în pace Tu bun dascăl al școalei noastre străbune. Moartea Ta e o zală din martiriul tagmei Tale în războiu... Visintini... cu câte jertfe se va mări acum numărul celor pe cari îi adăpostești în sinurile tale...

Facem cotitura dela Devetaki în frumoasa Valone. Înaintea cavernei de ambulanță se vede un lung șir de trăsurile. Automobilul sanitar aleargă ridicând norul de pulbere surie în urma sa.

Ajungem la loc. Pe aici e plin de soldați. Toți tușesc, toți se vaietă, se leagănă, se zbat, strigă ridicându-și fața spre ceriu. Ai noștri cu Italienii se chinuiesc de aceeaș otravă. Vorbesc cu ei, mulți sunt fii mei sufletești, abia mai pot răspunde, nu mai sunt voinicii de eri. Se târaie înbătrâniți și gârboviți 'nainte de vreme. Corpurile lor sunt vase hodorogite, în cari se zbate ca un rob sufletul cu viața năcăjită. Pe afară și înlăuntru multă mișcare. Ai noștri își mobilizaseră toate puterile minții, ca să prăpadă cât mai mulți dușmani. Acum aleargă și ei după izvoarele de viață. Trăsurile, automobilele aleargă neîncetat, coloane întregi merg cu viețile zdruncinate. Aflu că aici lucrurile de salvare sunt conduse de șeful sanitar dela Divizia 17, medicul vienez Dr. Firbasz. Toată lumea sănătoasă se mișcă cu evlavie pentru durerile năcăjiților, numai glasul poruncitor al șefului străbate peste toate acele dureri. Sosește și o trăsură de respiratoare. Un nou mijloc de ajutorare. Ochii medicilor se înseninează. Se pune țeava de cauciuc în gura bolnavului, i-se prinde nasul, ca să respire numai pe gură. Sorb feciorii cu sete din magazinul vieții. Unora li-e mai ușor. Cei mulți stau culcați cu fața la soare așteptând ca razele calde să sugă otrava din oasele lor. Saniteții aduc un număr mai mare de Italieni, între ei și un ofițer, sublocot. E tânăr și fraged, cu fața de culoare închisă, ochii negrii pătrunzători și arcuiți cu niște sprâncene strălucitoare, fruntea înaltă și și mai ridicată de părul negru, și ondolat în sus. Statura mijlocie e chipeș îmbrăcată în uniforma verzie și ușor aruncată pe corpul frumos. În jurul grumazului poartă o mahramă albă și curată, capul descoperit. Medicii cu șeful lor în frunte se îndreaptă afabil spre el și îl invită pe scaun. Ofițerul face semn că e grav, îl doare înlăuntru și zice: gaz. Se aduce un respirator, el își desface pieptul și începe a respira. Văzând zorul cu care medicii își fac serviciul, dorește să spună ceva. I-se ia cauciucul din gură și începe să înșire uneltele războiului: granat, șrapnel, baionete, mine... și face ca și când le-ar aproba, apoi exclamă scârbit: gaz... gaz... pfui și scuipă cu indignare din sufletul secat. Barbar... barbar... cuvintele acestea îi rânjesc printre dinții albi din gura istovită. Ne privim unii pe alții, un medic îmi șoptește: barbarism. Oftăm cu toții. Italianul mai cere respiratorul. Un auto e gata de plecare, sunt în el patru gravi bolnavi, se face loc și ofițerului. Salută cu aplecare ușoară și pulberea se ridică pe urma lor. Mie mi se pare că e duhul blăstemelor atâtor mii de chinuiți, de văduve și de orfani, de părinți îndurerați...

O patulă aduce pe purtătoare un corp. Alaiul mi bătaior la ochi. Le ies înainte și întreb. Sublocotenentul Miron Serb astrucat cu mantaua sa. Ridic mantaua de pe el. Fața umflată, pe buze spumă însângeretă, lumina ochilor stinsă. Lângă el și prin buzunare avea averea cea din urmă. Arma și scrisori. Soldații ne enarează întâmplarea tristă, tot așa precum am auzit-o noi.

Mai sunt încă mulți de ai noștri rămași morți în dolină. Etatea de abea 19 ani a sublocotenentului Miron Serb la început a ținut piept cu otrava. Ajuns la ambulanța dela cota 110 a cerut medicilor să'l scape cu viață. A primit toate sfaturile și mijloacele de salvare. A dorit ferbinte să rămână în viață. Prea tânăr, fiul desmierdat al locotenent colonelului Serb din Reg. 61, crescut de o mamă iubitoare în familia iubită de toți, pentru colegii săi din regiment își păstrase numele: Bubi. Prins de ghiarele morții credea să se elibereze de cătușele ei implorând ajutorul întregii științe medicale. Otrava pătrundea însă tot mai adânc, materia descompunătoare lucra în ciuda tuturor eforturilor medicinale. Corpul se mistue cu repeziciune spre moarte... Cătră sfârșit a observat-o aceasta și suferindul, mai cerea, îmi spuneau feciorii și îmi spuneau de atâtea ori medicii, mai cerea, dar tot mai trist și tot mai rar. Durerile l-au copleșit, au copleșit voința lui de a trăi schimbându-o în descurajarea carea insultă. Așa a fost zbu-ciumarea bietului Miron. Nu mai vedea viața și de aceea dorea, striga după moarte... Istorie tristă... Coborim corpul neînsuflețit în cimiteriul dela Devetaki așezându-l la umbra unui pom. Anunț trainul din „Lager S“ spre a dispune cele necesare, ca rămășițele pământești ale tânărului Miron să fie înmormântate în cimiteriul din S. Daniel. Tragedia morții lui a mișcat întreg corpul ofițeresc din regiment, mulți dintre ei cunoscându-l încă din frageda copilărie.

În cimiteriul din dolina Devetaki sunt așezați în șir frumos eroii regimentului 61, iar în cel din Visintini zac înșirați cei din celelalte regimente și separat Italienii. În fiecare din aceste cimitire pământul și-a deschis câte-o groapă, lungă, ca să primească în brațele sale pe toți cei stânși. Pe rând merg la fiecare. Imi sărut patrahirul, binecuvânt cu sfânta Cruce și încep asupra tuturor, fără deosebire de neam și de lege „Cu Duhurile dreptilor... da cu duhurile celor dreți, cari s'au săvârșit în suferințe, cu acelea într'o ceată să stee și sufletele acestor mulți, cari au pierit stând până la moarte sub tăria poruncii... Iar între noi vecinică să le fie pomenirea...

Ioan Geția

protopresbiterul Buziașului.

Rugăciunea vremii.

La Tine cădem Doamne,
Părinte-al îndurării,
Să curmi odată jalea
Și lacrimile Țării
Pe carea Tu cu mila
Și buna Ta voire,
Prin veacuri ne-ai păzit-o
Șai dus-o la 'ntregire.

Întoarce-Ți Doamne fața
Spre truda plugărească
Și dă-ne pâinea noastră
Din mila Ta cerească
Și dă-ne sănătate,
La toate 'ndestulire,
Să fie pace 'n țară
Și bună viețuire.

Bisericii Tale
Împacă-le păstorii,
Să ia toți duhul păcii
Din duhul sărbătorii
Și turma să urmeze
Chemarea lor în cale,
Cu gândul și cu fapta
Spre ceriurile Tale.

Pe cei de alte graiuri,
Cari țin la altă lege,
Abate-i la frăție
Cu noi de-a se 'nțelege,
Să peară toată vrajba
Ce astăzi se aruncă
De-acei cari nu ascultă
A cerului poruncă.

Iar celor dela cârmă,
Arată-le 'ndurate
Cărarea luminată
De cinste și dreptate,
Și toți pătrunși în suflet
De sfânta datorință,
La țara noastră dragă
Să ținem cu credință.

G. B.

Dela câmp la biserică.

Dumnezeu și Tatăl nostru,
Făcătorul tuturor
Îmbrăcat-a câmpurile
În podoaba florilor.

Ochii noștri se desfată
La minunea de frumuseți
Iară sufletul ni-l umple
De miros și bunătăți.

Însă noi nu ni-s în stare
Să le știm tot binele,
Cât folos și sănătate
Scot din flori albinele.

Mierea-i hrană sănătoasă,
Mai cu sama la copii,
Iară ceara-i jertfă sfântă
Și curată 'n liturghii.

Că lumina, ce-i din ceară,
Arde lin și fără fum,
Nu ca cele mestecate
Folosite pân' acum.

Rânduiala cărții spune,
Că și cei dintâi creștini
Au făcut numai din ceară
Darurile de lumină.

Deci, porunca dată nouă
De Măritul Consistor,
Tot românul — tot creștinul
S'o 'mplinească — e dator.

Doar și — apostol Pavel zice:
„Fraților, să ascultați
Pe învățătorii voștri,
De cari sânteti priveghiați.

Vestitorii primăverii.

(Din volumul „Balade și Idile“.)

Dintr'alte țări, de soare pline,
Pe unde-ați fost și voi străine,
Veniți, dragi păsări înapoi.

Veniți cu bine!

De frunze și de cântec goi,
Plâng codrii cei lipsiți de voi.

În zarea cea de veci albastră
Nu v'a prins dragostea sihastră
De ceeace-ați lăsat? Nu v'a fost dor

De țara voastră?

N'ați plâns văzând cum trece 'n sbor
Spre Miază-noapte nor de nor?

Voi ați cântat cu glas fierbinte
Naturii calde înnuri sfinte,
Ori doine dragi, când v'ați adus
De noi aminte!
Străinilor voi nu le-ați spus,
Că doine ca a noastre nu-s?

Și-acum veniți cu drag în țară!
Voi revedeți câmpia iară,
Și cuiburile voastre 'n crâng!
E vară, vară!
Aș vrea la suflet să vă strâng
Să râd de fericit, să plâng!

Cu voi vin florile 'n câmpie
Și nopțile cu poezie
Și vânturi line, calde ploi
Și veselie
Voi toate le luați cu voi
Și iar le-aduceți înapoi!

G. COȘBUC

Cuvinte înțelepte.

Nu crede, că vei trăi o vecinicie. Cât trăiești silește-te
să ajungi om de bine.

*

MARCU AURELIU

Dintre toate fiarele sălbatece cea mai primejdioasă e bârfi-
toriul, ear printre cele domestice e lingușitoriul.

*

DIOGEN

Nu poți cârmui o lume fără Dumnezeu, poți numai să o
astâmperi cu tunul.

*

NAPOLEON I.

Între bârfitori și răufăcători nu e nici o deosebire, decât
prilejul.

*

QUINTILIAN

Nu este ură mai neîmpăcată decât pisma.

*

SCHOPENHAUER

Bunurile pământești sunt înșelătoare.

*

SCHILLER

TĂTICUL MEU CEL BUN!

ISTORISIRE COMPUSĂ DE „BĂTRÂNUL PREOT SĂTESC“

Prietene iubit! Am cetit când-va, că de suferă sufletește cineva, din pricina aceasta nu se primejduiește lumea, dar și celce suferă e în câștig moral, căci devine mai bun, mai superior altora prin nobile însușiri.

Dar și-o mărturisesc sincer, că peripețiile vieții mele s'au desvoltat cam anapoda, cam deandoselele și m'a cucerit un fel de desnădăjduire și fiindcă tu odinioară — la universitate — ne erai un sfătuitoare înțelept, îți scriu aceste șire, ca judecând, vei afla doară vr'un sfat și pentru Dinuț al tău; căci să mă crezi, am mare nevoie de un sfat, de o mângâiere, ori întărire sufletească.

Ca fecior de plugar — cam mărginit în ale traiului — o duceam omeniește la universitate, că mă îngrijam numai de studiu și habar n'aveam de subsistență, ceea ce făcea mult. Să mă vezi însă acum, că s'au dus pe copcă glumele, vioiciunea . . . și nu mai sunt Dinuț cel isteț la vorbă, mai mult, sunt stingher în societate, așa, că n'ai să mă mai cunoști.

Mai bine de jumătate an sunt medic într'un orașel de provincă, că reposând tatăl meu, am fost nevoit a cere ajutor străin, dar reamintindu-mi zisa: „Pânea cinstită de rudenii e mai vârtosă ca peatra și mai amară ca otrava“, am apelat la sufletul milos al părintelui Zenovie din satul meu de naștere și el mi-a anticipat câteva sute de lei, ca să fac rost de'un început.

Orașelul e mic, cu strade nesinetrice, case scunde, și eu mi-am închiriat o odaie la un plugar mai resărit, în strada bisericeii, dar pândesc prietene și pândesc înzădar, că doară-doară, s'ar ivi vr'un bolnav să-l lecuiesc. Ș' apoi se nu crezi, că acesta ar fi primul client, ferească ființii, acesta ar fi al doilea. Că pogorînd vara trecută de pe dealul din apropierea orașului, întâlnesc cioarda și observ la o vacă o rană mărișoară în spate și'n carea se delectau muștele; eu scoțind din buzunarul surtucului o alifie, vindecăi vaca. Ulterior și ocazional, primarul mi-a mulțumit, că era a lui vaca și mă asigură: că oricând s'ar bolnăvi vr'un animal din curtea sa, el se va folosi de istețimea mea; regretă însă că pentru sine și familie ține la bătrânul doctor, pe care îl consultă încă de pe vremea când îi trăia bunica.

Și tot aștept p'al doilea pacient și nu se mai ivește!

Pricina ce mă îndeamnă să-ți scriu abia după un an dela despărțirea noastră, nici eu nu mi-o pot explica, dar vezi: bogată e viața și lumea îi frumoasă și eu să mă păraginez în nelucrare, aceasta mă consumă! Zice-să: „Ocupația, munca continuă e îndemnul ce susține pe om la înălțimea demnității, e mâna cea puternică ce-l conduce“.

Era în spre seara Crăciunului, mai an, poate că-ți mai aduci aminte și mai aveam se depunem ultimul examen și ochii Magdei îmi spuneau, că nu s'ar împotrivi, dacă mi-aș lua îndrăzneala și curajul la un ceva hotărîtor.

Întelepciunea lumii susține: „Iubirea e vicinică, că Dumnezeu e iubirea și că e mai veche decât lumea, e mai puternică ca viața ce înflorește, ce transpiră în noi“.

Îți amintești tu de frumoasa și încântătoarea Magda, unica fiică a marelui capitalist Roden, carele — deși german — era însă un bun prieten și patron marinimos al universitarilor români. Amândoi aveam o primire binevoitoare la el și eram primiți cu dragoste părintească în casa lui. Ști, că ne spunea adesea: că îi dragă această țară și iubește mult acest popor tolerant și că și-a hotărît să-și cumpere când-va o moșie boerească învecinată cu codrul, ca acolo în liniște și nestingherit să-și petreacă remășița de viață.

Ciudată dorință! Să-ți consumi zilele în singurătate... și eu cât mă căznesc în orașul acesta, căci mai s'a plecat ziua, afară cad bogați fulgi de neaună și o liniște ca din mormânt stăpânește. Și el, bogat, fire de om vesel, glumeț și plin de duh..... să fugă de lume!

Eram eu cu dragoste primit în casa sa, dar mai prietenos, mai cu drag eram primit de fiica sa, unica mângăere a bătrânului, că vădov fiind — Magda — în lipsa iubirii de mamă — își concentrase întreaga-i dragoste în bătrânul, pe care îl îmbrățișa adesea, exclamând cu tandreță: „Tăticul meu cel bun!“

Dar și pe mine mă împărtășia de o iubire sinceră și curată, drăguța de Magda, a cărei poză o contemplez și acum, că e pe masa mea de scris.

Și mi-am zis atunci: Ceeace își anină omul de bună voie în spate, are s'o supoarte făr' a se mai certa cu lumea. Și tot în aceea spre seară de Crăciun, aburat de vinul ce ni-l oferisă bătrânul, dar și sub vraja dragostei pentru Magda, intrai de nou la bătrânul Roden. iar acesta surprins, a fost totuși atât de binevoitor și mă primi cu cuviință și eu — după o vreme de sbucium lăuntric — încep și'n cuvinte alese îi descoper dragostea, ce mă consumă; îi promit a deveni om onest, muncitor conștiințios și că voiu nisui a ferici pe Magda, numai să mi-o dea de consoată. Mă privi o vreme cu ochii săi vioi și prietenoși și

după un timp de gândire, îmi zise: „Te știam isteț în a cuceri inimile fetelor tinere, mă conving însă că ești un odor de tiner și m'ai cucerit și pe mine prin ademenitoarele-ți cuvinte. Se fi convins, că mi-ai pricinuit o seară plăcută și ți mulțumesc, dar vezi, arborelul de Crăciun al Magdei își isprăvește luminioarele, ceea ce mă îndeamnă se sfârșim cu conversația. Noapte bună“.

Stăteam rușinat și buimăcit! El însă, liniștit stinse luminioarele, lăsând aprinsă pe cea mai înaltă și ieșind pe ușă, zise: „Asta-i Magda și norocul ei, poate se lumineze, ca s'o readucă la liniștea de odinioară. Mergi sănătos Dinuță drag, probabil vei nimeri aiurea mai multă vedere, s'o ști însă că noi n'avem să ne mai întâlnim!“

E frumos în lumea aceasta și multe sunt frumoase aci în viața omului, dar mai frumos e, când omul e înțelept. Și înțelept era bătrânul Roden, că arătându-mi ușa m'a readus la realitate; era îngrijorat de soarta unicei sale fiice.

Și iacă realul! Stau la masă în odaia rece și contemplez poza ei, pe carea o mai am adânc gravată și 'n sufletul meu și pe carea n'o voi uita vr'odată.

Deprimat am părăsit orașul, după ce m'am convins că bătrânul Roden și cu fiică-sa au plecat în lume, iar eu desnădăjduit credeam că înnebunesc.

Mama însă îmi zicea: „Este un Dumnezeu, copile dragă! Privește tu soarele binefăcător, aruncăți privirea spre ceriu și'n rîuri și te vei convinge că este Dumnezeu. Chiar și muntele cel înalt și gândăcelul cel micuț îți vor șopti, că: este Dumnezeu, care ne este stăpân și tată. Și apoi fiule iubite, ai datorință morală față de mine, dar și față de ceilalți oameni, iar datorința se aseamănă unui mare uriaș, carele pe noi — oameni mici — ne silește a-i îndeplini voința.“

Liniștindu-mă o leacă, m'am așezat în orașelul acesta și am mai încercat cu o scrisoare a mă apropia de tatăl Magdei, dar respuns n'am primit de loc; ceva mai târziu am primit într'un plic poza ei și nimic altceva.

Credeam că munca îmi va reda liniște, dar auzi: clopotele sună pentru rugăciunea de seara, lumea se pregătește de ziua cea mare, a „Nașterii Mântuitorului“.

Se înoptează binișor și eu privesc poza ei!

Cufundat sau adâncit în privirea pozei, nu mi-am dat seamă că cineva bate în ușă, carea deschizându-se dă la iveală un domn, carele scuturându-și neaua, zice: „Te credeam mort, or ajuns de miluitele, doctore!“

Eu, perplex și ascunzind poza Magdei în buzunarul surtucului, depun condeiul și ridicându-mă dela masa de scris, zic:

„Bună seara pretore! Ocupat cu scrisoarea către un iubit coleg, n'am auzit; dar poștește ocupă loc!“

„Afurisită vreme, mai cu seamă pentru noi neînsurații și e de nesuferit. La orice casă auzi vesele ciripiri copilărești și noi ne istovim sufletește într'un orașel ca acesta. Vin dela învățătorul Pralea și ne-am înțeles ca câte-și trei se convenim la ospătăria lui Gheorghică, ca la un păhărel de vin și o conversație veselă, să petrecem această noapte sfântă; bine înțeles, dacă profesiunea ți-ar permite-o!” zice zimbînd ironic.

Eu preocupat de gândurile ce mă munciau, n'am dat atenție cuvintelor rostite în zeflemea, ci zic: „Aprob propunerea și sunt cu plăcere la dispoziție”.

Îmi atîrnai pe umere sumanul gros și stăteam pregătit de plecare, când pași greoi — d'afară — mă făcură atent și privind spre ușă, aceasta se deschide cu putere și un om îmbrăcat țărănește și carele pe semne era cocier, că avea biciu în mână, după ce dăte bineșa, zise: Domniata ești doctorul?”

„Eu da, și ce poțestei dela mine?”

„Să mergi până'n satul Frigureni, că avem o bolnavă!”

Priveam aiurit la străin și tot îngîndurat zic: „Eu, și de ce?”

„D'apoi avem o bolnavă în sat!”

„Și de ce nu te duci la vr'un doctor?”

„D'apoi că la doctor doară am venit, auzi minunea!”

Presupun că am zis ceva boacănă, că pretorele rîdea nu alt ceva și zise: Ascultă omule, ar trebui se fi mai cuviincios, că vezi, domnul doctor numai odinioară sosi dela un bolnav dintr'un sat îndepărtat și vremea e rece și el e foarte obosit; nu vrei cum-va ca și dînsul să se bolnavească? Și mai are în oraș mulți pacienți, cari în tot momentul îl cer și nu-i poate părăsi iac' așa, însă vezi ulița din dreapta bisericei și 'n colțul ei va se dai de o casă văpsită în verde, acolo e doctorul Radivoi, care și așa e mai puțin ocupat, cred că el îți poate îndeplini cererea”.

Nedumerit, dar și oare-cum rușinat de neghioaba mea purtare, revenindu-mi în fire, zic: „Glumește domniasa, că eu merg cu domniata, spunem însă cine te-a îndemnat să vii la mine?”

„D'apoi îmi criciră ai d'acasă se vin aici în oraș și la cel dintîi și mai bun doctor!”

„Cel dintîi și mai bun doctor!” — zise pretorele grăbit:

„Da, ești pe calea cea bună, fă cum eu te povățuesc, că acela-i un făcător de minuni; merge cu domniata fie prin viscol și ger cumplit, vezi de nimerește colțul ulifei, casa verde!”

Prinzindu-mă apoi de braț, mă îndemna se pornim la ospătărie; eu însă mai întrebai pe cocier: „Dearte-i Frigureni?”

„Cred că'n două ceasuri și mai ceva vom ajunge, să 'nțelege, dacă nu ne vom înămoli în vr'o vîrtoapă!”

Și acum scriindu-ți, îți mărturisesc sincer, că mă rușinez de lașitatea, ce mă cucerisă, că mă luptam între datorință și

comoditate; îmi amintesc însă vorbele părintelui Zenovie, care zicea: „E în datorința și'n obligământul fiecărui om, ca se fie onest și conștiințios“. Și 'm ziceam: suflet de om, o ființă vie și care își iubește viața, mă așteaptă ca s'o lecuiesc, iar viața e atât de ademenitoare, fie bogat or serac acela, că oameni sunt.

Privesc în stradă și observ trăsura ce mă aștepta și'n carea se mai afla un om bine îmbrăcat — coala — de iarnă grea, iar neaua cădea cu îmbeșugare și fulgi mari albiseră trăsura și caii.

Și mă gândeam, că oamenii aceștia n'au pornit prin așa o sloată și vreme rea, decât conduși numai de iubirea cătră deaproapele; apoi îmi adusei aminte că la școală ni se spunea, că: întemeitorul creștinismului Iisus ne îndatorează se fim miloși și cu iubire față de semenul nostru, iar poava Mântuitorului mă obligă să merg la Frigurenii și zic pretorului: „Regret că nu te pot însoți, m'a atins nițel alusia batjocuritoare cu pretinsa obositoare ocupație, cum vezi însă, acesta-i primul caz, că sunt chemat la un bolnav. Mai că te învindez știindu-te că comotisezi seara aceasta într'o prielnică și călduță chilioară a ospătăriei, dar necredincios misiunii mele la nici un caz nu vreau a fi, că judec cu mintea mea, că celce — tocmai în seara Nașterii — are nevoie de ajutorul meu și eu mă consider moralicește deobligat să alerg la el și de e posibil să-l vindec, că doară d'aceea suntem în lume, ca să slujim lumii. Probabil că mă voiu reîntoarce mai curând și totuși mi se va oferi fericită ocazie se petrec o oară în societatea d-voastră, dar deocamdată vă poftesc: petrecere bună!“

Și am pornit bărbătește la trăsura, carea avea ca șezut două scândurele înguste. Era o trăsura primitivă cu loitre lungi, o trăsura de tovară, cam puțin ademenitoare pentru un doctor de oraș.

Și 'n hurduba asta vrei se călătorești și încă în satul Frigurenii, par'că și numele lui îmi dă fiori reci prin spatel!“ zice pretorele. „N'am ce zice însă, că voința omului e câștigarea ceriului, dar și primul pacient pentru un doctor e de ținut în considerare și atâta pricep și eu. Grijește însă, că în teliga aceasta se n'ai singur nevoie de doctor, îți doresc sincer: călătorie bună și să te revăd sănătos!“

Așezându-mă cu precauțiune pe scândura de dinapoi, observai cum pretorele cu mare uimire privea trăsura ce să mișca agale prin sloata drumului; iar eu întrebai de rostul celui alt tovarăș ce ședea în rând cu cocerul. Acesta îmi răspunse: „li un om din sat și l-am primit ca însoțitor de drum, că spunea c'ar fi având ceva treabă în oraș. — Hi roibule“.

Trăsura mișca greu prin străzile — bogate în mocirlă — ale orașului. Și cât timp cutrierăm aceste străzi nepavate, mi se mai ofereau ochiului priveliști înveselitoare, căci prin perdelele transparente din ferestre vedeam scene înduioșitoare de bucurii

copilărești și mulțumiri sufletești a părinților; iar ieșind afară din oraș, la câmpie, vedeam singură neaua, carea îngreuna simțitor mersul. Ca de variație, arborii din marginea drumului — mișcați de vânt — își scuturau neaua; iar din departe se auzia cobitorul lătrat al cânilor dela sălașe; era adecă o pustietate feroasă și bieții cai abia răzbiau.

Ceva peste un ceas privesc cu interes priveliștea ce-mi oferea călătoria p'o noapte neagră și rece, ceea ce mai că îmi pricinuia plăcere, dar mereu simțesc o răceală simțitoare mai ales în genunchi, iar vântul păgân îmi arunca fulgi de neaună în față și eu n'aveam la îndemână alte haine decât cele strict necesare cu care mă îmbrăcasem, și — peste voință — dinții începură am clănțani, deși mă nisuiam să-i opresc; dar ca să nu se observe această slăbiciune a mea, întrebai pe cocier: dacă mai e mult pân' la Frigurenii?

„Ii cam departe și noaptea-i rece!“ răspunse el. „Ț-o fi frig domnule? Cred că ar fi bine să ne abatem o leacă la birtul din satul Nevoieși, ca să te încălzești o leacă“.

Atingeam o parte a satului Nevoieși și birtul era ca la o svărlitură de peatră, însă zic: „N'avem voie să ne mai opăcim bade, că bolnavul ne așteaptă. Mână însă mai cu îndemn!“

Celalalt tovarăș, care observa o tăcere deosebită, și care — probabil — auzise clănțănitul dinților mei, să ridică de pe șezut și luând un strai de al cailor, îl aruncă pe genunchiul meu, fără a pronunța cuvânt; iar eu, amorțit de frig, zic: „Mulțumesc, dar îmi prinde bine“.

Căldura mă mai îndeamnă la vorbă și zic cocierului: „Cine ziceai că e bolnav?“

„O muiere tare de treabă!“ răspunse acesta.

„Și ce-i lipsește?“

„Eu cred săracă n'are nici ce să mănec!“

„Cine dar ă năimit trăsura?“

„D'apoi o fac de milă eu, cred însă că-m plătești ceva și d-ta!“

Deși preste jumătate de an era de când mă așezasem în oraș, nu știu, din ușuratețe de minte, ori ce motiv nepăsător, că n'am avut ocazie și interes să iau cunoștință despre satele învecinate, și așa n'auziseră vr'odată vorbindu-se despre Frigurenii, și întreb că este acolo moșie boierească.

„Avem boier bogat, îi un domn tare de treabă și cinstit, că de îi lucrăm ne plătește omenește. Încă d'astă vară cumpărase moșia boierească, dimpreună cu casele și acarăturile, a dat la ai buni, să vede că îi se poate! Hi negrule!“

Drumul era mai avan ca omul nevoieș, frigul era crâncen, vântul rece și — pe de asupra — mai eram silit să mă țin cu puterea de loitre ca să nu fiu aruncat în vr'o vărtoapă. Și ști,

cât de trandafiriu ne descriam odinioară viața unui doctor și acum în ce hal am ajurs. Și ziceam: Înțelept om a fost bătrânul Roden, înțelept și prevăzător, și bine a făcut că nu mi-a dat pe fiică-sa de consoată, ... căci parcă m'aș simți liniștit cu conștiința dacă Magda m-ar fi dat uitării; că ce sunt, dacă nu un pierde vară, om fără rost.

Inchipuește-ți ce s'a ales din mine și ce am devenit! Tremur de frig și acasă mă sbucium la gândul neajunsurilor, ce mă cuceresc; căci din anticipația părintelui Zenovie puțin de tot mai rătăcește prin buzunarele surtucului... Totuși... cum ar fi adecă... să-i scriu Magdei, s'o asigur cât de mult o iubesc, s-o conjur să nu mă părăsească, să-i împlor mila, s-o rog să nu grăbească cu măritatul, că mai are timp, că-i încă prea tânără, s'o amân cu speranța, că — probabil — s'ar nimeri să-m întemeiez nițică stare și un renume.

Fantezia își luase avânt și eu simțiam cu mă usuc din picioare, că doară pronunțam palavre, amintind „stare și renume“ mergând la Frigureni să lecuiesc o femeie săracă. Indoielnic noroc!

Mai ști minunea! Că zicea părintele Zenovie: „Văzut-ai tu muntele cutare și ai fost vr'odată pe dânsul? Ce crezi că-i tot acelaș? Eu susțin însă că nu, că zi de zi se rostogolesc de pe el pietrii la vale și se pierd în adâncime; tot așa să prăbușesc mii de copaci, ca alții mai tineri să se ivească; ști zisa: Într'un ceas să dărâmă o sută de copaci și o mie răsar pe clipită. Așa-i și cu viața omului și soarta sa; că toți — fie om, fie animal — suntem ai unui bun Dumnezeu. Așa a fost începutul și așa va fi sfârșitul, lumina ori umbra, bucuria și durerea și... tot astfel e moartea și viața“.

În sfârșit după o obositoare încercare a răbdării mele și bine amorțit de frig, se ivește și Frigureni, și'naintea unei case țărănești puțin îngrijită se oprește trăsura, din carea sâr eu bucuroș; iar tainicul și necunoscutul meu tovarăș de drum face asemenea, și fără a rosti cuvânt mă conduce într'o odaie sărăcăcioasă și murdară rău. Într'un pat simplu zăcea o femeie cam în etate, iar pe o laviță stăteau ghemuiți trei copilași aproape goi de haine, sfârșiți la față și cari plâneau — probabil — de foame. Odaia era rece și opaițul din hârb lumina prost și răspândea un miros de râncezeală, să dovedea o mare sărăcie. Priveliștea asta mă deprima, așa zicând. Consternat îmi perdusem cumpătul și făceam întrebări fără rost; dar imediat îmi recăpătai liniștea necesară, cercetai bolnava, și fiind în comună o mică apotecă, scriu un recept, spunând că ar trebui să-l ducă îndată acolo cineva, care să reîntoarcă cu leacurile. Bolnava dând cu resignație din cap, zice: „Mi-s văduvă și n'am pe nimeni“.

„Tot vei avea vr'un neam, or vecin?“

„E în spre seara Crăciunului și fiecare e la casa sa:“ răspunse abia șoptind.

„E în spre seara Crăciunului!“ repetai eu involuntar. „D'apoi că ai lipsă de o îngrijitoare, că fără ajutor greu suporți boala“.

„Aia cere plată și eu mi-s săracă!“ zice oftând.

Și sărmana de ea privea dureros la cei trei copilași; iar eu, în obidă la o astfel de priveliște tristă stăteam neajutorat și mă gândeam, că mâne e Crăciunul și acești nenorociți copii suferă și frig și foame, n'or fi cinat o bucătică de pâine, pe când alții or primit vestimente și încălțăminte, bomboane și câte altele și s'or înfruptat cu o cină bună.

Întreaga mea avere sta în câțiva zeci de lei, din împrumutul părintelui Zănovie — să'nțelege, — și fără a mă mai gândi la ziua de mâne, scosei din buzunar vr'o treizeci de lei și punându-i pe masă, zic: „Om bun și milostiv mi-a încredințat banii aceștia, ca să ajut pe nevoiașii ce întâlnesc“.

„Dumnezeu să-ți răsplătească, mai cu seamă că din pricina mea ai pierdut o seară de Crăciun;“ șopti ea adânc înduioșată, privind îndoelnică la hârtiile așternute pe masă.

Isprăvisem, și trecând pe lângă copilași, le însuflai nădejdea că mama lor se însănătoșează iarăși; iar peste o oară vor avea și ceva de mâncare.

În tinda casei sta rezimat de părete omul cel tainic, tovarășul de drum, și crezându-l eu de vr'un vecin al bolnavei, zic: „Om bun, fi atât de binevoitor și mergi cu receptul acesta pân' la farmacie; iar prețul leacurilor îl vei cere dela mine!“

Agrăitul se aplecă în semn de învoire, luă hârtia și porni năntea mea prin întunecoasa țindă, ieșind în stradă. Eu, ajungând la țesură, îndemnai cocieriul să mâne la ospătărie.

„Ei pricep, acu vine și rândul meu. Hi roibule!“

Luna se ivise după dealul satului și îmi oferea prilejul a privi satul Frigurenii, un sat ca toate satele de lângă codru; case scunde cu acoperișuri înalte, ferestre mici, vragnițe de lemn și câte un câne mare în curte.

Văd o zidire înaltă și lungă, era școala satului, apoi biserica, o zidire îndeajuns de impunătoare și solidă, lângă ea — ceva mai modestă — casa parohială așezată în colțul străzii. În fața acesteia se ivește un edificiu măreț și ca zidire și ca ornamentație; iar cocieriul — fără' al fi întrebat și par'că cu emfasă, măreț — zice: „Asta-i casa boeriului nostru!“

În față cu casa boerească, strada principală, era ospătăria, tot o casă mare și cu supraedificatele necesare, anume pregătită de ospătărie. Mai nimeresc pe birtaș, om isteț la vorbă și prevenitor ca toți de felul lui.

Îmi oferi odaie curată, și-m promisă o cină bună; iar cocieriului de beut și ceva mâncare, ceea ce îi pricinui acestuia o voie bună.

În odăița caldută, șezând p'un scaun, mă adâncisem în gânduri nu tocmai trandafirii; iar lumina din sfeșnic respira o lumină neîndestulitoare, și semi-întunerecul acela îmi dădea iluzia primului debut în misiunea doftorească ce mi-l oferise viața. Și n'gând par'că ziceam: Orice grădină își are floarea sa, orice viață își cearcă norocul și orice om nisuește cătră o leacă de bucurie, că altcum totul e de aruncat pe gârlă.

Ș'apoi eu, care iubesc cu atâta ardoare pe Magda, să vegetez în lume fără vr'un scop? Se zice, că: în iubire e vecinicia, și iubind simțеști aievea viața, că a iubi e tot atât cât a fi fericit; dar eu fericit fără Magda? Și a avea vr'odată pe Magda e o iluzie nerealizabilă, o-chimeră, un vis; iar acum — singur în odaie — singur în lume, părăsit de acest odor: visez....

Visând par'că, îmi amintesc cuvintele părintelui Zenovie, că îmi zicea: „Plecî în lume, luptă-te cu ea: Să ții însă cu tărie la credința în Dumnezeu, că credința lui Dumnezeu ar trebui să fie idealul oricărui din noi. Și de n'ar avea omul aceasta siguranță mângâitoare și de n'ar nutri speranța că... totuși... odată Dumnezeu ne va răsplăti pentru suferințele îndurate: nici omul n'ar mai fi în stare să se țină cu demnitate în viață“.

Și obosit de drum, precum și de frig, alintat de visuri par'că aevea ațipisem; când — fără veste — ospătarul întră grăbit în odaie, împărtaşindu-mi, că boerul d'aci mă roagă să merg la curtea sa, că are un bolnav.

Făr' a fi surprins măcar, căci încă eram în vraja visurilor, pornesc după servitorul boerului.

În treacăt observ că sunt într'o curte mare presărată de niște copaci înalți și cari formau o alee simetrică, pân' ce ajunsei la treptele ușei principale, carea da în interiorul mărețului palat boeresc, iar în vestibul mă aștepta însuși boerul.

Și mă căsneam să ies din vraja visurilor, căci o surpriză neașteptată mă cucerî. Emoționat privesc în fața boerului și-m dau seama că visurile și iluziile încearcă a ridiculiza ființa mea, căci par'că sub înfățișarea de boer văd pe însuș bătrânul Roden, tatăl odorului meu, tatăl Magdei, carele radios, zămbitor și mulțumit cu soarta și poziția sa, rosti cuvinte de binevenire. Eu însă nu eram capabil a rosti o vorbă unică și stăteam nedumerit, îndoelnic: să merg în casă, ori să mă reîntorc la ospătărie.

Bătrânul observă perplexitatea, buimăceala mea, și agraîndu-mă prietenește, zice: „Poftește în casă tinere doctor și nu te sfii, că în realitate am o bolnavă la casă și mult mă bucur că un vechi prieten și cuonscut îmi face cinstea de a o lecuî... și aceasta chiar în preseara marei sărbători a „Nașterii Mântuitorului“.

În preseara „Nașterii Mântuitorului!“ E anul și mi se prezintă înaintea ochilor sufletești momentul acela fatal, refuzul atât de brusc. Sufeream și'n suflet și'n inimă, trebuia însă să mă

execut, căci ca doctor aveam deobligământ moral să văd bolnava. Și cine o fi oare bolnava? Oare Magda n'o fi în apropiere? Măritată e? Și are deja o fetiță și e bolnavă micuța!

În odaia de primire nimeresc un arborel de Crăciun, care ajungea pân' la tavan, că bătrânul — ca german — ținea la tradiția legii sale. Măreț, impozant arborel, și luminioarele răspândeau o vedere feerică, ... și... Doamne, cât de ademenitor și de plăcut era aci!

„Măreț arborel, venerabile, nu cumva ai vr'un nepoțel?“ întreb eu cu teamă.

„Încă nu doctore, dar nădăjduesc că-m va dăruî Dumnezeu și un astfel de odor. Acesta îi al Magdei, al fiicei mele, care însă din nenorocire e bolnavă, și morbul ei tot-să împuternicește încât sunt constrâns, ca tocmai în preseara „Nașterii“ să-ți cer sfat și ajutor!“

„Magda bolnavă!“ exclam eu palid și cucerit de temere.

„Asta-i pricina, doctore dragă, și d'aceea sunt neconsolabil, că vezi... d'un an o urmărește această boală nemiloasă. Ca s'o reînsănătoșez am dus-o prin țări cu clima domoală, consultat-am doctori renumiți... și leac nu-i nimeresc! E acuș jumătate de an de când m'am reîntors în iubita țară românească, și cumpărând această moșie boierească, m'am așezat intenționat aci în buna-credință că clima și aerul sănătos și liniștea d'aci ne va folosi la amândoi; însă toate-s zadarnice încercări, și morbul ei mă îngrijorează serios. M'am hotărât deci, să nimeresc un doctor vestit, carele să o vindece și d'aceea îmi iau refugiu și la iscusința domnieitale. Stau în legătură de prietenie cu primarul și cu alți intelectuali din orașul d-tale și ei mi-or împărtășit — așa prin atingere — că nu se îmbulzesc pacienții și că abia ce ai lecuit vaca primarului. M'am convins însă că ești onest și duci o viață modestă și morală. Vream însă să aflu, dacă și inima îți este ca esteriorul, și d'aceea te-am pus la încercare; că eu am dispus ca o trăsură de tovară să te aducă, și tot eu eram tovarășul ursuz. Convingându-mă că ții cu stăruință la datorință, că ești conștiincios, ai compătimire cu deaproapele nevoies, abizicând de petreceri și comoditate. Eram mulțumit și sufletește satisfăcut, și ca un bătrân cu experiență am chibzuit și am ajuns la hotărîrea, că tânărul doctor — celce noaptea și p'un ger cumplit și într'o teligă primitivă — pleacă în ajutorul unei bolnave sărace; apoi am mai gândit, că celce își desface buzunarul de ultimul gologan spre a ușura după puțință pe un nevoiaș: da, un astfel de tânăr c'un suflet atât de mari-inimos va avea calități atât de nobile, ca să vindece și pe Magda mea. D'aceea te-am chemat, doctore dragă!“

Și deschizând ușa din dreapta, strigă voios: „Magda, fiica mea, vină, că arborelul e măreț luminat și impozant la vedere; dar lângă el mai afli și un doctor vindecător!“

Visam aevea, că par'că ca o vedenie din altă lume apare Magda, mai înaltă, mai sfeltă, ceva cam palidă, cu mult mai frumoasă și drăguță însă. Tiptil și sfioasă se apropia mereu, privind uimită... când la bătrân, și... când... la mine.

Și amândoi, porniți de un îndemn tainic, îngenunchiem înaintea venerabilului și bunului nostru tată, sărutându-i mânilor; când Magda — deodată — să ridică surâzând fericită, și îmbrățișează pe bătrân, exclamând cu tandreță: „Tăticul meu cel bun“.

AUREL MOACA
CONSILIER-REFERENT EPARHIAL.

S'au împlinit douăzeci și cinci de ani, de când domnul consilier-referent la secția economică, Aurel Moaca, servește cu credință biserica noastră eparhială. În tot acest decurs de douăzeci și cinci de ani omnia-sa a ținut să servească cu dragoste și abnegațiune, având înaintea ochilor numai binele și prosperarea

eparhiei pe terenul greu economic și prin aceasta însăși interesele culturale ale eparhiei. A fost întreg acest timp muncitor neobosit și sftenic credincios al Prea Sfințiților Episcopi eparhiali. Se poate zice, — cu drept cuvânt — că a fost binecuvântat momentul, când domnia-sa s'a hotărît să între în serviciul eparhiei și un noroc pentru eparhie, că a putut câștiga un muncitor credincios...

S'a născut în anul 1874 în Caransebeș. Tatăl său Ilie, de origină din Eșelnița, devenind invalid în războiul dintre Prusia și Austria din 1866, a fost trecut la pensie ca sublocotenent, luând în căsătorie pe Amalia, fiica sublocotenentului de graniță Mihail Trapșa.

Școala primară și pe cea civilă le cercetează în orașul său natal. În anul 1888 părăsește casa părintească continuând studiile la gimnaziul de stat din Arad, unde stă un an pentru a-și însuși pe deplin limba maghiară, fără cunoștința cărei limbi nu se putea intra pe vremea aceea în nici o funcție publică. Dela Arad trece, la dorința mamei sale, la gimnaziul romano-catolic din Lugoj, absolvând aici clasa VI și VII gimnazială.

Contra studenților de naționalitate română se începuse în timpul acela o adevărată prigoană din cauza luptelor naționale, ce se desfășurau pe atunci cu îndârjire. Urmarea acestei persecuțiuni a fost, că acești studenți părăsiră în mare parte gimnaziile maghiare, înscriindu-se în școale medii românești.

La stăruința unchiului său, a generalului Mihail Trapșa, merge la Brașov, ajungând aici sub ocrotirea prietenului unchiului său, a redactorului și proprietarului „Gazetei Transilvaniei“, Aurel Mureșan. În Brașov cercetează clasa VIII la gimnaziul român de acolo și prestă examenul de maturitate.

Terminând studiile gimnaziale este înmatriculat la facultatea juridică a universității din Graz cu scopul de a se perfecționa în limba germană. Aici ascultă și prelegeri din filozofie. După anul, în care a studiat la Universitatea din Graz, trece la cea din Budapesta, unde continuă studiile juridice, primind absolutoriu în anul 1898. Vine apoi la Caransebeș și se înscrie în camera advocațională din Timișoara, ca candidat de avocat, făcând praxă în cancelaria unui avocat în Caransebeș.

În 17 Februarie 1904 intră în serviciul central al diecezei noastre. Cu începere dela data aceasta Episcopul de pie memorie Nicolae Popea îi concredere agendele asesorului ordinar dela senatul școlar al Consistoriului nostru diecezan. La 1 Martie 1905 este absolvat dela senatul școlar, concrezându-i-se agendele asesorului ordinar dela senatul epitropesc. În 29 Aprilie 1906 sinodul eparhial îl alege pentru întâia dată asesor consistorial ordinar în senatul epitropesc. A fost apoi reales tot la câte trei ani în această funcțiune cu unanimitate de voturi. În anul 1927 se face alegerea Consiliului eparhial pe baza legii celei noi de organizare a

Bisericii noastre, cu care ocaziune este ales consilier-referent în secția economică, iar Prea Sfinția Sa, actualul Episcop diecezan, îl declară definitiv în această funcțiune pe baza serviciului prestat până atunci.

Consilierul eparhial Aurel Moaca a fost ales în mai multe rânduri deputat al sinodului eparhial, acum al adunării eparhiale, apoi deputat al congresului național-bisericesc din Sibiu, președinte al Casinei române din loc, a funcționat ca membru în comitetul școlar al liceului „Traian Doda“, a fost consilier județan și în calitate de vicepreședinte a condus câțva timp Comunitatea de avere din Caransebeș între împrejurări extrem de grele, aducând bune servicii acestei instituțiuni.

De peste 10 ani scrie la acest calendar și colaborează la „Foaia diecezană“, în care foaie apar articolele sale, scrise atât din specialitatea sa, cât și din domeniul moralei. O parte a acestor articole din urmă a adunat-o într-o broșură, care a apărut în ajunul Crăciunului anului 1928, în editura Consiliului nostru eparhial, sub titlul „În slujba sufletului“, fiind distribuită această broșură în întreg cuprinsul eparhiei noastre.

Sinodul eparhial l-a distins prin aceea, că i-a votat recunoștință pentru activitatea depusă, iar Majestatea Sa, în Domnul fericitul Rege Ferdinand I, i-a conferit „Răsplata muncii pentru Biserică“, cl. I.

Înfăptuindu-se România întregită, i-s-au făcut oferte să intre în serviciul statului, dânsul a preferit însă să rămână în serviciul Bisericii, pe care o servește cu credință timp de 25 de ani.

UN TRANSPORT DE GÂȘTE.

De : DAMIAN IZVERNICEANU.

Pe cât de frumoase și încântătoare sunt primăverile și verile în orașelul de munte O., pe atât de plictisitoare sunt toamnele cele ploioase și iernile cele fără de zăpadă. Clima e din cale afară capricioasă, dacă nu e vânt, atunci cerul este vecinic acoperit de o pânză deasă de nori, din care ploaia mărunță și rece se cerne ca prin sită făcând să scârtee toate încheeturile oamenilor reumatici, de care har Domnului, sunt berchet în partea locului. De multe ori în astfel de vremuri, seara după apusul soarelui, pânza de nori se lasă asupra pământului în formă de ceață și atunci cu mare anevoie se poate străbate pe străzile pline de băltoace și de noroiu și care, din cauza primarului care voiește să facă economie, sunt foarte prost luminate.

Și în astfel de sări de toamnă și de iarnă, care se încep cu o precizie uimitoare la ora patru după masă, omul istovit de munca de peste zi, neputând face mișcare, se înfundă vrând nevrând în câte o ospătărie, ori, — zis mai pe bănățenește — birt zic birt, pentru că și unicul local ce are pretenția de a fi otel, nu este alta decât un birt, ca toate birturile. Aici se adună așa numiții „intelectuali“ și „politicieni“ ai localității, unde prin discursuri și convorbiri sarbede pun țara la cale până când numărul des al spriturilor îi moaie și îi toropește. În astfel de sări preferiam a merge la „Birtul lui Pleavă“, unde se adunau oameni mai modești și cînștiți, care nu făceau „politică“, ci povestiau întâmplări din trecute vremuri, ori își povestiau propriile întâmplări.

Într-o seară de toamnă cu ceață și ploaie mărunță am dat peste astfel de oameni și un negustor din localitate începu a-mi povesti multe lucruri din viața lui sbuciumată de negustor.

— Hm, zice el, vi lesne vouă că nu trebuie să alergați atâta după câștigarea banului cât alergăm noi. Voi stați în birourile voastre lângă sobă caldă, dar noi trebuie să alergăm și pe vreme bună și pe rea pentru a face rost de *câta* câștig. Și de multe ori ne ies lucrurile nu așa cum dorim ci chiar de-a 'ndoasele. Să-ți povestesc numai ce mi s'a întâmplat anul acesta în preajma Rusaliilor.

Auzisem că toată lumea câștigă parale, ba cu export de boi, ba de porci, ba cu una, ba cu alta, numai eu nu puteam face nici un fel de învârteală, din care să-mi curgă și mie ceva venit. Mă întâlnii odată cu un tovarăș logojan și acesta mi-a recomandat să fac un transport de găște la București că se plătesc tare bine.

— Cu siguranță, zicea el, ai să câștigi până la patruzeci-cincizeci de mii de Lei la un transport.

Ideea era minunată și câștigul mă ademenia. La cinci transporturi, gândeam eu în mine, pot câștiga un sfert de milion și sunt om refăcut. M'am dus acas și m'am apucat de lucru. Am ridicat bani din bancă și în ziua următoare m'am dus la Răchitova, comuna cea mai învecinată și cumpărai optzeci de perechi de găște. Voiam să cumpăr mai multe, dar nu se mai aflau. Am luat atunci toate satele dearândul, am colindat Broșteniul, Greoniul, Mărcina, ba am ajuns până la Vrani și dincolo de Cacova. La început credeam că e floare la ureche, dar în urmă mi-am dat seama că ce înseamnă, a aduna atâta *prăpăd* de găscamă. Peste două săptămâni curtea mea cea largă era albă, iar prin satele de prin prejurime nu mai aflai crac de găscă. Adunasem optsuteșazecișipatru de boboci, care mai tânărei, care mai bătrâni.

După acestea mi-am comandat un vagon și trei zile am tot dres de am făcut desparteșăminte cu rafturi unul deasupra altuia ca să-mi încape toate găștele. Le-am clădit și vălae pentru nutremânt și pentru apă. Când am terminat cu lucrul am pornit cu cârdul de găște spre gară. Toată lumea se minuna, nemai văzând atâtea găște la olaltă ca atunci. Mulți mă întrebau:

— Ioane, da' unde duci *gavătul* ăsta de găște?...

— Treaba mea, le răspundeam scurt, și îmi mânam „vitele” înainte gândindu-mă numai la câștig.

Ajuns la gară, le-am învagonat și mâne-zi dimineața, în crepatul zorilor, am plecat cu un tren de marfă. Peste Berzovia și Gataia am trecut în pace și am ajuns la Logoj. Aci, în gară sosi un lăcătuș de revizie cu un ciocan în mână; cercetă conținutul vagonului cu mare băgare de seamă, ciocăni apoi de două trei ori roțile și în urmă prinse de a mă cerceta cu niște priviri șirete. Pe mine par'că mă străpunse ceva la inimă. Ciocni de câteva ori cu ciocanul în roțile de fier, apoi grăi tare, dar mai mult pentru sine:

— Vagonu' ăsta rămâne în gară... Are defect.

Eu îngălbenii și simții cum toată puterea se scurgea din mine prin picicare în pământ. Abia mai puteam a îngăima:

— Domnule nu mă nenoroci...

— N'am ce să-ți fac... Vagonul are defect...

— Domnule, da' uită, am vârit peste o sută de mii în marfa asta și atunci ce mă fac?... Imi rămâne muierea și copiii pe drumuri.

— Nu mă privește familia dumitale. Pentru o eventuală deraere, eu trebuie să răspund.

Și bine era de le opream acolo, că tot mai câștigam ceva... Dar las' să-ți povestesc până la sfârșit. M'am luat atunci cu vorbe dulci pe lângă el și în cele din urmă îi dădui patru găște.

— Vezi așa, îmi grăi el zimbând, acum poți merge cu vagonul până la Constanța...

În momentele acelea se ivi lângă mine și șeful de tren.

— Dar de mine ți-ai uitat?... îmi zise acesta mai mult a batjocură. Crezi că eu nu sunt nimica aici?...

M'am apucat și cu acesta. Nu era pretențios s'a mulțumit numai cu două.

Am pornit mai departe. Până la Turnu Severin nu s'a întâmpnat nimic; bagseamă fiind-că călătorisem noaptea și întunerecul mă apăra de ochii multora. Aci însă se crepase de ziua și trebuia să le dau de mâncare și apă. Trenul se opri pe linia a șasea. Mult mă bucuram că voiu rămânea neobservat de nimeni și voiu scăpa nedijmuit. Dar de unde. Când găștele auziră apa țuruind și se începu un găgăit asurzitor așa că atraseră atențiunea impiegatilor de mișcare și aceștia se apropiaseră de vagon.

— Ce duci nene acolo? mă întreabă unul care privia cu jindul unei vulpi la rafturile vagonului.

— Ia niște găște... grăiesc eu în vreme ce mă căzniam cu ajutorul celor doi însoțitori ai mei, de a le adăpa.

— Și unde le duci?

— La București.

— Hm, la București... Și crezi 'mneata că numai bucureștenilor le place carnea de găscă?

— Eu tăcui. Știam că bate șaua să priceapă iapa.

— Auzi Dumitrache, zise el către un altul ce sta cu un creion și cu un registru în mână, ce-i cu vagonul ăsta?...

— Vagonul ăsta?... Vagonul... Stai să vedem...

Și începu să răsfoiască filele din carnet, în urmă grăi cu o voce hotărâtă:

— Trebuie descărcat. Are destinație pentru gara Turnu.

— Și găștele mele?... făcui eu nedumerit.

— Ce găște domle, ce găște?... grăi cel dintâiu. Pe noi par'că găștele matala ne privesc... Le vei schimba într'alt vagon dar dacă nu, poștește cu ele pe jos până la București.

— Mie mi se ridică părul măciucă în cap. În timpul acesta par'că mă vedeam pe drumuri cu o prăjină în mână mânând de dindărăt, ziua și noaptea, peste optsute de găște. Voiam să mă revolt, dar știam că cu răul n'am să ies la nici un capăt bun. Începui atunci cu alte rugăminți, până ce, — vorba aia, — i-am înduplecat să primească fiecare câte o pereche; și ei se adunaseră vr'o cinci de toți. Când aceștia se depărtară veni și mecanicul de pe locomotivă. I-am dat și acestuia două.

Aci am mai zăbovit câteva ore și în urmă am plecat spre Craiova. Pe drum începui a calcula, cam câte stații vor fi fiind până la București și totodată mă gândeam și la numărul găștelor. Am oftat și părea că mi se întunecă înaintea ochilor. Dar ce puteam face?... Să mă întorc cu ele înapoi, ori să le las dracului pradă pe câmp. Către ora 4 am ajuns la Craiova. Când am intrat în gară văzui la fereastră un cap de femeie, care nu-și mai lua ochii dela vagonul meu. Nici nu s'a oprit trenul bine și iată că femeia sta de vorbă cu un impiegat dela gară, care pe semne părea a fi șeful gării. Se apropiaseră de mine și după ce mă întrebă că unde duc găștele îmi grăi cu diplomație:

— Ași voi să cumpăr câteva perechi. Am avut și eu câțiva boboci, dar a dat boala în ei și pe toți mi i-a curățat. Și așa am rămas de sărbători fără crac de gâscă.

Am scos două perechi și i-am dat.

— Pofțiți vi-i dau fără plată.

Femeea luă găștele, le pipăi, le cumpăni în mâni, le privi, privi apoi pe cele din vagon și deodată se aprinse la față și încrețindu-și fruntea de subț părul tăiat, începu a țipa la mine:

— Bine dom'le, acestea se cheamă găște?... Mi-ai dat niște boboci cu coptura în... nu-mi trebuiesc!... Măncă-i dumneata!... Și îmi întoarse spatele.

— Cucoană nu vă supărați pentru atâta lucru, pofțiți și vă alegeți dumniavoastră,... grăii eu cuprins de teamă că le respinge și în urmă iarăși voiu întâmpina greutate.

Și cucoanei trecându-i repede de mânie, se îndreaptă spre vagon și își alese patru bucăți dintre cele mai mari și mai frumoase. Se înțelege că cu sine a dus și pe cele patru cu coptura în... În felul acesta au mai cumpărat și ceilalți ceferiști. Pe mine mă cuprinsese niște nădușeli și părea că mă sugrumă năcazul. M'am cufundat atunci în restaurantul gării și n'am eșit de acolo până ce nu a plecat trenul.

Noaptea următoare am petrecut-o și eu și găștele în pace, dar nu știu, găștele durmit-au sau nu, dar de mine nu se prindea somnul. Dacă vor merge treburile tot așa, cu ce dracu voiu ajunge la București Deodată îmi fulgeră prin minte o idee. Spusei însoțitorilor mei, ca imediat ce vom ajunge în gara următoare să nu mai stee lângă vagon ci să se ducă pe aci încolo, până la plecarea trenului.

În dimineața următoare când se crepase de ziuă eu încă durmiam. Nesomnul și necazurile mă istoviră așa de mult că până aci nu se prinsese odihnă de mine. Am durmit până ce trenul se opri într'o gară mai mică, al cărei nume l-am uitat. Repede m'am deșteptat și pe când însoțitorii mei se pierdură p'aci încolo, eu sării jos de pe vagonul meu și mă urcai pe al treilea vagon mai îndărăt.

Peste vr'o cinci minute se ivi lăcătușul de revizie, cu ciocanul în mână și începu a lovi în roțile vagoanelor. Somnul îmi sburase și începui a-l urmări cu coada ochiului. Se opri la vagonul cu găște. Privi întâiu găștele, apoi privi în dreapta și în stânga, dar nevăzând pe nimeni porni mai departe. Când dete cu ochii de mine se opri.

— Dumneata ce faci aci?... mă întrebă el.

— Imi însoțesc vagonul cu marfă până la București.

— Care-i vagonul matale?...

— Asta!... zic eu și pun mâna pe dunga vagonului.

— Dar vagonul cu găște al cui este?...

— N'am cunoștință. Am văzut numai că dela Craiova s'a atașat acestui tren.

Tăcu. Plecă mai departe și începu să ciocănească roțile vagonului cu ciocanul, apoi se întoarse din nou la mine.

— Domnule, vagonul ăsta trebuie să rămână în gară. Are nevoie de reparație.

În întreg cuprinsul meu se revărsă deodată un val de bucurie, dar tot făcui o mutră tristă și disperată și începui a mă vâicăra și a mă milogi.

— Bine dom'le, dar ce are să se întâmple cu marfa mea pe care trebuie să o dau mâine în capitală?... Vă rog dom'le fiți bun și milostiv și nu mă nenorociți.

Se uită odată la mine cu niște priviri ciudate ca și când m'ar fi întrebat; — Dai ceva?... Și ghicindu-i gândul reluai dela început:

— Domnule sunt om sărac... Vă rog lăsați să călătoresc în pace, nu mă nenorocireți, sunt și eu un biet nevoiaș și îmi ajunge de dracu...

— Nu mă privește, grăi el hotărît. Mneata nu ști vorba aceea: cu darea treci marea. Și în cele din urmă se depărtă.

Scurt după acestea locomotiva începu să manevreze și vagonul pe care mă postasem fu desprins de tren și aruncat pe o altă linie. Eu stam și îmi venea să sar de bucurie de succesul ce-l aveam, priviam totuși cu o jale prefăcută după vagon. Lăcătușul de revizie era în apropiere și mă privia zâmbind plin de satisfacție. Înlăturară vagonul cu pricina apoi încheeară trenul și când locomotiva dete semnalele de pornire și eu dimpreună cu oamenii mei ne cățărarăm de vagonul cu găște. Trenul porni iar eu privind îndărăt la lăcătușul de revizie îi grăii într'un hohot de râs:

— Noroc nene și la revedere... Să trăiești și te felicit pentru succesul avut!...

Lăcătușul numai acu pricepu festa ce i-am jucat-o, și înfuriat izbi cu ciocanul de șine. Cu o mână își ridică șapca din cap, iar cu cealaltă își scârpina ceafa înjurând.

În ziua aceea mulțumită apucăturii mele, am călătorit bine și neconturbat de nimeni. Peste noapte am dormit liniștit, iar dimineața mă trezii dincolo de Chitila spre București. Ajunși odată în gara Filaret, am debarcat poporul de găște și voiam să plec cu ele spre centrul orașului. Sergenții de stradă însă mă îndrumară pe niște căi laterale până ce ajunsei pe malul Dâmboviței.

Găștele aproape înțepeniseră de atâta nemișcare. Abia își mutau picioarele din loc, dar într'una îndemnate abia se mișcau înainte. Ajunși pe malul Dâmboviței și văzând apa, deodată se produse o mișcare și o înviorare între ele. Din sutele de ciocuri se auzi un găgăit strașnic de opriau trecătorii în loc. Aproape trei sferturi din cârd își falfăiră aripele prin văzduh și cât ai bate în palme se ridicară în sus și într'un țipăt infernal dăteră năvală în apele Dâmboviței. Am rămas trăznit. Câteva clipe amuțisem, dar în cele din urmă îmi revenii în fire și începui a striga:

— Gusu, gusu, gusu... la găște apoi către însoțitorii mei. Măi nu le lăsați că rămân om sărac!...

Dar la strigătele mele să speriară și cele rămase pe mal și întingându-și aripele să prăbușire și ele în apele Dâmboviței după celelalte.

Eu pe mal îmi frângeam mâinile de desnădejde, și priviam hăbăucit cum undele Dâmboviței îmi răpiau avutul. Mi se ducea pe apă și capital și dobândă. Și am zis eu atunci: — Gâscă să se facă cel ce mai se duce cu transport de găște la București!...

Astfel terminându-și bietul negustor povestirea întâmplării cu transportul de găște, își duse spritul la gură și-l goli până în fund, în vreme ce ceilalți pufneau de râs.

TĂT PAORIE 'I MĂI BINIE!

Bași Giorgie șăgie lângă foc
P'un scamn cu tri pișioarie,
Iar Solomie în târnaț
Indrugă la fuioarie.

„Tu Solomie !” — dзііііe iel —
„Ieu tarie mis pă gânduri,
„Că dascălu m'o dat un sfat
„M'o dat d'atâcia rânduri.”

„Să'l dăm pă Giță la ușcoli,
„Că tarie îi cumincie,
„Să'nviăță mult, să'nviăță limbi
„Să miargă înăncie !”

„Că arie cap, că din bufari
„Iel dзііііe tăt d'a rostu
„Și șcie cătichisu 'ntrieg
„Tăman, ca „Tatăl nòstu”.

„La izămient orația
„Ca apa iel Ț'o spunie
„Și grămătica ha mai griă
„O dзііііe dă mienunie !!!”

„Să'l fașiem domn la v'un oraș,
„Ca să trăiască binie,
„Să nu măi umblie morșetlit
„Și chinuit, ca minie !”

— Planu vost ar fi frumos !
Răspungie Solomie,
— Dar carie **domn** ar fi mai bun
Cie rog să-m spuni și mie ! ? !

„D'apăi niși **dascăl** n'ar fi rău,
„Că arie plată bundă,
„Și arie marie șinstie 'n sat,
„Iar banii 'i vin la lună”.

„Dar **popă** cried, c'ar fi măi bun,
„C'arie pământuri mulcie
„Și fie moareie, ori bociedz
„Lui tăt vienit i-adușie”.

„Ori **doftor** d'ăi cu ochilari,
„La carie ori șie boală
„Ii varsă banii 'n bugilari
„Cum torni păsula 'n poală”.

„Dar îi măi marie-un **arvocat**,
„Că umblă în căruță
„Și pântru-o vorbă la bieșire
„Iă 'ndată șinși băncușă !”

— „Tu ieșci bărbat, tu fă șie vrăi;
Grăieșcie Solomie,
— Dar ieu cu mincia miă Ț dзііі :
Niși una să nu fie ! —

— „Că viedz, că dascălii dă az
Cam tăț mor dă oftică;
Și popă dă șie să'l și fac,
Dacă nu'l fac vlăgică ? ? —

— „Iar doftor, dăia dîn șpitari,
Spurcat datâcia boalie:
Nu'l fac păzască Dumniedzău
Să șciu, că mor dă foamie !” —

— „Ș'apăi dă arvocat ? ? Nu'l dau,
Să vină și 'mpăratu,
Că arvocaș'i's bielitori
Ș'i blastămă tăt natu” —

— „Și șie să'l dau d'aiși d'acas?
Să crească 'n căși străinie ?

Dă cât un domn dă hăi d'ai spus,
Tăt paorie 'i măi binie ! ! ! !”

Dr. GHEORGHE GÂRDA.

ALTE VREMI.

Visam un anotimp frumos,
Proroc al unui an mănos;
In vremea nopții tot plouă,
Iar ziua soarele 'ncălzeă.

Moșiile 'nflorau răsând
Și grânele creșteau văzând,
Grădinele la rândul lor
Legau rost bun legumilor.

Erau ploii calde la săpat
De cucuruz — și la legat,
Iar grâul mândru și bombat,
Pe timp frumos l-au treerat.

Au fost și poame din destul
Și cel sărac eră sătul,
Bucatele la timp s'au strâns,
De foame nime nu s'a plâns.

Au strâns, au strâns atâta rod,
Că n'aveau loc destul în pod —
Și mic eră orice hambar
Așa un an bogat — mai rar!

Atâtea clăi erau la noi
De fân, otavă și trifoi,
Că vitele în grajd zburdau
Și fân sub ele așterneau.

Pân' șașina s'a odihnit,
In sat viața s'a pornit:
La sărbători tot bucurii,
Cu joc și mândre cununii.

Firește atunci eram mai buni
Și nu găseai și'n sat nebuni
Cari spun acest cuvânt prea greu:
Că n'ar fi sus un Dumnezeu.

G. B.

CÂNTEC.

A venit un lup din crâng
Și-alerga prin sat să fure
Și să ducă în pădure
Pe copiii care plâng.
Și-a venit la noi la poartă
Și-am eșit eu c'o nua:
„Lup flămând cu trei cojoace,
Hai la maica să te joace”.
Eu chemam pe lup încoace,
El fugea 'ncotro vedea.

Ieri pe drum un om sărac
Întreba pe la vecine:
„Poartă-se copiii bine?
Dacă nu să-i vâd în sac!
Și-a venit la noi la poartă
Și-am eșit eu și i-am spus:
„Puiul meu e bun și tace
Nu ți-l dau, și du-te în pace!
Ești sărac dar n'am ce-ți face!
Du-te du-te!” și s'a dus.

Și-a venit un negustor
Plin de bani, cu vâlvă mare,
Cumpăra copii pe care
Nu-i iubește mama lor.
Și-a venit la noi la poartă
Și-am eșit și l-am certat:
„N'ai nici tu, nici împăratul
„Bani să-mi cumpere băiatul!
Pleacă 'n sat, că-i mare satul
Pleacă, pleacă!” și-a plecat.

GHEORGHE COȘBUC.

CÂNTEC DE VARĂ.

Nădejdiile când scad,
când glii uscate ard,
când țarini se usuc,
când trist mă plânge-un nuc
cu crengile, ruine, —
eu Te 'nțeleg pe Tine:
cu anii răi, de foame,
ne cerți atuncea, Doamne.

Când ploae
în burloae
a început să curgă
din streșina cea lungă,
când scapără văzduhul
umplând neguri amurgul
pânzindu-se pe sate,
pe țarine udate,
când veselă-i câmpia
și marei bucuria —,
Te 'nțelegem pe Tine
și facerea-Ți de bine.

O! Doamne al puterii!
Acum în toiul verii
simțimu-te pe Tine
în zilele senine,
în nori ce-i poartă vântul,
ce-adapă 'ntreg pământul,
în țarine udate,
în lacrimi uscate.

Vara anului 1929

Iosif Delaglob.

Cuvinte din sfânta Scriptură.

Răspunsul blând înlătură mânia, iară cuvântul aspru întărită mânia.

Prov. c. XV. v. 1.

*

Limba iubitoare de pace este un pom al vieţii, iară răutatea încă face spărtură sufletului.

Prov. c. XV. v. 4.

*

În casa dreptului este un mare tesaur, dară în venitul celui nelegiuit este neodihnă.

Prov. c. 15, v. 6.

*

Luminate sunt poruncile lui Dumnezeu, ele luminează ochii

Ps. 19, v. 8.

*

Cel nevinovat cu mânilor, şi curat la inimă, Cel ce nu-şi apleacă sufletul la deşărtăciune, şi nu se jură cu viclenie: Va lua binecuvântare dela Dumnezeu şi răsplată dela Dumnezeul mântuirii lui.

Ps. 24. v. 4—5.

*

Fiul înţelept face bucurie părintelui său, iar fiul neînţelept este întristare mamei sale.

Prov. c. 10. v. 1.

*

O suflare este omul, oricât de tare ar sta.

Ps. 39. v. 5.

*

Ca o arătare umblă omul, În zădar se nelinişteşte: adună avuţii şi nu ştie cine le va strânge.

Ps. 39. v. 6.

*

Celui apăsător şi celui sărac faceţi dreptate, Scăpaţi pe cel sărac şi pe cel lipsit, mântuiţi-i din mâna celor nelegiuiţi.

Ps. 82. v. 3—4.

*

Multe sunt durerile dreptilor dară din toate îl scapă Dumnezeu.

Ps. 34. v. 19.

FINUȚUL SFÂNTULUI PETRU.

— POVESTE DIN BANAT —

A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi fost, cine ar ști s'o povestească.

A fost odată, dragii mei ș'acui vă are, în vremile bătrâne, când nu era lumea așa de păcătoasă ca acum, că se pogora drăguțul de Dumnezeu și cu sluga sa credincioasă Petru pe pământ și umbla printre oameni ca să îndrepte pe cei răi și să ajutore pe cei buni și săraci. Pe acele vremi, ne spune povestea că trăia într'un sat de munte o pereche de oameni, adecă bărbatul cu muerea, cari aveau nouă copii, toți mititei ca olcuțele.

Și vă puteți închipui, dragii mei, că omul acesta cu atâta spuză de copii să fie lucrat și cu nasul cum se zice, și tot nu ar fi avut de ajuns, ca să-i îmbrace și să le câștige, ca să aibe tot ce le trebuia.

Casa în care ședea era numai o colibioară, ce sta să pice pe ei. Atâta era toată avuția lor.

Bieții oameni să trudiau, să zbuciumau, ca toți oamenii săraci, lucrau azi la unul, mâne la altul, dar din ce câștigau ei cu patru mâni, trebuia să mănânce 11 guri flămânde, și să se îmbrace 11 trupuri goale; nu-i mirare dară, că ei nu puteau da înainte, nu-și puteau strânge nimic pentru „zilele negre“, ci din contră, scăpătau din ce în ce, și abia o duceau cu chiu cu vai de pe o zi pe alta. De multe ori nu aveau nici un pumn de făină în „ciuvani“, ei dar copiii nu știau de aia, ei nici nu se sculau bine din așternut, până ce strigau după „mălai“.

Și să fie mălai, apoi alta o fi ori ba, că cu mălai cresc copiii oamenilor săraci.

Și Dumnezeu omului sărac ori îi dă alta ori nu-i dă, dar copii să ști că-i dă, căci biata muere era însărcinată cu al zecelea copil și sta ca azi mâne să se vadă ușurată.

Încă un dar dela Dumnezeu, zise omul, auzind că muerea începe a se văita. Și el căută în dreapta, căută în stânga, dar nu era făină, nu era sare, focul era ocolit de copilașii ce stau ghiemuți cu genunchii la gură și cu mâinile trase în mânecute, stau și se priplau la focul alor doi tăciuni, căci nici lemne nu erau.

Bietul om să duse la pădure, aduse o „croșnă“ de uscături și când se întoarsă acasă își află muere zbatându-se în durerile nașterii.

Nici nu intra bine în casă și copiii începură a cere turtă. Omul se scărpină în ciază și le zise: „Vă va da Dumnezeu puiții mei, dar mai așteptați o firă“. Tocmai când gătă el vorba aceasta, să auziră afară niște călători străini, cari cereau sălaș peste noapte, că era sară.

Omul le zise: „Eu săracul de mine vă primesc bucuros, numai să mă ertați, că muerea mea să sbate în chinurile nașterii, și așa în lăuntru nefiind loc, vă voi: așterne afară, colea sub ștreșină, că vremea a dat bunul Dumnezeu de-i frumoasă,

— „Nu face nimic“ răspunsă călătorii — „ne vom culca și afară, numai să știm că nu ni-s de tot în drum!“

De cină le spusă omul că bucuros le-ar da, dar n'are nimic căci nici el n'a mâncat nimic de eri, iar copiii de astă dimineață — nici o îmbucătură.

— „Nu trebuie om bun“ răspund călătorii, — „avem noi mâncare în desagiile noștri“. Și se puseră călătorii, își scoaseră bucatele și începură a mânca. Tăiară după aceia o pită mare, și o împărțiră la copiii omului și le mai dete și ouă și brânză. Bieții copii jucau de bucurie.

Și mâncară toți de să săturară și omul și muerea și copiii și mulțami omul călătorilor zicându-le, că acum așa s'a săturat de bine, și așa i-a ticnit ca nici când altă dată. Acum zicea dânsul, că poate răbda trei zile să numai mănec.

Apoi se puse omul și așternu călătorilor niște pae, puse peste pae o poneavă și ei să culcară.

Am uitat să vă spun, că acei călători erau unul Dumnezeu drăguțul de el, iar celalalt sfântul Pătru, sluga sa credincioasă.

Biata muere se chinui toată noaptea și nu putea naște. Atunci zise sfântul Pătru:

— „Prea bune Doamne, binecuvintează nașterea ei“.

Atunci Dumnezeu ridică numai mână în sus, și muerea îndată născu un copil.

Atunci zise sfântul Pătru: „Il botez eu Doamne“.

— „Fie voia ta Petre“ zise Dumnezeu.

Făcându-se ziuă, sfântul Pătru întrebă pe om, că, când are gând să boteze copilul căci voește el să-i fie nănaș. Omul le spuse că peste trei zile, cum e obiceiul. Atunci călătorii luându-și rămas bun dela om și mulțămindu-i pentru sălaș plecară. Dar călătorii înainte de a pleca puseră în așternutul unde durmiseră o pungă mare, plină de bani de aur și de argint și omul ducând paiele află punga cu bani și mult să miră el de atâta bani, că așa mulți nu văzuse el decând îi crepase ochii.

Spuse muerii întâmplarea și din sfatul lor eși, ca să nu se

atingă de bani, ci când vin la trei zile călătorii, ce au pierdut punga, să le-o dea.

Așa și făcură. La trei zile călătorii fură la bordeiul omului. Intrând în lăuntru aflară o babă bătrână scaldând copilul; iar copilașii ceilalți stau pe lângă ea și ceriau schiucindu-se să le dea turtă. Baba că să-i mâlcomească făcu o turtă de cenușă și o învălui în pânză, zicând că le va da după ce se va coace. Copilașii mai încetară o leacă, ocolind focul și așteptând liniștiți după coacerea turtei. Dar copilașii cei mai mici aveau puțină răbdare, ei începură de nou a schiuci și a cere turtă.

Atunci zise Dumnezeu către babă: „Scoate turta și le dă copiilor să mănânce“. Atunci baba le spuse mereuț să nu audă copiii:

— „Nu-i turtă de făină, ci de cenușă, am făcut-o numai ca să-i mâlcomesc, căci vedeți-i că numai tac!“ Dumnezeu îi zise: „Scoate turta, că Dumnezeu e mare și poate face minuni!“ Și să puse baba și scoase turta, când colo ce să vezi, că nu era turtă de cenușă, ci de grâu curat, frumoasă ca o prescură, albă ca jămișca și mirosea ca o azimă, de te sfînțiai. Baba o tăia și o împărți la copii, cari râdeau cu lacrimi în ochi de bucuria turtei. Și mâncară copii turtă de să săturară și rămasă mai mult de jumătate.

Toți cei din casă mulțumiră lui Dumnezeu, carele a făcut așa o minune. Făcându-se seară Dumnezeu și sfântul Pătru să culcară iarăși afară, unde să culcaseră mai 'nainte.

Pe la miezul nopții iată că să aud venind ca niște fâlăituri ușoare de paseri ursitorile, ca să ursească și să deschidă copilului calea în lume.

Se așezară lângă fereastră și începură a ursi.

Cea dintâi zisă: „Copilul acesta va fi bogat când va fi mare și să nu aibă nici un nărav rău!“

A doua zisă: „Copilul acesta va fi frumos, să aibă o viață fericită și pe lângă el să fie fericiți și părinții lui până la moartea lor!“

Iar a treia ursitoare le ciontă pe toate zicând: „Și în ziua când se va cununa, să moară înecat!“

Ursitoarele după aceea să duseră, iarăși cu un fâlăit ușor ca de păsări mari.

Făcându-se ziua sf. Pătru zise către tatăl pruncului, ca să meargă să boteze copilul, el voește să-i fie nănaș. Să duseră dară la biserică, și preotul îl boteză, punându-i numele Pavel.

Când să plece călătorii, omul le adusă punga cu bani spunându-le că a găsit-o în culcușul lor, în noaptea cea dintâi. Călătorii nu o primiră, ci 'i ziseră să-și cumpere o vacă ca să aibă lapte în casă și să grijească bine de copil, apoi le mai zise părinților copilului, că când vor însura pe Pavel să-și aducă aminte și de ei, că ei iar voesc să vină să-și cunune finul.

Omul le făgădui, că cu drag își vor aduce aminte de ei și se vor simți fericiți când va aduce Dumnezeu vremea aceea. Le mulțămii din inimă pentru punga cu bani și călătorii plecară.

Pavel creștea ca din apă și să întărea din ce în ce.

Dupăce crescură ceilalți copii ai omului mari, tatăl lor îi mână pe toți slugi în lume, ca să-și câștige ei ce le trebuiește și încă să-i mai aducă și lui. Și plecară toți copiii slugi și fiind oameni buni și harnici își capătară simbrie bună și la anul să întoarseră la tatăl lor cu atâta bani, încât el, tatăl lor, își făcu casă nouă, își cumpără pământ mult și vite și trăia bine. În trei ani unul după altul fură copiii toți slugi și banii câți îi capătară îi aduseră toți la tatăl lor, care în scurt timp ajunse cel mai avut om în tot aretul acela.

După aceea copiii toți să însurară, ducându-se gineri, numai Pavel rămasă la casa părintească.

Ajungând Pavel vremea însuratului, își alese de muere pe cea mai frumoasă și harnică fată din sat. Atunci omul își adusă aminte de cei doi călători, adevă de nașul lui Pavel, care-l botezase și-i făgădui-se atunci, că-l va chema să-l și cunune. El spuse asta la toți ceilalți, că nănaș îi va fi tot omul acela, care-l botezase, altul nu-i trebuie. Nici nu gătasă omul bine vorba, când ușa să deschide și intră sf. Pătru și le zise: „Să dea Dumnezeu noroc!“ Să dea Dumnezeu, ziseră toți cei din casă, și să puseră la masă și se ospătară, că aveau din ce.

A doua zi era Duminecă. Nuntașii să adunară ca să plece cu mirii la biserică.

Sf. Pătru își aduse aminte de ursitori și avu o mare grijă de mire. Acolo în satul cu povestea era obiceiul de a merge la biserică toți nuntașii în cocii.

Mirele și mireasa cu nănașul se puseră toți în o cocie, iar de o lăture și de alta a cociei lor, sf. Pătru puse doi călăreți și le dete aspră poruncă ca să păzească bine pe mire. În drumul lor spre biserică trebuiau să treacă peste un părau mic cu apă curgătoare. Sf. Pătru ajungând la apă fu tare îngrijit, dar nu se întâmplă nimic.

Ajungând la biserică se cununară și plecară către casă. Ajungând la apă, un nuntaș slobozi pistolul și atunci caii dela cocia mirelui se spăriară și răsturnară cocia în apă. Sf. Pătru și ceilalți nuntași iute alergară la mire, dar până să sculară, până ajunseră la el, îl găsiră cu fața în jos în apă — mort.

Miresei și la toți ceilalți nu li se întâmplă nimic, numai mirele, săracul de el, era înecat.

Să duse nunta acasă și sf. Pătru zise, să joace nuntașii și să fie voioși, căci mirele va învia. Nime însă nu-l credea și jalea umplu inimile părinților, a miresei și a tuturor celor de față.

Atunci să duse sf. Pătru la Dumnezeu, și-l rugă, ca să-i învieze pe finul său. Dumnezeu atunci îi zise: „De ceiace îi ursit

omului nu poate scăpa, să ști Petre, una însă pot să-ți fac. Tatăl mirelui cu toate că-i bătrân, mai are să trăiască încă 150 de ani, deci dacă vrea ca să dea din anii lui și feciorului poate, și câți ani îi va dăruia el, atâta va trăi feciorul.

Sf. Pătru mulțumi lui Dumnezeu și plecă voios. Când ajunse acasă spuse omului că are să trăiască 150 de ani, și dacă vrea, poate da din anii lui feciorului câți vrea și atâta ani va trăi feciorul. Auzind tatăl feciorului una ca asta zise: „Dacă e așa, atunci eu nu-i dau nici un an, m'am năcăjit eu destul până l-am crescut, dacă l-a luat Dumnezeu n'am ce face. Acuma când am și eu cu ce trăi, când mi-e viața mai dulce, acuma să-i dau din anii mei lui, ba! morții cu morții și viii cu viii!”

Sf. Pătru nu se așteptase la așa ceva; el plecă iarăși la Dumnezeu, îi spuse taina și îl rugă ca să se îndure și să învieze pe finul său. Atunci Dumnezeu îi zise: „Mamă-sa încă are să trăiască 150 de ani, încearcă de zi cătră ea să îi dea din anii ei și câți îi va dăruia, atâția va trăi feciorul!”

Sf. Pătru îi mulțumi iarăși și se duse îndărăt la mama feciorului și îi spuse și ei cum spusese bărbatului ei, dar gândiți că a vrut ea să-i dea, zicând că destul a amărat ea, de baremi acum să trăiască bine, căci are din ce. Atunci sf. Pătru să mânia pe ei și le zise: „Voi nu vi-s creștini, ci păgâni; să nu dați voi din atâta sumă de ani pentru feciorul vostru nimic, asta n'am gândit!” Sf. Pătru supărat să duse iară la Dumnezeu și-l rugă să-i spună că ce e de făcut? căci dacă se poate îi dă el din anii lui.

Atunci Dumnezeu îi zise: „Sfinte Petre! numai o nădejde mai este: mireasa are să mai trăiască 120 de ani, zi cătră ea, poate că va vrea ea să-i dea ceva!”

Sf. Pătru iară să întoarse la casa cu nunta, chemă pe mireasă la o parte și îi spuse că mai are de trăit 120 de ani, să dea din ei și mirelui câți vrea, că atunci mirele va învia.

Mireasa atunci zise: „Dacă atârnă dela mine, atunci îi dau 60 de ani și atunci să murim amândoi odată și să ne îngroape pe amândoi într'un „copârșău!”

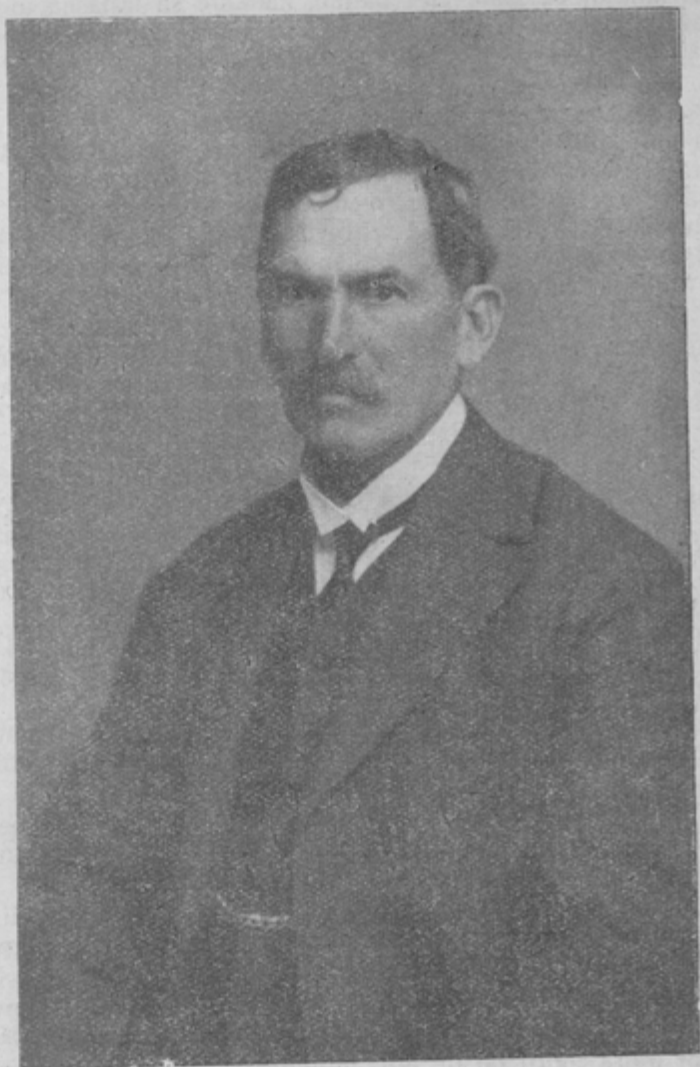
Cum zise mireasa vorbele acestea, îndată înviă feciorul și veselie se făcu de nou și nunta ținu o săptămână încheiată.

Și trăiră mirii 60 de ani iubindu-se ca doi porumbei, și muriră amândoi și se îngropară într'un copârșău iarăși amândoi, dupăcum le-a fost dorința.

Încălecai pr'o șa și vă spusei povestea așa, ba p'un cui și nu vă mai spui.

Auzită la un târg mare în Bocșa Montană, dela Ion Cătana din Remetea Pogonici.

GEORGE CĂTANĂ.

GHEORGHE CĂTANĂ

Harnicul și ca o albină sârguitorul învățător din Valeadeni — acum în retragere — Gheorghe Cătană a dat o nouă dovadă de dragostea lui față de biserica noastră strămoșiască prin aceea, că în înțelegere cu soția sa, a depus la Consiliul nostru eparhial o sumă de 50.000 Lei ca fundațiune, având dorința, ca după mijloacele ce-i va dăru-i bunul Dumnezeu să o ridice la suma

de o sută de mii Lei, cu mențiunea ca să se dea ajutoare la studiu copiilor săraci dar diligenți. Prin această faptă maritimă, vrednicul învățător Gheorghe Cătană, care își arată dragostea față de biserică și așezămintele ei și prin o constantă colaborare la calendarul nostru, și-a ridicat un monument neperitor sieși și vrednicei sale soții, ca și fruntașul dintre învățătorii noștri confesionali. Ioan Marcu și soția sa. Putem să ne felicităm, că se mai află bărbați de inimă, fii credincioși bisericii și neamului, cari pun, din roadele muncii lor, câte o parte la dispoziția bisericii, venind în ajutor celor lipsiți imitând pe primii creștini, cari averile lor și-le puneau la picioarele sfinților apostoli, în folosul săracilor și al celor lipsiți.

Merituosul învățător Gheorghe Cătană și-a câștigat, prin nobila sa faptă, dreptul de a fi înșirat și dânsul în șirul binefăcătorilor eparhiei noastre, și la recunoștința noastră.

Biografia vrednicului învățător Gheorghe Cătană am publicat-o încă în anul 1916. Aici reamintim că s'a născut în 20 Septemvrie 1865 în Remetea-Pogănici, din părinți economi săraci, Ioan și Treia. În casa părintească a învățat a ceti dela tatăl său, care era foarte religios și cântăreț la biserică și ajunsese episcop la biserică și jude comunal. În etate de șasă ani a început a umbla la școală și era primul între conșcolarii săi. A avut nefericirea să-i moară mama și cu intrarea mamei vitrege în casă, i s'a schimbat în rău soarta micului școlar, care văzând că vitrega nu-l privea cu ochi buni, a rugat pe tatăl său să-l dea, sau la vre-o școală în oraș, sau la vre-o meserie. Tatăl său la stăruințele învățătorului Mustață, l-a dus la școlile din Logoj. Avea aplicare pentru școală și meserie; și fiind în Logoj, vedea adeseori tineri lucrând într-o tipografie, precum și într-o compactorie, unde își lega cărți de școală. Aceste meserii, fiind în legătură cu cartea l-au atras, și dacă nu intra în pedagogie, era poate astăzi un tipograf, un Petru Ispirescu. A intrat în pedagogie în 1880, pe care a terminat-o în 1883. În pedagogie a trebuit mult să sufere fiind din partea părintească aproape părăsit, în urma influenței mamei. Un an de zile a fost ajutat cu vîptul din partea a doi profesori buni de suflet, acum răposatii Mărgineanu și Barcianu. În Octomvrie 1883 fu numit învățător la școala confesională din Valedeni, de unde în Septemvrie 1884 a trecut în comuna vecină, Brebul, unde a funcționat până în Martie 1888 când a trecut la școala din Valedeni.

În 1884 a luat în căsătorie pe Ruja, fiica răposatului preot din Valedeni Alexandru Trandafir, pe cărea o crescuse moșul ei, Ioan Petrica. Soția sa, fiind femeie cuminte și harnică, în casă domnește înțelegere întru toate. Copii nu le-a dăruit Dumnezeu.

Îndatăce a fost numit învățător, a căutat a se perfecționa pe cale autodidactică, procurându-și cărți și reviste, începând și a scrie mici rapoarte și articole prin ziare. Astfel până astăzi și-a

RUJA CĂTANĂ

format o bibliotecă care numără 1200 opuri, câte cărți atâția prieteni buni, cu cari stă de vorbă în monotonia dela sate.

Ca învățător a fost totdeauna la culmea chemării sale, nizuindu-se să planteze în tinerime simțeminte nobile, dragoste către limba noastră strămoșiască, alipire către biserică și legea noastră, iară în popor — prin vorbe, fapte și exemple vii — a

căutat să înrădăcineze simțul moralității, al iubirii de neam, al diligenței și cruțării. Cu preoții și fruntașii din comună a armoniat totdeauna bine.

Dintre școlarii lui cei mulți s'au ridicat oameni de valoare, folositori neamului. Economi luminați, meseriași, preoți, învățători, funcționari, avocați, cari comunei îi fac cinste și lui bucurie. În comună s'a înființat și o bibliotecă școlară bogată; a stăruit pe lângă mulți poporeni de și-au abonat gazete, reviste și călindare. Înainte de războiu, foarte mulți oameni din Valeadieni s'au înscris membrii la „Asociațiunea pentru cultura și literatura poporului român” (Astra).

Activitatea învățătorului Gheorghe Cătană a fost apreciată de consistorul diecezan, așa că în 1895 l-a numit comisar școlar pentru protopresbiteratul Caransebeșului, în care calitate a funcționat până acum, când școalele confesionale au trecut la stat. În cadrele „Reuniunii” învățătorilor dela școalele confesionale din dieceza noastră a Caransebeșului, încă a dezvoltat o frumoasă activitate. A fost prim-secretar, membru în comitet, bibliotecar, casșar și președinte al despărțământului Caransebeș.

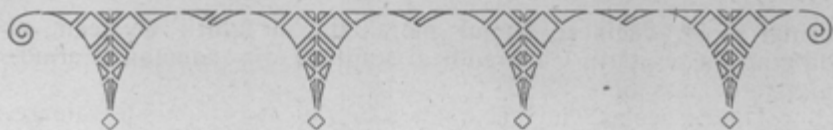
În anul 1915, forțat de autoritățile statului unguresc, sub povara legii de maghiarizare apponyiene, ne mai voind și neînțelegând să-și crească vlăstarele în „străine graiuri și străine învățături”, a trecut la pensie după 32 de ani de muncă reală și rodnică.

După alipirea noastră la -- patria mamă --, fiind lipsă de învățători, și-a oferit serviciile sale, și așa la 1 Septemvrie 1921 s'a reactivat, funcționând în comuna Brebul 5 ani de zile, până la 1 Septemvrie 1926, când a trecut definitiv la pensie, și s'a așezat la moșia sa din Valeadieni.

În anul 1924 a fost decorat cu, Răsplata muncii clasa II.

Fiind bărbat iubitor de carte și având și o soție bună și harnică, carea a știut să grijească de economie, timpul liber ce l-a îngăduit școala nu l-a petrecut în nelucrare. În biblioteca sa în liniștea serii și la lumina lampei a lucrat până târziu la masa de scris. A scris cu hărnicia albinei și a adunat zi de zi comorile literare ale poporului nostru bănățean, scutind astfel dela perire, produse de o rară frumsețe. Scrierile sale: povești, balade, poezii, romane și schițe, le cunoaște fiecare bănățan. Are multe lucrări tipărite în volum și multe încă în manuscris. E de prisos să amintim, că a colaborat și colaborează la foarte multe foi și reviste și calendare. La „Calendarul Românului” al nostru e colaborator permanent din 1889.

Iată o viață și activitate frumoasă, vrednică de imitat — și dorim colaboratorului nostru — vrednicului învățător Gheorghe Cătană și harnicei sale soții, ca bunul Dumnezeu să-i binecuvinteze încă mulți ani de viață, în deplină sănătate, în folosul sfintei noastre biserici și al neamului nostru românesc — și în interesul culturii noastre naționale, precum și spre bucuria prietenilor și stimătorilor lui.

Din trecutul cultural al Caransebeșului.

De când istoria pomeneste de români, pomeneste de românii bănățeni, ca de un popor politicește bine și aparte organizat. La invazia maghiarilor ei aveau pe ducele lor Glad. Autonomia se mai păstrează și pe timpul ducilor unguri, până în zilele primului rege. Românii bănățeni, la fel ca și frații lor vecini, crișeni și ardeleni, apar pe scena istoriei ca dependenți de regatul bulgar nou înființat al lui Krum (802—815) care poruncește dela Marîța până în Tisa. La acest regat mai târziu se asociază — ca apoi în un timp să predomineze — și românimea din dreapta Dunării. Cam deodată cu prăbușirea împărăției bulgaro-române la 1018, prin Vasile II Bulgaroctonul, se stinge și autonomia slăbită a Timișanei, prin regele maghiar Stefan cel Sfânt (1000—1038).

În formațiunea a doua a imperiului româno-bulgar (1186—1224) românii bănățeni nu au mai luat parte! În schimb însă în această comuniune politică restaurată, au mare rol românii din voievodatele dunărene. Cu frații aceștia din stânga Dunării însă, bănățenii au avut totdeauna legături, cari nu sunt strict politicești, cetățenești și sociale. Chiar și pe vremea cât a fost total întrerupt orice fel de contact politic între românii bănățeni și între conaționali coreligionari de dincolo de munți, elementul românesc din Banatul severinean și timișan, în pofida faptului că făcea parte constitutivă și integrantă de Ungaria unitară, totuși era altfel administrat decât grosul Ungariei propriu zis. Aici în Canaanul românilor de pretutindenea stăpâneau Banii Băniei Severinene, ca vice-regi, ca vicari ai regelui unguresc administrând acest colț de țară binecuvântată, după unele legi cu mult mai liberale.

Incepând din a II jumătate a veacului al 14-lea și până la căderea Ungariei în robia turcească, (1526) Banatul severinean și timișan în mai multe rânduri a fost sub stăpânirea domnilor munteni. Dela anul 1526 această unitate etnică, geografică și din când în când și politică, se rupe în două: partea Severinului rămânând patriei mame, iar românimea cealaltă se unește cu Ardealul unguresc, ungurizant și calvinizant, prin Banii săi rezidenți în Caransebeș—Lugoș. Românii bănățeni se mai unesc odată cu Banatul Craiovei între anii 1718—1739, ca apoi despăr-

ținându-se iarăși la plinirea vremii din 1918, să se împreuneze pentru totdeauna. Chiar dela ivire, protestantismul — în forma sa de calvinism — se înstăpânise deabinelea în Ardealul oficial. Chipul obișnuit și probat al propagării și întăririi legii noi, era școala și răspândirea meșteșugită și violentă a culturii.

În vederea că românii bănățeni în tot cursul istoriei erau mult mai favorizați de soartă decât toți ceilalți frați ai lor de sub stăpânirea ungurească, mai întâiu pe ei voia să-i câștige calvinismului ungurizător și deaceia le creară o școală superioară româno-calvinizatoare la sediul Băniei, în Caransebeș.

Circumstanțele înființării și funcționării școalei acesteia ne sunt total necunoscute.

În timp ce însă nu știm direct și pozitiv nimic despre această „sui generis” pepinieră culturală și seminarială, la rândul nostru știm — tot din istorie — că atât anterior cât și contemporan cu aceasta, ba chiar câtva timp și mai târziu, noi românii de pretutindenea nu am mai avut o altă școală egală în rang cu aceasta și similară în menirea de a forma preoți-dascăli sătești. Școala, „dascălia” din Caransebeș este cea dintâi școală română mai avansată. Toate celelalte școale, cari le-a avut până aci neamul nostru risipit ca făina orbului în cele patru direcții ale vântului — care prea mult timp și prea rău ne-a bătut — au fost școale ori inferioare, ori egale sau chiar superioare, în treptele de învățătură, au avut limba de propunere străină. După stadiul istoriei noastre culturale actuale, cea mai veche școală e cea din Suceava, perfecționată de Alexandru cel Bun. Pe lângă împrejurară că unii critici se îndoesc de existența ei, chiar admitându-o, trebuie să ne îndoim că în prima jumătate a secolului al XV-lea a putut să se propună la noi într-o școală mai înaltă, în altă limbă, decât în cea oficială și uzuală, bisericească, sfântă, care era cea medio-bulgară.

Se mai face amintire din anii 1563 și 1581 de existența unei alte școale în scaunul orașului București, unde a învățat un „Micul” și în satul Rădășeni (lângă Suceava) unde învățase Ștefan Tomșa II (1623) domnul Moldovei. Tot în București mai înființase o școală voievodul Șerban Cantacuzino (1678—1688) iar la Brașov, zice-se, că — la anul Domnului 1559 — funcționa o școală românească, desigur protejată de luteranismul care atunci se înfiripase între sașii de acolo.

Toate patru au fost de tot rudimentare. Dacă, apoi, în schimb Moldova a avut și școale superioare în acest timp, ca cea a lui Ieracle Despotul (1561—1563) la Cotnar și a lui Vasile Lupu (1634—1653) la Trei Ierarhi, e în afară de orice îndoială că prima a fost slavonă, iar ceastălaltă grecească. Despre școale elementare românești bănățene avem știre că la începutul veacului al XVIII-lea existau în Srediștea-mare (lângă Vârșeț)

1736, Mehadia 1749, Lugoj, Caransebeș, Timișoara, Vinga. Școala din Vinga la 1744 avea deja patru clase, cu limba de propunere latină și română. De aici încoace școalele sâsești se înmulțesc repede și se dă organizare și inspectare după toată regulă.

La toate școalele naționale, ca să ne folosim de vorbele hronografului, când pentru *prima dată pomeneste de școala română* — „**dascălul întâiu din început**“ a fost Caransebeșul nostru.

Spre a lui fală fie fixat și aceea, că dacă geniul neamului i-a hărăzit ca să fie creatorul primei școale mai înalte românești, la rândul său *Caransebeșul la plinirea vremii era sediul unicei școale românești superioare al întreg Banatului*. Literatura neamului începe a se ivi în a II-a jumătate a secolului al XVI-lea.

Școala Caransebeșului își are partea leului în această mișcare intelectuală și duhovnicească, că cea mai însemnată piesă a primelor tipărituri naționale și anume: „*Palia dela Orăștie*“ din 1582, e în cea mai mare parte rodul muncii școalei acesteia — „*Herce Ștefan propovăduitorul Evangheliei lui Hristos în orașul Kăvăran Sebeșului*“ și „*Zacan Efrem dascălul de dascălie a Sebeșului*“ ajutați și de alți cărturari, „... dăruim vouă fraților rumâni... pentru dragostea lui Dumnezeu am ostenit“. Cu acestea și cu altele asemenea acestor cuvinte își închină menționații cărturari pârga sfintei Scripturi, neamului lor românesc „... că văzum cum toate limbele au și înfluresc întru cuvintele slăvite a lu dumnezeu numai noi rumânii pre limbă nu avem, pentru aceia cu mare muăncă scoesem den limba jădovească și grecească și sârbească pre limba românească... și cetiți și nu judecareți necetind mai înainte că veți cu adevăr află mare visticariu sufletesc“. Toți scriitorii noștri sub locuțiunea arhaică de „dascăl de dascălie“, înțeleg pe un dascăl al unei școale mai înalte din care ies dascălii mai mici adecă preoții-învățătorii satelor noastre. Despre gradul și nivelul cultural al numitei școale numai așa ne putem orienta dacă o comparăm cu școala similară din Făgăraș, care funcționa aci la anul 1657, înființată tot de stăpânirea calvină-maghiară și tot cu scopul de a pregăti satelor românești preoți-dascăli calvinizanți. Se prea poate ca cea din Făgăraș, care e posterioară cu 75 ani dascăliei din Caransebeș, să-i fie și binișor superioară, totuși trebuie să admitem că dascălia noastră din 1582 e o școală profesională, suprapusă școalelor primare. Românimea noastră avea numai școale primare la finea veacului al XVI-lea. Această școală exista la anul 1749 și la ea învățase gramaticile „dascălul“ Lazăr Popovici, care în anul premîergător era diaconul în satul vecin laz. Știm că sub *gramatică* se înțelege cele două clase inferioare a gimnaziului.

În 1636 se tipărește cu litere latine la Pojon un catehism românesc. E tradus din latinește după iezuitul Dr. Petru Canisius de dr. Gheorghe Buitul, român din Caransebeș și călugăr iezuit

în Caransebeș, trimis aci din Alba-Iulia încă cu un soț iezuit, de principele Găvrilă Bethlen la 1625. Aici au petrecut 5 ani. Bethlen, le-a dat casă și școală. După cât știm Buitul e primul român care face teologie de erudiție, primul care o studiază în Roma, înfășurând primul român cu grad academic. Dacă e și primul iezuit român nu avem norocirea să fie și ultimul!

Din școala noastră română din Caransebeș ies mulți bărbați de seamă, apărători ai drepturilor neamului. Așa Mihai Ivu prin 1695 și 1698, însoțit și de alți fruntași bănățeni bate calea lungă și nesigură a cetății împărătești Viena, spre a revindeca drepturile politice și moșiile răpite ale nemeșilor bănățeni sub stăpânirea turcească. Un altul, Petru Ivu face însemnate danii bisericii noastre din Hațeg, la anul Domnului 1694.

E de relevat, că această familie nemeșească Ivu de Caransebeș, în diferite timpuri a îmbogățit din sânul său, clerul monahal latin superior, cu patru membri aleși.

Școala Caransebeșului a mai dat bărbați români și pentru oficiile înalte de stat. Așa știm despre mai mulți Zăcani în veacul al XVI-lea și de tot atâți Ivulești în veacul al XVII-lea.

Toată viața culturală și socială a fost influențată adânc de acest așezământ până la începutul veacului al XIX-lea, când se inaugurează învățământul oficial etatizat.

Catehismul de Pojon din 1636 al lui Buitul „Doctor Szcripturii szvente” cum își zice, apare din nou cu litere latine în Cluj la 1703, iar catehismele catolice românești din: Tirnavia din 1696 și 1726, apoi din Alba-Iulia 1702, Sibiu 1709, nu sunt alta, decât prefaceri a operii lui dr. Buitul, misionarul catolic român.

Mihai Halici nobil din Caransebeș care la 1674 urmă teologia la universitatea din Basel și face pentru întâia dată la noi distichoane, e elevul școalei caransebeșene, ca apoi să-i fie dascălul acestei dascălii și de aci să avanseze la alte școli calvine mai înalte ca: Orăștie, Făgărași și Cluj.

Învățătură și autoritarul preot calvino-român din Logoj Ștefan Fogarași care la 1648 în Alba-Iulia își tipărește cu litere latine catehismul palatin, compusese, mai înainte, cântări de psalmi în poezie, cari se cântau, înainte și după predică, în bisericile din Caransebeș și Lugoj.

Între condițiunile ce le puneă Rákoczi și superintendentul calvin Geleji Katona, începând cu anul 1640, mitropoliților noștri din Bălgrad, e și obligamentul de a tipări cântările menționate și apoi a face ca să se reciteze în toate adunările bisericii românești.

Autorul acestor cântări precum și un alt preot, cârturar mare, Ioan Viski din Sfânta-Măria, (lângă Hațeg), care avea pela 1697, psalmi versificați, sunt de bună seamă elevi, ba chiar foști profesori la școala de preoți din Caransebeș, care cum am văzut mai sus, ființă încă și pela anul 1749.

Școala despomenită nu numai că n'a adus pagube mai de seamă ortodoxiei, ci dimpotrivă în aceeași vreme a cultivat și întărit cultura și sentimentul românimei bănățene. Și cum neamul românesc pretutindeni s'a arătat refractar protestantismului, așa la rândul lor românii din Banat, îl repudiau cu ușurință pe lângă altele și din simplul motiv că erau puternic ajutați în această atitudine de ieziști; știut fiind, că în Caransebeș și Lugoj s'au războit mai cu disperare calvinii și papalii, spre a ne desortodoxi și desromaniza.

Martoră e istoria, martoră e viața noastră de azi, că în vremece în toate celelalte regiuni românești, s'au introdus daune mai mici, ori mai mari credinței străbune și eului etnic, noi bănățenii am fost și am intrat în gământul făgăduinței, în România-mare, imuni de aceste două plăgi istorice. Căci cei vr'o 30.000 de frați, slabi de inger, cari s'au rătăcit acum în timpul mai nou, ademeniți și amenințați mai vârstos de funcționarii papistași pe vremea absolutismului austriac (1850—1864), nu numără!

Dacă pe timpul catolicizării mari din 1698, a românilor de sub sceptrul Habsburgilor, puiu de bănățean n'a putut fi tras în această rușine și lașitate a neamului, ba din contră, românii noștri din Banat sunt primii și singurii, cari pierzându-și căpetenia bisericească din Alba-Iulia, nu se resemnează, ca ceilalți mulți români, ci prevăzători — cum de veacuri îi știm — spre a nu ajunge în lațurile antinaționale a omodoxilor compatrioți sârbi, tari și mari pe atunci în Banat, în 10 Februarie 1717, zece proci în numele tuturor „presbiterilor“ și 40 de „juzi“ (primari) în numele mai multor sate și districte a Caransebeșului, Almăjului și a Lugojului, cer la comandantul Transilvaniei Steiville, ca să mijlocească la împăratul să li se dea episcop.

Când însă la 1717 bănățenii orfani solicează a li se da arhipăstor sufletesc, nu fac lucru nou! Ei calcă numai în urmele înaintașilor lor, din 1584, când doi nemeși români din Lugoj și Caransebeș meraseră la Alba-Iulia la Ghenadie I ca să li se dea preot pentru părțile lor, unde 60 de sate nu voiau „că calvinii și latinii să le boteze copii!“

În 1660 tot așa făcuseră alți bănățeni, mergând în trebi bisericești la Sibiu unde le eră refugiat mitropolitul Albei-Iulii, Gherasim, antimitropolit pus în contra lui Sava II Brancovici de Barcsay Akos, antiprincelele Ardealului.

Tot ca o urmare bună a școalei bune din trecut trebuie să socotim și îndrăsneala mare a românilor bănățeni în revoluția din 1848 despre cari cetim în documentele contemporane, că erau mai mult frământați de grija despărțirii ierarhice de către sârbi, decât de alte probleme actuale. Așa cu dela sine putere se separează de ierarhia sârbească și își aleg în meetingul din Lugoj, prezidat la 15/27 Iunie 1848, de vrednicul român dr. Eutimie

Murgu, episcop național, în persoana fiului lor propriu, Ignatie Vuia, paroh al Lugojului și profesor celebru al institutului nostru. Acesta la rândul său sigur își luă în primire toiagul, dacă Viena ajutată de Rusia nu reprimă revoluția și toate efectele ei salutare! Ni s'au păstrat mai multe acte, care adevăresc, că Vuia a funcționat regulat cu atribuții de vicar, spre mulțumirea tuturor, până la finea războirilor civile-politice; când apoi s'a refugiat în Muntenia și de acolo apoi o bună vreme în Turcia.

Revenim și încheiem cu starea școlii noastre vechi și istorice din Caransebeș, căreia avem să-i mulțumim nenumăratele binefaceri din trecut. Ea combină cu succes tipul de învățământ vechiu cu tipul nou, dat de revoluția franceză.

Școala nouă dela începutul veacului al XIX-lea, își are aici în Caransebeș noui magistri.

Când se creiază școală grănicerească, o conduc fiii noștri, între cari, protopopul Caransebeșului Ioan Tomici, apoi vestiții profesori veniți dela preparandia din Arad: Petru Mihuț și apoi caransebeșanul Diaconovici Loga.

E de relevant faptul că la școala nouă a veacului al XIX-lea, ca prim director a fost designat de guvern, cel mai chemat cârturar al timpului său și al provinciei sale și poate că și al neamului întreg, mult pătimitul Paul Iorgovici din Varadia. Acest stâlp de lumină și de bărbăție muri subit.

Dacă așa trecut a avut școala noastră, cine ar îndrăzni să-i prognostice că viitorul ei ar fi mai puțin glorios și fructuos?!

(Dacă azi din ceva pricini binecuvântate nu s'ar putea ridica la rangul ce i se cuvine, amăsurat duhului vremii, ce motive s'ar putea invoca ca să nu rămână cel puțin în „statul quo”, până la vreme mai potrivită?)

Cferul și poporul diecezei noastre s'ar simți foarte rușinat și nefericit, când ar trebui să transmită o moștenire defectă și scăzută. În vremuri mult mai grele ei au menținut-o și sporit-o și acum în țară proprie să o vază scăzută și neviabilă, degradată și desigur nepopulată? căci nu se poate aștepta ca fii ei din Iugoslavia să o mai frecventeze în starea ei schimbată și denaturată.

Până când sionul național, din Banatul furat de coreligionarii noștri, nu se va constitui în spiritul lui Hristos și al sufletului nostru românesc — și despre asta cine ne asigură — institutul teologic din Caransebeș este și rămâne indispensabil pentru sucrența poporului nostru din diaspora de acolo.

Degradarea teologiei noastre este identică cu stingerea ei... pentru leviții din Banatul rob.

„Să nu fie”, zicem cu apostolul neamurilor).

Caransebeș la 26 Martie 1927.

Dr. Ștefan Pop

prof. de teologie Caransebeș.

MĂ VĂD...

Mă văd pe drum plecată la voi ca să văd,
Să vă întreb'n lume ce e bun, ce să cred?

Și-m ieși tu 'nainte Tăticule iubit!

Bătrân — apari în ușă; o ce mult te-am dorit.

Și ochii tăi albastri atâta sunt de blânzi,
Cu barba albă toată — din prag ce blând surizi.

Ce liniște-i în casă, așa ce 'ntr'un mormânt,
Să tulbur eu credința și pacea unui sfânt?

Din cadru — blând — privește Madona cu Iisus,
Și lângă ei — iubite — portretul meu l-ai pus...

Tăticule iubite, sunt eu din alte vremi?
Cu glasul blând și dulce la tine tu mă chiemi.

Cu mâna'm mângâi părul, în ochii mei privești,
Ce bine e la tine, tu ce mult mă iubești!...

De Ț-aș spune: viața-m în lume cum a fost
Ai zice, că atunci nimic n'a avut rost.

Voiai ca nici odată minciuna să n'o știu,
Voiai ca tot așa copilă ca să fiu.

De ce să stâng în tine credința că's așa.
Cum am plecat d'acasă, și nu mă voiu schimba?

Viața de afară la ce să Ț-o descriu,
Să-Ț spun ce vânt mă bate atâta de pustiu.

Când văd fața-Ț de profet și ochii blânzi, senini,
Când văd pe Crist la care tu zilnic te închini:

Revăd pe o clipită viața din trecut,
Și 'ntreaga fericire — ce vai — a dispărut.

Viața de afară îmi pare prea departe
De tot ce e acolo trecutul mă desparte.

S'așuc aicea, 'n acest lăcaș sfânt,
Să-m pierd și ăst refugiu ce am pe pământ?

Rămân aicea: partea din suflet, ce a rămas
Din valurile vieții; — acela nu îl las

Să mi-l răpească nimeni, rămân' aici la voi
Să mi-l păziți de lume: bătrânii amândoi.

1915.

MĂRIOARA SINESIA.

TU PLECI!

Tu pleci acum și cine știe
De o fi să te reîntorci cândva,
Te-oi aștepta și azi și mâne
Și înzadar te-oi aștepta.

Nu, nu-mi spune c-o să vini iară
Vezi până mâne poți uita
Că te-am iubit, și tu pe mine
Mă-i fi iubit poate când-va

1915.

Tu poți să uiți atât de 'ngrabă
Povestea noastră fără rost.
Nainte-ți râde viitorul
Trecutul însă al meu a fost.

Te-oi aștepta și azi și mâne
Te voiu căuta și 'n lung și lat,
Când tu deparie rîzătoare
De mult poate m'ai uitat.

MĂRIOARA SINESIA.

BOII ȘI CĂȚELUL.

— FABULĂ. —

Povestea mea odal' a fost.
Și boii 'n lume au un rost...
In jug proptind și în resteu
S'au opintit arând din greu
Moșia — acum ca și — altădată
Prin trudă binecuvîntată.

Și boii noștrii, cea fă-eche,
Doi boi plāvani de rudă veche
Proptind în jug și în resteu
Arau și-acum ogorul greu...
Sămânța 'n urmă o grăpară...
Și roada 'n vară o căvară...
Hambare pline fură eară,
Și fe stăpân indestulară.

Se fripășise lângă sură
De undeva o venitură,
O javră mică de căfel.
Stăpânului plăcu de el.
Cu'n tăieruș plinuș cu lapte,
C'o mână ce'l băia pe spate,
Rămase la stăpânul nost'
Și javra noastră fără „post“.

Avea o slujbă tare-ușoară.
Să șadă vecinic lângă scară.
Ear' când stăpânul urca 'n sală
Știa 'naintea lui să sară,
Se gudură bătând din gură
Pentru un fleac de bucătură...

Pătrunse javra și'n salon.
Se instalase ca un domn.
Stetea pe pernă la fereastră,
Privea năuc în zarea albastră.
Rotea — apoi a lui priveală
Spre-a curții mare forfoteală.
Privea părechile de boi,
De boi bătrâni, de boi eroi.

Tot scheonind și azi și mâne,
Cu „șmaicurile“ lui de căne,
Cu gudureala lui cănească,
Javra 'ncepu să ponegrească
Perechea noastră cea de boi,
De boi bătrâni, de boi eroi.

Și producând zilnica pâne
In jug trăgând și azi și mâne,
De mulți dăuni înpuși în coastă,
Lătrați apoi de javra noastră
Un bou n'a mai putut răbda
Și -- așa începe — a cuvînta:
„De n'ar fi truda noastră de veacuri
N'ai sla, tu javră la conacuri,
N'ai face astăzi la fasoane
Privind de sus dela obloane,
Măncând cafea, franselă albă
Tu javră de căfel pribeagă!“

* *

Alăți flecari se'nalță 'n sus
Pe jugul greu de alții dus.

1929

IOSIF DELAGLOB.

Cuvinte din sfânta Scriptură și din Sfinții Părinți.

Mai bună este o bucată de pâne seacă în pace, decât o casă plină de cărnuri pregătite cu ceartă.

Ps. c. 17. v. 1.

*

Dumnezeu cearcă pe cel drept, eară pe cel nelegiuit și pe celce iubește sâlnicia, urește sufletul său.

Ps. 19. v. 5.

*

Drept este Dumnezeu, dreptatea iubește El, dreptii văd fața Lui.

Ps. 11 v. 7.

*

Nelegiuții umblă pretutindenea, când mișelia se înalță între fiii oamenilor.

Ps. 12. v. 8.

*

Scut este Dumnezeu pentru toți cari să încred înrânsul.

Ps. 18. v. 30.

*

Clevetirea face rău la trei înși deodată: celui care e bârfit, celui cătră care vorbim de rău și mai cu seamă celui care clevetește.

Sf. Vasilie cel mare.

*

De mi-ai numi o mie de comori, acestea toate nu plătesc cât un adevărat prieten.

Sf. Ioan-Gură de Aur.

*

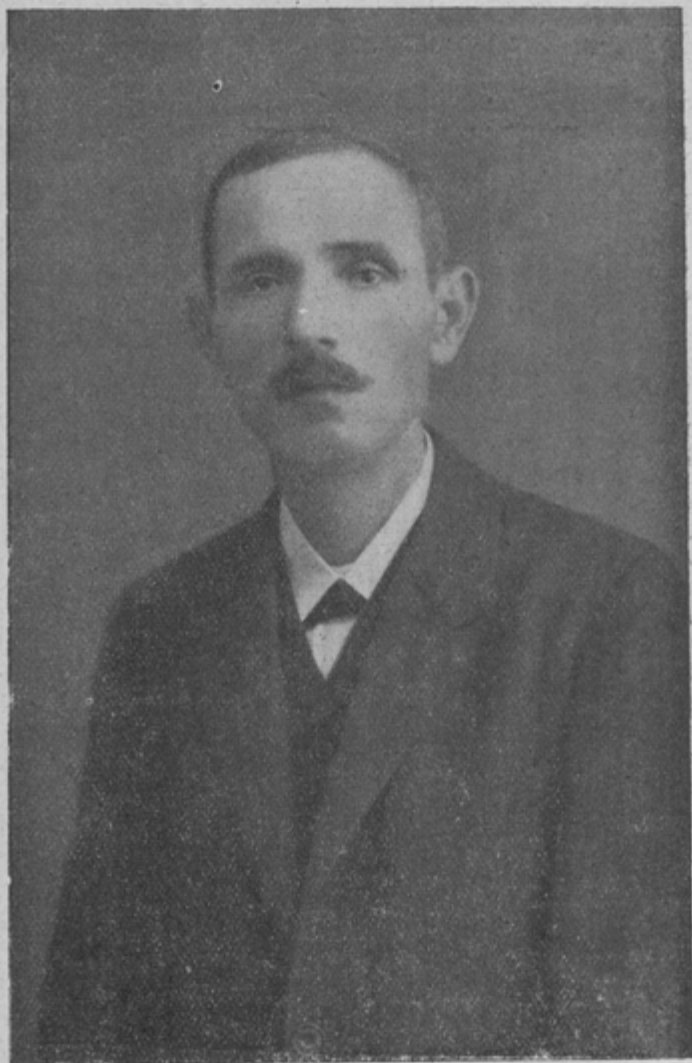
Nu crede că vei trăi o vecinicie. Cât trăiești, silește-te să ajungi om de bine.

Marcu Aureliu.

*

Deșertăciunea în cele din afară e semnul cel mai lămurit al sărăciei dinlăuntru.

Sf. Ioan-Gură de Aur.

VASILE ALEXANDRU

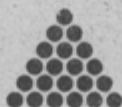
Avem bucuria să prezintăm cetitorilor noștri fotografia unui bărbat de inimă, bun și evlavios creștin, care încă a ținut să aducă pe altarul Domnului jertfă, din agoniseala muncii sale. Un exemplu viu pentru cei cu dare de mână, pentru cei cari au fost și sunt binecuvântați de Dumnezeu cu situații materiale

bune, ca să-și aducă aminte, că este de lipsă să ne gândim și la suflet, oferind bisericii ca mulțumire pentru ajutorul lui Dumnezeu, o părticică din munca noastră. Ce exemplu înălțător de suflet a dat evlaviosul nostru creștin, Vasile Alexandru! Și ce fericiți am fi, dacă s'ar afla mulți, cari, din puținul lor să arunce în visteria bisericii un ban, ca văduva din sfânta evanghelie!

*

„Vasile Alexandru, pilot în pensie în Orșova, s'a născut în frunțașă comună Bozovici din Valea Almăjului la 17 Februarie 1870 din părinții agricultori: Gheorghe și Floarea Alexandru. După absolvirea școalei primare din comuna sa natală a venit la Orșova, unde a intrat ca matroz în serviciul societății ungare de navigațiune M. F. T. R. De aci la etatea de 18 ani a trecut ca pilot de cataracte în serviciul așa numitei „Autorități a Dunării de jos“ (Aldunai Hatóság), dela care, după prăbușierea Ungariei, l-a preluat în serviciu „Comisiunea interaliată Danubiană“ (C. I. D.) După un serviciu conștiincios de 40 ani la 1 Ianuarie 1927 a fost trecut la pensie. Din leafa, mai apoi din pensia lui modestă de pilot, neavând urmași nici din prima, nici din a doua sa căsătorie, trăind solid, și-a făcut frumoase economii, și fiind un evlavios creștin și zelos cercetor și cantor al bisericii noastre ortodoxe din Orșova, în repetite rânduri a făcut donațiuni bisericii, iară la 18 Februarie 1929 cu consimțământul soției sale Maria născ. Zika, de confesiune rom. cât. a făcut o donațiune de Lei 10.000 bisericii noastre, ca fundațiune, care să poarte numele lui, cu menirea, ca cametele acestei fundațiuni, după ce se va fi dublat, să se întrebuințeze pentru necesitățile bisericii, săvârșindu-i-se în fiecare an de ziua sfântului Vasile, parastas.

Bunul Dumnezeu răsplătească-i cu bine această jertfă atât în această viață, cât și în cea viitoare, iară pilda lui servească de îndemn și altor credincioși cu dare de mână“.

CÂNTECUL EI.

Nici nu trecuse de treizeci de ani. După etate era un bărbat în puterea vârstei, dar patima alcoolului crease din el un om gârbovit, îmbătrânit înainte de vreme, cu o față diformată, care puțin mai păstra din frumusețea bărbătească de odinioară și cu niște ochi turburi și cu priviri rătăcite.

— Să-l fi văzut, numai cu câțiva ani, înainte de aceasta, grăi tovarășul meu, care mă însoția pretutindeni.

Și cum stam afară într-o grădină de vară, sub umbra unor salcâmi cu floarea scuturată, îl privii din nou la masa de alături, unde sta trist și tăcut, cu privirile pierdute în vag și cu mâna pe un pahar de țuică. Niște suvițe de păr lung, nepeptenat și în disordine îi eșise de subțirașina unei pălării învechite, soioasă și murdară și-i acoperea urechile de jumătate și gulerul înegrit al cămășii. Hainele de pe dânsul erau vechi și sfârticate. Din când în când privea la oaspeții din grădină cu un fel de sfială și cu o muștrare în suflet, apoi luând paharul într-o mână tremurândă îl duse la gură și-l goli până în fund. Peste față îi trecu atunci ca un zâmbet ușor de fericire și scotocind prin buzunare după bani mai ceru să-i mai aducă încă odată un pahar de țuică.

— Il vezi?... grăi tovarășul meu. A fost un bărbat cu mare vază și foarte vestit în jurul ăsta. Pe lângă că a mai făcut și anumite școli mai era înzestrat de la natură cu o minte ageră și era unul dintre cei mai de frunte gospodari în comuna învecinată. De naștere este de aici din comuna noastră, însă prin căsătorie a ajuns la o avere foarte frumoasă. Cu averea sa primită dela părinți și cu a muerii ajunsese om foarte bogat, și locuia în casa socrilor.

Soția lui, o femeie înaltă cu părul blond, cu ochi albaștri și cu o mândrie de regină în întreaga ei ținută a fost și încă și azi este o adevărată frumusețe. Dânsa îl iubia cu devotamentul de femei și ținea foarte mult la el, dânsul de asemenea o iubește și azi și o cinstește ca pe o madonă sfântă din cacrul unei idoane.

Să-l auzi ce minunat știe să vorbească încă și acum și că ce poezii admirabile știe să creeze momentan ce vorbește despre dânsa. Când a gustat ceva mai mult din alcool, îndată își aduce

aminte de ea și începe ca un adevărat trubadur să-i proslăvească frumsețea și bunătatea ei. În cuvinte alese în versuri admirabile, cu privirile pierdute în depărtări îngână versuri, altă dată de o splendoare uimitoare. Și atunci șoptește ascultătorilor, cu o voce înduioșată până la lacrimi: — Acesta este cântecul ei.

Pe mine mă cuprinse un fel de curiozitate ciudată față de acest nenorocit. Și la întrebările mele tovarășul începu să povestească despre dânsul.

— Până la un timp lucrurile au mers bine și gospodăria lor era una dintre cele mai înfloritoare și mai învidiate de toți. Dar deodată toate s'au prăbușit, toate s'au întors spre rău. El începuse a îndrăgi alcoolul și prinse a bea vârtos.

În câteva rânduri s'a dus turmentat acas și soția foarte mult s'a întristat. Mai târziu începu a-l lua cu dojene ușoare. El își simția sufletul rănit și se sbuciuma așa în tăcere fiindcă își dădea seama de ceeace făcea. Și-a făgăduit că nu va mai lua băuturi alcoolice în gura lui. Dar patima era mai puternică și îi covârșeau puterile. Se reținea cu mari eforturi dela băutură, dar numai atât timp până când din nou rătăcea în vr'o crâșmă. Și pacostea cea mai mare era și aceea că față în față cu locuința lui încă era o crâșmă.

Timpul se strecura înainte și patima tot mai mult i se înrădăcina în suflet; îl cuprindea, îl învăluia întocmai cum firele de iederă învălesc un arbore din care îi sugea întreaga vlagă. Când nu mai avea bani de băut prinse a vinde din avere. Soția îl privia atunci cu milă și compătimire, iar remușcarea din sufletul său îi umeziau ochii. Așa îi venia atunci ca să între de viu în pământ. Cu un glas desnădăjduit începea atunci a îngâna:

— Nu mă pot reține, sunt pierdut și pace!...

Soția când îl auzia se retrăgea în camera ei și plângea, plângea pentru că îl iubia, dar îl vedea pierdut. S'a rugat ea la Dumnezeu, s'a rugat și de dânsul. Și se reținea el anumită vreme ca mai târziu patima să izbucnească și mai cu mare putere.

În timp de trei ani și-a topit în crâșme întreaga avere pe care o moștenise dela părinți și nu mai rămăsese decât averea soției.

Când și-a vândut ultima palmă de pământ s'a prezentat înaintea soției și cu o voce adâncă plină de durere a zis:

— De acum să știi că n'ai să mă mai vezi... Știu, că cu patimile mele multă amărăciune am cauzat sufletului tău. Din cauza mea ai devenit obiect de discuție pentru satul întreg. Doriam ca să-mi ajut mie, ca astfel să te scap pe tine de dureri, dar n'am putut. Nenorocita de patimă; care m'a adus în halul în care mă aflu, mi-a pecetluit destinul meu, care după cum vezi este din cale afară tragic. În sufletul meu însă devastat de urgia patimei, voi duce icoana imaculată a chipului tău...

La aceste cuvinte ochii i se umeziră. Soția a rămas dreaptă ca o stâncă de piatră. Privirile ei dureroase le pironi pe ghetetele lui scâlciate și suspină adânc, așa de adânc în cât părea că totul prinse a vibra în odaie.

— Mă duc, suspină el ușor... N'ai să mă mai vezi... Dumnezeu cu tine !...

Și în clipele acelea ar mai fi dorit să-i mai strângă odată mâna, pentru ultima oară, cu căldură, dar nu mai avu în el nici un fel de îndrăzneală, ori și ce energie îi perise din suflet și cu capul plecat alunecă din odaie ca o umbră, ca o fantomă ușoară. El începu să șoptească încetinel cântecul ei, dar când a ajuns la poartă un plâns amarnic, plin de jale, ca printr'o surdină străbătuse până la urechile lui. Iși apăsă atunci mâna pe inimă și fredonând mai departe cântecul ei pășia înainte ca un om desnădăjduit pornit la drum fără de nici o țintă.

Abia mai târziu s'a trezit undeva departe pe câmpie, printre lanurile de grâu cu spicul verde ce dă în copt. Când și-a întors privirile îndărăt, în urma lui, acolo unde era satul nu mai vedea nimic decât pâlcuri, pâlcuri de verdeață din care săgeta spre cerul cel albastru turnul cel ascuțit al bisericii.

Tovarășul meu tăcu. În suflet mi se coborâse o jale și o compătimire adâncă. Compătimiam pe bietul suflet nenorocit, cufundat în noianul patimei din care nu mai exista putere de a-l smulge.

— Și acum ce face?... am întrebat eu.

— Acum după ce nu mai are avere, servește în stânga și în dreapta și tot ce câștigă dă pe băutură... Cunoscuții îi dau din când în când mici ajutoare cu care el aleargă însă la crăsmă unde bea și cântă cântecul ei... Și acum o iubește și ține la dânsa ca la ceva sfânt.

Între acestea el se sculă, își plăti consumația și cu un pas legănat și cu o ținută cam apăsătoare de spate se pierdu printre salcâmi.

* *

Și omul acesta nenorocit, căzut jertfă grozavei și rușinoasei patimi, deșteptă în sufletul meu o adâncă compătimire. Intotdeauna întrebam de el.

Era toamna târziu. Frunzele arborilor se scuturară, iar vântul aducea valuri, valuri de nori plumburii din spre Nord. Pământul era acoperit de un strat ușurel de zăpadă. Ninge de câteva zile și un vânt înghețat risipea zăpada pe stradă. Eu și cu tovarășul meu ne plimbam pe o alee de salcâmi despoiați de podoaba verii.

De la o vreme tovarășul grăi :

— Iți mai aduci aminte de bietul nenorocit victima alcoolului ?...

— Da. Ce e cu el de nu l-am văzut de multă vreme?...

— S'a stins... Primii fulgi de zăpadă i-au sugrumat viața. A fost găsit înghețat lângă o cruce la marginea drumului.

Se zice că acum de curând, în dimineața în care au început să cadă întâii fulgi de zăpadă, cuprins de dor, s'a dus în satul soției lui să o mai vadă. Încă pe când se crăpa de ziuă a intrat în curte, a luat o lopată și eșind la stradă a început să curețe zăpada de dinaintea casei.

Și curățind el, a început să cânte încet și duios, ca un trubadur din vechime, despre căderea întâilor fulgi de zăpadă. Cânta cântarea ei și prin versurile cântării se scurgea gâlgâind întreaga sa durere sufletească. Fredona încet și mătura zăpada mereu... Câtiva vecini se adunară pe lângă el și ascultau minunându-se. Cei mai bătrâni oftau, iar la fereastra unde dormia soția lui se mișca încetinel o perdea.

Și se zice că cânta despre fulgii de zăpadă cum se desprindeau din norii plumburii și se așterneau pe pământ ca niște suflete albe asemănătoare micilor fluturași... Și mai seamănă el fulgii de zăpadă cu petalele floarei de cireș, care la căsătoria sa, s'au cernut peste dânsul și soția sa troienindu-i în fericirea tinereții. Dar pe cum vântul spulberă fulgii de zăpadă, așa și o vijelie a vieții, o vâltoare verteginoasă a soartei, l-a smuls din societatea omenească și l-a aruncat pe căile pierzării, pe drumurile desnădăjduite ale vagabondajului. Și mai zicea el că Providencea l-a designat pe el pentru a ispăși nescai păcate grele ale părinților sau strămoșilor lui. Și mai cânta el despre ochii cei albaștrii și părul ei cel auriu ca al zinelor din povești, de fața ei cea albă ca spuma laptelui și catifelată ca petalele de crin și de inima ei cea castă în care îi era înmormântată iubirea lui. Și mai zicea că fulgii de zăpadă sunt pentru dânsul întâia solie cerească care îi prevestește că suferințele lui vor înceta.

Și astfel cânta el cântecul ei, cânta povestea jalnică a multor suferințe sălășluite în inimi desnădăjduite.

Oamenii îl ascultau și priviau din când în când la geamurile dela casa soției lui unde părea că se mișcă ceva.

Când fu gata cu cântecul și cu măturatul un acces îl cuprinse și scuipând se înroși zăpada. Duse atunci lopata la locul de unde a luat-o, închise binișor poarta după dânsul și trecu la crășma de peste drum unde din nou ceru de băut pentru a-și potoli tusa.

Bău vr'o două trei păhare, la repezeală, unul după altul și fredona așa încet mai mult pentru sine ultimul refren al cântecului ei. Crășmarul cu muerea și câțiva oaspeți îl ascultau cu inimile strânse de durere, iar el cânta mereu. Când mai goli încă un pahar se sculă și porni spre ușă zicând:

— Acum am să mă duc departe... De acum soarta nu mă

va mai persecuta atât de fără milă ca până acum. Adio! Spuneți-i și ei un adio... și arăta cu mâna spre locuința lui de odinioară, nu voiesc să-i turbur liniștea...

Și a plecat. Ca o fantomă misterioasă se strecura prin roirea fulgilor de zăpadă și își îndrepta pașii spre câmpia netedă și monotonă acoperită de omăt.

Dar deodată ușa crășmii se deschise și soția lui intra cu ochii inundați de lacrimi:

— Unde este?... Vai s'a dus.. Sărmanul de el!.. Voiam să-l chem să se încălzească.. Vai de sufletul lui! și biata femeie izbucni într'un plâns desnădăjduit și amarnic.

El însă în timpul acesta se îndepărta tot mai mult de sat. Pe semne însă că mai târziu oboseala l-a biruit și s'a pus să se odihnească pentru totdeauna lângă o cruce de lângă drum, căci și viața lui sbuciumată a fost pentru dânsul adevărat o cruce.

DAMIAN IZVERNICEANU.

CÂNTEC DE PRIMĂVARĂ.

*In fund pe ceriul senin
 Colo 'n depărtare,
 Luminos de raze plin,
 Soarele răsare.*

*Umbra nopții de al său ochiu
 Piere din câmpie,
 Flori cu lacrimi de deochi
 Râd cu bucurie.*

*Mica filomelă cântă
 Lângă cuibul său,
 Mii de paseri se avântă
 Pe lângă pârâu.*

*Turma veselă de oi
 Paște lâng'ogaș,
 Cântă din fluer viori
 Micul ciobănaș.*

*Sallă mieii în mișcare
 Hop! în sus și 'n jos,
 Fug aleargă pe cărare,
 Hop! hop! hop! vioriși.*

*Păsărică din câmpie
 De lângă izvor;
 Nu 'mi dai aripile mie
 Ca să pot să zbor.*

*Eu să zbor în locul tău
 Pe la munți cu flori,
 Tu să cânti în locul meu
 Vara 'n sărbători.*

IOAN URSU, june

cantor bisericesc în Valeadeni.

POEZIE POPORALĂ BĂNĂȚANĂ.

— Din colecția lui Gheorghe Cătană —

*Imi luai un om frumos
 Și nu 'mi fu nici de 'n folos
 Să fiu luat un om urât.
 Mai bine aș fi „zgogil”.*

*Taci soro vecina mea
 Lasă-te nu zice așa,
 Fii fâloasă că-i frumos
 Macar să mănâci tot de post.*

*Ardă-l focu de urât
 C'acela ma 'mbătrânit.
 Când ești cu urât 'n casă
 Numai mănânci dulce pe masă.*

*Frunză verde de săcară
 Țam trimis vorbă asară
 Să eși până 'n poart' afară.
 Tu iar mai trimis napoi
 Că țeși pânză la război.
 Și 'i maică-ta lângă tine
 Nu poți eși — ți rușine.
 Pân' luna o scăpăta
 Și bine s'o însăra
 Nime atunci nu ne-o vedea.*

dela NICOLAE BUZAN

din comuna Apadia.

FIUL DE ÎMPĂRAT.

— Baladă poporată din Banat. —

La poartă la Logojel
Este un voinic tinerel,
Un fecior de împărat
Cu păr galbin rețezat,
Cu cizme negre 'ncălțat,
Tare trist și supărat
Că tată-so 'o 'nsurat.
L'o 'nsurat Duminica,
Luni io sosit porunca.
Carte dela 'mpărăție
Să plece la bătălie.
El nevasta își lăsa
Și se 'nțeleser' așa:
Să-l jelească nouă ani,
Nouă ani ș'o lună plină,
Și încă o săptămână.
Ea l-a jelit nouă ani,
Nouă ani ș'o săptămână
Și încă o lună plină.
Pe urmă s'a înșelat,
Și capul și la legat
Cu alt fecior de împărat
Dela noi dela Banat.
Socrul ei dac'auzia,
Tare rău se năcôjia,
Și la vie mi-ș pornia,
Toată via o scotea.
Vița era toată struguri.
El o scoase pe la drumuri
În calea păsărilor,
Și a călătorilor.
Vine un mândru căpitan
Cu zale și cu găitan,
Cu pușcă cu iatagan,
Cu galbeni la pozonar.
— „Alelei, tu moș bătrân,
Cu barba până la sân,
Cu sprincene oplecate,
Până peste ochi lăsate.
Multe țări eu am umblat,
Așa ceva n'am aflat,
Să scoți tu vița cu struguri,
Și s'o arunci pe la drumuri,
S'o arunci păsărilor
Tuturor drumeștilor!”

Atunci moșul se 'ndrepta
Și așa îi glăsuia:
— „Măndre, măndre, căpitane,
Cu zale și cu găitane,
Am făcut de supărat,
Că noru-mea m'o lăsat.
Și de bărbat și-o uitat.
Că un fecior am d'avut,
Măndru și bine făcut,
Ca un fir de brad crescut.
Duminecă s'o 'nsurat,
Luni la război o plecat
Și mireasa ș-o lăsat
Supărată 'n voe rea,
Dar s'au înțeles așa:
Să-l jelească nouă ani,
Nouă ani ș'o lună plină.
Și încă o săptămână.
Ea l-a jelit nouă ani
Nouă ani ș'o lună plină,
Mai pe urmă o săptămână.
Atunci măre ce-a lucrat?
Cu altul s'a întâinat.
Ș'atunci eu de supărat,
Toată vița-am aruncat,
Vița plină de struguri
Am scos-o pe la drumuri
S'o mănca lumea din țară
Dacă n'avusei tignealu!”
Căpitanul zise așa:
— „Hai moșule Dumneata.
Hai de mi arată casa,
Casa mare cu nunta!”
El în casă cum intra,
La masă că mi-ș ședea
Cu mirii alătura,
Și cu ei vin închina
El inelul și'l scotea
Și'n păhar îl arunca.
Mireasa cum îl vedea
Veselă așa 'mi vorbea:
— „Asta e inelul meu,
Acesta-i bărbatul meu,
Mi l'a adus Dumnezeu!”

De mână apoi se luau
Și din casă mi-ș eșiau,
La-alor casă se porniau,
Lui Dumnezeu mulțâmiau.
Veseli că s'au întâlnit,
Dup'atâta timp dorit.
Și trăiră fericiți,
Ca doi porumbei iubiți.

Auzită dela Iconița Manciuc din comuna Apadia, fost servitoare la mine.

Gheorghe Cătană, inv. penz. în Valeadeni.

VIAȚA ÎN CARPAȚI.

Tocmai pe la timpul ernei
În curtea casermei
Mulți feciori ni-am adunat
Și în război am plecat.

Eram toți reguși mititei
Slăbuși și sprintenei
Căci la moarte nu gândiau
Ci mereu ei tot cântau.

Și în cântecele lor
Se repetau cu mult dor:
Vai săraca mândra mea
Pi-a cui braț s'o culca.

Diar printre acești feciori
Erau cinci învățători
Urdărean cântăreț mare
Care în glas păreche n'are.

Cu Dabici cel sprintenel
Înalt, frumos și tinerel
Și Cepău dascăl de stat
Cu Lădarius dintr'un sat.

Printre ei Albai seracul
Care le purta coniacul
Pe ei domnii cei mari
La făcut frăitări¹⁾ și căprari²⁾

Aceștia fiind toți însurați
Erau foarte îngândurați
Și pe când feciorii cântau
Ei ședeau și tot oftau.

Vai seraci zilele mele
Una-i bună șapte-s rele
Și vai seraci copiii mei
Cine o fi tată la ei.

Șapte zile ni-am tot dus
Până la foc am ajuns
Noi decunguri³⁾ am săpat
Și-in ele ne-am așezat.

Când decungul l-am gătat
Vine porunca de plecat
Ori unde ne-am așeza
Mai târziu se vo vedea.

Az în codru mâne în sat
Ni-au fost locul diașezat
Tot prin comuni părăsire
Azi de soldați locuite.

Osteniți, flămânzi cum eram
Tot după mâncări căutam
Prin cămărilor încuiate
Pline toate cu bucate.

Crumpie⁴⁾ și varză am aflat
Din car⁵⁾ am și luat
Și fierbiam toate în căldare
Și mâncam cu poftă mare.

Dupăce niam săiurat
Niam dus toți de niam culcat
Să dormim noi liniștiți
Căci trei nopți noi n'am dormit.

Dar păduchii blăstămați
Care nici când nu au saț.
Cu sutele pe noi pornesc
Și din somn ne pomenesc.

Dar, o Doamne, ci-am dio face
Cu atâtea dobitoace
Unii încep a se căuta
Alții a se scărpină.

Scărpinatul cam îndesat
Par că plugul l-au brăzdat
Până sângele pornește
Și chimeșa se înroșește.

Dar de ei iute scăpăm
Când cămașa o schimbăm
După aia însă urmează
Foamea ce mai mult durează.

Acest dușman nu mul alungă
Fără de copii să liga
Căci aia lor etate
Cere mai multe bucate.

La cei bătrâni zile dearândul
Lor li se ajunge fășungul⁶⁾
Dar copiii mereu flămânzesc
Și tot la fășung gândesc.

După amiaz pe sub sară
Ne vine fășungul iară
Manipulantul om de carte
Țuscomandanților⁷⁾ le împarte.

Țuscomandanții șargilor⁷⁾
Iar șargii feciorilor
Cafet, chila, doan și pâne
Să le aibă până mâne.

1) Fruntaș. 2) Caporal. 3) Franșeu. 4) Cartof. 5) Rație, împărțirea alimentelor. 6) Comandant de pluton. 7) Gradați.

Cu nerăbdare așteptăm noi
Să vină Domnul Țugoi
Țugsfirălu ¹⁾ dela firte Țug ²⁾
Care ne împarte făsung.

Parcă îl văd și acum șazănd
Lângă fasung și zicând
Ierște, țfaite, trite, firte, șfarm ³⁾
Ho că și saniteți mai am.

Căci și ei să țin de Țug
Când e vorba de făsung
Dă departe hăi că vin
N'ăpoi să întorc cu proșacul ⁴⁾ plin.

Un proșac de pânză lată
Copiii l-ar goli odată
Din el tot ei ar mânca
Dacă cineva liar da.

După fasung ce să vezi
Șăicile ⁵⁾ pe foc grămezi
Cafă, zamă fac îndată
Până fasungul să gată

Mâne zi de dimineață
Caută copiii prin straiță
În straiță numai pătroane
Ei iar să vaită de foame.

Of, făsung în cătănie
Toți ti-aștept cu bucurie
Căci numai tu cu putere
Poți s'alini a lor durere.

Din bucatele înșirate
Gătim mâncări minunate
Cafă niagră cu țibac ⁶⁾
O făceam chiar după plac.

Carnea din supă o scoteam
Și în clisă o frigiam
Într'o șalcă cătănească
O friptură chiar domnească.

Făciam chiar și aluat
Din țibacul căpătat
Care se făcea îndată
Cu zahăr și ciocolată.

Iară dascălii cei domnoși flămânzi
Lor alta le vine în gând
Punea pită în apă multă
Și gândeau că-i amprenzupă ⁷⁾

Iară un fecior frumos
Ce-l chemase Ion Jucos
Nu-i ca ei de flămângios
Dar doanul ⁸⁾ când îl găta
Lumea întoarsă i s'arăta.

Vinul când se căpăta
Cu lingura se împărțea
Și căpăta fiecare
Câte câta de gustare.

Într'o zi, minune mare
Căpătăm din rumul tare
Copiii cântau sumeți
Dar erau mai mulți pr'un deți ⁹⁾

Cum, Doamne, să-l împărțim
Acest rum foarte puțin
Fiecare limba își udă
Ca la toți să li se ajungă.

Părăle ar fi cam multe
Unii joacă cărți cu sute
Dar cum naiba nu ar fi
Că n'ai pe ce-i cheltui.

D'ar fi ceva de vinzare
S'ar vinde cu preț mare
Căci aici zic pe unoare ¹⁰⁾
Banii nu au nici o valoare.

Un corporar hu știu cum
Avea o litră de rum
Care'l cumpără, o Doamne,
Cu douzeci de coroane.

De mâncare hai și hai
Mai târziu vom zice vai
Când la decung mă gândesc
Îmi vine să nărozesc.

Că-i făcut cu multă trudă
În el feciori să s'ascundă
Cu pușchile împodobite
Cu imală ¹¹⁾ și apă îi podită.

La lucru cu toți pornim
Paturi de dormit gătim
Lemne grădădim în lac
Care's în loc de strujac ¹²⁾

Acoperemântul de imală
Când ploaie ieșim afară
Toți începem a vorbi
Cum la noapte vom dormi.

1) Plutonier. 2) Plutonul al patrulea. 3) (Coloană?). 4) Sac de merinde. 5) Gamele-
6) Pesmeți. 7) Supă de chim. 8) Tutun. 9) Deciltru. 10) Onoare. 11) Tină, noroi. 12) Saltea.

Indată ne așezăm în rând
Și dormim toți tremurând
Iar colo de câtră zori
Sunt înghețați mulți feciori.

Aceștia toate li-am uita
Dacă alta n'ar urma
Angriful¹⁾ cel fioros
Care-i atât de frios.

Pân' acum eram creștini
Cinsteam și pe cei străini
Az însă am îmbrăcat
Pele de căne turbat.

Când dușmanul îl zărim
La pământ îl și trântim
Și cad toți la pământ jos
Cu ochii întorși pe dos.

Dar cei morți sunt morți și pace
Dar răniții ce vor face?
În zăpadă stau grămadă
Strigă după saniteți să miargă.

Saniteții iute vine
Și îi liagă de tot bine
Care pot să 'ntorc îndată
Ceilalți șad și se vaită.

Grozav unul să văita
Căci dum dum gura-i rupea
Era un fecior cam gras
Fără gură fără nas
(Saniteți eu Ion Blagoe l-am legat).

Mulți sunt așa greu răniți
Toți de dum dum schilăviți
Patroane scoase din proșac
Pușcându-le suna pac.

După angrif cei rămași
Să retrag la a lor sălaș
În decungurile tari
Făcute cu perderi mari.

Aici iar ne așezăm
Pe mult timp ca să șadem
Să trăim zilele noastre
Chiar ca niște dobitoace.

Făciam foc neîncetat
Să ne păzim de înghețat
Și ca să știți voi din țară
Vă spun cum căutam afară.

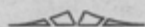
Galbini, slabi, neputincioși
Pe pele și haine imoși
Căci în decungul blăstămat
Nu te poți ținea curat.

Barba-i lungă afumată
De cenușă-i plină toată
Părul din cap ni tot zbârlit
Cu ochii nu vezi nimic.

Eu mă las de scris acum
Nu mai pot scria de fum
Aș avea de scris mai multe
Rușii încep iar să pușche.

Iată și minaja²⁾ vine
Mă duc să mă satur bine
Și vă zic acum flămând
Pacea eu a am în gând

Pacea cea de toți dorită
Care încă nu-i sosită
Dumnezeu să ne ajute
Să sosiască cât de iute.
(Amin pentru pace).

După minajă.

Mulți dușmani sunt în război
Care voesc să pierim noi
Și cum foamea niar apăsa
Dacă cocii³⁾ ni-ar lăsa.

Nu sunt mulți ci's numai doi
Dac să îngrijesc ei de noi
Zamă bună că-i cu său
Adusă la timpul său.

În toată ziu la amiaz
Vine foamea la perlaz
Prin decunguri se rânjește
Pe copii îi năcăjește.

Să strâmbă fără de rost
Pând vine Țlicu cocul⁴⁾ nost
Care el cu caucul lung
Zupă scoate în decung.

Copiii când îl zăresc
În jurul lui să grămădesc
Pun șăcile pe căldare
Să capete de mâncare.

1) Atac. 2) Măncarea. 3) Bucătari. 4) Bucătarul.

Flămânjoși ei se grăbesc.
Iute șăicile le golesc
Și crezând că Țicul cocul îi prost
Zice că ia pentru post.

Țicul cocul să uită îndată
Vede șaica nespălată
Caucul iute îl învârtește
Chiar în frunte îl nimerește.

Intr'o zi gefraităr¹⁾ Dușu
Zicia el că vine rusul
Credeam toți că e dușmanul
Dar a fost Țicul cocul sermanul.

Iată-l cu o căldare în mână
Ci-au fost ea de vin plină
Căldarea de pleu oșălit
Pân' la noi s'au și golit.

Din el toți am și 'mpărțit
Indată l-am și înghițit
Cocilor le mulțumim
Va fi cândva și un vas plin.

Acești coci de omenie
Ni dau tot cu bucurie
Când șargii la rând ajung
Infundă caucul în fund

Mult viaș scria eu acum
Di-aș avea în flașă rum
Diar apa din ogaș
Mă silește să mă las.

Ion Blagoe (Velimir) din Greovaț, Saniteți la Reg. 43, Feldpost 109.
Trimisă acasă la 31 Martie 1915.

PROVERBE.

Pe om în viață pățaniile-l învață.

*

Limba tae mai rău decât sabia.

*

Omul poate povățui pe altul, dar pe sine niciodată.

*

Boul se leagă de coarne și omul de limbă.

*

Cu ce dascăl locuești, așa învățătură primești.

*

Decât la anul un bou, mai bine acum un ou.

*

Taina (secretul) ce o ascunzi de neprieten n'o spune prietenului.

*

Cuvântul e ca vântul, nu se ajunge cu armăsarul, nici cu ogarul.

*

Decât a locui la altul în palat, mai bine în coliba ta de brad.

*

Omul stricat nu se uită la păcat.

Viața și activitatea preotului Nicolae Bolocan.

În mica parohie Sculia păstorea între anii 1835—1877 vrednicul preot Nicolae Bolocan.

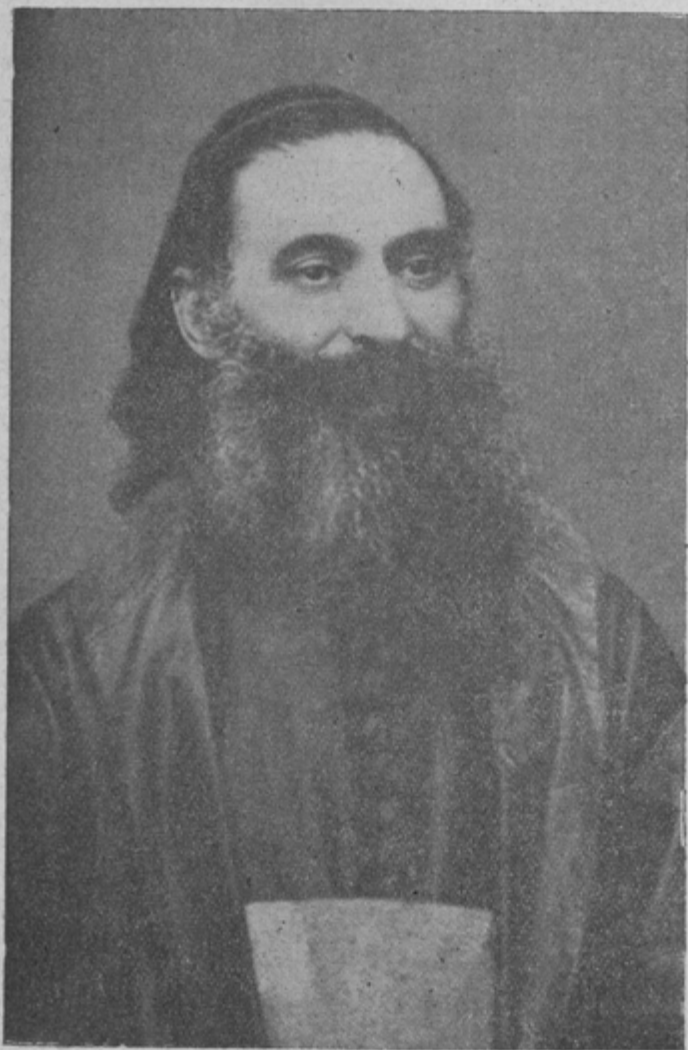
Pentru a ne putea forma o înțelegere mai clară despre cercul de activitate al acestui harnic slujitor al altarului, a cărui viață trăită pe aceste plaiuri, ca și părinte sufletesc al moșilor, părinților și chiar a unora dintre parohienii mei de astăzi, în câteva cuvinte să mi-se permită să ating câtuși de puțin istoricul comunei în care a luat ființă și parohia noastră ortodoxă.

Trecutul comunei Sculia, asemenea atâtor comuni românești se perde în trecutul îndepărtat. Abia cu începerea anului 1330 cronicari maghiari fac amintire de această comună, ca și proprietatea nobililor unguri, cari până pe la începutul sec. XVIII-lea era considerată ca formând o moșie a acestei nobilimi, puternicii vremilor apuse.

Numirea comunei în decursul vremii a fost aceeași, cu excepțiunea unor vocale mai accentuate, dupăcum le cerea spiritul vremii. Locuitorii dintru început au fost numai români, cari au format această comună cu numele ei românesc de Sculia. După anii 1700 s'au așezat în această comună și unguri — fiind sprijiniți de nobilii din comună — care așezare a dat apoi coloritul mixt ce-l are comuna noastră până astăzi.

Iniințarea parohiei încă datează din vremuri străbune, și am putea zice cu toată siguranța că datează de prin sec. XIV-lea sau cel mult dela începutul sec. XV-lea. Prima biserică românească în aceasta comună nu se știe când a fost zidită, dar ea a fost din bârne, fiind pădurea până prin anii 1892—1894 în apropierea satului, când a fost cu desăvârșire scoasă această pădure, iar pământul a devenit arător. Aceasta parte a hotarului comunei noastre se numește „Begu“. În anii 1810 această biserică a fost renovată radical, și aceasta am găsit-o din unele icoane, cari se mai păstrează la biserică. În anul 1862 biserica de lemn a fost demolată și s'a zidit actuala biserică din cărămidă arsă. Din prilejul demolării s'a constatat că zidul bisericei, care încă era din lemn nu era așa uzat ca și stâlpii pe care era zidită biserica, ceea ce ne face să deducem că, primii păreți la această biserică au fost mult mai slabi și după cum s'a păstrat prin grai viu, acești păreți ar fi fost din nuele și bușit cu imală.

Umiliții slugitori ai altarului din acele vremuri nu ni-au învrednicit cu manuscrise sau măcar cu mici însemnări, cu ajutorul cărora am putea scoate multe lucruri folositoare din trecutul comunei și a parohiei. Ori cum ar fi însă, eu unul le sunt mul-

țumitor pentru munca ce au depus-o, pentru luminarea și înaintarea credincioșilor bisericii noastre din această comună, cari și până astăzi au păstrat intactă credința lor ortodoxă. Cu câtă mândrie se vorbește și astăzi despre faptele preoților, cari au

servit și au condus destinele acestei parohii? Aceste plăcute impresii mă fac și pe mine să fac cunoscut cetitorilor acestor șire, viața și faptele unuia dintre acei umiliți slujitori ai altarului, a lui Nicolae Bolocan.

Sa născut în anul 1812 dintr-o familie de țărani cu stare bună. Copilăria a trăit-o în comuna vecină Gătaia, unde probabil că părinții lui au venit din altă parte, nefiind trecut în protocolul nașterilor din acel an în comuna amintită. Studiile sale teologice le terminase cu bun succes la teologia din Verșet, câștigându-și și renumele de mare cântăreț. Pe lângă cunoștințele sale teologice era cunoscător și în științele profane, vorbea la perfecție limba sârbească, germană și maghiară.

După terminarea studiilor teologice se căsătorește cu anume Elisabeta, și se hirotonește pentru parohia Sculia. Fiilor săi cari i-a dat Dumnezeu, încă din copilărie li-a dat o creștere aleasă, pregătindu-i pentru luminătorii poporului românesc din sânul căruia și el s'a ridicat. Fiul său *Dimitrie a fost preot în comuna Cerna* a răposat de tânăr lăsând în urma sa orfani dintre cari nici unul nu s'a putut ridica din pătura de jos. *Petru a fost învățător* întâi în comuna Sculia apoi a trecut în Sacoșul turcesc. În etate de 38 ani a răposat pe cale între Șipet și Sculia aducându-l în comuna noastră unde s'a înmormântat în anul 1874. A lăsat cinci orfani dintre cari trei au întemeiat familii, dar fiind parte femeiască urmașii acestuia nu mai poartă numele de Bolocan. Una a fost căsătorită în comuna Suclea după Ștefan lanculeascu și a decedat în anul 1927. Una în Ghertenish și altul Simon în Clacova, care însă nu a lăsat urmași. *Nicolae a fost capelan* pelângă Ion Popovici paroh în Gătaia. Și acesta a răposat de tânăr și a lăsat în urmă doi orfani parte bărbătească, anume Nicolae și Ioan. Nicolae a ajuns funcționar, iar în timpul din urmă a fost funcționar la Primăria din Timișoara. A donat comunei Gătaia 72 cărți pentru bibliotecă, 10 acții cari s'au redus astăzi la 3 și 500 koroane bani. A răposat în anii din urmă în Timișoara. Ioan este încă în viață și locuiește în Timișoara Mehala. Nici unul nu a avut urmaș. *Ștefan a fost capelan* pelângă tatăl său în comuna Sculia dar și acesta a răposat de tânăr în anul 1878 abia împlinind vârsta de 30 ani. Nu a avut urmași. Sara fica lui a fost *preoteasă în comuna Folia*. Fiica acesteia anume Elena s'a căsătorit cu Gheorghe Gașpar ajuns preot în comuna vecină Gătaia. Din această căsătorie sa născut Mihai Gașpar vrednicul protopresbiter al tractului Bocșa-Montană. Acestui vlăstar al lui Nicolae Bolocan i-a rămas să reprezinte dragostea de neam și biserică sădită în inimile fiilor săi, la căpătâiul cărora a plâns cu amar, până l-a chemat domnul la sine.

Nicolae Bolocan a ajuns preot în comuna noastră în etate de 23 ani. De statură mijlocie, binefăcut, brunet cu figura-i măreață deși tânăr, încurând câștigă simpatia și stima parohienilor săi și

a celorlalți locuitori în comună. Parohia la venirea sa era săracă pentru că înșiși parohienii trăiau în neagra sărăcie, cu excepțiunea alor 2—3 familii, cari se aflau într-o stare mai bună.

Viața religioasă morală la venirea sa încă lăsa mult de dorit. Pentru a desrădăcina răul a trebuit să pășească el cu energie contra acelor moravuri rele. El eră nu numai preotul satului, dar în acelaș timp era judecătorul tuturor faptelor de ordin obștesc din comună. Dacă îți lipsea sfatul, preotul Nicolae Bolocan ți-l da cu toată dragostea de părinte. Dacă erau certe în comună și de aceste erau cam multe, judecătorul suprem era preotul Nicolae Bolocan. Este interesant că unele femei cari erau citate la preotul Nicolae Bolocan, ajunse la poartă, de groază se împăcau să nu li se facă ceva mai rău. Iată cum înțelegea acest vrednic preot să facă judecată. Două femei — ca multe altele — se certaseră pentru niște lucruri femeiești, din care cauză apoi certe și sfadă între cele două familii. Spuse cineva întâmplarea preotului. Acesta trimise îndată crâsnicul după cele două femei. Sosi una dintrânsele. După o scurtă convorbire, preotul Bolocan o pofti să-l urmeze. Până a sosi a doua femeie, prima se afla într'un hambar al preotului, minunat penitențiar pentru făcătorii de rele. Sosi și a doua femeie. Aceasta avu soarta pretenei sale. Se pomeniră ambele în hambar, pe care rămase stăpâne până a doua zi seara, când preotul Nicolae Bolocan le deschise ușa, și le întrebă, așa în glumă cum obișnuia, cum se simțesc în noua locuință. La rugămintea ambelor femei preotul le dete drumul cu aceea, ca pentru viitor să nu mai audă astfel de fapte. Este aceasta una din multele judecăți ale preotului Nicolae Bolocan, care asemenea acelor multe, a avut darul să desrădăcineze multe obiceiuri și năravuri rele dintre credincioșii săi.

Autoritatea sa era apreciată și de străinii conlocuitori în această comună. Baronul Rumersckirk al cărui sfetnic și bun preten era, cu prilejul sărbătorilor mari de peste an îi trimitea fel și fel de daruri, între cari nu lipseau nici porcii cei grași. Primpretorii de Deta, își țineau de datorință ca a doua zi după luarea serviciului să se prezinte la locuința modestă a preotului Nicolae Bolocan. Candidații la deputăție ai acelor vremuri se perindau pela ușa preotului cerșindu-i sprijinul.

Pentru bunăstarea credincioșilor săi încă a lucrat mult. Fiind biserica săracă iar casa parohială nepotrivită, a demolat casa parohială și a zidit-o de nou el pe cheltuiala sa, aducându-și casa de bărne moștenită dela părinții săi din Gâtaia. Această casă a servit din anul 1842 până în primăvara anului 1926 de casă parohială, când a fost vândută credinciosului bisericei noastre Ilie Laiș de comuna bisericească cu aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 1943 E. 1925. Astfel că o parte din capitalul cu ajutorul căruia s'a zidit noua casă parohială se datorește defunctului Nicolae Bolocan.

Fiind comuna Sculia situată pe malul drept al Bârsei care totodată este și hotarul despărțitor dintre cele două comune, a purtat ani de-a rândul proces cu antecesorul proprietar Gorovei, pentru o parte însemnată de pământ de pe malul stâng pe care dorea să-l alăture comunei Sculia. Chestiunea a ajuns din ce în ce mai complicată și astfel a ajuns să se judece în ultima instanță la Curtea Regească din Pesta unde a plecat Nicolae Bolocan cu o trăsură de gală înhamată cu patru cai, care ia pus-o la dispoziție baronul Rumersckirk. După o călătorie de două săptămâni s'a reîntors obosit trupește și sufletește pentru că acest înalt a dat dreptate marelui proprietar. Nu i-a reușit deci să aducă aceasta îmbunătățire comunei sale a cărei lipsă se resimte și până astăzi, dar asupra căreia în urma reformei agrare nu se mai poate reveni. Pe locul reclamat astăzi sunt coloniști români din diferite părți ale țării.

Dar preotul Nicolae Bolocan a fost omul carele s'a știut acomoda împrejurărilor vitrege din timpul său, apărând cu bărbăție interesele credincioșilor săi și ale bisericii sale, fără însă ca prin aceasta să aducă vre-o jignire sâtenilor de altă confesiune și naționalitate. Tacticei sale este a se datora bunăînțelegerea acelor două națiuni română și maghiară din această comună, deși vremile erau tulburi între anii 1848/49. Cu câtă durere sufletească a suportat preotul Nicolae Bolocan să poarte matriculele botezărilor între anii 1845 până la începutul anului 1850 în limba maghiară, ca apoi să revină iar la scrisul cirilic și abia în anul 1866 să le poarte în limba românească! Dar a tăcut, a răbdat pentru că în zarea depărtării vedea fericirea poporului său și mărirea bisericii sale.

Cât a trebuit să alerge în dreapta și în stânga, până când a capacitat pe marii proprietari din comună pentru un ajutor la biserica ce dorea să o ridice și pe care a ridicat-o în anii 1862/63, Aceștia au dat capitalul, iar credincioșii bisericii noastre au săvârșit lucrul câmpului dela numitele domenii, și astfel s'a ridicat modesta bisericuță carea servește și astăzi ca loc de închinare, și mângâiere și întărire sufletească pentru toți cei cari caută pe Domnul. Pentru munca sa desfășurată pe teren cultural național și bisericesc autoritățile bisericești l-au distins învrednicindu-se a purta brâu roșu, purtând și titlul de nemeșnic, ceea ce în graiul nostru bisericesc de astăzi înseamnă vicar protopopes. În actele sale rămase se și scrie paroh-vicar.

După patruzeci și doi de ani de preoție în această comună la 1 iunie 1877 în etate de 65 de ani a adormit în Domnul, iar rămășițele pământești s'au așezat spre vecinica odihnă în cimitirul bisericii noastre ortodoxe, unde o cruce de piatră cu inscripția de pe ea ne aduce aminte nouă celor de azi, de numele vrednicului preot Nicolae Bolocan.

Sus în slava cerului sufletul lui saltă și se înveselește împreună cu sufletele dreptilor, pecând truditul lui trup demult s'a identificat cu țărâna din care a fost luat...

Astăzi lumea s'a schimbat. Neamul nostru românesc după veacuri de suferință și-a împlinit visul milenar. Și în aceste vremuri mari de refacere prin care trece neamul nostru și mai ales biserica, carea a crescut pe milioane de fii, dintre cari mulți, foarte mulți, stăpâniți de duhul vremii acesteia, stau nepăsători sau batjocuresc tot ce au avut sfânt oarecând. Noi umilii slujitori ai altarului datori suntem să primim batjocurile lumii acesteia chiar dacă unii dintre noi vom cădea jertfă, pentru evanghelia lui Hristos, pentru că jertfa noastră carea deși nu este nici măcar o schintea din șirul martiriului creștinătății, va contribui la întărirea bisericii noastre strămoșești, hăiduită, batjocorită, împreună cu slujitorii ei de câți chemați și nechemați.

Tuturor aceloră cari mai păstrați în sufletele voastre semânța credinței noastre ortodoxe și doriți binele și fericirea neamului nostru românesc și a bisericii noastre strămoșești, vă zic: „Privighiați și rugați”.

Dimitrie Botău

preot ort. român.

RĂZBOIUL DIN GALIȚIA.

Frunză verde de bujor
Nu pot uita până mor
Patimi din Galiția
În război cu Rusia
Ziua hotărâtă era
În October patrulea
Ziua de Duminică
Dimineața ne-au jurat
După amezăzi ne-am gătat
La un loc ne-am adunat
Cu flori ne-am înconjurat
Ca fetele pentru joc
Ne-am gătit noi pentru foc
Un preot ne predica
Și stabul de jel' zicea
Când la stație am plecat
Toți rămas bun ne-am luat
Dela frați dela părinți
Dela toți ai lor iubiți
Iară eu dela soție
Că m-o fost prea dragă mie
Mâna frumoșă! i-am dat
Gurița i-am sărutat
Apoi în fug ne-am așezat
De Dumnezeu ne-am rugat
Țugul mereuț pleca
Spre Galiția se 'ndrepta
În Galiția în hotare
S'apărăm a noastră țară
Cu a 3-lea marș batalion
Ca în vremea lui Napoleon
Opt zile am împlinit
Până în Galiția am sosit
În Zigorț ne-am coborît
Acolo am și dormit
Dimineața ne-am sculat
Și pe picioare am plecat

Dar foarte tare a ploiat
Apa rău ne-au îngreunat
De abia puteam călca
Dar maiorul Șperl striga
Cătră ofițeri zicea
Care napoi va rămânea
Aveți drept de-al împușca
Asta-i pe porunca mea
Trei zile am mărșăluit
Pân' la un mormânt părăsit
Pe un deal mare învălit
Acolo am odihnit
N'a fost vorba de durmit
Că tunurile bubăiau
Dealurile răsunau
Și cu puștile pușca
De inima ne îngheța
Că eram de foc departe
Unde ne-așteaptă grea moarte
Dimineața ne-am sculat
La Dumnezeu ne-am rugat
Și mai departe-am plecat
De foc ne-am apropiat
Trei ceasuri am împlinit
Până în foc am și sosit
Hai Doamne ce am văzut
Mintea pe loc m'au stăut
Numai morți și răniți rău
Te ferească Dumnezeu
Și cu groază mă uitam
Și de moarte mă găteam
Căci eu am văzut prea bine
Că m'așteaptă și pre mine
Și acuma am văzut
Și proverbul l-am crezut
Că viața unui om
Îi ca visul unui somn

Și porunca ni s'o dat
 Toți nidăr ne-am așezat
 Că plumbii așa veneau
 Ca muștele bâzâiau
 Tristă-i soarta cătănească
 De acas să-i despărtească
 De copii și de nevastă
 Și de frați și de părinți
 Și de toți ai lor iubiți
 Să ne ducă ca pe oi
 Pe câmpia de război
 Ca să luptăm pe pământ
 Pentru dreptul nostru sfânt
 La Chirof o lună am stat
 Și cu Rușii ne-am luptat
 În pădurița de brad
 Cu foc mare ne 'ncetat
 Iară șturm când am făcut
 Vai Doamne să fi văzut
 Că din câți am fost noi frate
 N'or rămas nici jumătate
 Mulți erau morți și fugiți
 Ceialalți prinși și răniți
 C'am luptat noi cei cu drept
 Cu dușmanul piept la piept
 Și șrapnelele veneau
 De și brazii despicau
 Pădurile le ardea
 Satele le aprindea
 Și feciorii m-i culca
 Cum culci grâul cu coasa
 Dar mai bine să luptăm
 Cu dușmanul nu putem
 De foame, frig și obosiți
 Și de moarte chinuiți
 Oh viață de voinic
 Cum te scurgi pentru nimic
 Frunză verde ruptă 'n trei
 Iar într'o frumoasă zi
 Befel mare ne veni
 Că Chiroful să-l lăsăm
 Și napoi să ne tragem
 Iar codrul o început a plânge
 C'au rămas scaldat în sânge
 Și nourii s'or tulburat
 Că prea mulți s'or îngropat
 Mulți voinici și bravi soldați

Or murit nevinovați
 De gloanțele rusului
 În mijlocul codrului
 Cei morți acolo or rămas
 Iar cei vii 'napoi ne-am tras
 Pân la alt deal mare înalt
 Am făcut noi iarăși halt
 Acolo cinci zile am stat
 Și cu rușii ne-am luptat
 Fără de-al putea înfrânge
 S'o vărsat atâta sânge
 Și iar 'napoi am fugit
 De dușman tot urmărit
 Am ajuns maido Marți
 Până la Mezolaborți
 În Noemvrie 24-lea
 Ziua însemnată era
 Atunci dușmanii veniră
 Și pe noi ne ocoliră
 Pe comandant l-or pușcat
 Armele ni le-or luat
 Și ca prinși ne-or declarat
 Spre Rusia ne-or 'ndreptat
 Frunză verde flori de soare
 Napoi frate pe picioare
 Pân la Rusia 'n prinsoare
 Două săptămâni de zile
 Am mers dacă nu mai bine
 Pe picioare și pe țug
 Tot după cum ei or vrut
 Pân am ajuns acolo
 În orașul lenachevo
 Depe țug jos când ne-am dat
 Cozacii ne-or așteptat
 În robie ne-or băgat
 De cină bine ne-or dat
 Și pe pae ne-am culcat
 Dimineața ne-am pomenit
 Lui Dumnezeu i-am mulțămuit
 Că tare bine ne-am odihnit
 Care de mult am dorit
 Iar după ce ne-am spălat
 Pâne caldă-am căpătat
 Cu tei dulce am mâncat
 Și bine ne-am săturat
 Și prânz, cină de mâncare
 Am avut în destulare

Și mulți civili or venit
 Și cu toate ne-or cinstit
 C'or văzut că ni-s creștini
 Chiar adevărați români
 În robie ce-am făcut
 Toată ziua am șăzut
 În zi de Duminică
 Ne-am dus la biserică
 Lui Dumnezeu i-am mulțămît

Că de grea moarte ne-a scutit
 Și mult ne rugăm noi iară
 Să se facă pace 'n țară
 Să merg unde mi drag mie
 La părinți și la soție
 Să mă scăp eu din robie
 Că robesc nevinovat
 Pentru țară și 'mpărat.

Culese și pătimate de mine **Petru Banda** și **Ion Roda**
 din Caransebeș în anul 1914 în Galiția și Rusia.

CÂNTEC DE PRIMĂVARĂ.

Infloresc grădinele
Ceru-i ca oglinda;
Prin livezi albinele
Și-au pornit colinda...

Cântă ciocârlile
Imn de veselie;
Fluturii cu miile
Joacă pe câmpie.

Joacă fete și băieți
Hora'n bătătură, —
Ah de ce n'am zece vieți
Să te cânt, natură.

MI-E DOR.

Mi-e dor de munți... de Caraimanul
Pe veci acoperit de nor.
Mi-e dor de freamăt lin de brazi,
De murmur tainic de izvor —
Mi-e dor de tine azi!

Mi-e dor de toaca din vecernii,
Și de tălângi, de verde plaiu,
De jalnic fluer de păstor,
De mândru port, de dulce graiu —
Mi-e dor de tine, dor...

SPRE PRIMĂVARĂ.

Vor înflori curând
Pe coastă merii,
Și va suna curând
Ceasu 'nvierii.

Schimba-va bruma grea
În strop de rouă,
Ca să răstrângă 'n ea
O lume nouă:

Un cer așa senin
Cum nu mai fuse —
Uita-vei orice chin
Din zile — apuse...

— Un flutur dă ocol
Cătând o floare.
Dar bate-așa domol
Din aripi... moare...

De ce te prind fiori?
Ce gând te paște?
— Vezi tu, e trist să mori
Când tot renaște!...

St. O. IOSIF.

CUVINTE ÎNȚELEPTE.

Sunt lacrimi mai scumpe decât mărgăritariul.

N. Iorga.

*

Sunt oameni, cari se hrănesc numai din jignirea altora.

N. Iorga.

*

Clevetirea nu ucide, nici nu face rană, ea pângărește numai pe acela, dela care a pornit

N. Iorga.

*

Invidia e pentru suflet ceea ce rugina e pentru fier: îl roade

X. Marmier.

*

Dintre toate faptele urâte, pe cari invidia (pisma) poate să ți-le insuflă, cea mai grozavă este calomnia trimisă printr'o scrisoare anonimă. Este glonteale tras pe întunec de cătră tâlharul, ce pânzește în pădure, asupra unui călător fără pază.

De Laténa.

*

Săracii, cari se iubesc, sunt bogați.

O. Wilde.

*

O știință, care nu urcă de-adreptul la Dumnezeu, cum efectul urcă la cauza sa, nu este știință.

Leverrier, astronom.

Din greșală tehnică la pagina 144 între cuvintele „din sfânta Scriptură și din Sfinții Părinți” s'a cules și dela Marcu Aureliu, care trebuia să fie între cei de mai sus.

Publicăm fotografiile unor preoți nou hirotoniți din anul 1929.

DIMITRIE ANIA, născ. la 25 Dec. 1906 în Ildia. A fost hirotonit întru diacon la 12 și întru presbiter la 13 Maiu 1929 și instituit capelan cu drept de succesiune pe lângă preotul S. Lucadin Ildia.

TIBERIU BĂRU, născ. la 18 Febr. 1905 în Cladova (eparhia Aradului). A fost hirotonit întru diacon la 8 și întru presbiter la 9 Februarie 1929 și instituit paroh în Cebza.

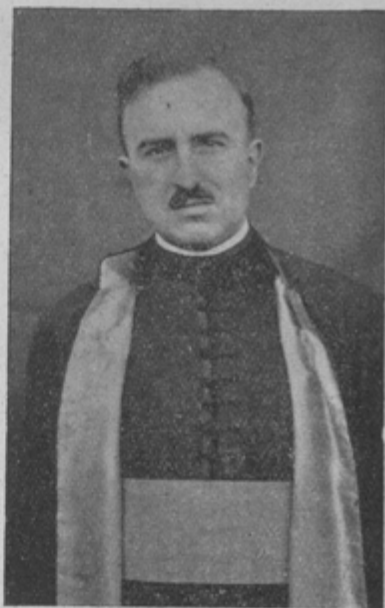

PETRU MURGOIU, născut la 25 Dec. 1904 în Visag. A fost hirotonit întru diacon la 9 și întru presbiter la 10 Februarie 1929 și instituit administrator parohial în Visag.

VIRGIL OPREȘU

Născut la 7 Aprilie 1902 în Tebea (arhiepiscopă).
-A fost hirotonit întru diacon la 21 și întru presbiter la 22 Iulie 1929 și instituit paroh în
Vlaicovăț.

VALERIU PERIN

Născut la 17/30 August 1906 în Glogoni. A fost
hirotonit întru diacon la 1 și întru presbiter
la 2 Iunie 1929 și instituit administrator parohial
în **Dokrija.**

DIN TRECUTUL LOGOJULUI.

— Continuare din anul 1928 —

IV.

Cetatea.

Românii dela fire sunt buni păstrători ai tradițiunilor și curios că despre trecutul acestei cetăți nu au nici o amintire. Cu toate acestea regretatul logojan Coriolan Brediceanu în novela sa „Peatra Credinței”, vârește epizodu! unei întemnițări în beciul cetății, transmitându-ne duiosă legendă a arestării alor doi voinici: unul Nincu Bălu feciorul obercnezului din Logoj, cari cu ajutorul preotului Moisë din Logoj, scapă din gura morții, tocmai în noaptea când Asan fiul comandantului turcesc al cetății, hotărâse, să le pună capetele jos la picioare; pentru pricina, că Asan puse ochii pe Zoe, aleasa inimii lui Nincu! Logojenii obercnezului își luară apoi inima în dinți și săpară în grabă un tunel pe sub temniță până la zidul cetății dinspre Timiș; unde pe voinici îi aștepta luntrea, în care se aruncară și ajutați de beznă și vânt mare, ce sbiciua apa, în cele din urmă, isbutiră se scape din raza santinelelor somnoroase.

Aceasta s-a întâmplat la anul Domnului 1716, în postul Sâmpetrului; an, în care cum se știe sa curățit întreg Bănatul de întunerecul semilunei barbare.

În scurt timp după acestea sa prăznuit cununia inimosului Nincu cu mândreța Banatului cu Zoe. De sine înțeles apoi, că sa făcut un ospăț și s'a încins lumea la un joc, cum numai la logojenii din vremile acelea se putea.

Fala Bănățenilor, puiul alintat Logojenilor: Brediceanu, care dacă a fost maistor de vorbă și de apărare, a fost la fel maistor și la scrisul cărților noastre.

Iată cum își încheie el cârticica din vorbă „Peatra Credinței” Istorioara din viața poporului nostru:

„De obercnez al Logojului au ales pe Nincu Bălu. În ziua cununiei lui Nincu cu Zoe, sa ținut slujbă de curățire și sa tămâiat toată cetatea, toate încăperile și sa stropit cu apă sfințită, ca să peară și umbra duhului necurat, care a stăpânit într'ansa atâta amar de timp, sugrumând poporul.

Radu Bălu și Stan Oprea (adecă socru mare și socru mic) au cumpărat la olaltă o cruce de marmoră roșie și în semn de aducere aminte de învingerea Românilor asupra asupritorilor lor și a scăpării orașului de sub jugul turcesc și a cununiei lui Nincu cu Zoe, a învingerii credinții și a iubirii adevărate, au ridicat aceea cruce, în partea cetății de către Timiș, în locul acela pe unde a ieșit Nincu cu Partenie din temniță. Tot ortacii lui Nincu, cari au săpat la găurile de scăpare, pe sub zidurile cetății, au săpat și locul acestei cruci.

Ei au adus acest semn de aducere aminte dela biserică până la locul ei, îmbrăcați fiind în haine serbătorești, cu pantlici albe late peste brațul stâng, legate la capete cu flori și viorele și lângă fiecare fecior, era o fată în haine albe, cu cunună de flori albe pe cap — mireasa fiecăruia; și înainte mergea Nincu cu Zoe de mână și înapoi, Radu, Stan, cu slugile lor Partenie și Pavel și rudeniile și casnicii și tot poporul, căci toți au fost oaspeți la nunțile sărbate împreună ca o serbătoare a întregului popor.

Stanca țigana s'a îngrijit de lăutari și ca și bieților țigani să li-se umple oalele cu varză și altele.

Tot în aceea zi, s'a botezat în Timiș Caravao și Mustafa, cari agrățiați la propunerea lui Nincu, s'au făcut creștini și s'au închinat, sărutând sfânta cruce ridicată.

Crucea sa sfintit, iar preotul Moise a ținut o cuvântare lungă și frumoasă, în care cu deamăruntul a înșirat faptele, vrednicia și hărnicia fiecăruia, iar la sfârșit a cetit cuvintele scobite în peatra crucii:

„Peatra credinței“ e iubirea adevărată, încheiă: „Precum în aceasta peatră e tăiat acest adevăr, adevărit cu sângele vostru și al neamului nostru românesc, așa să vi întipăriți și voi în inimele voastre, ca totdeauna din neam în neam să rămână moștenire de tărie sufletească și precum a învins azi poporul, cu credință și iubire adevărată contra asupritorilor lui, așa să învingă totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor amin“.

Unii scriitori străini spun, că îndată după retragerea Tătarilor, regele ungar Bela al IV (1235—1270) ar fi întărit Logojul din spre partea de către Timiș. Alții tăgăduesc aceasta. Am văzut în comunicatul din anul 1928 pg. 86 că despre Logoj prima pomenire e abia din anul 1333.

La anul 1376 Logojul figurează deja ca cetate regească alui Sigismund și e dăruită ca cinste (pro honore) în 22 August, comitelui Timișului Ladislau Losonczy. Cetatea avea încă de mai nainte castelani instituiți acolo de repausatul palatin regal Nicolae Garai.

Viteazul regent Ioan (Iancu) Uniadi, venind din Ardeal la Timișoara, în ziua de 13 Mai 1451, odihnește în cetatea Logojului. Cetatea trebuie că a fost moștenită de regele Mathia Corvin

fiul lui Uniade; iar dela Mathia a trecut în stăpânirea fiului său natural Ioan Corvin († 12 Oct. 1504).

Pe timpul lui Mathia se vede, că orașul Logoj și cu cetatea nu mai erau o unitate de localitate, ci comunități aparte, căci în anul 1464 Mathia dăruiește *opidul* Logoj lui Ioan Pongrácz, voivodul Ardealului. Despre cetate nu se amintește. Din alte mai multe combinațiuni presupunem că la acest timp cetatea Logoj și cu regiunea ei aparținea comitatului (județului) Timișorii.

După Ioan Corvin cetatea Logojului trebuie că a trecut în posesia văduvei sale Beatricea Frangepan și aceasta apoi ca zestre o duce lui Gheorghe marchion de Brandenburg — nepot de soră al regelui ungar Vladislav — cu care se căsătorise. Se zice în acte, că Gheorghe a căpătat Logojul la olaltă cu castelul. Deci, ori orașul cu cetatea la olaltă, ori că numai cetatea Logojului cu castelul, căci castelele totdeauna erau între brăurile cetății.

Mai știm despre marchionul amintit, că în ziua de Ispas 10 Mai 1510, a pus de castelan al doilea la castelul său din Logoj, cum și la orașul Logoj și la toate apertinențele lui, pe Dan Zachal; care cu o cale e denumit de atare și pentru cetățuia Jdioarei (Sidowar).

Din împrejurarea, că Dan Zachal e numit cu titlul de castelan numai pe jumătatea parte — ad mediam partem — deducem, că mai era la aceste cetăți încă un castelan, care se fi fost chiar *prim* castelan. Observăm, că Jdioara era întăritură mai mică, căci e numită *castrum*, pe când Logojul e redat cu *castelum*.

Cu toată siguranța se poate spune, că acest castelan e de neam românesc și e ceva antenat al lui Efrem Zăcan, preot și dascăl de dascălia în Caransebeș la 1580, care la olaltă cu alți cărturari din Logoj și Caransebeș, traduc întâia oară la noi românii sfânta scriptură pe românește și ajutați cu banii ungarilor calvini o tipăresc la Orăștie, în cetate!

La 1522 cetatea Logojului se ținea de comitatul Severinului și a fost în posesiunea lui Sigismund Lévy comitele suprem (prefect) al județului Barș.

Fata lui Lévy, cu numele Sofia, s'a măritat după Francisc Forgács și capătă în chip de zeste a patra parte de drept asupra cetății Logojului și Recașului. Forgács se obligă înaintea conventului călugărilor benedictini din Garamsentbenedec, că va apăra cu osteneala sa și pe speșele proprii, cetățile din chestiune, în toate procesele ce le au acum, sau le vor avea pe viitor!

În 1529 regele Ioan Zápolya dăruiește castelanului din Logoj Petru Tincovai; (român din Tincova) niște moșii, din circumscripția Severinului, cari erau ale lui Ion Macskásy decedat fără moștenitori.

La anul 1536 orașul Logoj și judele său sunt pârâți, că din pământele Gavojdiei, carea zăcea pe teritoriul cercului Săbeș, au ocupat unele părți, cari sunt ale lui Nicolae Gerlistyei și ale lui

Andrei Bizerei. Regele Ioan poruncește lui Mihai Sömlyai banului Caransebeșan, ca să facă dreptate.

Acest document din 1536, numește pentru prima dată Logojul cetate „*civitas*” și de aici încolo mai totdeauna cu acest atribut se va numi localitatea Logoj. Până la această dată Logojul ocure sub numirea de oraș ori că castel.

Scriitorii noștri bănățeni, regretații P. Drăgălină și dr. Gh. Popovici, în lucrările lor despre istoria bănățenilor înșiră numele comiților din Timișoara, banilor și vicebanilor severineni; banilor caransebeșeni—logojeni; vicecomiților, solgâbirăilor (pretori) notarilor și juraților comitatului Severin, dar nu ne transmit și pe mai marii cetăților noastre bănățene. Li amintesc eu aicea pe cei din Logoj, cari ni sunt cunoscuți până azi:

1. Dan Zachan 1510 castelan de Logoj și Jdioara.
2. Petru Tincovai castellanus castris Logoj 1529. În anii 1534 și 1535, se pomenește de el *ca fost castelan* Logoj.
3. În 1551 e Aldana, un spaniol. În acest an nu se pomenește ca ban nime.
4. Ioan Baboș; la 1591 e spus despre el, că înainte de acest vâleat a fost *vice* castelanul cetății Logoj.
5. În anul 1607 se pomenește Ștefan Trombițaș *ca familiarul* cetății Logoj și capătă în dar dela Sigismund Rákoczy principele Transilvaniei: Bokcsa, (trebuie că e Bogșa) Izgar, Kadar și alte sate din comitatul Timiș. Rákoczy cere lui Gheorghe Bányász judeului primar din cetatea Logojului, ca să introducă pe Trâmbițaș în posesiunile din vorbă. Aceasta s'a îndeplinit întocmai, despre ce cei instalați, fac raport, lui Rákoczy, cu hârtia lor datată din *opidul* Logoj la 11 Ianuar 1608.
6. Petru Kiss castelanul *cetățuei* (arcis) Logoj 1630.
7. Ladislau Floka *capitanul* cetății Logoj la 1658. Dânsul e cunoscut dealtcum la 1654 ca viceban al Caransebeșului. Mai occur sub numirea de provizori al cetății.
8. Ioan Szepressy la 1592—1597, student (diák) provisor castelli.
9. Gheorghe Gyuraka la 1598, *annonae praefectus*, sau provisor. *Annonae* sunt dările, porția în bani, cereale, fân, animale etc. ce compete militarilor dela civili.
10. Gheorghe Csáktornyai, 1630. Era nobil (nemeș) și avea numirea de provisor arcis Lugasién.
11. Sub provisor nu e a se înțelege administrator, ci stolnic, hrănitorul cetății,

— Va urma. —

Dr. Ștefan Pop

prof. de teologie Caransebeș.

Oscar II. (1829—1907).

Regele Svediei, Oscar al II-lea a fost fără îndoială cel mai democrat domnitor. Ca botanic pasionat adunând într'o zi plante afară de zidurile Stockholm-ului s'a întâlnit cu renumitul botanic Gaston Bonmier. Sosind timpul prânzului, Bonmier a propus să meargă într'un birt din apropiere ca să prânzească.

— Nu, — răspunsă regele, pe care învățatul nu l-a cunoscut, — mai bine vino acasă la mine.

La poarta palatului regesc botanicul află cine e soțul său și între adânci plecăciuni cerând scuze voia să se retragă.

— Nu pleca te rog — îl reținu regele, — vino numai cu mine. Nu e vina mea, că sunt regele Svediei și nu te pot primi pe Dta altundeva la prânz, decât în palatul acesta.

*

Luis De Crillon 1543—1615.

Luis De Crillon, comandantul regelui Franței Henric al IV-lea, se grăbea într'o zi spre rege, care se plimba în grădina palatului, și pe care îl înconjurase mai mulți dignitari străini. Regele observând, că Crillon vine, a zis:

— Domnilor, acesta e cel mai vrednic om în întreg regatul meu.

— Maiestate, ai mințit, căci Dta ești acela, — răspunse Crillon.

*

Hadrian (71—138).

Împăratul roman, Hadrian, plimbându-se într'o zi a văzut pe un bătrân, care se freca cu spatele de zidul unei case.

— Nu se cuvine să faci lucrul acesta așa public — îi zice împăratul, — dacă ai lipsă de frecat și de curățire, scaldă-te și freacă-te acasă.

— Ar fi bine, — răspunse bătrânul — n'am nici pâne cu ce să-mi stâmpăr foamea și tot ai dori, ca să mă scald și să mă frec cu ajutorul unui servitor?

Împăratului i-s'a făcut milă de bătrân, l-a provăzut cu avere și i-a dăruit un servitor.

Au aflat aceasta doi bătrâni libertini, cari în nădejdea că și ei se vor învrednici de asemenea soarte și ei ș'au frecat grozav spatele de un zid, când împăratul se plimba pe stradele Romei.

— Ce vă frecați așa ca măgarii? — îi întrebă Hadrian.

— Pentru-că suntem săraci, — răspunseră deodată cei doi bătrâni — și nu avem servitori cari să ne frece.

— D'apoi, că nici n'aveți lipsă de servitori, — răspunsă împăratul. Sunteți doi, frecați-vă unul pe altul.

Impăratul August (63—14).

Impăratul August suferea de insomnie. Sub domnia lui murise în Roma un cavaler cu numele Sixtus, care, deși era îndatorat până peste urechi, putea întotdeauna să doarmă mult și liniștit.

Auzind August, că să vind toate lucrurile lui Sixtus pentru a se acoperi în parte datoriile lui, a poruncit, ca să se cumpere pe seama lui acoperemântul de pat al lui Sixtus. Cineva l-a întrebat, pentru ce are lipsă de acel acoperemânt, la care întrebare August a răspuns:

— Pentru să acel acoperemânt are însușirea, că alungă insomnia, dupăce Sixtus și pe lângă greutatea datoriilor lui a putut să doarmă liniștit sub acela.

*

Prințul Charles Talleyrand-Perigort (1754—1838).

Prințul Charles Talleyrand-Perigort a dat într-o zi un banchet. Când s'a pus pe masă friptura de vișel, Talleyrand a luat în mână cuțitul de tăiat friptura, și după datina de-atunci, ca gazda cășii, a început să îmbie pe oaspeții săi. Cătră un prinț de sânge regesc a zis:

— Pe lângă expresiunea adâncei mele stime pot să dau Altejei Voastre o bucată de friptură de vișel?

Cătră un prinț:

— Domnul meu, permite-mi să-Ți dau o bucată de friptură de vișel.

Cătră un marchiz a zis:

— Marchiz, pot să tai o bucată de friptură?

Cătră un conte:

— Domnule conte, iată o bucată de friptură de vișel.

Cătră un baron:

— Domnule baron, friptură de vișel.

Cătră secretarul său:

— Friptură.

În sfârșit cătră scriitorul său n'a zis nici un cuvânt, ci s'a uitat la el întrebător, arătând cu cuțitul friptura.

*

Arringo Botto (1842—1918).

Pe poetul italian Arringo Botto l-a agrăit un tânăr într-o seară în teatrul Manzoni din Milano. Plângându-se cătră dânsul:

— Maestre, ași dori să cer dela Dta un autogram. De o lună de zile zi după zi te-am căutat spre acest scop la locuința Dtale, dară servitorul totdeauna m'a respins.

Cât timp poartă animalele agricole.

Epele poartă 48½ săptămâni sau 348 zile (extreme 330 și 419 zile);

Vacile: 40½ săptămâni sau 285 zile (extreme 240 și 321 zile);

Oile și caprele: aproape 22 săptămâni sau 154 zile (extreme 146 și 158 zile);

Scroafele; peste 17 săptămâni sau 120 zile (extreme 109 și 133 zile);

Cățelele: 9 săptămâni sau 63—65 zile.

Găina clocește 20—22 zile 16—20 ouă.

Curca „ 27—29 „ 15—20 „

Gâsca „ 28—32 „ 12—15 „

Rața „ 23—32 „ 15—18 „

Porumbița „ 17—19 „ 6—10 „

Începutul		Sfârșitul periodului de purtat la:					
datul		cai 340 zile	vacii 285 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile	cățele 62 zile	
1 Ian.	6 Dec.	12 Oct.	3 Iunie	30 Aprilie	4 Martie		
6 „	11 „	17 „	8 „	5 Maiu	9 „		
11 „	16 „	22 „	13 „	10 „	14 „		
16 „	21 „	27 „	18 „	15 „	19 „		
21 „	26 „	1 Nov.	23 „	20 „	24 „		
26 „	31 „	6 „	28 „	25 „	29 „		
31 „	5 Ian.	11 „	3 Iulie	30 „	3 Aprilie		
5 Febr.	10 „	16 „	8 „	4 Iunie	8 „		
10 „	15 „	21 „	13 „	9 „	13 „		
15 „	20 „	26 „	18 „	14 „	18 „		
20 „	25 „	1 Dec.	23 „	19 „	23 „		
25 „	30 „	6 „	28 „	24 „	28 „		
2 Martie	4 Febr.	11 „	2 Aug.	29 „	3 Maiu		
7 „	9 „	16 „	7 „	4 Iulie	8 „		
12 „	14 „	21 „	12 „	9 „	13 „		
27 „	19 „	26 „	17 „	14 „	18 „		
22 „	24 „	31 „	22 „	19 „	23 „		
17 „	1 Martie	5 Ian.	27 „	24 „	28 „		
1 Aprilie	6 „	10 „	1 Sept.	29 „	2 Iunie		
6 „	11 „	15 „	6 „	3 Aug.	7 „		
11 „	16 „	20 „	11 „	8 „	12 „		
16 „	21 „	25 „	16 „	13 „	17 „		
21 „	26 „	30 „	21 „	18 „	22 „		
26 „	31 „	4 Febr.	26 „	23 „	27 „		
1 Maiu	5 Aprilie	9 „	1 Oct.	28 „	2 Iulie		
6 „	10 „	14 „	6 „	2 Sept.	7 „		
11 „	15 „	19 „	11 „	7 „	12 „		
16 „	20 „	24 „	16 „	12 „	17 „		
21 „	25 „	1 Martie	21 „	17 „	22 „		
26 „	30 „	6 „	26 „	22 „	27 „		
31 „	5 Maiu	11 „	31 „	27 „	1 Aug.		

Începutul		Sfârșitul periodului de purtat la:				
Datul		cai 346 zile	vaci 295 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile	cățele 62 zile
5 Iunie	10 Maju	16 Martie	5 Nov.	2 Oct.	6 Aug.	
10 "	15 "	21 "	10 "	7 "	11 "	
15 "	20 "	26 "	15 "	12 "	16 "	
20 "	25 "	31 "	20 "	17 "	21 "	
25 "	30 "	5 Aprilie	25 "	22 "	26 "	
30 "	4 Iunie	10 "	30 "	27 "	31 "	
5 Iulie	9 "	15 "	5 Dec.	1 Nov.	5 Sept.	
10 "	14 "	20 "	10 "	6 "	10 "	
15 "	19 "	25 "	15 "	11 "	15 "	
20 "	24 "	30 "	20 "	16 "	20 "	
25 "	29 "	5 Maiu	25 "	21 "	25 "	
30 "	4 Iulie	10 "	30 "	26 "	30 "	
4 Aug.	9 "	15 "	4 Ian.	1 Dec.	5 Oct.	
9 "	14 "	20 "	9 "	6 "	10 "	
14 "	19 "	25 "	14 "	11 "	15 "	
19 "	24 "	30 "	19 "	16 "	20 "	
24 "	29 "	4 Iunie	24 "	21 "	25 "	
29 "	3 Aug.	9 "	29 "	26 "	30 "	
3 Sept.	8 "	14 "	3 Febr.	31 "	4 Nov.	
8 "	13 "	19 "	8 "	5 Ian.	9 "	
13 "	18 "	24 "	13 "	10 "	14 "	
18 "	23 "	29 "	18 "	15 "	19 "	
23 "	28 "	4 Iulie	23 "	20 "	24 "	
28 "	2 Sept.	9 "	28 "	25 "	29 "	
3 Oct.	7 "	14 "	5 Martie	30 "	4 Dec.	
8 "	12 "	19 "	10 "	4 Febr.	9 "	
13 "	17 "	24 "	15 "	9 "	14 "	
18 "	22 "	29 "	20 "	14 "	19 "	
23 "	27 "	4 Aug.	25 "	19 "	24 "	
28 "	2 Oct.	9 "	30 "	24 "	29 "	
2 Nov.	7 "	14 "	4 Aprilie	1 Martie	3 Ian.	
7 "	12 "	19 "	9 "	6 "	8 "	
12 "	17 "	24 "	14 "	11 "	13 "	
17 "	22 "	29 "	19 "	16 "	18 "	
22 "	27 "	3 Sept.	24 "	21 "	23 "	
27 "	1 Nov.	8 "	29 "	26 "	28 "	
2 Dec.	6 "	13 "	4 Maiu	31 "	2 Febr	
7 "	11 "	18 "	9 "	5 Aprilie	7 "	
12 "	16 "	23 "	14 "	10 "	12 "	
17 "	21 "	28 "	19 "	15 "	17 "	
22 "	26 "	2 Oct.	24 "	20 "	22 "	
27 "	1 Dec.	7 "	29 "	25 "	27 "	
31 "	5 "	11 "	2 Iunie	30 "	3 Martie	

Calendarul alfabetic.

A.

Acachie și Codrian martiri 7 Maiu.
 Acachie, Toma și Chiriachi mart. 7 Iulie.
 Adormirea Anei (mama Născăt.), 25 Iulie.
 Adormirea Născătoarei, 15 August.
 Adrian și Natalia martiri, 26 August.
 Aducerea icoanei Domnului, 16 August.
 Aduc. moașt. s. Atanasie cel m., 2 Maiu.
 " " " Chir și Ioan, 28 Iunie.
 " " " Ignatie, 29 Ianuarie.
 " " " Ioan Chrisost., 27 Ian.
 " " " Nichita, 13 Martie.
 " " " Stefan, 2 August.
 " " " Teodor Stratilat, 8 Iun.
 Adunarea, vezi Consiliu, Soborul.
 Adun. arhang. Gabriel, 26 Mart., 13 Iulie.
 Adun. apostolilor, 4 Ianuarie, 30 Iunie.
 Adun. s. martir Aitala, 1 Septembrie.
 Adun. s. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie.
 Aflarea cap. s. Ioa Botezătorul I. și II.,
 24 Februarie, III., 25 Maiu.
 Aflarea moaștelor s. celor din Eugenia,
 22 Februarie.
 Afxentie cuviosul, 14 Februarie.
 Agap, Irodion, Ruf și cei cu dâșii, apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agapi, Elpida și Pistis fiicele Sofiei, 17
 Septemvrie.
 Agapia, Chionia și Irina surori, martire,
 16 Aprilie.
 Agapie, martir, 15 Martie.
 Agatangel și Climent martirii, 23 Ianuarie.
 Agatia fecioara martiră, 5 Februarie.
 Agatonie martir, 22 August.
 Agatopod și Teodul martiri, 5 Aprilie.
 Agav, Irodion Ruf și cei cu dâșii apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agheu profet, 16 Decembrie.
 Agripina martiră, 23 Iunie.
 Aitala, Achepsima și Iosif martiri, 3 Nov.
 Ajunul Crăciunului 24 Decembrie.
 Akepsima, vezi Aitala, 3 Novembre.
 Akindin martir și Pigasie, 2 Novembre.

Alex. Ioan și Pavel patriarhi, 30 August
 Alexandru și Benedict, 14 Martie.
 Alex., Timot. și Antonina mart., 10 Iun.
 Alexie și Benedict, vezi Alex., 14 Mart.
 Alexie omul lui Dumnezeu, 17 Martie.
 Alimpie Stâlptic., Stilian și Nicon, 26 Nov.
 Ambrosie episcopul Mișanului, 7 Dec.
 Amfilochie episc. Iconiei și Grig., 23 Nov.
 Amos profetul, 15 Iunie.
 Ample apost., Narcis și Strachie, 31 Oct.
 Amun diaconul, dascăl celor 40 femei
 martire, 1 Septembrie.
 Ana, vezi Adormirea Anei, 25 Iulie.
 Ana și Simeon profeți, 3 Februarie.
 Ana și Ioachim părinții Născăt. 9 Sept.
 Ana zemislirea, 9 Decembrie.
 Ananie apost. și Roman cântăreț, 1 Oct.
 Ananie unul din cei 3 coconi cu Daniel,
 17 Decembrie.
 Anastasia martira, 22 Decembrie.
 Anastasia Rom. și cuv. Avramie, 29 Oct.
 Anastasie Persul cu 70 soți și apost. Ti-
 moteiu, 22 Ianuarie.
 Anatolie patriarhul Constantinoplei și
 Iachint, 3 Iulie.
 Andrea luna lui Decembrie.
 Andreiu apostol, 30 Novembre.
 " arhiep. Critului, 4 Iulie.
 " Criteanul și Osie, 17 Octobree.
 " Stratilatul martir, 19 August.
 Andronic apostol, 17 Maiu.
 Andronic cuviosul și Iacob a lui Alfeiu
 apostol, 9 Octombree.
 Andronic, Prob și Tarah mart., 12 Oct.
 Anichit și Fotie martiri, 12 August.
 Anisia mart. și Zotie preotul, 30 Dec.
 Antim episc. Nicomidiei și Teoctist, 3
 Septembrie.
 Antinogen ieromonahul martir, 16 Iulie.
 Antipa episc. Pergamului martir, 11 Apr.
 Antonina, vezi Alexandru 10 Iunie.
 Antonie cel mare, 17 Ianuarie.
 Anul are patru anotimpuri; 12 luni
 sau 52 săptămâni și una sau două
 zile. O sută de ani e un veac sau

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la finalul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt biseceți.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect.

Anul nou se număra mai nainte dela 1 Martie, Rușii numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie.

Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoiului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc, 13 Iunie.

Apolonie, Tirs, Calinic, Filimon și Lifchie martiri, 14 Decembrie.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andreiu întâi chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges, ce înseamnă: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea.

Vartolomeu care se numea Natanail.

Mateiu vameșul să punea Levi.

Toma să numea Didim, era pescar.

Iacob a lui Alfeiu

Tadeiu numit și Levi.

Simon Cananeul Zilot și Iuda Iscariotul, carele a vândut pe Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. În locul lui aleseră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Novembre.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Arătarea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin, 15 Apr.

Arsenie arhiep. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arsenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei marele martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhiep. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măslăriu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembrie.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Novembre.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Decembrie.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembrie.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Eudochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeu, vezi Vartolomeu, 11 Iunie.

Bartolomeu reîntoarce. moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericei din Ancyra. 22 Martie.

Basiliu arhiep. Cesariei și Capadochiei. 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict, vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu ieromonahul și Vlasie episc. Sevastiei 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
 Bonifatie martirul, 19 Decembre.
 Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea
 Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
 Brăul Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
 Brumar luna lui Novembre.
 Brumărel luna lui Octombrie.
 Bunavestirea, 25 Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește așa după cuvântul latin „Calaende” care însemna la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul iulian sau vechi cu carele se servea creștinii ortodoxi-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cesar la anul 40 a. Ch. și primit de creștini în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servească creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină desclădire.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Muhamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre.

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneval, Măncarea de carne, Cășlegiul, Cășlegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papil diacoul său, martiri, 13 Octobrie.

Casian Romanul preot și stareț, 29 Febr. Cășlegiul, vezi Carneval.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octombrie.

Chiriace Sihastrul (Mioiu), 29 Septembrie
 Chiriachi, vezi Acachie, 7 Iulie.

Chiric și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhip. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iulie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iulie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisant, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul lunei (Crugul lunei) e un timp de 19 ani, începe 1 vn înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adaugem acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul lunei. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după:

Calend. iulian = $1908 + 1 = 1909 : 19 = 100$ și rămâne 9.

Cal. ortodox = $1908 - 2 = 1906 : 19 = 100$ și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, ar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adaugem anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e ciclul. O = 28. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian $1909 + 9 = 1918 : 28 = 68$ și rămâne 14 = ciclul ortodox $1909 + 20 = 1929 : 28 = 68$ și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codrian, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nazaretul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliu, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte:

I în Nichea la a. 325, a fost 318 s. păr.

II „C-nopole” 381, „ ” 156 „ ”

III „Efes” 431, „ ” 200 „ ”

IV „Halchidon” 451, „ ” 630 „ ”

V „C-nopole” 553, „ ” 165 „ ”

VI „ ” 680, „ ” 170 „ ”

VII „Nichea la a. 787, a fost 367 s. păr.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Gornilie sutașul 13 Septembrie.
 Cosma și Damian doi frați doctori 1 Iulie
 și 1 Novembre.
 Crăciunul, vezi Nașterea Dom. 25 Dec.
 Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.
 Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul
 29 August.
 Crucea, Seconterea, (Închinarea) ci și s. s.
 șapte martiri Macavei 1 August.
 Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.
 Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.
 Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust și Isachie 3 Aug.
 Damian și Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.
 Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie
 Mișael și Azarie 17 Decembre.
 Daniel Stălpnicul 11 Decembre.
 David cel din Tesalonic 26 Iunie.
 Decembre numit și Undrea luna două-
 sprezecea în an, are zile 31.
 Denia (Priveghiu) Mercuri și Vineri în a
 cincea săptămână a postului mare (de
 la lăsatul de brânză) și Joi în săptă-
 mâna mare (înaintea Paștilor).
 Deslegarea postului: Săptămâna între
 Paști și Dumineca Tomei; între Ru-
 salie și începutul postului s. s. Apos-
 toli și între Crăciun și Anul nou.
 Deslegarea la ouă și brânză: Miercuri
 și Vineri în săptămâna albă.
 Deslegarea la Pește: 2 Februarie de nu
 este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie,
 30 Iunie, 6 August, 14 Novembre, 21
 Novembre și în Dumineca Floriilor.
 Dia și Macrina făcători de minuni 19 Iul.
 Dimitrie (Să Medru) marele martir 26 Oct.
 Dionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.
 Dionisie Areopogitul 3 Octombre.
 Ditala și 40 femei martire 1 Septembrie.
 Douăzeci de mii martiri arși în Nicome-
 dia 28 Decembre.
 Dochia, vezi baba Dochia 1 Martie.
 Dominica cuv. și George al Nisiei 8 Ian.
 Dometie făcători de minuni 7 August.
 Dometie și Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.
 Dorimedont, Savatie și marele martir Tro-
 fim 19 Septembrie.
 Doroteiu Episcopul Tirului martir 5 Iun.
 Dumineca e sărbătoare și sunt în an 52,
 dintre care se numesc:
 Dumineca înaintea Botezului.
 Dumineca după Botez.
 Dumineca Vameșului și a Fariseului și
 Începutul Triodului e totdeauna a doua
 Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Paști
 sunt 70 de zile.

Dumineca fiului rățăcit, între Dumineca
 Vameșului și Dumineca Lăsat. de carne.
 Dumineca Lăsatului de carne.
 Dumineca Lăsatului de brânză.
 Dumineca întâia din post sau Dumineca
 Ortodoxiei. După s. Liturgie să afu-
 risesc ereziacii și toți aceia cari să la-
 pădă de ortodoxie. Să pomenesc scu-
 titorii și apărătorii religiei.
 Dumineca din post a 2. 3. 4. și a 5.
 Dumineca Floriilor.
 Dumineca Paștilor. Ziua cea luminată.
 Dumineca Tomei când sau arătat Iisus
 lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.
 Dumin. Mironosișilor după Dum. Tomei.
 Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a
 patra după Paști.
 Dumineca Samarinencă, a 5 după Paști.
 Dumineca Orbului, a șeasa după Paști.
 Dumineca S. S. Părinți a șeptea d. Paști.
 Dumineca Rusaliiilor.
 Dumineca Tuturor Sănișilor totdeauna în-
 tăia după Rusalie. Lăsatul de carne
 pentru postul s. s. Apostoli.
 Dumineca înaintea Înălțării s. Cruci.
 Dumineca după Înălțarea s. Cruci.
 Dumineca Strămoșilor a doua înaintea
 Crăciunului.
 Dumineca înaintea Crăciunului.
 Dumineca după Crăciun.
 Dumineca tânără după Lună nouă.
 Duminecele Triodului sunt: Dela Dumi-
 neca Vameșului până la Paști.
 Duminecele Pentecostarionului (Cincize-
 cimei) sunt: Dumineca Paștilor până
 inclusive Dumineca Tuturor Sănișilor.
 Duminicele Octoichului sunt: Dumineca
 a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecatarina mare Martiră, vezi Catarina
 25 Noembrie.
 Efplu arhidiacon și Nifon cuv. 11 Aug
 Efpsihie din Cesarea martir 9 Aprilie.
 Efrem cel din Hersova martir, Vasileu și
 alții 7 Martie.
 Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.
 Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.
 Eftihie martirul 6 Aprilie și 24 August.
 Elefterie martirul și Pavel cuv. 15 Dec.
 Elena, vezi Constantin și Elena 21 Mai.
 Elisaveta cuv. și Sava Stratilat martir 24
 Aprilie.
 Elisei profetul fiul lui Safat și învăță-
 celul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.

Emanuel (Manuil), Savel și Ismail martiri 17 Iunie.

Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug. Emilian și Iachint martiri 18 Iulie.

Epacta după Calendariul iulian e numărul carele arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Ianuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: In anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox.

Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adaus Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuiesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.

Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinopolei 12 Mai.

Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.

Epistimia și sof. ei Galact. mart. 5 Nov.

Erast apost. Olimp și Orest mar. 10 Nov.

Ermen, Ioanichie și Nicandru mar. 4 Nov.

Ermia și Ermie martiri 31 Mai.

Ermil diaconul și Stratonie 13 Ianuarie.

Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.

Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.

Ermolac ieromonahul martir 26 Iulie.

Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.

Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sep.

Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.

Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.

Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.

Eugenie, Eustratie, Axentie, Mardare, Orest și Luca 13 Decembrie.

Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.

Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.

Eumenic făcători de minuni 18 Septem.

Euplu arhidiacon și Nifon 11 August.

Eupsihie, vezi Epsihiie 9 Aprilie.

Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.

Eusignie martirul 5 August.

Eustatie-Placida și filii săi 20 Septembrie.

Eustatie și Timoteiu din Simvoli 21 Feb.

Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.

Eutihie martirul 24 August.

Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.

Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.

Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatie, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a doua lună în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.

Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.

Fevronia sfânta 25 Iunie.

Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec.

Filimon apostolul 22 Novembre.

Filimon, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Filip apostolul și Lăsatul de carne pentru Crăciun 14 Novembre.

Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.

Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.

Flor și Lavru frați, martiri 18 August.

Florar luna lui Maiu.

Floriile, Duminica Florilor, Staulele Florilor cade totdeauna o săptămână înainte Paștilor.

Foca facătoriu de minuni și Ionă profetul 22 Septembrie.

Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul.

Fotie, vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.

Gabriel și Mihail mai mari Voezozii-Arangelul de iarnă 8 Novembre.

Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.

Galaction și Epistimi soția sa martiri 5 N.

Gavril, vezi Gabriel.

George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.

George Episcopul Mitlenei 7 Aprilie.

George marele Martir-Sân George 23 Apr.

Gerariu luna lui Ianuarie.

Germenariu luna lui Maiu.

Gerasim avă în Palestina 4 Martie.

German, vezi Epifanie 12 Maiu.

Glicheria martira 13 Maiu.

Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.

Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept.

Grigorie Decapolitul și Proclu arhiepiscopul Constantinopolei 20 Novembre.

Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.

Grigorie, vezi Domeție 10 Ianuarie.

Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.

Grigorie și învățăcelul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.

Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.

Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.

Haritina martiră 5 Octomvrie.

Hariton mărturisitorul 28 Septemvrie.

Harisant și Darie 19 Martie.

Hristina flica Stratilatului din Tir mare martiră 24 Iulie.

Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.
 Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.
 Iacob a lui Alfeiu unul din cei 12 apostoli 9 Octombrie.
 Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.
 Iacob episcop și martir 21 Martie.
 Iacob fiul lui Zavedeu unul din cei 12 apostoli 30 Aprilie.
 Iacob Persul martir 27 Novembre.
 Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.
 Ianuarie—Gerariu luna primă în an, are 31 zile.
 Ianuarie episcopul 21 Aprilie.
 Iara anutimp, durează 90 zile dela 9. Decembre până la 9 Martie.
 Iason apostolul și Sosipatru 28 Aprilie.
 Icoana Domnului vezi Aducerea ei 16 Aug.
 Ierarhi trei, Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul 30 Ianuarie.
 Ieremia profetul 1 Maiu.
 Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.
 Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.
 Iezechiel profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.
 Ignatie arhiepiscopul Antiohiei și purtător de Dumnezeu 20 Decembre.
 Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ignatie 29 Ianuar.
 Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.
 Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.
 Ilarion cel mare 21 Octombrie.
 Ilarion egumenul și Stefan făcător de minuni 28 Martie.
 Ilarion și Visarion 6 Iunie.
 Ilie profetul 20 Iulie.
 Înălțarea de toată lumea a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucii) 14 Septembrie.
 Înălțarea Domnului — Ispasul, cade totdeauna la 40 de zile după Paști și la 10 zile nainte Rusalilor.
 Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.
 Închinarea cinstului lanț al s. Petru Săn Petru de iarnă), 16. Ianuarie.
 Indictul era la Romani timpul de 15 ani în care să facea repartitia tributului și să numește Numărul roman. Indicturi sunt mai multe, însă biserica noastră primi în anul 312 Indictul împărătesc sau grecesc carele începe cu 3 ani înaintea lui Cristos și să află pentru oricare an dacă adaugem anului 3 și suma împărțim cu 15, apoi restul care rămâne e Indictul. Exemplul pentru anul 1882: $1882 + 3 = 1885$
 $15 = 125$ și rămâne $10 = \text{indict.}$)

Înjumătățirea praznicului — Mezul păsresimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul postului mare, 24 de zile înaintea Paștilor.

Întăia și a două aflare a cinstului cap al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.
 Întemplinarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.
 Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolomeu 25 August.

Întrearea în biserică a Prea Sănteii Născătoare de Dumnezeu 21 Novembre.

Întunecimea luni — Eclipse să întâmpla numai la luna plină, pe timpul acesta să află pământul între soare și lună și umbra pământului acopere luna ori total, ori partial ori inelar.

Întunecimea de soare să întâmpla numai la Luna nouă pentru că atunci să afla luna între soare și pământ și ne acopere vederea soarelui ori total, ori partial ori inelar.

Întunecimi de soare și de lună sunt în 18 ani și ceva mai bine 70, dintre care sunt 41 de soare și 29 de lună, dar întrun an poate să fie 7 întunecimi, dintre aceste sunt mai puțin 2 de lună.

Învieria Domnului — Paștile. Sărbătoare mare să serbează 3 zile și poate cădea pe Duminecele dela 22 Martie până la 25 Aprilie dar totdeauna în Dumineca prima după întâia lună plină a ecuinocliului de primăvară, adică întâia după 8 Martie. Dacă cade Invieria Domnului într'o Dumineca cu Pasha jidovească atunci să serbează cu o săptămână mai târziu.

Învieria lui Lazar totdeauna Sâmbătă înaintea Floriilor.

Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.
 Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului 24 Februarie, 25 Maiu.

I. Botez. Nașterea lui Sănzii-Iana 24 Iunie.

Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.
 Ioan Botez. Taerea capului 29 August.
 Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembrie.
 Ioan Chrisostomul, gură de aur arhiepiscopul Constantinopolei 13 Nov.

Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.
 Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.
 Ioan Colibașul și Pavel Tebeul cuv. 15 Ian.
 Ioan Damaschin 4 Decembre.

Ioan dela peșterea cea veche 19 Aprilie.
 „ milostivul 12 Novembre.
 „ vezi Alexandru 30 August.
 „ Scărarul. cuvios 30 Martie.

Ioan vezi Chir 31 Ianuarie.
 „ „ Aducerea moaștelor 28 Iunie
 „ „ Grigorie 28 Aprilie.
 „ „ Iezechil 21 Iulie.
 Ioan vezi Arsenie 8 Maiu.
 „ Teolog., Evang. și Apost. 26 Sept.
 Ioachim. vezi Ana 9 Septembrie.
 Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.
 Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.
 Iona, vezi Foca 22 Septembrie.
 Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.
 Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.
 Iov s. și dreptul 6 Maiu.
 Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu
 de minuni 31 Martie.
 Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.
 Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.
 Irina mare martiră 5 Maiu.
 Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel
 nou martir 28 Novembre.
 Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.
 Isaia profetul 9 Maiu.
 Is. Hs. Ni. Ka era mai înainte cu slove
 IC. XC. HI. KA. și însemnează : Iisus
 Hristos a biruit.
 Isachie marturisitoriu 30 Maiu.
 Isachie, vezi Dalmat 3 August.
 Isidor Pelusiotul mărturisitor 4 Februarie.
 Isidor martirul 14 Maiu.
 Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.
 Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.
 Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.
 Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.
 Iuliana din Nicomidia martiră 21 Dec.
 Iulie, Cuptoriu, a șapte lună în an
 are zile 31.
 Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.
 Iunie, Cireșar, a șasea luna în an are zile 30.
 Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.
 Iustina, vezi Chiprian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.
 Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânza (Zăpostitul) e muta-
 bil, septe săptămâni naintea Paștilor,
 dela Dumineca aceasta începe Postul
 mare sau Postul Paștilor.
 Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru
 adeva pentru :
 — Paști, Dumineca opt săptămâni în-
 ainta Paștilor.
 — Sân-Petru sau s. s. Apostoli, Dumi-
 neca după Rusalii sau Dumineca Tu-
 turor Săntilor, e mutabil.
 — Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.
 Laurentie arhidiaconul martir 10 Auguts
 Lavru, vezi Flor 18 August.
 Lazar, vezi Învierea lui Lazar.
 Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.
 Leon papa Romei 18 Februarie.
 Leontie cuviosul martir 18 Iunie.
 Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembre.
 Litera Dumineci arată în calendariul bi-
 sericesc Duminecile de peste an și
 sunt șapte : În calendariul Iulian în-
 cepe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D,
 E, F și G. În anul bisect Duminecile
 după 29 Februarie au două litere.
 Calendariul Gregorian schimbă Litera
 Duminecei dela anul 1583 până 1700,
 dela 1701 până la 1800, dela 1801
 până 1900 și dela 1901 până la 2100
 așa de când e în calendariul iulian A
 e în calendariul gregoria G.
 După calendariul ortodox să iau slovele

înderept
 adeva :

3, 5, e, g, z

b. și a. și începe dela 1
 Mart. cu slova z

Litera (Slova) Păscăliei e cheia cu carea
 se află Paștile și toate serbătorile mu-
 tabile și sunt 35 pentru că atâtea zile
 sunt în care poate cădea Paștile.
 Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.
 Luca apostol și evangelist 18 Oct.
 Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps.
 7 Februarie.

Lucia, vezi Axentie 13 Decembre.
 Luchian martirul 15 Octombrie.
 Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.
 Lucinul, vezi Luca evangeli. 18 Oct.
 Luna. Anul are 12 luni : Ianuarie, Fe-
 bruarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie,
 Iulie, August, Septembrie, Octombrie,
 Novembre și Decembre.
 Luna de zile 30 e numai pentru socoată
 Luna de patru săptămâni are 28 zile și
 sunt în an 13 pentru ca aceste luni
 sunt cu 2—3 zile mai mici.
 Luna nouă să vede după apunerea soa-
 relui la apus (vest) în forma unei secere.
 Luna plină la 14 zile dela Luna nouă
 să vede după apunerea soarelui la
 resărit (est) ca un fond rotund).
 Luni, vezi Săptămâna.
 Lunia curată după Dumineca Lăsatului
 de brânză.
 Lunia morților după Dumineca Tomei
 (Mătcălașu). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomană
Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsenie arhiepiscop.
19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins.
Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.

Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

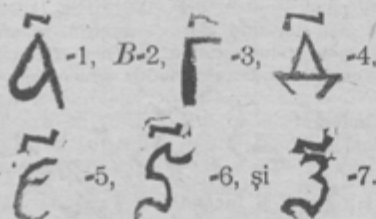
Măhrama Domn. și Diomid martir. 16 Aug.

Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.

Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Măna anului în calendarul românesc e
Slova Duminecei a calendarului or-
todox adevărat:

Mancarea de carne, vezi Carneval.

Manuil, Emanuil, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axientie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalena purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Într. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstului brâu

31 August.

Maria Născ. Soborul a două zi de Cră-

ciun 26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Marți vezi Săptămâna.

Marta vezi Atanasie 5 Iulie.

Martie, — Mărtisor — Germănar luna a

trea, în an are zile 31.

Martin papa Romei martirul 14 Aprilie

Mariinian pusnic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă dela 1 până la 3 Febr.

Martirii de toamnă dela 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martir și Martirii să tipreau în cărțile

veche Mucenic și Muceniții.

Martirii din Hersova, vezi Efrem, 7 Martie

Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de

mii 28 Decembre.

Mart. noave d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzeci 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei 1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombrie.

Măsălaru, luna lui August.

Mătcălu, vezi luna morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August,

16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie

9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit

21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiochiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri nouă 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămână.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24

zile înainte de Rusalii și 24 zile d. Paști.

Mercurie și Ecaterina mare martiri 25 Nov.

Metaniile încep totdeauna în primă Joie

din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și

profet. Elisei 14 Iunie.

Mezul Păreseimilor, vezi Injumătățirea

praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratigul minunea lui 1 Co-

lose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihael Sinadon mărturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori

mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Mioiu) vezi Chir ac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misael unul din cei trei coconi cu Da-

niel 17 Decembre.

Mitrodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moastele s. Atanasie, vezi Aducer. 2 Maiu.

Moastele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moastele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Ian.

Moastele s. Ioan Chrisostomul. vezi Adu-

cerea 27 Ianuarie.

Exemplu
Anul 1908 să
serie.

754H

Numirea Domnului, vezi Anul nou, 1 Ian
O.

Octombrie—Brumărel e a zecea lună în
an, are zile 31.

Olimpa, vezi Erast 10 Novembre.

Olimpiada e cuvânt grecesc și însem-
nează 4 ani.

Olimpie, vezi Adormirea Anei 25 Iulie.

Onesim apostolul 15 Februarie.

Onisifor, vezi Matrona 9 Novembre.

Onufrie cnv. și Petru martirul 12 Iunie.

Orest, vezi Erast 10 Novembre.

Orest, vezi Axentie 13 Decembre.

Osie, vezi Andrei 17 Octombrie,

P.

Pahomie cel mare 15 Maiu.

Pamfilie martirul 16 Februarie.

Pancratie episcopul Tavromeniei 9 Iulie.

Panteleimon (Pantilie) Marele martir și
tămăduitor 27 Iulie.

Papie și Savin martiri 16 Martie.

Papil, vezi Carp 13 Octombrie.

Paramon, vezi Filumen 29 Novembre

Parascheva-Vinerea mare 14 Octombrie.

Părăsimele, vezi Postul Paștilor.

Părinții cei ucis în monas. s. Sava 20 Mar.

Părinții cei ucis în Sinaia și Rait 14 Ian.

Parmena, vezi Nicanor 28 Iulie.

Paștile, vezi Învierea Domnului.

Pascalia e Crugul luni, Măna anului,

Temelia, Numărul de aur, Slova Pas
caliei și Slova Duminecei.

Partenie, vezi Luca 7 Februarie.

Patapie cuviosul 8 Decembre.

Patrichie episcopul Prusiei 19 Maiu.

Patrusprezece mii de princi uciși de Irod
29 Decembre.

Patruzeci femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Patruzeci martiri, Sămții 9 Martie.

Patruzeci și 5 martiri din Nicopoli 10 Iul.

Patruzeci și doi martiri din Amorea 6 Mart.

Pavel, vezi Alexandru 30 August.

Pavel, vezi Elefterie 15 Decembre.

Pavel mărturisitorul 6 Novembre.

Pavel Tebeul, vezi Ioan Colibașul 15 Ian.

Pavel și Petru-Sân Petru 29 Iunie.

Pelaghia cuvioasă 8 Octombrie.

Pelaghia din Tars martiră 4 Maiu.

Părliele, 20, 21 și 22 Iulie.

Petru, vezi Onufrie 12 Iunie.

Petru apostolul, vezi Închinarea lanțului

16 Ianuarie.

Petru, vezi Climent 24 Novembre.

Petru și Pavel, vezi Pavel și Petru 29 Iunie.

Pigasio, vezi Akindin 2 Novembre.

Pimen profetul 27 August.

Pistis vezi Agapi 17 Septembrie.

Planetele sunt corpuri cerești, încungiu-
ră soarele în diferite îndepărtări, primesc
lumina dela soare, unele au una, altele
mai multe luni care să numesc și tra-
banț sau satiliț. Calindariul cunoaște
șapte planete: 1 Soarele, 2 Venus,
3 Mercur, 4 Luna, 5 Saturn, 6 Jupiter
și 7 Martie. În tot anul să numără că-
tră una din aceste planete ca Regin-
tele anului și să afle pentru ori care
an daca împărțim numărul anului cu
7 apoi restul e numărul planetei. Exem-
plu: Regintele anului 1908 e Luna,
pentru că 1908: 7=272 și rămâne rest 4.

Platon și Roman 18 Novembre.

Pogorârea Duhului Sânt-Rusaliele e săr-
bătoare mutabilă și cade totdeauna la
50 zile după Paști sau la 10 zile după
Înălțarea Domnului.

Policarp, vezi Ieronim 23 Februarie.

Poliect martirul 9 Ianuarie.

Pomana morților, vezi Mosii.

Pompie, Terentie și cei cu dănșii 10 Apr.

Porfirie episcopul Gaziei 26 Februarie.

Porfirie, vezi Matrona 9 Novembre.

Postul—secul. După legea bisericeii noa-
stre avem aceste posturi:

— Postul Paștilor, (paresimilor, postul
mare) durează șapte săptămâni fără
săptămâna albă, e mutabil.

— Postul s. s. apostoli Petru și Pavel
începe totdeauna Luni după Dumineca
Tuțuror Sănților (8 zile după Rusalie
și durează mai mult 42 și mai puțin
8 zile. E mutabil.

— Postul s. Mariei-mare 14 zile dela 1
până la 15 August.

— Postul Crăciunului 6 săptămâni dela
15 Novembre până la 25 Decembre.

— Mercurile și Vinerele preste tot anul
afară de săptămâna între Paști și Du-
mineca Tomei, între Rusalie și Dumi-
neca Tuțuror, Sănților și între Crăciun
și Anul nou.

— Postul înaintea Botezului 5 Ianuarie.

— Postul Tăkeri Capului s. Ioan Bote-
zătorul 29 August.

— Postul de untdelemn în timpul pre-
gătirei spre cuminătură și în săptă-
măna patimilor, afară de Joi Sămb.
Dum. Vezi deslegarea Postului.

Praznic, vezi Sărbătoare.

Prier luna lui Aprilie.

Primăvara anutimpul durează 92 zile 20 $\frac{1}{2}$ ore, dela 8 Martie până la 9 Iun.

Priveghiu, vezi Denia.

Prob, vezi Andronic 12 Octombre.

Probajia, vezi Schimbarea la față 6 Aug.

Proclu, vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.

Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.

Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.

Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.

Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.

Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.

Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.

Punerea cinstitului brâu, vezi Brăul Născătoarei 31 August.

Punerea cinstit. veșmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie,

Reintoarcerea moaștelor s. apostol Vartolomeu 25 August.

Roman, vezi Amania 1 Octombre.

Roman, vezi Platon 18 Novembre.

Roman și Xenie cuviosul 24 Ianuarie.

Ruf, vezi Agap 8 April.

Rusaliele, vezi Pogorărea ș. Duh.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.

Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembre.

Să-Mioiu, vezi Chiriace 29 Septembrie.

Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.

Salmona, vezi Aviv 15 Novembr.

Sămbătă a șasea zi după Duminecă să serba mai nainte și să serbează și azi la Jidovi ca la noi Dumineca. Dela Învierea Domnului părăsiră creștinii serbarea Sămbetei și primiră serbarea Duminecei.

Sămbăta 1 ui Lazar, vezi În. lui Lazar.

Sămbăta mare e Sămbăta Paștilor.

Samson primitor de străini 27 Iunie.

Samuil profetul 20 August.

Sân-George, vezi George 23 Aprilie.

Sân-Medru, vezi Dimitrie 26 Octombre.

Sân-Petru de iarnă 16 Ianuarie.

Sân-Petru de vară 29 Iunie.

Sân-Toaderii încep totdeauna în prima Marț după Duminecă lăsatul de brânză și țin 7—8 zile.

Sânta-Maria mare, vezi Adormirea Născătoarei 15 August.

Sânta-Maria mică, vezi Nașterea Născătoarei 8 Septembrie.

Sânții-Sânții, vezi 40 martiri 9 Martie.

Sântu-Arangel de vară, vezi Soborul Arhanghel. 13 Iulie.

Sânzi-Iana, vezi Nașter. s. Ioan 24 Iun.

Sava cel sântit 5 Decembre.

Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.

Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie.

Schimbarea la față a Domnului nostru Isus Chr., vezi Preobrajania. 6 Aug.

Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.

Savin, vezi Papie, 16 Mart.

Scoaterea cinstitei Cruci și Maca. 1 Aug.

Secul, vezi Postul.

Seculul — Veacul un period de 100 ani, începe dela Isus Christos.

Săptămâna are șapte zile, pe carele le numeau păgânii după cele șapte Planete; la Romani era: Dumineca — dies Solis, Luni — dies Lunae, Marț — dies Martis, Mercuri — dies Mercuri, Joi — dies Jovis, Vineri — dies Veneris, Sămbătă — dies Saturni.

La franței: Dimanche, Lundi, Mardi, Mercredi, Jendi, Vendredi, Samdi.

La Italiani: Domineca, Lunedì, Martedi, Mercoledì, Jovedi, Venerdì, Sabatto. — La Spanioli: Domingo, Lunes, Martes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.

Săptămâna e cea mai veche socoată a timpului, pentru că singur Dumnezeu a pus măsura aceasta făcând lumea în sasă zile și a șaptea se odihni. Săptămâna-albă — a brânzei — dela Lăsatul de carne până la Lăsatul de brânză.

Săptămâna mare, — Săptămâna Patimilor — între Florii și Paști.

Săptămâna mistrea înaintea săpt. albe.

Septembrie — numit Răpciune e a noaună lună în an, are 30 zile.

Sărbători avem: imobile, mutabile, mari sau împărătești și mici bisericesti.

Sărbătorile imobile sau nemutabile nu schimbă nici când ziua lunei ci numai ziua săptămânei și sunt 21 adevă: 1. Tăcerea împrejur, 2. Botezul, 3. SS. Trei Ierarhi, 4. mătampinarea Domnului, 5. Bunavestire, 6, S. George, 9. SS. Petru și Pavel, 10. Ptofetul Ilie, 11. Schimbarea la față, 12. Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăcerea capului s. Ioan, 14. Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, 15. Înălțarea cinstitea Cruci. 16. Cuvioasa Parascheva, 17. Marele Martir Dimitrie, 18. Arhang. Mihail și Gavril, 19. Întrarea în biserică, 20. S. Nicolae și Nașterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua luni însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânei; așa cade Dumineca: Floriile, cad tot pe una și aceeași ziua a Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sunt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu, toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericești sunt însemnate în Calendarul anual cu ȳ neagră.

Sergheie și Vach martiri 7 Octombrie.

Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.

Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.

Silvan, vezi Sila 30 Iulie.

Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.

Simeon dreptul și sântitul 3 Februarie.

Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.

Simeon, vezi Iezechiel 21 Iulie.

Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.

Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.

Simeon Stilit 24 Maiu.

Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.

Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.

Sisoe cel mare 6 Iulie.

Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.

Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).

Soborul Arhangel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.

Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.

Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Novembre.

Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasine 1 Septembrie.

Soborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.

Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.

Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.

Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie

Sofronie profetul 3 Decembrie.

Sosipatru, vezi Iason 28 Aprilie.

Sozont martirul 7 Septembrie.

Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie

Stachie, vezi Ample 31 Octobrie.

Staulele, vezi Floriile.

Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.

Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.

Stefan cel nou, vezi Irinarh 28 Nov.

Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.

Stilian, vezi Alipie 26 Novembre.

Stratonie, vezi Ermil 13 Ianuarie.

Ș.

Șapte Macavei 1 August.

• tineri din Efes 4 August.

Șaptezeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassa mart. 21 Aug. Tăerea cinstitului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.

Tăerea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.

Talaleu martirul 20 Maiu.

Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.

Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.

Tațiana martira, 12 Ianuarie.

Tecla întâia martiră 24 Septembrie.

Temelia Lunei după Calendarul ortodox. e Epacta Calendarului Iulian.

Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.

Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.

Teodor Sântitul martir 16 Maiu.

Teodor și Ianuarie martiri 21 April.

Teodor Sicheotul, episc. Anastasiapolei 22 April.

Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.

Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor 8 Iunie.

Teodor Tiron mare martir 17 Februarie

Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.

Teodor prea cuvioasa 11 Septemb.

Teodosia prea cuv. martira și Visarion 29 Maiu.

Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.

Teodot episcopul Anchirei mart. 7 Iun.

Teodot episcopul Chirinie mart. 2 Martie.

Teodot martirul 18 Maiu.

Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.

Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.

Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.

Teofan mărturisitorul 12 Martie.

Teofania, vezi Botezul 6 Ian.

Teofil, vezi Foca 23 Iul.

Teofilact mărturisitorul 8 Mart.

Teona și Teopemt martiri 5 Ian.

Teopemt, vezi Teona 5 Ian.

Teropont martirul 27 Maiu.

Terentie, vezi Pompeie 10 Apr.

Terentie, vezi Neomila 28 Oct.

Tihon episc. Amat. făcăt. de min. 16 Iun.

Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.

Timoteiu, vezi Alexandru 10 Iunie.

Timoteiu, vezi Anastasie 22 Ian.

Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.

Timoteiu, vezi Macra 3 Maiu.

Tinerii șeazte din Efes, 4 August.

Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.

Tit apostol și Reîntoarcerea moaștelor ale s. Vartolomeiu, 25 August.

Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.

Toaderii cad totdeauna Sămbătă în săptămâna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept. și durează până la 9 Decembre adică 89 zile.

Todorusele — Todorusaliile cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusali, sau 24 zile după Paști.

Toma, vezi Acachie, 7 Iulie.

Toma apostolul, 6 Octombre.

Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.

Trei Ierarhi: Marele Vasile, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.

Trifon martirul, 1 Februarie.

Triodul e a zecca Duminecă înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Dumineca Vameșului și a Fariseului și durează până în Dumineca Paștilor.

Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novembre.

Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.

Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.

Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombre.

Var, vezi Ioil, 19 Octombre.

Vara anotimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.

Varlaam, vezi Avdie, 19 Novembre.

Varnava și Vartolomeu apost. 11 Iun.

Vartolomeu, vezi Tit, 25 August.

Vartolomeu, vezi Varnava, 11 Iun.

Varvara mare martiră, 4 Dec.

Vasileu, vezi Capiton, 7 Martie.

Vasilie arhiep. Cesariei și Capadochiei 1 Ianuarie.

Vasilie, vezi Basileu, 26 Aprilie.

" " Trei Ierarhi, 30 Ian.

" " mărturisitorul, 28 Febr.

" " mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.

Vasilie preotul martir, 22 Mart.

Vasilisc, vezi Basilisc, 3 Mart.

Vasilisc martirul, 22 Maiu.

Vassa, vezi Tadeu, 21 Aug.

Vavila, vezi Moisi, 4 Sept.

Veacul, vezi Seculul.

Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.

Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.

Victor, vezi Mina, 11 Nov.

Vineri a cincia zi după Duminică.

Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.

Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.

Vinerea tineră, după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.

Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.

Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.

Vlasie vezi Blasiu, 11 Febr.

Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.

Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.

Xenofont cu ceata sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.

Zaharie profetul, 5 Sept.

Zămislirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana 9 Dec.

Zămlislirea s. Ioan Botez. 23 Sept.

Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.

Zece martiri din Crit, 23 Dec.

Zenovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.

Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până măneci la miezul nopții.

Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea.

Ziua cea luminată e ziua Paștilor.

Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.

Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Cruci, 14 Sept.

Ziua ursului, 2 Febr.

Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.

Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac brăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna întră soarele într'un semn al acestor zodii, așa întră în Ianuarie în semnul Udătorului, în Febr. în al Peștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Săgetătorului și în Dec. în semnul Căpriorului.

Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.

Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

Nicolae Balnojan-Iliuță.

CONSEMNAREA TÂRGURILOR din Bănat și Transilvania.

Notă. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români. Zilele sunt însemnate după calendariul nou. — Să mai observă că în urma războiului și a organizației administrative nouă termenele s'au putut ici-colo schimba.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombree.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; Duminecă de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Duminecă înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile. Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare.

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 14 Martie, 13 Iunie și 12 Septembrie. Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembrie. **Berzava,** Duminecă înainte de 21 Martie, 4 Iulie și 24 Octobree.

Banloc, 11 Septembrie.

Berzovia (Jidovini jud. Caraș) 29 Martie, 31 Maiu, 26 Iulie și 25 Octombree.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre.

Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).

Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iulie, 26 Octombree și 10 Dec. (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).

Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și 26 Iunie.

Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct.

Biled, 26 Martie, 15 Iunie, 8 Octomvrie.

Balinț, Joia primă din Martie, Iunie, Sept. și Decemvrie.
 Bocșa română, Marția primă din Octomvrie și Marția
 primă după Dumineca Tomii.

Bogșa-montană, Sâmbătă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, Sâmbătă înainte de Sântu Petru și Pavel și după 1 Sept.

Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iulie și 1 Octombrie, ziua precedentă târg de vite.

Boroșineu, 6 Ianuarie, 21 Iulie și 1 Noemvrie.

Boroșsebeș, în Mercurile din săpt. în care cad s. Georgie, s. Mihail și Mercuri în săpt. s. Nicolae.

Bozovici, 15 Ianuarie, 15 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct.

Brad, Joia a treia din Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, 2 Februarie, 15 Iunie, 24 Aug. și 21 Decemvrie.

Cacova, Joi înainte de Sf. Gheorghe, Luni după Rusalii, Joi înainte de Sf. Maria Mare.

Canija-mare, 1 Februarie, Luni înainte de Paști, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombrie; dacă 15 cade pe Luni, atunci în aceasta ziua și Luni înainte de 8 Decembrie.

Canija-turcească, 29 Apr., 15 Iulie, 19 Oct.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dum. premergătoare.

Caransebeș: 30, 31 Ianuarie, 1 Februarie, 24, 25, 26 Aprilie, 28, 29, 30 August, 30, 31 Octomvrie, 1 Noemvrie.

Capolnaș, 14 Ian., 22 Martie, 16 Maiu, 20 Iunie, 6 Iulie, 29 Septembrie și 21 Nov.

Cărpeneș, (Gerteamos), 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul să țină în Dumineca premergătoare.

Ceffa, în prima Joie din Aprilie, August și Dec.

Cermeiu, în Dumineca după Florii, Dum. după s. Petru și Pavel și Dumineca după sft. Dimitrie.

Chichinda-mare, 24 Aprilie, 24 Iunie, 20 Sept. și 1 Dec.

Chişineu, Duminecă înainte de SS. Trei Erarhi şi Duminecă înainte de s. George, de 2 Iulie, de 25 Septembrie.

Chizătău, 10 Ianuarie, 28 Aprilie, 18 Iunie şi 15 Oct. şi în fiecare săptămână Lunia târg de porci şi legume.

Ciacova, Sărbătoarea ss. app. Petru şi Pavel, 15 August, 12 Novem., de Joi dela amezai până Duminecă.

Cianadul-sêrb. şi nemţ. 16 Martie, 20 Iunie, 16 Octombrie şi 10 Decembrie.

Cianadul-mag. 14 Februarie, 7 Maiu, 25 Oct. şi 7 Nov.

Comloş (Bănat) 5 Martie, 15 Iunie, 1 Septembrie.

Cornea, târg săptămânal de vite în fiecare Luni şi 2 bălciuri anuale: Luni după Dumineca a 5-a din postul Paştilor şi Luni înainte de ss. Arhangheli Mihail şi Gavril.

Craşova, în 23—24 Aprilie, 28—29 Iunie, 14 August şi 10—11 Novembre.

Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.

Curtea, în 2 Iunie, 26 Septembrie.

Dalboşet, 10 Martie, 23 Octombrie.

Deliblata 6 Aprile, 10 Septembrie.

Denta, 20 Mai, 2 Novembre.

Deta, (Timiş), 24 Martie, 15 Iunie, 12 Septembrie, 30 Novembre.

Dêzna, 19 Martie, 3 Mai, 10 Noemvrie, în caz de sărbătoare târgul să ţine în Lunia următoare.

Dobriţa 2—5 Maiu, 23—25 Septembrie.

Dognecea, 8 Septembrie.

Doloave, 21 Martie, 11 Octombrie.

Domaşnea, Dumineca Floriilor, Duminecă nainte de 5 Iulie, Duminecă în săptămâna din urmă a lui Sept. Duminecă naintea Crăciunului.

Făget, 4 zile înainte de Botez, s. Teodor, Florii, Înălţarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie şi s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie şi după 5 Aprilie, 15 Iulie şi 16 Octombrie.

- Gyarmata**, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 16 Octombrie.
 Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octombrie.
 Goruia, în 19 Mai și în 8 Septembrie.
 Gurahonț, 9 Febr., 10 Mai, 7 August, 9 Noemvrie.
 Târg de săptămână în fiecare Luni.
- Gioma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Novembre; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminică atunci să țină înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminică.
- Gioroc, 15 Martie și 29 Septemvrie.
- Giula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminică inclusive.
- Guttenbrun, 16 Ianuarie, 16 Mai și 14 Septembrie.
- Idvor**, 3 Mai, 23 Septembrie.
- Iassenova, 21 Mai și 11 Octombrie.
- Lipova**, la 1 Mai, 20 Iulie, 29 Sept. și 25 Noemvrie.
- Liebling, 10 Martie, 7 Septemvrie.
- Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminică înainte de 10 Februarie, 10 Mai, 2 Iulie și 21 Octombrie.
- Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iulie și 26 Octombrie.
- Mehadica, Miercuri înainte de întimpinarea D-lui, Miercuri înainte de Sf. Gheorghe, Miercuri înainte de Sf. Ilie și Miercuri înainte de Arh. Mihail și Gavril. Târg de săptămână: în fiecare Miercuri.
- Mertișoara (Merčzidorf), 20 Aprilie și 10 August.
- Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.
- Moldova-noauă, 5 Mai, 24 Iunie și 19 Novembrie.
- Mocrin, 14 Februarie, 20 Mai și 12 August.
- Moritzfeld, a 2-a Duminică din Martie, a 2-a Duminică din Mai, a 2-a Duminică din August și 1-a Duminică din Noemvrie.
- Modoș, 25 Martie, 29 Iunie, 10 August, 26 Octombrie.
- Nădlac**, 2 Ianuarie, 28 Martie, 2 Iulie și 24 Septemvrie.

Omolița, 18 August.

Oradea-mare, Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 10 Septembrie și 10 Decembre.

Oravița, 25 Martie și 25 Iulie.

Orțișoara, (Orczidorf) 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-maghiară, Duminecă și Luni înainte de 15 Maiu și 11 Septembrie.

Pancota, Sâmbătă și Duminecă a primei săptăm. a lunilor Maiu, Aug. și în 15 Oct.

Panciova, Joi în 22 Aprilie, în 9 Iulie, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durează patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, totdeauna Dumineca ce urmează după 15 a lunei 24 Aprile, 15 Iunie și 24 Sept.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 2 Ianuarie, 9 Martie, 24 Iunie, 1—2 August, 14 Octombrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Intâia zi după Înălțarea Domnului și 6 Oct.

Recaș 24 Februarie, 24 Iunie, 1 Noemvrie.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă aceasta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Apr., 15 Iunie, 13-14 Sept., 15 Nov., dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împărătească rom. cat. sau ort. rom., atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, Dumineca înainte de 21 Mai, 20 Septembrie.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Noiembrie.

Sânmiclăușul Mare, 15 Aprilie, 5 Iulie și 25 Octombrie.

Sasca Montană, 11 Ianuarie, 5 Mai și 20 Septembrie.

Șilindia, 30 Maiu, 3 Octombrie și 19 Decembrie.

Sigetul Marmației, întâia Luni și Marți din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți în săpt. sânt. Ilie, dacă însă St. Ilie cade Duminecă atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombrie; dacă 13 Octombrie cade pe Duminecă, atunci aceleași zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg de vite, celalalt durează întreaga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.

Șimand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.; 13 Maiu și 13 Sept.

Șiria, Prima zi a postului mare, Duminecă după 1 Iunie, Dumineca 2-a din August și după Sf. Andrei.

Timișoara, în zilele din 19—22 Martie; 4—7 Iunie; 20—23 August; 24—27 Septembrie; 17—20 Decembrie. Târgul durează 5 zile. Joi târg de vite cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri și Sâmbătă târg de cai. Târgul pentru ceialți articli (poame, lemne, instrumente agricole, articli de negoț și industrie) se ține în toate 5 zilele. Târg de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuarie, Vineri după Paști, 6 Iulie, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a 4 săpt. din lunile Martie, Iunie, Sept. și Dec.

Valea-mare, Joi înainte de Paști, și 26 Octombrie.

Varadia, 22 Aprilie, 2 Septembrie.

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie; Dumineca înainte de Dumineca Floriilor, ort., prima Duminecă în Aug., ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă după Adormirea Născătoarei și 29 Sept.
Voiteg, 1 Maiu, 1 Septembrie.
Vermeș, 8 Mai, 11 Octobrie.

Zarand, 21 Febr., Dumineca Rosaliilor ort., și Duminecile înainte de Sf. Maria mare și după 6 Decembrie, Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în caz de sărbătoare târgul se ține în ziua următoare.

Zorlențul-mare, 11 Septemvrie, 24 Octomvrie.

Jombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Abrud, 3 Martie, 5 Maiu, 22 Septembrie și 22 Decembrie.
Aleșd, 28 Februarie, 20 Iunie, 19 Septemvrie și 11 Decembrie.

Aiud, 25 Ianuarie, 18 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.

Alamor, 5 Martie, 4 Sept., câte o zi înainte târg de vite.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Almașul-mare, 23 Ian., 1 Mai, 22 Iulie și 17 Sept.

Baia de Criș, 16 Martie, 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec.

Baia-mare, 14—15 Ian., 24—25 Martie 23—24 Iunie, 4—5 Aug. 17—18 Novembre.

Beiuș, 14—15 Februari, 9 Mai, 31 Iulie, 1 Aug. 6—7 Novembre.

Beliu, Marți târg de vite și Mercuri de mărfuri, în primele săptămâni din lunile: Aprilie, Iunie și Sept., precum și în Marția și Miercuria săptămânei a 3-a a lunei Octomvrie.

Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Paștile apusene. 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.

Bistrița, 17—18 Maiu, 27 Aug., 19 Novembre Mercuri după Bartolomeiu târg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.

Blaj, Sâmbăta Floriilor, 2 Iulie, 6 Dec.

Brașov, 3 Iunie și 21 Octomvrie.

Câmpeni, Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusaliele noastre, 9 Iulie, 28 Aug. și 5 Nov.

Cetatea de baltă, 6 Ianuarie, 3 Martie 14 April, 16 Iunie, 21 August, 22 Decembre.

Cic-Sân-Georgiu, 14 Aprilie 22 Decemvrie.

Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăs. de post, sau Vineri după Mercurea septuagesimă, Vineri după Joia mare, 13 Iulie, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17—20 Iunie, Luniă, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Vinerea și Sâm. înaintea Duminecei „Lastare“, târg de vite, Luni după Dumineca „Lastare“ târg de marfă, 15 Iulie târg de vite, 16 Iulie târg de marfă, 20 Oct. târg de vite, la 21 Oct. târg de marfă.

Cluj, 10 Ianuarie, 12 Martie, 13 Iunie, 1 Septemvrie, 2 Novembre.

Cluj-Manaștur, 5 Maiu,

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, iară în Vinerile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul. iară în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., iară în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, 27 Februarie, 28 Maiu, 17 Decemvrie.

Deva, în 11 Ianuarie, 30 Aprilie, 21 Iulie și 17 Octomvrie.

Dobra, 23 Aprilie, 3 Iunie, 8 Septemvrie și 26 Octomvrie, 6 Mai (vite și marfă), a doua Joie după Rusalii (vite și marfă), 21 Sept. (vite și marfă), 8 Nov. (vite și marfă), Marța Crăc. (vite și marfă).

Făgăraș, 12 Iunie, 9 Septemvrie, 6 Decemvrie, 2 zile premergătoare târg de vite.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Mai, 23 24, 25 Iulie, 26, 27 și 28 Octombre. Târg de oi 24—28 April.

Grădiște, prima Sâmbătă după Paștile noastre, 26 Oct.

Halmagiu, 24 Februarie, 29 Iunie. 17 Noem. și 1 Dec.

Halmagiu-mare, 19 Martie, 16 Aprilie. 2 Iulie, 17 Sept., 17 Decembrie.

Hațeg, 2 Februarie, 9 Aprilie, 15 August, 8 Septembrie; în două zile premergătoare târg de vite.

Hunedoara, Sâmb. în a patra săpt. a postului Paștelor, în ziua care precede Înălțarea Domnului, la sf. Apostoli Petru și Pavel și 13 Octomvrie.

Ibașfalău, 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom.-cat., Joia după înălțarea Domnului, 5 Iulie, 29 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rusaliile noastre, 6 Iulie, 27 Aug., 11 Oct.

Lăpușul-românesc, Sâmbetele dintâi din Februarie, Apr., Iunie, August și Octombre și Sâmbătă după 1 Dec., târg de vite.

Lăpușul-ung., 17—19 Ian., 12—14 Mai, și 5—7 Iulie, 25—27 Sept.

Mediaș, Joi după Invocabit, 9—12 April, 28—30 Mai, 9—13 Iulie, Joi înainte de 29 Sept., 27—30 Nov.

Mercurea, în 22 și 23 Februarie, în 25 și 26 Iunie, în 9 și 10 Nov. Târguri de marfă în 24 Febr., 27 Iunie și 11 Novembre.

Merghideal, 25—27 August.

Micasasa, 20 Ianuarie, 20 Mai, 13 Octombre.

Mureș-Oșorhei, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov., în trei zile precedente târg de vite.

Năsăud, 27 Mai, 5—6 Sept., 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.

Nocrichiu, 3 Februarie, ziua după Înălțarea Domnului, Luni înainte de 16 Octombre.

Odorhei, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni după Joia verde; 4 Oct., 21 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, sau a celui alt târg cade pe sărbătoare, atunci târgul să începe în ziua următoare.

Orăștie, 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octombre, 6 Dec.; în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Mai, 6 Iulie, 19 Decembre;
câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu
15 Aprilie în trei zile târg de oi, iară începând cu
10 Decembre în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martie, 26 Iulie, 15 Oct. și 17 Decembre;
câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 22 Ianuarie, 14 Aprilie, 2 Iulie, târgul
de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct.; târgul de
vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprilie, 24 Iunie și 21 Sept. o zi
mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Februarie, 4—12 Mai, 30 Iulie,
10 August, 15—23 Octombrie.

Reșinari, 1 Martie târg de vite; 16 Novembre.

Reteag, 7 Maiu, 11 Iulie, 28 Septembrie, câte o zi
înainte târg de vite.

Sașciori, 30 Martie, 26 Oct. 2 zile precedente târg de vite.
Sebeșul-săsesc, 29 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 August, câte
trei zile precedente târg de vite. 6—8 April și
10—12 August târg de oi.

Șeica-mare, 1 Iunie, 13 Decembrie.

Șeica-mică, 12 Iunie, 11 Novembre.

Sepsi-Sân-Giorgiu, 16—17 Martie, 27—28 Aprilie, 5—6
Octombrie, 21—22 Dec., 29—30 Iunie târg de cai.

Sereda, (Mureșului) 21—24 Febr, 1, 2, 3, 4 August, 7-10 Dec.

Sibiiu, 7 Ianuarie, 5 Mai, 15 Septembrie, înainte de
aceste zile câte 4 zile târg de vite, dacă aceste zile
cad pe sărbătoare sau Duminecă, atunci târgul să țină
în ziua următoare. 26—28 Apr. 7—9 Sept. târg de oi.

Sighișoara, 16 Martie, 26 Iunie, 4 Nov. târg de vite.

Șomcuta-mare, 26—27 Martie, 18—19 Iunie, 13—14
August și 5—6 Nov.

Șomărtin, 14, 15 și 17 Aprilie; 3, 4 și 6 Nov.

Șimleul-Silvaniei, 20—21 Martie, 23—24 Mai 25 Sept.
18 Decembre.

Teuș, 20 Februarie, 24 August, 8 Novembre, câte 3
zile precedente târg de vite.

Turda, 24 Apr., 24 Iunie, 9 Sept., 6 Dec., câte 3 zile
înainte târg de vite.

Vaidahaza, 22 Martie, 21 Septembre, ziua precedentă târg de vite.

Vințul de sus, 16 Marte, 8 Iunie, 23 Aug., 19 Noem.

Zam, 28 Ianuarie, 10 Martie, 2 Iunie, 20 Iulie, 26 Septembrie și 12 Dec.

Zernești, 31 Maiu și 20 Novembrie.

Zalău, 6—7 Martie, 6—7 Iunie, 5—6 Septembrie și 5—6 Decembrie.

Zlatna, 1 Martie, 16 Iunie și 30 August.

In interesul său propriu fiecare bolnav, care caută vindecare de astmă, boli de plămâni și alte asemenea cere să se servească de ofertul firmei Puhlmann & Co. Berlin 376, Müggelstrasse 25—25 a, existentă de mulți ani și mai bine cunoscută, și cere broșura gratuită și ilustrată. Luați în seamă anunțul în partea inserațiunilor Calendarului.

Frumuseța Femeilor!

Frumuseța și sănătatea sunt prețioase și pretind îngrijire. Orice femeie care are pretenția unui exterior îngrijit, întrebuințează numai mijloace ce prezintă încredere pentru a servi frumuseța. Cunoscutele și vestitele preparate cosmetice Crema, Pudra și Săpunul de „**Viorele**” Dr. Pulca sunt cele mai de seamă pentru a obține un ten fraged și curat.

Săpunul cu spuma sa bogată și cu medicamentul său ce conține, curăță intensiv. Conzervați-vă frumuseța și frăgezimea tinerească a tenului (obrazului) în mod regulat cu săpunul de Viorele.

Complecțați după fiecare spălat înfrumusețarea D-Voastră cu Crema de **Viorele** care este preparată după rețete ce provin dela anticii Romani și Greci și care vindecă ca un balsam binefăcător exceme, răni, sgârieturi etc.

Crema, Pudra, Săpunul de „**Viorele**” sunt produsele în care puteși avea cea mai mare încredere, ele fiind într’adevăr servitorii cei mai credincioși ai frumuseței.

Încercați-le încă astăzi, veți fi surprinse cât de curând vi se face pielea fragedă și moale devenind netedă și fină dând un aspect tînăr, fraged și sănătos.

Nu primiți Cremă, Săpun, Pudră de **Viorele** numai în ambalaj original care poartă numele Dr. Pulca.

Se poate procura (căpăta) la farmacia bătrână cea mare din Deta.

Farmacia „Sfânta ANA” DETA.

RADIO!

Neutrovox

Philips

Telefunken

Standard

Patefoane!

Odeon

Columbia

His Masters Voice

Deca

Aceste fabricate sunt cele mai renumite și perfecte și se află cu toate accesoriile lor la cel mai bine asortat depozit, la firma

Francisc Galli, Caransebeș

Piața Unirii Nr. 8.

Prețuri reduse! ♦ ♦ Condițiuni de plată convenabile!

LADISLAU PALLIK

CROITOR

CARANSEBEȘ

STRADA I. POPASU (INSTITUTUL TEOLOGIC DIECEZAN)

Atelier modern de croitorie pentru confecționarea hainelor bărbățești.

Confecționează reverenzi pentru domnii preoți și tot felul de haine civile după cel mai nou fason.

Mare depozit de stofe din țară și străinătate.

Serviciu prompt și conștiincios.

Comande din afară se execută în timpul cel mai scurt.

Fabrica (atelier) de lumini a Eparhiei Caransebeșului.

În fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, pă-răstase, după cum se și cere aceasta de tradiția — și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare. —

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la **FABRICĂ** cu grosul sau la „**Librăria Diecezană**” cu grosul și cu bucata.

Legătoria de cărți Diecezană Caransebeș

Este o legătorie din cele mai bine aranjate și cu cele mai moderne mașini.

Se recomandă Onor. oficii, precum și Onor. public spre a efeptui lucrări de legătorie ca cărți școlare, registre comerciale, scoarțe pt. fascicule, de galanterie, cartonagiu și piele.

Comenzi externe se efeptuesc după cerere pe lângă prețuri moderate.

== **Biblioteci se leagă eftin.** ==

Cumpărarea unei mașini de cusut fiind o chestie de încredere nu vă lăsați seduși de agenți necunoscuți. :-

Singurul depozit a celor mai renumite mașini de cusut

„Pfaff“ și „Naumann“
este vechea firmă:

Succesorul lui AD. BLASCHEK

FRANCISC GALLI

CARANSEBEȘ, PIAȚA UNIRII Nr. 8.

Unde se pot cumpăra în rate lunare. Tot așa se primesc orice mașini spre reparare.

Croitoria Ioan Müller

Caransebeș, lângă templul izraelit.

Atelier modern pentru
Confecționarea hainelor
bărbătești. - Confectionează
reverenți pentru domnii
preoți și tot felul de haine ci-
vile după cel mai nou fason.
Comandele din afară se exe-
cută în timpul cel mai scurt.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

Se pot vindeca bolile plămânului?

Cu chestia asta cea mai importantă se ocupă toți oamenii, care suferă de **astmă, tuberculoză și tuberculoză de laringe, de oftică, catar de plămâni, tușire învechită, umplere de flegmă, răgușeală** de mult timp și cari n'au găsit vindecare. Toți bolnavii de felul ăsta pot să capete dela firma noastră **complect gratuit o broșură ilustrată** asupra temei „Se pot vindeca bolile plămânului?” scrisă de d-l *Dr. med. Guttman*, fostul șef al institutului „*Finsenkuranstalt*”. Pentru a da fiecărui bolnav prilejul de a-și procura lămurirea asupra felului suferințelor sale am hotărît să trimitem în mod gratuit și fără port fiecărui om broșura asta pentru bunul general.

Scrieți o carte poștală cu adresa precisă la firma **Puhlmann & Co. Berlin 376, Müggelstr. 25—25 a**

BICICLETE!

**Naumann
Steyr-Waffenrad
Styria**

MAȘINI DE SCRIS:

„IDEAL” pentru birou. — „ERIKA” portativ.

Cu prețuri originale numai la vechea firmă

Francisc Galli, Caransebeș

Piața Unirii No. 8. (Vis-à-vis de crucea ort. rom. din Piață.)

Reparațiuni se execută prompt și eficient.

In întreaga România este o singură casă de mărfuri:

Geza S. Grünberger

Caransebeș (Piața Unirii)

Fondată în 1894. Casa proprie.

Paltoane și jachete elegante și moderne de iarnă, de primăvară, de vară și de toamnă pentru domni și dame. Modele dela Paris, Berlin și Viena. Mare depozit de haine pentru bărbați și copii. Pardesiuri și Paltoane din stoffe fabricate în țară și străinătate. Tot felul de haine pentru băieți de școală și haine anume făcute pentru teologii din seminar. — Mare asortiment în articole de voiaj.

**Secție separată de uniforme
pentru ceferiști, silvicultori
===== și militari. =====**

Mare asortiment de impermeabile, pălării, chipiuri, albituri, ploiere și mărfuri de modă. :-: Cele mai bune ghetă din lume cu garanție, că sunt lucrate din piele veritabilă și orice articole de sport etc. etc.

**Secție specială de haine
===== pentru dame. =====**

Toate aceste mărfuri se vind cu prețuri de tot scăzute fiind serviciul cât se poate de prompt. ♦ Croitorie specială pentru întocmirea potrivită a hainelor.

Sănătatea și păstrarea ei.

(Tuberculoză. Ofica.)

Fiți atenți, îngrijiți-vă plămânii căci toți cei slabi, anemici, săraci de sânge, mai cu seamă copiii și tinerii, cari sînt în creștere, toți cari au amețeli, visuri urâte, dureri de cap, ten galben, mers nesigur, ochi incercuiți, sau se răcesc și capătă guturai, junghiuri, tuse, noaptea asudă, răsufală greu, dimineața și seara capătă fierbințeli, sunt expuși, dacă nu se îngrijesc la timp, la boala cea mai necruțătoare la Tuberculoză, Ofica.

Ca să vindecați susamintitele boli și să vă apărați de Tuberculoză, vi sã recomandã preparatul cel mai nou, medicament sigur al profesorului „Șcrabel” specialist de plămâni, cunoscut în toată lumea. Acest medicament poartă numele de „Cachet de Calciu” No. I. și No. II. Prețul unei cutii 275 Lei. Cura durează 10 săptămâni, 4 săptămâni cu No. I. și 6 săptămâni cu No. II.

Epilepsia.

Nu lăsați oamenii nevindecați, tineri, bătrâni cari suferă de Epilepsie, Palpitații, Histerie, înțeleg pe aceia cari amesc și cad în nesimțire, căzând în nesimțire, bat din picioare și mâni, fac spumă la gură.

Vindecați-i căci aveți cu ce, aveți la îndemână medicamentul sigur și acela este „Pastile Dr. Mittel”. Costul unei doze este 350 Lei; cura durează dela 3-6 luni.

Arterio — Sclerosă.

Omul nu moare, omul sã omoară el însuși. Această sinucidere se datorește numai nepăsării omenești, nu se interesează de sănătate la timp, căci numai atunci aleargă la medic și farmacie, când a ajuns la neputință.

Una din boalele cari distrug încet organismul este și Arterio — Sclerosă, care se observă la început prin oboseală fizică și intelectuală, amețeli, amorțeala degetelor, dureri la mîni și umărul stîng, insomnie, dureri de cap, turburări de stomac, etc. Toate acestea simptome și morburii dispar și se vindecă chiar și Astma, Bătăia de inimă. Boli de ficat și rinichi, dacă ne îngrijim la timp întrebuițind medicamentul vestit „Tabletele Dr. Hechel” A și B. Ună cutie costă 225 Lei, efect sigur în câteva săptămâni după întrebuițare. Totuși cura trebuie repetată 4-4 săptămâni la an.

Boalele de Stomac.

În cazurile când după mîncare simțiți apăsătură sau umflătură arsuri în gât, jig, campre, răgăidri acre la stomac și nu aveți scaun regulat, nu aveți apetit simțiți arsături și vã vine sã vomăți sau aveți gura tot acră și amară vã ajută pentru a vã însănătoși Peristaltinul în praf și picături. Laborator Hielligen, Nr. I. și Nr. II. 1 cutie praf și picături costă 380 L. Nr. II. costă 420 L. La sgăr-ciuri și dureri mari este necesar Nr. II.

Procurarea acestor medicamente se poate face numai prin „Farmacia Sfînta Ana” Deta 14 reprezentant pentru România.

Prețurile în România în Lei, Ambalaje gratis, Spesele postale în costul propriu.

Rheuma și Isias.

La Rheuma și Isias junghiuri de spate, spinare, înțepeneli de musculatură aduce vindecare sigură Bălle „Tanate” Fluidul „Tanate” și Tabletele „Tanate” 12 băl 1 sticlă fluid, și 1 cutie tablete costă 580 Lei. Laborator Hielligen.

Bolile de Ficat

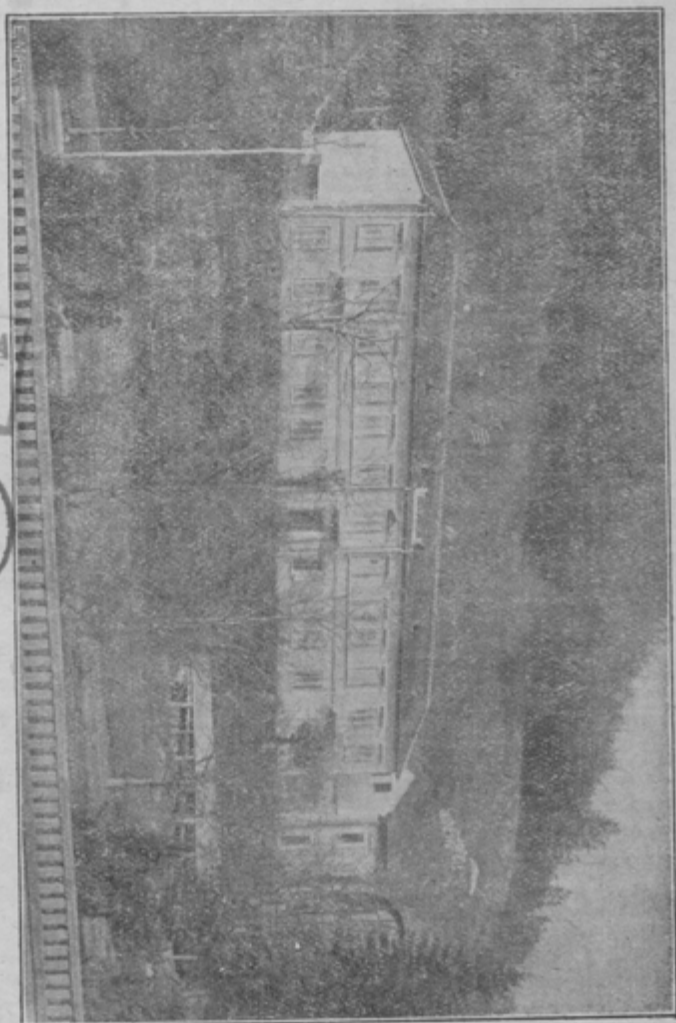
Pietrele de Fiere și Rinichi.

Cereți Cartea sanitară referitor la acestea morburii, unde găsiți îndrumările necesare pentru cura acestor boli. Medicamentul acestor morburii este „Salovrul” în pilule și lichid. Laborator Hielligen. Costul acestora este 390 Lei.

Pentru Copilul

care este debil slab care are pe cap, obraz sau trup eczeme, bube și cari dacă sã rup curge sânge, la care copil dacă pipăi grumazul are noduri, acela care are din când în când ochi roșii și sã umflă la grumazi. Cereți Broșura sanitară referitor la aceste boli. Medicamentul necesar este Syropul „Caljolan” în 2 țărîmi costul 480 Lei.

Vila Doboșan din Băile-Erculane,
proprietatea eparhiei ort. române a Caransebeșului

Otel cu bun renume aproape de centru. Apaduct,
lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate.
Regiunea romantică de o frumseță rară.

ANTICARAT TIR SOARA
LEI-8

6/8
1.7.1972

ȚIGLA
„BOHN“
 MINUNEA LUMII!!

MARCĂ DEPUSE!

În fiecare țiglă s'a întipărit lângă No. **253**

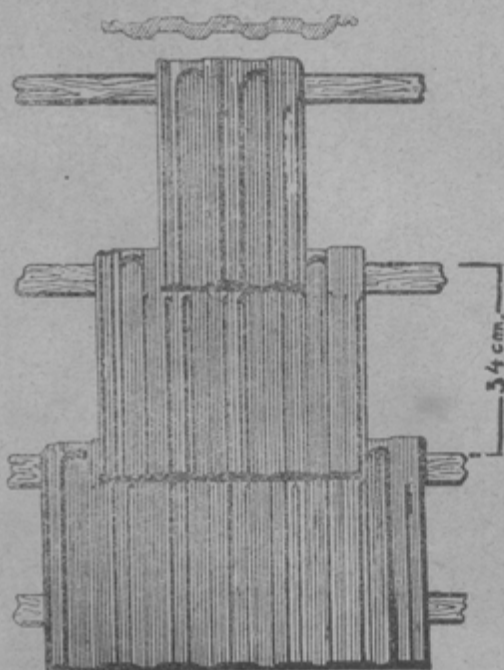
și cuvintele
 PATENT

„BOHN“

cu marca
 „LEU“!!!

Țigla Patent **„BOHN“** No. **253**

din JIMBOLIA fiind fără piatră de var și bine
 arsă, înfruntă vremea rea și rezistă gerului!!!

BOHN PATENT 253

Băgați de samă!

Numai

aceea țiglă este veri-
 tabilă care poartă
 marca „Leu“

și inscripția: Patent

„BOHN“
No. 253
JIMBOLIA.

Să n'o confundați cu
 altele și feriți-vă de
 imitațiuni!

Dacă acolo nu avem
 reprezentanță, cereți
 direct dela fabrică
 ofertă și mostră
 gratis!

„BOHN“, Jimbolia (Banat).

BANCA POPORALĂ

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE

Telefon 43

PE ACȚII ÎN CARANSEBEȘ

Telefon 43

FILIALE

Bozovici
Buziaș
Eșelnița

Mehadia
Sacul
Teregova

Capital de acții:

Lei 10,000.000

Rezerve:

Lei 2,000.000

Depuneri spre fructificare:

Lei 55,000.000

Execută tot felul de operațiuni de bancă.

Primește depuneri spre fructificare

Primește depuneri în cont curent

} după cari plătește
dobândă cea mai
avantajoasă

Acordă împrumuturi ipotecare

Acordă împrumuturi cambiale

Acordă împrumuturi pe gaj de efecte (lombard).

Execută ordine de plată în orice localitate din țară.

Finanțează întreprinderi agricole și industriale etc.

Proprietara vilei „D O R A” din Băile-
Herculane cu 30 camere din nou aranjate.